

Onsdag den 19. december 2018 (D)

1

39. møde

Onsdag den 19. december 2018 kl. 9.00

Dagsorden

1) 3. behandling, 1. del af lovforslag nr. L 1:

Forslag til finanslov for finansåret 2019.

Af finansministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 02.10.2018. 1. behandling 04.10.2018. Betænkning 08.11.2018. 2. behandling 15.11.2018. Tillægsbetænkning 13.12.2018).

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Transport-, bygnings- og boligministeren (Ole Birk Olesen):

Lovforslag nr. L 129 (Forslag til lov om ændring af lov om trafikskaber og jernbaneloven. (Fremme af digitale mobilitetstjenester, forenkling af afstandskrav til fjernbuskørsel m.v.)) og

Lovforslag nr. L 130 (Forslag til lov om ændring af lov om Sund og Bælt Holding A/S. (Justering af selskabets retlige rammer)).

Erhvervsministeren (Rasmus Jarlov):

Lovforslag nr. L 131 (Forslag til lov om ændring af lov om sikkerhed til søs. (Sammensætning af Fiskeriets Arbejdsmiljøråd)).

Skatteministeren (Karsten Lauritzen):

Lovforslag nr. L 132 (Forslag til lov om ændring af lov om afgift af elektricitet og lov om afgift af lystfartøjsforsikringer. (Lempet elvarmeafgift til sommerhuse m.v. og nedsættelse af afgiften på lystfartøjsforsikringer)).

Martin Henriksen (DF) m.fl.:

Lovforslag nr. L 133 (Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Fuld brugerbetaling for danskundervisning under au pair-ordningen)).

Rasmus Vestergaard Madsen (EL) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 71 (Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod minkavl).

Peter Kofod (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 72 (Forslag til folketingsbeslutning om begrænsning af livstidsdømtes relationer).

Peter Kofod (DF) m.fl.:

Forespørgsel nr. F 32 (Vil regeringen give en status for »Scandinavian Star«-sagen og oplyse, hvilke initiativer regeringen påtænker at iværksætte?).

Jens Joel (S), Mikkel Dencker (DF), Thomas Danielsen (V), Søren Egge Rasmussen (EL), Carsten Bach (LA), Rasmus Nordqvist (ALT), Ida Auken (RV), Pia Olsen Dyhr (SF) og Erik Lund (KF):

Forespørgsel nr. F 31 (Hvad kan ministeren oplyse om regeringens fremtidige klimapolitiske initiativer set i lyset af den klimapolitiske redegørelse?).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det eneste punkt på dagsordenen er:

1) 3. behandling, 1. del af lovforslag nr. L 1:

Forslag til finanslov for finansåret 2019.

Af finansministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 02.10.2018. 1. behandling 04.10.2018. Betænkning 08.11.2018. 2. behandling 15.11.2018. Tillægsbetænkning 13.12.2018).

Kl. 09:02

Forhandling

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Jeg skal gøre opmærksom på, at både ændringsforslag og forslaget kan kommenteres, og at det også vil være tilladt at kommentere lovforslagene om udgiftslofter, L 2 og L 3.

Finansministeren har meddelt mig, at han ønsker at tage ændringsforslag nr. 98, 110, 111, 217, 219, 236, 237, 303, 304, 322, 342, 456, 461, 468, 487, 492, 497, 531-533, 536 og 538-542 tilbage. Er der nogen, der ønsker at optage disse ændringsforslag?

Da det ikke er tilfældet, er ændringsforslagene bortfaldet.

Så er forhandlingen åbnet. Hr. Benny Engelbrecht, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 09:04

(Ordfører)

Benny Engelbrecht (S):

For nogle år siden introducerede et af landets store pengeinstitutter en storstilet reklamekampagne. Nu måtte kunderne altså forstå, at det der med personlig betjening var en saga blot, og at man skar og tilpassede det under titlen »New Normal« – det nye almindelige. Det nye almindelige, the new normal, for den nuværende regering og den nuværende finansminister er, at finansloven bliver til under et enormt tidspres. Tingene bliver sjusket igennem længe efter deadline, selv om man har haft siden slutningen af august til at forhandle om finansloven med sit støtteparti. Det giver elendige arbejdsforhold for parlamentets arbejde med finansloven. Det øger risikoen for lovsjusk, men det er sådan set ikke det værste.

Det nye almindelige hos regeringen dækker nemlig blot over det underliggende, at der ikke følger tilstrækkeligt med midler til år for år at dække, at vi bliver flere ældre og flere børn, og derfor flere, der har behov for samfundets hjælp, på plejehjem, på sygehuse og på daginstitutioner. Selv om vi er langt inde i julemåneden, bliver der heller ikke i år de store julegaver på finansloven til børnene, til de ældre eller til de syge. Tværtimod afsætter regeringen ikke de penge, der skal til, for at velfærden kan følge med, når der til næste år bliver flere ældre og flere børn.

Regeringens egne tal viser, at der er blevet knap 2,5 mia. kr. mindre til velfærd de seneste 2 år med den nuværende statsminister ved roret, end regeringen oprindelig havde lagt op til, altså mindre til velfærd ude på sygehuse, i daginstitutioner og på plejehjem, end regeringen tidligere selv lagde op til, mens der samtidig er blevet indgået erhvervspakker med tårnhøje skattelettelser til de mest velstillede, og mens der med lavere en registreringsafgift er blevet talt om luksusbiler til alle – ja, med dette års finanslovsaftale kan også ejerne af private jettfly se frem til en afgiftslettelser. Undskyld, jeg siger det lidt bramfrit, men det er altså fuldstændig ude af trit med danskernes virkelighed – billigere jettfly – mens de ansatte på landets sygehuse og plejehjem løber endnu hurtigere.

Ser vi på næste år, fortsætter regeringen desværre kursen. Ifølge regeringen selv afsætter man 1,3 mia. kr. mindre til velfærd i 2019, end der tidligere var stillet i udsigt, og ved økonomi- og indenrigsministerens gennemgang af Økonomisk Redegørelse skinnede det da også tydeligt igennem, at man var direkte stolt af, at der er blevet mindre til velfærden og mere til afgifts- og skattelettelser. Det er naturligvis ærlig snak fra en minister fra Liberal Alliance, men det harmonerer bare ikke med det, statsministeren, finansministeren og mange andre regeringsrepræsentanter har stillet befolkningen i udsigt i form af styrket velfærd.

Faktisk er det den mest skrabede finanslov i mange år. Ifølge Økonomisk Redegørelse har man, bortset fra et enkelt finanskrisear, ikke haft lavere offentlig vækst siden 2006. Men ikke blot er det en historisk skrabet finanslov generelt set, det er også en skrabet finanslov set med sundhedsbriller, og det er, til trods for at regeringen hele året har varmet op til en styrkelse af netop sundhed.

Jeg ved godt, at regeringssiden sikkert vil udlægge min kritik som almindeligt oppositionsnidder – og hvis det dog bare var tilfældet, fristes man til at sige. Imidlertid er den kliniske diagnose ikke min egen. Den er stillet af førende sundhedsekonomer. Én ting er, at regeringen på finansloven kun afsætter penge til, at sundhedsvæsenet lige akkurat kan holde skindet på næsen i et valgår, en anden ting er, at de ting, som pengene øremærkes til, på ingen måde løser de udfordringer, sundhedsvæsenet står over for.

Vi har et sundhedsvæsen, hvor de ansatte er ved at bukke under for et stigende arbejdspress, og en regering, der ikke vil afsløre deres planer for vores sundhedsvæsen. Det eneste, der står helt tydeligt, er, at regeringen vil spare massivt på vores velfærd i de kommende år. Siden sidste valg er der ansat 4 ekstra medarbejdere på sygehuse,

ikke 400, nej, 4. I samme periode er der kommet 54.000 flere patienter til. 4 flere medarbejdere, 54.000 flere patienter, og det kalder regeringen så for et løft af sundhedsvæsenet.

Det, vi andre ser, er et sundhedsvæsen med alt for meget travlhed, med risiko for, at der begås fejl, et sundhedsvæsen, hvor der ikke er ordentlig tid til patienterne. Det indeholder regeringens politik ingen løsninger på.

Der er heller ingen løsninger på de voksende problemer med overbelægning på de medicinske afdelinger og ingen hjælp til de over 100.000 danskere, der i dag ikke har deres egen praktiserende læge, og ingenting til at rette op på den stigende ventetid til kræftbehandling, hvor hver fjerde kræftpatient sidste år ikke kom igennem pakkeforløbene til tiden. Imens venter vi stadig på regeringens såkaldte sundhedsreform, som gang på gang er blevet udskudt. I denne uge blev vi måske klogere på, hvorfor reformen er blevet udskudt. Som Simon Kvamm ville sige: Igen og igen og.

Kl. 09:09

I Socialdemokratiet tror vi ikke på, at nye streger på et danmarkskort, som er udtænkt i et lille, lukket rum af nogle få ministre og embedsmænd, er løsningen på de problemer, sundhedsvæsenet står over for. Vi tror heller ikke på, at patienter, medarbejdere eller pårørende er tjent med, at vores sundhedsvæsen kastes ud i endnu et strukturreksperiment. Regeringens skrivebordsprojekt om at nedlægge regionerne vil blot føre til yderligere centralisering, mens det, vi har brug for, er at bringe nærheden i sundhedsvæsenet tilbage.

Det er flere Venstreborgmestre og markante Venstrefolk enige med os i, må man forstå. Venstres borgmester i Herning, Lars Krarup, mener, at regeringens planer om at centralisere sundhedsvæsenet vil skævvride balancen i Danmark. Ifølge ham er det næppe til gavn for borgerne, at beslutninger flyttes fra regionerne til regneark i København. Ret skal være ret, og det er faktisk kloge ord fra en Venstremand. Han er langt fra den eneste kritiske røst. Også Venstres tidligere gruppeformand og forsvarsminister, hr. Søren Gade, kalder politisk udpegede bestyrelser som administrativt ansvarlige for sygehuse, ambulancevæsen og lægedækning for, citat: det ultimative skrækszenarie. Ifølge ham er det en liberal grundholdning, at beslutninger skal træffes tæt på borgerne. Jeg kan afsløre, at det også er en socialdemokratisk grundholdning.

I stedet for store stjernekrigsstrukturprojekter har Socialdemokratiet fremlagt en klar plan for et sundhedsvæsen med mere tid, mere nærhed, mere lighed – en plan, der adresserer de reelle udfordringer, som sundhedsvæsenet står over for. Vi vil frem mod 2025 investere samlet 53 mia. kr. i vores sundhedsvæsen. Vi vil bl.a. rekruttere 1.000 flere sygeplejersker og give alle nybagte mødre ret til at blive 2 dage på sygehuset efter fødslen, så der bliver mere tid til patienter og et bedre arbejdsmiljø med mindre travlhed.

Sidst vi sad i regering, blev der ansat 1.100 flere sygeplejersker i løbet af de første 2 år. Vi har gjort det før, og vi tror på, at det kan lykkes igen. Vi vil også oprette nye nærhospitaler, så særlig ældre patienter og mennesker med kronisk sygdom ikke behøver at tage helt ind til det store sygehus for at blive behandlet for helt almindelige og ukomplicerede sygdomme, som lige så godt kunne klares tættere på. Vi har også foreslået at oprette 100 nye uddannelsesstillinger i almen medicin, så der uddannes flere praktiserende læger. Hvad vil regeringen? Det mangler vi fortsat at få svar på, igen og igen og.

Nu vil jeg lige foregribe dagens debat en smule med at konstatere, at i Socialdemokratiet har vi fremlagt vores finanslovsprioriteringer. Vores førsteprioritet er at holde hånden under velfærden. Dernæst vil vi sikre ordentlige uddannelser, som vores fremtid skal bygge på, og derfor skal vi afskaffe omprioriteringsbidraget på uddannelserne. Vi skal sætte turbo på den grønne omstilling. Vi er i Socialdemokratiet klar til at forpligte os på et konkret mål for grønne biler, og med statsministerens udmelding om grønne biler burde det egentlig ikke være så svært at enes om, men når det kom til stykket i

et lukket forhandlingsrum, kneb det desværre med regeringens grønne ambitioner.

I Socialdemokratiet har vi fremlagt én 2025-plan, én, og den holder stadig væk, mens regeringen ved finansministeren, der sidder hernede og klukler, har fremlagt tre, og ikke en eneste af dem holder længere, heller ikke den seneste, for der er jo ikke nogen, der tror på det realistiske i et øget arbejdsudbud på 60.000 personer, ikke engang udenrigsministeren.

Der har ikke været mange forhandlingsmøder for Socialdemokratiet i forbindelse med dette års finanslov, kan jeg sige, og der må man altså give finansministeren, at han har været overraskende ærlig i sin melding efter sættemøderne. Det skulle være en finanslov, der blev indgået alene med Dansk Folkeparti, og derved blev det. Det er med andre ord ikke Socialdemokratiet, der har stået med korslagte arme ved forhandlingsbordet. Vi er slet ikke blevet inviteret med, og det kan man, sagt til Dansk Folkeparti, naturligvis se på resultatet.

Inden jeg slutter af, vil jeg dog trods alt kvittere for de indkaldte forhandlinger om pensionsopsparing for personer på overførselsindkomst. Socialdemokratiet deltager konstruktivt i disse forhandlinger. Når man ser på dette års finanslovsforhandlinger, må man konkludere den gamle sandhed om, at historien gentager sig – første gang som tragedie, anden gang som farce. Således er det også med den nuværende finansministers finanslovsforslag. Da vi stod her for et år siden var det på baggrund af sammenbrud og træklatring, i år er det på baggrund af en farce, hvor der blev lovet guld og grønne skove på velfærd, men på ingen måde blev leveret det lovede.

Kl. 09:14

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så indleder vi med de korte bemærkninger. Hr. René Christensen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 09:14

René Christensen (DF):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Man sidder hernede og tænker: Gad vide, om vi har læst den samme finanslov; man tror det ikke. Jeg har da et spørgsmål til ordføreren, når nu det hele er så forfærdeligt. Er de 1,3 mia. kr., man nu bruger årligt på at løfte økonomien for landets pensionister, og som gør, at hvis man er en pensionist med fuld folkepension, vil man opleve et løft på 3.800 kr. her i 2019, nogle penge, som man ikke ville have brugt? De er jo gået fra det offentlige forbrug, fordi de nu bliver givet ud til borgerne. Jeg kan så forstå på ordføreren, at det er noget af det, som ordføreren gerne vil rulle tilbage. De bliver simpelt hen brugt forkert, altså når vi nu lægger de her 1,3 mia. kr. ud i pensionisternes lommer; de skulle have været brugt på noget andet. Er det rigtigt forstået?

Kl. 09:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:15

Benny Engelbrecht (S):

Nej. Vi er klar til tilslutte os den aftale, som ligger på pensionsområdet. Vi er gået ind i det forhandlingsrum, som finansministeren havde inviteret til, og vi er også parat til at gå videre ned ad den vej. Vi vil gerne have afdækket nogle udfordringer, der er på det område, bl.a. nogle samspilsudfordringer, som det ser ud som om man faktisk er ved at skabe, og det vil vi gerne kigge lidt nærmere på. Men jeg ville nu have ønsket mig, at man havde været endnu bedre til at sikre, at man så i øvrigt havde tænkt ikke bare på pensionisterne, men i det hele taget på velfærdssamfundets goder og herunder selvfølgelig havde sikret, at man også havde tilstrækkeligt med ressourcer til ældrepleje, til sundhed m.v. Der kan på baggrund af min tale vist heller

ikke være nogen tvivl om, at det var det, som havde været ønskeligt set med socialdemokratiske briller.

Kl. 09:16

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. René Christensen, værsgo.

Kl. 09:16

René Christensen (DF):

Det kan jeg forstå. Kan Socialdemokratiet så anerkende, at der også er noget velfærd i, at man som ældre også skal have et værdigt liv, også økonomisk set, altså at man får en lille smule mere at gøre godt med? Kan Socialdemokratiet også anerkende, at man, når man ser på det arbejde, der er blevet lavet i forbindelse med finansloven, også har ændret på modregningsreglerne, bl.a. også for førtidspensionister, således at en, der er gift med en førtidspensionist, nu kan være mere på arbejdsmarkedet, og at det er med mindre modregning til den førtidspensionist, som er derhjemme? Anerkender man, at selv om det ikke tæller med sådan i det offentlige forbrug – det tæller ikke med, når ordføreren står deroppe og kalder det velfærd – er det altså en form for velfærd, at man har et lidt større rådighedsbeløb, når man står uden for arbejdsmarkedet, særlig som folkepensionist? Så betyder det faktisk også noget, og det starter allerede fra den 1. januar 2019.

Kl. 09:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:17

Benny Engelbrecht (S):

Som sagt har vi intet problem med, at man styrker det her, tværtimod. Det synes vi sådan set giver rigtig god mening, altså hele den måde, man kommer til at kigge på ydelserne og regulering af dem i fremtiden, herunder også den opsparing, der skal ske for førtidspensionister og for andre overførselsindkomstmottagere. Det ser meget fornuftigt ud, og det vil vi gerne indgå i drøftelserne omkring. Men man må også bare sige, at som mange gange før havde det nok været meget klogt, at der havde siddet en socialdemokrat ved siden af Dansk Folkeparti i forhandlingslokalet. Resultaterne plejer bare at blive bedre, og det her er sagt i al venskabelighed, for jeg synes faktisk, at jeg plejer at have et ret godt samarbejde med hr. René Christensen.

Kl. 09:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Hr. Jacob Jensen, Venstre.

Kl. 09:17

Jacob Jensen (V):

Jeg kan ligesom hr. René Christensen sidde med en stille undren og tænke over, om det egentlig er den samme finanslov, som ordføreren for Socialdemokratiet har læst og taget udgangspunkt i, som vi har. Og det er et Danmark, som vi andre oplever ikke er et perfekt land, men trods alt et af de bedste lande, der er i verden, som her bliver beskrevet, som om det hele nærmest er på afgrundens rand, må man forstå.

Når vi så kigger ned over de ændringsforslag, som Socialdemokratiet præsenterer – man påstår, at man har et finanslovsforslag, men det ved vi jo godt bare er en brochure med et par enkelte overskrifter – må vi jo sige, at det lader meget tilbage at ønske. Jeg vil bare spørge helt konkret til nogle af de punkter, og det er også det, dagen i dag kan bruges til. Der er jo i dag forslag om at afskaffe integrationsydelsen og kontanthjælpsloftet. Hvordan stiller Socialdemo-

kratiet sig til de forslag om at afskaffe integrationsydelsen og kon-
tanthjælpsloftet?

Kl. 09:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:18

Benny Engelbrecht (S):

Jeg er faktisk i tvivl om, om hr. Jacob Jensen så har læst Socialdemokratiets ændringsforslag, for hvis hr. Jacob Jensen har gjort det, vil hr. Jacob Jensen have konstateret, at Socialdemokratiets ændringsforslag afspejler vores finanslovsprioriteringer. De er finansieret krone for krone, fuldstændig og helt. Derfor synes jeg, at det er noget letkøbt at påstå, at der ikke har været et fuldt finansieret forslag fra Socialdemokratiet, for det er jo faktisk det, der har været, og det er det, vores finanslovsændringsforslag afspejler.

I forhold til ydelser er det ikke nogen hemmelighed, at vi, når vi har talt om ydelser, har foreslået en ydelseskommision nedsat efter næste folketingsvalg. Det er jo, fordi vi peger på, at ydelser er komplekse og noget, der skal kigges på i et mere bredt perspektiv. En sådan ydelseskommision skal komme med et bud på, hvordan bl.a. kontanthjælpen skal se ud i fremtiden, sådan at man bl.a. tager højde for gæld og huslejeafskud på tværs af landet. Men det er klart, at det for os er meget vigtigt, at der især findes løsninger, så der ikke er børn, der vokser op i fattigdom.

Kl. 09:20

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Jacob Jensen.

Kl. 09:20

Jacob Jensen (V):

Hvordan skulle jeg forstå det svar i forhold til integrationsydelsen? Er man for, eller er man imod det forslag, der bliver stillet senere i dag? Der kommer et ændringsforslag fra partier, som jeg går ud fra at man håber vil støtte Socialdemokratiet som statsministerparti, og det er partier, som ønsker, at integrationsydelsen skal afskaffes. Hvordan stiller Socialdemokratiet sig til det konkrete forslag? Der kan man vel ikke bare sige, at det har man ikke rigtig nogen holdning til, og at man skal se det i et bredere perspektiv. Det er et konkret forslag om, at man vil øge midlerne til flygtningefamilier med i omegnen af 10.000 kr. om måneden, hvis forslaget går igennem. Hvordan stiller Socialdemokratiet sig til det forslag?

Kl. 09:20

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:20

Benny Engelbrecht (S):

Som sagt er det mere komplekst end som så, og derfor er vores svar også det ret enkle, at der, hvis der efter næste valg kommer en socialdemokratisk regering, vil blive nedsat en ydelseskommision. Indtil den ydelseskommision har afsluttet sit arbejde, vil vi finde løsninger, så børnefamilier ikke står i den situation, at børn ender med at vokse op under forarmede forhold.

Kl. 09:21

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 09:21

Finn Sørensen (EL):

Mange tak, og tak for en tale, som rummede berettiget kritik af regeringens finanslovsaftale. Nu er det jo sådan, at Socialdemokratiet

selv vil finansiere en stor del af velfærden ved at tvinge danskerne til at gå senere på folkepension. Men spørgsmålet er, om der er en opblødning på vej af det synspunkt, for jeg bemærkede mig i forrige uge, at Socialdemokratiets formand åbnede op for en differentieret folkepensionsalder. Jeg synes, det er positivt, at Socialdemokratiets formand har indset, at man altså ikke kan bede en slagteriarbejder eller en havnearbejder om at arbejde, til de bliver 70 år.

Men mit spørgsmål er: Hvordan vil Socialdemokratiet gennemføre det, når man har tilsluttet sig et forlig, der indebærer, at man hele tiden sætter folkepensionsalderen i vejret for *alle*? Så spørgsmålet er: Vil Socialdemokratiet opgive det forlig for at kunne forhandle en differentieret pensionsalder, eller vil man i 2020, hvor der næste gang skal tages stilling til en forhøjelse af pensionsalderen, hæve den til 69 år?

Kl. 09:22

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:22

Benny Engelbrecht (S):

Vi har en opgave, som skal løses, i form af at sikre, at de, som er nedslidte, også får en værdig måde at kunne trække sig tilbage på. Det anerkender vi fuldstændig er en udfordring, som vi skal adressere. Og man må vel også bare erkende, at der ikke er nogen grund til at tro, at vi med den nuværende regering får konstruktive bud på, hvordan det kan løses, og derfor er det en uløst opgave, som ligger til en eventuel kommende socialdemokratisk regering.

Kl. 09:22

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Finn Sørensen.

Kl. 09:22

Finn Sørensen (EL):

Mit spørgsmål er: Vil Socialdemokratiet opgive det forlig, der ligger, om evindelige forhøjelser af pensionsalderen, eller vil Socialdemokratiet underordne sig det forlig, hvilket jo betyder, at Socialdemokratiet i 2020 kommer til at stemme for en forhøjelse af pensionsalderen til 69 år? Det er jo et meget enkelt spørgsmål.

Det fremgår klart af forliget og af lovteksten, at det er det, der kommer til at ske, fordi den gennemsnitlige levealder allerede er steget så meget, at folkepensionsalderen skulle have været sat i vejret til 69½ år i 2015. Det kunne man så ikke, fordi den kun skal sættes i vejret med 1 år ad gangen.

Så det er jo et meget enkelt spørgsmål: Vil Socialdemokratiet opgive det forlig, eller vil man i 2020 stemme for en forhøjelse af pensionsalderen til 69 år?

Kl. 09:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:23

Benny Engelbrecht (S):

Først og fremmest er der en uløst udfordring i forhold til de nedslidte. Det, at der ligger et bredt forlig på pensionsområdet tilbage fra 2006, er *ikke* en modsætning til at løse den udfordring – tværtimod er det nærmest en forpligtelse at finde frem til løsninger på den udfordring.

Omvendt – hvis man opsiges forliget – vil det jo give de partier, der så står tilbage, mulighed for at gennemføre nogle af deres potentielle våde drømme om at hæve pensionsalderen endnu mere. Og man finder altid Socialdemokratiet dér, hvor man tager ansvar. Vi går ikke op i paroler, vi går op i at tage ansvar. Og derfor vil vi løse

udfordringen omkring de nedslidte, og vi vil sikre, at der ikke kommer yderligere stigninger i pensionsalderen end det allerede aftalte.

Kl. 09:24

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Hr. Joachim B. Olsen, Liberal Alliance.

Kl. 09:24

Joachim B. Olsen (LA):

Tak for det, formand. Socialdemokratiet tager ansvar, bliver der sagt. Men der bliver samtidig sagt fra talerstolen, at der skal bruges mange flere penge på offentligt forbrug. Man er sådan set glad for de ekstra penge, der bliver brugt på ældre, men oven i det skal der altså bruges flere penge på offentligt forbrug.

Men formålet med finanspolitikken er jo andet end at bruge flere penge. Det er også at sørge for, at man ikke, når man står i en højkonjunktur, sætter ekstra kul under kedlerne, så man kommer ind i en situation, hvor der er overophedning. Det er vel selve indbegrebet af at tage ansvar.

Faktum er jo, at hvis Socialdemokratiet havde gjort det, som Socialdemokratiet siger de ville have gjort, hvis befolkningen ellers havde givet dem magten – det har befolkningen så heldigvis ikke – så ville der ikke blive ført en ansvarlig finanspolitik. Så ville der blive brugt flere penge, og man ville komme ind i en situation, hvor finanspolitikken ville være konjunkturmedløbende, og det er indbegrebet af uansvarlighed.

Kl. 09:25

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:25

Benny Engelbrecht (S):

Altså, hvis hr. Joachim B. Olsen er oprigtig bekymret for flaskehalse og overophedning, burde man jo antage, at man ville gøre det, som er almindelig god logik, nemlig at sige, at i en højkonjunktur er den bedste socialpolitik, man overhovedet kan føre, at sikre, at alle kommer ind på arbejdsmarkedet. Hvis man har det udgangspunkt – det har Socialdemokratiet – så ville man naturligt sige, at så skal vi sikre, at de mennesker, som står langt fra arbejdsmarkedet, får det bedste mulige udgangspunkt for at komme ind på det. Det gør man ved at prioritere efteruddannelse og opkvalificering.

Men hvad er det, hr. Joachim B. Olsen, VLAK-regeringen, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre har lagt stemmer til? Det er ikke at styrke opkvalificering, det er at spare på den. Man har sparet 1 mia. kr. Der kommer til at være en markant nedgang i den mulighed, der er, for at løfte dem, som er længst fra arbejdsmarkedet, og som har det største behov for opkvalificering. Det er jo at gøre nøjagtig det modsatte af det, som hr. Joachim B. Olsen prædiker.

Kl. 09:26

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 09:26

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg konstaterer bare, at antallet af borgere på overførselsindkomst er det laveste i 30 år, at beskæftigelsen aldrig nogen sinde har været højere. Der har aldrig været en socialdemokratisk regering, som har haft ansvaret for Danmark, som har kunnet sige, at beskæftigelsen er lige så høj, som den er nu. Derudover – når det kommer til opkvalificering – er der blevet lavet en trepartsaftale, noget, som den socialdemokratiske regering ikke kunne finde ud af at gøre med vennerne i fagbevægelsen, som netop handler om opkvalificering; det er, så vidt

jeg husker, en aftale til omkring 3 mia. kr. Så det er jo simpelt hen ikke rigtigt, hvad ordføreren siger.

Socialdemokratiet har ikke rigtig noget at skyde med. Jeg kan godt forstå, at det er et problem for Socialdemokratiet, men tallene taler deres tydelige sprog: Beskæftigelsen er historisk høj, ledigheden er historisk lav, aldrig har så mange mennesker været i beskæftigelse – det er et faktum.

Kl. 09:27

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:27

Benny Engelbrecht (S):

Man kan snyde noget af befolkningen noget af tiden, men ikke hele befolkningen hele tiden, er der en klog mand, der engang har sagt. Hr. Joachim B. Olsen har selv i den her uge stemt for, at man sparer 1 mia. kr. på voksenefterruddannelse. Jeg er ked af det, men det er faktisk sandheden – 1 mia. kr. om året. De penge er i øvrigt gået til at finansiere erhvervspakken, hvis hr. Joachim B. Olsen skulle have glemt det.

Kl. 09:28

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Christian Poll, Alternativet.

Kl. 09:28

Christian Poll (ALT):

Tak for det. Ikke overraskende vil jeg gerne tale lidt om klimaet. Jeg er interesseret i at høre, hvad Socialdemokratiets plan for Nordsøen egentlig er. Det er jo sådan, at ifølge FN's klimapanel skal vi lade 80 pct. af de kendte reserver af fossil energi blive i undergrunden. Det vil sige, at vi kan hive 20 pct. op af det, vi kender. Vi har som bekendt med Parisaftalen forpligtet os til at arbejde for en maksimal temperaturstigning på 2 grader, allerhelst 1½ grad, og den 1½ grad blev faktisk bekræftet af ministeren så sent som på COP24 i sidste uge. Den 1½ grad er målet, vi skal gå efter, og derfor er der behov for, at vi tager udfordringen med de fossile reserver alvorligt. Alligevel har Folketinget med undtagelse af Enhedslisten og Alternativet jo lavet en Nordsøaftale, og man har med ottende udbudsrunde indbudt til, at olieselskaberne kan efterforske ny olie og gas i Nordsøen og trække, hvad der svarer til i hvert fald langt over 100 pct., op. Så hvad er Socialdemokratiets tanker om vores forpligtelse til at lade 80 pct. blive i undergrunden?

Kl. 09:29

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og værsgo.

Kl. 09:29

Benny Engelbrecht (S):

Tak for spørgsmålet. Jeg er glad for også at få fokus på det grønne. Jeg tror ikke, der kan være nogen tvivl om, at der her virkelig er forskel på blokkene i dansk politik, uanset hvordan Alternativet så ellers forestiller sig blokdannelsen. Vi har en forpligtelse til at nedbringe vores CO₂-udledning, og jeg er rigtig glad for, at det kunne lade sig gøre med det brede forlig, der blev indgået på energiområdet tidligere på året, hvor også Alternativet kom med. Vores forpligtelse er at afskaffe de fossile brændsler i den rækkefølge, hvor man kan sige, at det, der sviner mest, afskaffer vi først. Det vil sige, at vi starter med kullet, og derefter kommer de øvrige fossile brændsler.

Det betyder også, at selv om vi kommer til at være langt i 2030, vil der stadig væk være et behov i en periode derefter for at have olie og gas. Vi kan vælge så at producere det selv eller alternativt at købe det i udlandet med den risiko, der er, for at være afhængig af andre

landes regimer. Socialdemokratiet foretrækker, at vi er selvforsynende, og at vi dermed også kan få et økonomisk bidrag, indtægter, til at kunne finansiere den grønne omstilling.

Kl. 09:30

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 09:30

Christian Poll (ALT):

Man må jo bare sige, at hvis Danmark fastholder, at vi skal have lov til at hive alle vores kendte reserver op, så må vi jo lave nogle aftaler med andre lande om, at de så skal hive endnu mindre end 20 pct. af deres kendte reserver op, for det er jo samlet for hele verden, at vi skal gå efter kun at hive 20 pct. af de kendte reserver op og brænde dem af. Og det gælder Nordsøen, det gælder alle andre lande. Så hvad er det for aftaler, Socialdemokratiet tænker vi kan lave, eller er de allerede lavet?

Kl. 09:31

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og værsgo.

Kl. 09:31

Benny Engelbrecht (S):

Det allervigtigste, vi kan gøre, er at omstille det danske samfund, den danske energiforsyning, til at blive vedvarende så hurtigt som muligt, og der er det ikke nogen hemmelighed, at Socialdemokratiet har ret store ambitioner. De store ambitioner skal selvfølgelig også finansieres. Frem til det tidspunkt, hvor vi er uafhængige af fossile brændsler, vil jeg hellere, at Danmark er selvforsynende, og at de indtægter, der dermed kommer ud af det, kan være med til at bidrage til statskassen og dermed være med til at bidrage til, at vi kan finansiere den grønne omstilling. Det synes jeg faktisk er meget væsentligt.

Kl. 09:32

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Anders Johansson, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 09:32

Anders Johansson (KF):

Tak for det, og tak for talen. Jeg synes, det i hvert fald indtil videre er dagens bedste tale, så tak for den.

Det går rigtig godt i Danmark, og sådan skulle det også gerne blive ved. Det var også derfor, jeg sådan med, jeg vil godt sige lidt rædsel så det her forslag fra Socialdemokratiet om en seksdobling af generationsskifteskatten for familieejede virksomheder, og at Socialdemokratiet vil til at brandbeskatte kapitalafkast, sådan at man faktisk risikerer en realbeskatning på over 100 pct. Under Thorningregeringen nedsatte man en Produktivitetskommission, som faktisk kom frem til de stik modsatte konklusioner, nemlig at man skulle sænke kapitalbeskatningen for at øge produktiviteten i Danmark. Hvad er der egentlig sket, siden man har ændret holdning på det her område?

Kl. 09:32

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:32

Benny Engelbrecht (S):

Kommissionen anbefalede jo ikke dengang, at man sænkede skatten til det lave niveau, som det endte med. Man sænkede den faktisk 10 pct. mere end det anbefalede. Socialdemokratiet foreslår at bringe si-

tuationen tilbage til, hvad den var i 2009 før rødvinnsreformen. Og tilsvarende foreslår vi også at bringe arveafgiftsbeskatningen for virksomheder, og altså for de allerrigeste familier i Danmark, tilbage på det niveau, hvor den var, da den nuværende regering tog over. Det synes jeg sådan set bare er ret og rimeligt. Det er jo ikke sådan, at der ikke kunne skabes virksomheder i Danmark før 2009 eller før 2015. Tværtimod har det sådan set udmærket kunnet lade sig gøre.

Så glæder jeg mig stille og roligt over, at vi jo sådan set bredt politisk i det danske Folketing er blevet enige om at gøre det lettere at lave succession til erhvervsdrivende fonde, en god, velkendt dansk tradition for at sikre stabile rammevilkår for bl.a. familieejede virksomheder, der både tilgodeser familierne og tilgodeser samfundet og ikke mindst virksomhederne selv.

Kl. 09:34

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:34

Anders Johansson (KF):

Jamen jeg vil også gerne kvittere for det samarbejde, vi jo ofte har om erhvervspolitikken. Men på det her område synes jeg bare det er så voldsomt, at man på den måde pludselig går ind med en markant forøgelse, altså f.eks. en seksdobling af generationsskifteskatten. Det vil sige, at de her familieejede virksomheder, som jo er rygraden i dansk erhvervsliv, og som ofte er lokalt forankret rundtomkring i landet og måske har ligget der i generationer, risikerer at komme på udenlandske hænder – man er altså nødt til at sælge fra i forbindelse med et generationsskifte, fordi man simpelt hen ikke kan konkurrere med de andre virksomheder, som jo ikke er underlagt den her generationsskifteskat.

Er ordføreren ikke bekymret for, at vi risikerer at miste de her familieejede virksomheder, som er rygraden i dansk erhvervsliv, og som står for en rigtig stor del af vores eksport og velstand i Danmark?

Kl. 09:34

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:34

Benny Engelbrecht (S):

Der er ikke tale om en seksdobling. Jeg ved godt, at det synspunkt er blevet fremført af et lobbynetværk af meget velbeslåede familievirksomheder, men det er jo ikke rigtigt. Vi fører det sådan set tilbage til det, det var, da den nuværende regering overtog regeringsmagten. Og man har altså ikke sænket selskabsbeskatningen på arveafgift så meget, som jeg tror De Konservative måske selv går og tror. Så nej, det er blot at bringe tingenes tilstand tilbage til, hvordan det var tidligere.

Så må jeg bare minde om, at den lettelse af arveafgiften, som man gennemførte, har skatteministeren jo selv erkendt giver lige præcis ingen effekt på beskæftigelsen, ingen.

Kl. 09:35

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Andreas Steenberg.

Kl. 09:35

Andreas Steenberg (RV):

Tak for en god tale. Der var en del punkter, som vi i Radikale Venstre er enige i. Jeg vil gerne spørge Socialdemokratiets ordfører, hvad Socialdemokratiet synes om at bruge 0,75 mia. kr. på den her asylop, Lindholm. Er det et forslag, som I, når vi skal stemme om det i aften, vil tilslutte jer?

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Ordføreren.

Kl. 09:36

så på et givet tidspunkt finde frem til nogle løsninger. Men hvad er Socialdemokratiets plan her og nu for at få reduceret børnefattigdommen markant? For jeg tror, at det ønske deler vi.

Kl. 09:39

Kl. 09:36

Benny Engelbrecht (S):

Tak for spørgsmålet. Jeg er sådan set også glad for at høre, at Radikale også kan se mange fornuftige synspunkter i det, som jeg har fremført i min tale.

Socialdemokratiet har selv foreslået, at vi laver et nyt udrejsecenter, altså at vi laver den opsplitning, som der er tale om her, hvor man adskiller dømte afviste asylansøgere fra de øvrige. Derfor vil vi sådan set også gerne være med til at finde penge til sådan et nyt center, men det er jo også regeringen og Dansk Folkeparti, der har besluttet, at det center skal ligge der, hvor man nu foreslår det. Vi kan forstå, at beslutningen er truffet meget hurtigt, og derfor regner vi selvfølgelig også med, at aftalepartierne har sikret sig et ordentligt grundlag for beslutningen, men det er ikke et beslutningsgrundlag, som vi har fået forelagt. Og derfor konstaterer jeg bare, at dagens ændringsforslag handler om at bevilge en større pose penge til centeret.

Vi støtter som sagt et center, men kender ikke det konkrete beslutningsgrundlag, og på den baggrund kommer vi til at stemme gult, altså afstå fra at stemme for forslaget.

Kl. 09:37

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Jeg skal lige minde om her i begyndelsen, at vi skal være opmærksomme på at tiltale hinanden efter reglerne i forretningsordenen. Tak for det.

Værsgo igen til hr. Andreas Steenberg.

Kl. 09:37

Andreas Steenberg (RV):

Tak for det svar. Jeg skal lige understrege, at det er forkert at kalde de her mennesker dømte, for de har sådan set afsonet deres straf.

Så vil jeg lige stille et andet spørgsmål til Socialdemokratiets ordfører. Jeg bemærkede, at ordføreren sagde i talen, at Socialdemokratiet vil afskaffe alle besparelser på uddannelse næste år. Det er vi rigtig glade for. Hvordan vil Socialdemokratiet finansiere at fjerne de besparelser – det er ca. 0,5 mia. kr. – og er det korrekt forstået, at Socialdemokratiet vil fjerne alle besparelser på uddannelse næste år?

Kl. 09:38

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:38

Benny Engelbrecht (S):

I de ændringsforslag, som Socialdemokratiet har stillet, indgår vores samlede forslag til at anvende penge og tilsvarende også vores samlede finansiering. Så det fremgår af ændringsforslagene.

Kl. 09:38

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det fru Lisbeth Bech Poulsen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 09:38

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak for talen. Socialdemokratiet vil jo være børnenes parti. Og vi kan se, at under den her regering er børnefattigdommen steget ret markant. Nu er der 64.500 børn, der vokser op i fattigdom. Vi har hørt fra Socialdemokratiet og fra ordføreren, hr. Benny Engelbrecht, at Socialdemokratiet vil nedsætte en ydelseskommision. Den skal

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:39

Benny Engelbrecht (S):

Det er jo først og fremmest at indrette ydelserne på begavet vis fremadrettet. På det helt korte sigt vil vi søge at finde modeller, sådan at man kan sikre, at de børnefamilier, som er hårdest ramt, også kan få noget hjælp. Det er klart, at det kræver, at vi i givet fald skulle være så heldige at overtage regeringsmagten efter næste valg, men der vil blive en eller anden form for midlertidig løsning.

Så er det klart, at for at kunne sikre, at der rent faktisk er en virkning på det her område, er det også nødvendigt at finde en måde at måle fattigdom på, som giver mening. Vi har jo desværre med den nuværende regering oplevet, at man simpelt hen har opgivet fattigdomsgrænsen, altså er holdt op med at måle på det. Der er så kommet en slags indirekte måling, fordi man, på grund af at man skal afreportere til FN omkring FN's verdensmål, faktisk skal måle på fattigdom alligevel. Om det så er den bedst tænkelige indikator, kan vi godt være lidt i tvivl om, og derfor giver det god mening at kigge på at lave en sådan fattigdomsgrænse igen, sådan at vi rent faktisk også kan måle på, at vi også udvikler tingene i den rigtige retning.

Kl. 09:40

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 09:40

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det er helt rigtigt, og hr. Benny Engelbrecht har jo også nålen sidende i sit revers. Det er jo netop, fordi vi også har sagt, at vi vil leve op til verdensmålene, at vi skal måle fattigdom. Der er måske imod regeringens vilje så kommet noget ud om det fra Danmarks Statistik. Men da vi overtog regeringsmagten i 2011, indførte vi jo med det samme også en fattigdomsgrænse for netop at kunne blive målt på, om børnefattigdommen faldt, og det gjorde den, da vi var i regering. Derfor håber jeg også, at Socialdemokratiet vil være med på, at vi lover befolkningen, at vi indfører en fattigdomsgrænse, og at vi markant og hurtigt får reduceret fattigdommen, ikke mindst for de mange børn – og der bliver kun flere af dem med den her politik – som vokser op i fattigdom i Danmark.

Kl. 09:41

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:41

Benny Engelbrecht (S):

Først og fremmest tak for at have bemærket, at jeg bærer verdensmålsnålen. Det er jeg glad for som formand for den tværparlamentariske arbejdsgruppe om verdensmål. Det har ikke noget at gøre med, at jeg er rigtig god til Trivial Pursuit – det er jeg også, men det har det ikke. Jeg vil gerne give tilsagn om, at selvfølgelig skal vi kunne måle på, at det virker, og jeg kan kun give fru Lisbeth Bech Poulsen ret i, at under den tidligere regering lykkedes det også at nedbringe antallet af børn, der vokser op i fattigdom, og det skal selvfølgelig også være et mål for en ny regering.

Kl. 09:42

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det fru Aaja Chemnitz Larsen. Værsgo.

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Socialdemokratiets ordfører omtalte jo new normal i sin tale. I virkeligheden kan man sige, at hvis man udelukkende ser finansloven med grønlandske briller, er det jo sådan set en positiv finanslov med mange nye og gode tiltag i forhold til at forbedre relationen mellem Grønland og Danmark. Hvis det her scenarie er new normal, er det i hvert fald set med grønlandske briller noget, som vi godt kan leve med. Inuit Ataqatigiit er Grønlands frie stemme i Folketinget, og samtidig er vi også en del af det røde valgforbund og den røde blok, og det er jo sådan set den sidste finanslov, som vi lukker i den her valgperiode, så jeg kunne godt tænke mig at spørge Socialdemokratiet: Vil I også sikre, at grønlandske og færøske folketingsmedlemmer har mulighed for at deltage i finanslovsforhandlingerne fremadrettet? Mange tak.

Kl. 09:42

Grønland, og det er klart, at det ikke er udfordringer, der går væk blot med et enkelt års finanslovsaftale. Det er vi os også meget bevidste om.

Kl. 09:45

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:43

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det fru Louise Schack Elholm, Venstre. Værsgo.

Kl. 09:45

Louise Schack Elholm (V):

Tak for det. Den 27. november udtalte Socialdemokratiets integrationsordfører, hr. Mattias Tesfaye: »Vi skal finde et sted længere væk til de kriminelle. Vi opfordrer regeringen til at gennemgå hele landet med en tættekam for at finde et sted, som er mere afsidesliggende. Det kunne sagtens være på en ø.«

Nu står ordføreren og siger, at man skal finde et andet sted end Lindholm. Er det så, fordi at man hele tiden ændrer mening, eller fordi ordfører hr. Mattias Tesfaye har taget fejl?

Kl. 09:46

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:46

Benny Engelbrecht (S):

Først og fremmest vil jeg godt lige slå fast, at de tiltag, som er lavet for Grønland i forbindelse med dette års finanslov – og det handler bl.a. om kulturförståelse, investeringsfremme og lufthavne – har Socialdemokratiet tilsluttet sig. Jeg synes, det er nok så væsentligt at sige, at skulle der ske et regeringsskifte, kommer de tiltag ikke i fare. Det vil jeg gerne understrege. Så er det klart, at alle partier i Folketinget, alle repræsenterede i Folketinget, selvfølgelig også bør og skal behandles på ordentlig vis, også i forbindelse med finansloven. Jeg har noteret mig, at det også gælder for de nordatlantiske repræsentanter, at de bliver inviteret med, og det synes jeg er en god tradition, som vi skal holde fast i.

Kl. 09:44

Benny Engelbrecht (S):

Det mener jeg faktisk ikke at jeg har sagt her fra talerstolen. Nej, det har jeg faktisk ikke sagt.

Kl. 09:46

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:46

Louise Schack Elholm (V):

Jamen jeg forstod på hr. Benny Engelbrecht, at svaret på hr. Andreas Steenbergs spørgsmål var, at man ville stemme gult til et alternativ til Lindholm, fordi man ikke kendte den bagvedliggende økonomi ved det. Så må det jo også betyde, at man ikke bakker op om det forslag, der ligger.

Kl. 09:46

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:46

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Ordførerens pointe med, at det jo sådan set er et samarbejde på tværs af forskellige partier, understreger netop, at det her med at være Grønlands frie stemme giver rigtig god mening i Folketinget. Men det er jo også sådan, at regeringen har taget en række selvstændige initiativer i finansloven, bl.a. på kulturområdet, som ordføreren også var inde på. Er det noget, ordføreren også forestiller sig at Socialdemokratiet vil gøre fremadrettet, hvis I sidder for bordenden i en ny regering efter valget?

Kl. 09:44

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Vær venlig at overholde forretningsordenen. Man siger ikke »I«. Man tiltaler ikke direkte.

Værsgo.

Kl. 09:44

Benny Engelbrecht (S):

Tak, formand. For en god ordens skyld vil jeg sige, at den del har Socialdemokratiet også tilsluttet sig, og dermed er der også en solid basis for det. Ja, det er klart, at viden om nordatlantiske forhold, både færøske og grønlandske forhold, er noget, som også ligger Socialdemokratiet på sinde, og som vi selvfølgelig også skal tænke ind. Jeg tænker, at det vil være naturligt, at man år for år ser på de udfordringer, der er. Der er jo mange udfordringer både på Færøerne og i

Benny Engelbrecht (S):

Det må være meget svært at forstå. Det beklager jeg meget, men så vil jeg gerne lige gentage. Det er regeringen og Dansk Folkeparti, der har besluttet, at det her center skal ligge der, hvor det er foreslået. Vi kan forstå, at beslutningen er truffet meget hurtigt, og i Socialdemokratiet regner vi selvfølgelig med, at aftalepartierne sikrer sig et ordentligt grundlag for beslutningen, men vi har ikke fået fremlagt det beslutningsgrundlag. Det er det, jeg har sagt. Så jeg beklager, men fru Louise Schack Elholm citerer mig altså forkert.

Det er rigtigt, at vi hverken kommer til at stemme for eller imod forslaget, men det er bl.a., fordi man ikke har involveret os i beslutningen omkring dette center. Men selve princippet om at dele op er vi fuldstændig enige i.

Kl. 09:47

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Peter Skaarup, Dansk Folkeparti.

Kl. 09:47

Kl. 09:50

Peter Skaarup (DF):

Tak til hr. Benny Engelbrecht for talen, men jeg må indrømme, at jeg ikke helt forstår den her melding, som kom på spørgsmålet fra hr. Andreas Steenberg, nemlig at man vil undlade at stemme til forslaget om den øde ø. Altså, jeg troede jo, at Socialdemokratiet stod for en stram udlændingepolitik og ikke ønskede at samle på folk, der er dybt kriminelle og jo altså er udvist af Danmark, men alligevel bliver hængende.

Kan hr. Benny Engelbrecht ikke forklare lidt nærmere, hvad baggrunden er for at undlade at stemme, og hvad det er for nogle oplysninger, man savner? Jeg forstår, at det er et af problemerne, at man savner nogle oplysninger. Altså, hele landet diskuterer den øde ø. Hvad er det for nogle oplysninger, man savner, for at tage stilling til det?

Kl. 09:48

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:48

Benny Engelbrecht (S):

Jamen det er jo meget enkelt. Regeringen og Dansk Folkeparti har jo truffet den her beslutning. Vi har ikke været inviteret med til finanslovsforhandlinger – det ved hr. Peter Skaarup jo også godt. Generelt er det sådan, at hvis vi bliver inviteret, kommer vi selvfølgelig også. Vi bidrager også gerne inden for udlændingeområdet og foretrækker normalt, at man laver brede aftaler, også på det felt.

Derfor må jeg bare understrege, at det ændringsforslag, som ligger, til finansloven, og som der skal stemmes om i dag, handler om at bevilge en større pose penge til at etablere centeret på Lindholm. Vi støtter som sagt et nyt udrejsecenter, men vi kender ikke det konkrete grundlag for placeringen, og derfor stemmer vi gult til det her bevillingsforslag – altså hverken ja eller nej.

Det handler ikke om, at vi er imod, at man opdeler – tværtimod – for det er jo sådan set det, som vi selv har foreslået. Den konkrete placering og arbejdet omkring det har vi ikke været involveret i. Hvis regeringen havde ønsket det, hvis Dansk Folkeparti havde ønsket det, kunne de have involveret os i processen.

Kl. 09:49

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Peter Skaarup.

Kl. 09:49

Peter Skaarup (DF):

Tit er der et fint ræsonnement bag politiske beslutninger, men lige præcis her forstår jeg simpelt hen ikke, hvad det er for nogle oplysninger, man savner, for at kunne tage stilling til det her ændringsforslag i forbindelse med finansloven. Hr. Benny Engelbrecht siger, at man meget gerne bidrager omkring udlændingepolitikken. Det er fint, og det er godt, at Socialdemokratiet har skiftet kurs på udlændingeområdet, men skulle man så ikke lige bakke op her, hvor vi jo gør noget i forhold til et område, der har sejlet rundt, også under socialdemokratiske ministre igennem årene?

Jeg underer mig også over, at man vil stemme gult, fordi hr. Mattias Tesfaye har jo i forbindelse med et interview sagt, at den her øde ø var spot on – så hvad er problemet? Hvorfor stemmer man ikke bare for og kommer i gang med at rette op på de skavanker, som dansk udlændingepolitik har haft igennem årene, og som vi jo gør et forsøg på at rette op på her?

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:50

Benny Engelbrecht (S):

Som jeg indledte min tale med har dette års finanslovsforhandlinger jo været præget af det almindelige kaos, som hersker under den nuværende finansminister, hvor alting skal gøres i sidste øjeblik og deadlines overskrides og den slags ting. Det er gået rigtig, rigtig stærkt. Havde man haft et ønske om at involvere Socialdemokratiet på det her punkt, er jeg også ret sikker på, at så havde en hurtig telefonopringning nok klaret rigtig, rigtig meget.

Derfor siger vi bare, at vi så godt vil have lov til at studere det her lidt nærmere. Derfor stemmer vi hverken for eller imod, men selve princippet om at dele op og lave et nyt udrejsecenter er vi enige i.

Kl. 09:51

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Rune Lund, Enhedslisten.

Kl. 09:51

Rune Lund (EL):

Tak for en på mange måder rigtig fin tale med en præcis kritik af den finanslov, som vi tager stilling til i dag. Der var dog ét emne, som jeg synes kunne have været behandlet mere indgående fra hr. Benny Engelbrechts side, og det er den sørgelige stigning, vi har set i antallet af fattige børn. For antallet af børn, som lever i familier under fattigdomsgrænsen, er jo steget fra 2016 til 2017, og der er nu tale om, at der er 64.500 børn, som lever i fattigdom i Danmark.

Mellem 2011 og 2015 lykkedes det jo faktisk at få nedbragt antallet af fattige børn i Danmark. Men efter at fattigdomsydelserne er blevet indført, hvor kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen og integrationsydelsen er kommet, har vi jo set en eksplosion i udviklingen i antallet af fattige børn. Og så er spørgsmålet bare: Hvorfor skal det hele proppes ned i en syltekrukke, en ydelseskommision? Hvorfor kan vi ikke bare afskaffe fattigdomsydelserne fra dag et, samtidig med at man så kan sætte gang i et bredere arbejde og nogle undersøgelser af, hvad der i øvrigt skal gøres på området?

Kl. 09:52

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og værsgo.

Kl. 09:52

Benny Engelbrecht (S):

Det er jo faktisk mere kompliceret end som så. Når man kigger på fattigdom, er der mange udløsende faktorer. Når man kigger på de enkelte ydelser, er der mange elementer. Det er ikke ydelsen i sig selv, alene ydelsen, man kigger på, man er også nødt til eksempelvis at kigge på, hvordan en familie er forgældet – gæld er en stor udfordring i fattige familier. En anden udfordring er, at der er meget store huslejekforskelle, boligomkostningsforskelle på tværs af landet, og det betyder, at det, som kan være en stor økonomisk byrde i et område med høje huslejer, ikke nødvendigvis er det i et andet område med nogle lavere huslejer.

Alt det er man nødt til at kigge på for at indrette nogle ydelser, som giver mere mening, og som rent faktisk løser udfordringerne – derfor en ydelseskommision. Men det betyder ikke, at vi ikke også på kort sigt skal finde frem til modeller, sådan at vi kan hjælpe de børnefamilier, som er ramt. Og jeg anerkender, at ja, der er udfordringer med familier, der lever i fattigdom.

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Hr. Rune Lund.

Kl. 09:53 imod de signaler, man i øvrigt forsøger at sende, om, at man vil have en stram udlændingepolitik. Det hænger jo ikke rigtig sammen.

Kl. 09:56

Rune Lund (EL):

Men altså, for dem, som står i slutningen af måneden og ikke kan få pengene til at række, betyder det her utrolig meget. Og vi kan jo se, at lige præcis de tre fattigdomsydelser, altså kontanthjælpsloft, integrationsydelse og 225-timersregel, er det, der har givet den eksplosion i udviklingen i antallet af fattige børn. Når jeg cykler rundt i København, kan jeg se billeder af fru Mette Frederiksen, som sidder og smiler sammen med børn og gerne vil være børnenes statsminister. Og så er spørgsmålet bare: Hvorfor vil Socialdemokratiet så ikke melde klart ud her før et valg, at man har tænkt sig at afskaffe de fattigdomsydelser, som er den afgørende faktor i forhold til den eksplosion i børnefattigdommen, som vi har set siden 2015?

Kl. 09:53 **Formanden** (Pia Kjærsgaard):
Tak. Værsgo.

Kl. 09:56

Benny Engelbrecht (S):

Altså, jeg gentager gerne, at Socialdemokratiet har et forslag om at nedsætte en ydelseskommision til at kigge på det her bredt set. Det har vi jo svaret én gang. Jeg tror ikke, at vi kommer så meget videre ned ad den vej – ud over at konstatere, at det er noget, vi vil gøre umiddelbart efter et valg, skulle vi være så privilegerede at overtage regeringsmagten.

Kl. 09:57

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo, hr. Erling Bonnesen.

Kl. 09:57

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Og værsgo.

Kl. 09:54

Benny Engelbrecht (S):

Jeg bliver altså nødt til lige at anholde det udtryk, at der er familier, som har svært ved at få pengene til at slå til *sidst på måneden*, for det tror jeg der er rigtig mange familier der har – det kan være svært. Når vi snakker om familier, der for alvor er ramt af fattigdom, der, hvor der er en stor gæld, så snakker vi om familier, der allerede i begyndelsen af måneden kan se, at det er svært at få tingene til at hænge sammen. Og det er jo det, som er så ulykkeligt, altså at selv hvis man går ind og kigger alene på kontanthjælpsloft, 225-timersregel osv., vil der stadig væk være familier, som vil have forskellige udfordringer. Vi er nødt til at kigge på det her i et bredere perspektiv for at løse det – derfor en ydelseskommision. Men det betyder ikke, at vi ikke også på kort sigt kan finde løsningsmodeller, for jeg er enig i, at det, at børn vokser op i fattigdom, ikke er hensigtsmæssigt – det er det ikke.

Kl. 09:55

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Og så er det hr. Erling Bonnesen, Venstre.

Kl. 09:55

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Senere på dagen kommer der et ændringsforslag fra regeringen om at afskaffe integrationsydelsen, og derfor kan det jo undre lidt, at Socialdemokratiet så endnu ikke har taget stilling til, hvordan man vil stemme til det. Men vi må jo så vente og høre, hvad svaret bliver på det.

Det, jeg også godt vil ind på, er ydelsens størrelse. Vi har jo fra blå side sænket den til det, den er på nu, og så er der lagt op til yderligere ændringer. Der vil jeg pege på og spørge ind til, at Socialdemokratiets ordfører på området tidligere har sagt, at ydelsernes størrelse har betydning for tilstrømningen til Danmark. Og så kan det sådan set undre, at Socialdemokratiet nu går ud og svarer konkret, også i debatten forleden dag, at man ikke er tilfreds med det niveau, ydelsen har nu, altså at man vil have det hævet. Det vil som resultat øge tilstrømningen til Danmark, og det hænger jo ikke sammen med, at man så på den anden side argumenterer med, at man faktisk støtter op om en stram udlændingepolitik.

Så hvordan hænger det her egentlig sammen med, at man sådan set siger, at man vil hæve ydelserne på integrationsydelsesområdet, selv om det måske kommer til at hedde noget andet? Det går jo så

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Jamen jeg har også hørt, at ordføreren har svaret et par gange, at det vil man sende i en kommission. Men det må jo være muligt at give sådan et eller andet svar på, at det ikke hænger sammen, når man på den ene side siger, at man vil hæve ydelserne, hvilket helt klart vil øge tilstrømningen til Danmark, og så på den anden side er med på mange af de andre forslag, som signalerer og også i praksis gennemfører en stram udlændingepolitik. De to ting hænger jo ikke sammen. Det er jo også sådan, at Socialdemokratiets ordfører på området tidligere har sagt i debatten, at ydelsernes niveau har en betydning for tilstrømningen. Så man kan da godt spørge: Hvorfor er det, at Socialdemokratiet ikke vil fastholde det billede?

Kl. 09:57

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Værsgo.

Kl. 09:57

Benny Engelbrecht (S):

Men hele pointen er jo den, at blot at rulle alt tilbage indebærer nogle udfordringer, og at det blot at holde fast i, hvad den nuværende regering har gjort, jo kommer til at føre til flere børn, som vokser op i fattigdom; flere børn, som bliver forarmet; flere børn, som kommer til at opleve dårlige opvækstvilkår. Og det må man bare sige heller ikke er en løsning.

Derfor siger Socialdemokratiet helt pragmatisk: Vi ønsker faktisk at finde løsninger på det her, som sikrer balancerne, i modsætning til hvad den nuværende regering – som blot ønsker, at børn skal vokse op i fattigdom – gør.

Kl. 09:58

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Så er det hr. Jeppe Jakobsen, Dansk Folkeparti, som den sidste.

Kl. 09:58

Jeppe Jakobsen (DF):

Tak for det. Jeg kan forstå på ordførerens svar til min kollega hr. René Christensen, at man i Socialdemokratiet gerne vil tilslutte sig stigning i folkepensionen. Omvendt kan jeg så forstå på svaret til min kollega hr. Peter Skaarup, at man ikke kan træffe en beslutning om udrejsecenteret, der skal placeres på Lindholm, og det er så angiveligt, fordi man ikke har været en del af forhandlingerne om det. Men Socialdemokratiet har jo heller ikke været en del af forhandlingerne om den pensionspakke, man gerne vil tilslutte sig. Hvad er logikken i, at man gerne vil tilslutte sig nogle ting uden forhandling, og at an-

dre ting vil man så undlade at tage stilling til, fordi man ikke har været en del af forhandlingerne? Det giver jo ikke nogen mening, specielt ikke, fordi pensionspakken i kroner og øre er en væsentlig større pakke end udrejsecenteret på Lindholm.

Kl. 09:59

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 09:59

Benny Engelbrecht (S):

Det er så heller ikke helt rigtigt, for Socialdemokratiet er faktisk inviteret til forhandlinger om både satsreguleringens fremtid og pensionsområdet m.v. sammen med Det Radikale Venstre, sammen med SF og sammen med Alternativet. Det har jeg også sagt i min ordførertale og også anerkendt, og det skal finansministeren have, altså den anerkendelse, at vi netop er inviteret, og at vi selvfølgelig også har i sinde at gå konstruktivt ind i de drøftelser. Som jeg også sagde i en af mine tidligere besvarelser, ser vi, at der er en lille potentiel udfordring, i forhold til at man måske i virkeligheden er med til at skabe et lille nyt samspilsproblem, og det skulle vi jo gerne være foruden, altså sådan at man i forhold til folk, som igennem en længere periode har opsparet til egen pension gennem den her tvungne opsparingsordning, som erstatter satsreguleringen, sikrer, at der ikke sker en modregning på over hundrede procent i fremtiden.

Kl. 10:00

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Jeppe Jakobsen.

Kl. 10:00

Jeppe Jakobsen (DF):

Men jeg kunne jo forstå på ordførerens svar til min kollega hr. Peter Skaarup, at man ikke kunne stemme for beslutningen om Lindholm, fordi man ikke havde været en del af forhandlingerne. Man var ikke inviteret til noget fremadrettet, men det var, fordi man bagudrettet ikke havde været en del af beslutningen, ligesom man ikke har været en del af den beslutning om at stoppe satsreguleringen af folkepensionen. Så hvad er det, der gør, at de to ting er så væsensforskellige, at den ene ting vil man gerne lægge stemmer til her senere i aften uden at have været en del af forhandlingerne, men den anden ting kan man så åbenbart ikke træffe en beslutning om med samme begrundelse, altså at man ikke har været en del af forhandlingerne? Jeg forstår simpelt hen ikke forskellen på argumentationen i de to sager.

Kl. 10:01

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 10:01

Benny Engelbrecht (S):

Men det er, fordi vi er indkaldt til *forhandlinger*, og vi *forhandler*. Det er sådan set det, der er forskellen. Jeg er helt med på, at vi ikke kan forhandle om grundprincipperne i det her, for de er lagt fast, og det er fuldstændig accepteret. Men vi har også peget på nogle hjørner, som vi synes gerne må kigges på, og der må jeg sige, at der opfatter jeg faktisk, at regeringen har været relativt lydhøre. Så jeg kan faktisk ikke helt følge hr. Jeppe Jakobsen i, at det skulle være så mærkeligt, for det er faktisk to forskellige ting.

Kl. 10:01

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så må vi desværre slutte talerrækken på grund af tiden. Så er det den næste ordfører. Værsgo til hr. René Christensen, Dansk Folkeparti.

(Ordfører)

René Christensen (DF):

Finanslovsforslaget for 2019 står vi med nu – et finanslovsforslag, som vi i Dansk Folkeparti er rigtig glade for. Jeg vil gerne starte med at takke regeringen for et rigtig godt samarbejde i forbindelse med udfærdigelsen af forslaget – og det er en tak til alle regeringspartierne og selvfølgelig også særlig til finansministeren, som har siddet for bordenden ved alle forhandlingerne.

Vi gik ind til forhandlingerne med rigtig mange ting. Vi havde nogle klumper, der var større end andre. En af de store klumper var ældreområdet. Mange vil så sige: Jamen hvad var det for et område, I så havde med at gøre, på ældreområdet? Der vil jeg sige, at vi tidligere har været med til at afsætte 1 mia. kr., værdighedsmilliarden. Den fortsætter i 2019. Der vil også komme en værdighedsmilliard, 1.000 mio. kr. ud til kommunerne, som kan bruges på ældreplejen. Desværre kan man se, at rigtig mange kommuner, fordi den nu kommer over bloktilskuddet, begynder at skære i den. Jeg vil sige, at det vil vi holde meget nøje øje med.

Det, vi havde særlig fokus på i denne omgang, var de ældres rådighedsbeløb: Hvad er det for et rådighedsbeløb, de ældre har? Den største udfordring i det er, at vi har satspuljen. Satspuljen har haft et ædelt formål, satspuljen har gjort et godt stykke arbejde i forhold til de socialt udsatte, men finansieringen har været en udfordring. Satspuljen er jo finansieret, ved at bl.a. pensionisterne år efter år er blevet skåret i den ydelse, som de skulle have haft i folkepension. De har ikke fulgt med den lønudvikling, som der har været i samfundet. Det kommer nu til at ske. Fra den 1. januar 2019 får vi nedlagt satspuljen, og jeg vil gerne over for bl.a. den socialdemokratiske ordfører kvittere for det, som han har sagt, nemlig at man gerne vil være en del af det og gå ind i de forhandlinger. Det vil jeg gerne kvittere for. Så satspuljen forsvinder, og det vil sige, at fremadrettet vil en folkepensionist nu opleve, at når man stiger ude i samfundet, stiger folkepensionen også. Det er det allervigtigste, der er sket for pensionisternes rådighedsbeløb.

Samtidig har vi selvfølgelig været inde og kigge på modregningsreglerne. De pensionister, som har sparet op, mens de var på arbejdsmarkedet, skal jo ikke sidde derude og være til grin for deres egne penge. Der har vi gjort det, at vi både i forhold til ældrechecken og i forhold til tillægspensionen har hævet det med 15.000 kr. Det betyder, at man nu først bliver modregnet i sin ældrecheck, når man kommer over 35.000 kr. i egen pension, og at man først bliver modregnet i tillægspensionen, når man kommer over 85.000 kr. i egen pension. Det betyder rigtig meget for rigtig mange ældre.

Samtidig har vi også været inde og kigge på modregningsreglerne, hvis man er på arbejdsmarkedet. Hvis man er på folkepension og gerne vil være på arbejdsmarkedet, har vi fået to ekstra muligheder ind her: Man kan fortsætte på fuld tid, og så vil man få en præmie på 30.000 kr., som vil være skattefri, og samtidig vil man, hvis man er på arbejdsmarkedet, opleve, at vi har hævet grænsen med 40.000 kr. Det betyder, at der først sker modregning, efter man har tjent de første 100.000 kr. på arbejdsmarkedet. Så de ældre, som gerne vil trække sig lidt langsommere tilbage, oplever nu en markant mindre modregning.

Samtidig har vi også været inde og kigge på førtidspensionisterne. Reglerne ændres, så modregningen, hvis man er gift med en førtidspensionist, hæves med 40.000 kr. Det er en fantastisk god pakke.

Så er det jo, som der bliver sagt her i Folketingssalen, en pakke, som Socialdemokratiet gerne vil tilslutte sig. Jeg vil gerne sige til hr. Benny Engelbrecht: Den er ikke til forhandling. Pakken er *ikke* til forhandling. Det er ikke til forhandling, at modregningen er på 15.000 kr. yderligere. Det er ikke til forhandling, at modregningen er på 40.000 kr. yderligere. Det kommer vi ikke til røre ved. Vi kommer hverken til at sætte den ned eller op. Den aftale ligger der.

Så havde vi en anden ting, som også var vigtig for Dansk Folkeparti. Det var paradigmeskiftet. Hvad er et paradigmeskift? Et paradigmeskift er, at vi går en anden vej end den, vi tidligere har gået. Der er det utrolig vigtigt, at vi har fokus på, at de mennesker, som kommer til Danmark med behov for ophold og beskyttelse og krav på ophold og beskyttelse, får det. Vi har nu også fået vished for, at man kan komme ud på arbejdsmarkedet, og man kan også blive selvforsørgende. Man kan også godt lære sproget og komme til at fungere i en periode i det danske samfund, men det giver *ikke* øget tilknytning til Danmark. Det betyder *ikke*, at man nu har en større tilknytning til Danmark og derfor ikke er her midlertidigt. Paradigmeskiftet er nu det – og det er det, juristerne sidder og arbejder med, indtil vi får lovforslaget frem – at når man kommer til Danmark, er man her selvfølgelig midlertidigt. Og hvorfor så det? Vi ønsker jo, at når mennesker er flygtet fra noget og det holder op, skal de her mennesker selvfølgelig tilbage og være med til at genopbygge deres fædreland. Det tror jeg også der er rigtig mange der ønsker, der, hvor de er flygtet fra.

Kl. 10:07

Så har vi desværre en gruppe, som vokser, som kommer til Danmark og får ophold og beskyttelse. Danmark udviser den tillid til dem, at de kan være i Danmark, og så misbruger de den. De har lavet grov kriminalitet. Det er ikke, fordi de har stjålet en cykel. Det er folk, der har begået mord og mordforsøg. De har solgt euforiserende stoffer, de har begået voldtægt, de har skabt utryghed og på anden måde begået kriminalitet. De har været for en dansk dommer i en dansk retssal. Der har de fået en fængselsdom, og de har udstået deres fængselsstraf – det er fuldstændig korrekt, som det blev sagt af De Radikale – men de har også fået en tillægsstraf, nemlig at de skal forlade Danmark. De har mistet grundlaget for at være i Danmark. De har mistet retten til at opholde sig i Danmark.

Så er det sådan, at en del af dem ikke ønsker at rejse hjem, en del af dem kan vi ikke sende hjem – en del af dem kan vi ikke sende hjem, fordi deres hjemlande ikke vil modtage dem, og en del af dem kan vi ikke sende hjem i henhold til menneskerettighederne, så de har ret til at blive i Danmark. Skal de så færdes frit i Danmark? Det skal de selvfølgelig ikke. De skal være et sted, hvor vi har styr på, hvor de er. Og vi har hævet straffen, hvis de ikke overholder de regler, der er, 15 gange. Der, hvor de kommer hen nu, er på Lindholm, en ø nede ved Sydsjælland, hvor vi vil have styr på dem. Der er ca. 2,8-3 km til land, nogle vil sige, at der er lavvandet og andet, og det er fuldstændig korrekt. Og andre kan snakke om isvintre, og vi kan håbe, at de kommer tilbage. Men her kan vi gøre det, at man kan krydse dem af, når de kommer med en færg; man kan krydse dem af, når de kommer ind, og man kan krydse dem af, når de tager væk. Hvis man så kommer for sent til færgen en gang, får man 7 dages hæfte, kommer man for sent til færgen gentagne gange, kan man få op til 1 års minimumsstraf. Vi er sikre på, at efter en kort periode på Lindholm er der nogle, der vil række hånden op og sige: Kære Danmark, vi vil gerne forlade Danmark nu, for det kan vi; vi vil gerne køres til lufthavnen. Vi betaler billetten, og så kommer man selvfølgelig hjem og er med til at genopbygge sit hjemland. På den måde håber vi selvfølgelig, at Lindholm får en stor værdi.

Derfor kan det også undre os, at vi nu skal stå og høre Socialdemokratiet sige, at man ikke kan forholde sig til øen Lindholm, fordi man ikke har været en del af forhandlingerne. Partiets ordfører på området, hr. Mattias Tesfaye, går ud og siger, at det er spot on; det her foreslog man, det store socialdemokrati, i 2000, og nu kommer det, nu kommer øen. Nu står finansordføreren, hr. Benny Engelbrecht, heroppe og siger: Det kan vi ikke forholde os til. Hvis noget er spot on, er det vel spot on. Det er en ø, staten ejer. Staten ejer færgen. Jeg kan bare sige: Det er spot on. Så jeg håber, at når vi i aften skal til at stemme, besinder Socialdemokratiet sig og stemmer selvfølgelig for det, som man siger til offentligheden man synes er spot

on. Det må være det, man stemmer for. Der er ikke så meget at tale om.

Finansloven handler selvfølgelig også om meget andet. En af de ting, som vi også er rigtig glade for, er, at 2-procentsbesparelserne på erhvervsskolerne er forsvundet. Det er en aftale, som er lavet i en bred kreds. Vi er glade for, at vi kunne bruge finanslovsforhandlingerne til at skubbe på, så vi fik den aftale igennem. Sidste år fik vi det igennem, at vi fik fjernet det i sundhedsvæsenet. Nu får vi det fjernet på bl.a. vores erhvervsskoler. Det er en aftale, som vi er rigtig glade for.

Vi er også rigtig glade for, at vi fik forhøjet provinstilskuddet til vores provinsgymnasier, således at der kommer 0,5 mio. kr. ud til hvert af dem. Det er der behov for. Dansk Folkeparti ønsker, at vi har en bred vifte af uddannelsesstilbud. Det skal vi have i hele Danmark og selvfølgelig også i provinsen.

En af de andre ting, som vi var noget forundrede over, dengang vi gik ind til finanslovsforhandlingerne, var jo, at vi nærmest med gru opdagede, at regeringen ikke havde sat penge af til grænsekontrol. Vi tænkte: Hvad betyder nu det? Vil det sige, at regeringen i deres finanslovsforslag er imod mere grænsekontrol? Det kunne vi da nærmest ikke forestille os. Men vi havde læst rigtigt. Regeringen havde ikke sat penge af til grænsekontrol, altså ønskede man ikke grænsekontrol. Der kan jeg så berolige den danske befolkning med, at det er der selvfølgelig kommet styr på. Vi har ikke fået sat penge af til et halvt års grænsekontrol; vi har selvfølgelig sat penge af til hele 2019, således at man i finanslovåret 2019 har grænsekontrol hele året. Det er vi selvfølgelig glade for vi også fik igennem.

En anden ting, som har fyldt meget, tror jeg, for rigtig mange danskere og også for Dansk Folkeparti, er bl.a., som det også er blevet sagt tidligere her i dag, at der er gang i hjulene i Danmark, beskæftigelsesgraden er høj, og det går stærkt derude. Hvad så med arbejdsforholdene derude? Er der nogen, der begynder at konkurrere på den laveste fællesnævner? Ja, det er der. Er det i alle brancher? Ja, det er desværre i mange brancher. Hvordan kan vi så kontrollere det? Det har vi bl.a. Arbejdstilsynet til at gøre, og vi har et rigtig godt samarbejde med bl.a. fagbevægelsen. Derfor er jeg også glad for, at det lykkedes at få sat penge af, således at vi har det samme kontroltryk i 2019, som vi havde i 2018. Det er både i forhold til Arbejdstilsynet og til det, vi kalder ordnede forhold.

Jeg er også rigtig glad for, at vi fik sat ekstra penge af til det, vi kalder tungvogns kontrol. Hvad betyder det? Det handler om den sag, som vi har set fra Padborg, hvor man havde nogle stakkels mennesker til at køre lastbil for 15 kr. i timen. Det er der ingen der kan konkurrere mod. Det skal vi selvfølgelig kæmpe imod med næb og klør, så vi ikke kommer til at konkurrere på laveste fællesnævner. Den kan nærmest ikke blive lavere end det, vi desværre var vidner til. Der får vi nu uddannet nogle betjente, som har særlig forstand på og har særlige evner til at kunne foretage de kontroller fremadrettet.

Der er selvfølgelig meget mere i finansloven, som jeg gerne ville komme ind på, men nu kan jeg se på formanden, at min taletid er gået. Tak for ordet.

Kl. 10:12

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Benny Engelbrecht, Socialdemokratiet.

Kl. 10:12

Benny Engelbrecht (S):

Først og fremmest bare for en god ordens skyld til hr. René Christensen: Socialdemokratiet og de øvrige partier, som er inviteret over til Finansministeriet, er fuldstændig klar over den præmis, der ligger til grund for de forhandlinger, men som jeg også fik sagt fra talerstolen, har vi også fundet frem til, at det faktisk godt kunne se ud, som om der kunne være nogle samspilsproblemer, og derfor vil vi selvfølgelig gerne som altid, når det er muligt, gå ind og forbedre, hvor

det er muligt at forbedre, og som regel er det jo sådan, at når Socialdemokratiet sidder med ved et forhandlingsbord, hvor Dansk Folkeparti er repræsenteret, så plejer resultaterne at blive bedre. Men det har vi jo talt om.

Jeg vil egentlig godt bare bede ordføreren bekræfte, at Dansk Folkeparti fortsat står bag den forståelse, som der er med en bred forligskreds bag Togfonden DK, herunder de projekter, der er i Togfonden DK's fase 1. Rent konkret er der et ændringsforslag på konto 286320, Banedanmark, der vedrører Togfonden DK, om at gennemføre alle de resterende projekter, som er i medfør af aftalen om netop Togfonden DK, herunder hvordan Dansk Folkeparti stiller sig til det konkrete ændringsforslag.

Kl. 10:14

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 10:14

René Christensen (DF):

Tak for det. Jeg kan garantere, at Dansk Folkeparti står bag Togfonden DK's fase 1. Det er sådan, at vi har en bred aftale med bl.a. de røde partier om det. Den står vi på mål for. Vi synes, at det er en rigtig god aftale, vi har lavet, og nu er vi i gang med udmøntningen. Vi har så samtidig også haft en del forhandlinger med regeringen i de senere år om Togfonden DK og så egentlig gerne, at regeringen var indtrådt i Togfonden DK, så havde alting været meget nemmere. Det har regeringen ikke ønsket, og derfor har vi sagt til regeringen, at vi indskrider de ting, der er behov for i det finansår, som gælder i forhold til Togfonden DK's fase 1, og det står vi selvfølgelig også på mål for.

Ændringsforslaget, som Socialdemokratiet har lagt frem, er et udmærket ændringsforslag, der siger, at man gerne vil have skrevet det ind, der kommer i overslagsårene. Det kunne vi sådan set godt synes var fornuftigt. Det var meget nemmere, så skulle man ikke bruge politisk kapital på at diskutere det. Men nu har vi lavet en anden aftale med regeringen om, at vi skriver dem ind år efter år, og det står vi selvfølgelig på mål for, men ingen, hverken politiker eller borger, som går og venter på, at Togfonden DK's fase 1 skal udrulles, skal tvivle på, at det kommer til at ske, også med Dansk Folkepartis stemmer.

Kl. 10:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo, hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 10:15

Benny Engelbrecht (S):

Men hr. René Christensen kan godt se den udbredte bekymring, det godt kan skabe, når det ikke fremgår klart og tydeligt i overslagsårene, hvad der kommer til at ske med udrulningen af de her projekter. Jeg håber i hvert fald, at hr. René Christensen vil anerkende, at det bedste, det optimale havde været, at det fremgik af overslagsårene, at de her projekter skal afvikles, også sådan at anlægsmyndighederne kan indrette sig efter det. For at sige det sådan rimelig klart: Jeg synes, det er ret problematisk, at regeringen ikke er med på det her, men jeg synes også, at Dansk Folkeparti kunne have kæmpet hårdere for det.

Kl. 10:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Værsgo.

Kl. 10:15

René Christensen (DF):

Jeg kan næsten ikke sige det meget bedre. Jeg er fuldstændig enig, og i Dansk Folkeparti irriterer det os faktisk, at regeringen ikke har tiltrådt Togfonden DK's fase 1. Det er faktisk sådan, at Togfonden DK's fase 1 er kommet frem via et pres fra den tidligere finansminister på grund af finansieringen, og der anerkendte vi, og det gjorde vi jo i en bred kreds, også i Togfonden DK, at der var nogle udfordringer i forhold til fase 2. Der kunne være nogle finansielle udfordringer, så derfor havde alting været meget nemmere. Men jeg tror nu også, at vi i fællesskab kan berolige alle med, at der er langt, langt over 100 mandater bag Togfonden DK's fase 1, og derfor, ligegyldigt hvad der sker, også selv om der skulle komme et valg, er jeg overbevist om, at Togfonden DK's fase 1 kommer til at bestå, også med mere end 90 mandater efter et valg. Så ja, det havde været nemmere, men det har ikke været muligt.

Kl. 10:16

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Jacob Jensen, Venstre.

Kl. 10:16

Jacob Jensen (V):

Jeg vil gerne sende rosen tilbage til hr. René Christensen for et ganske fortrinligt forløb, og jeg kan bekræfte – i modsætning til hr. Benny Engelbrechts opfattelse, som jo ikke var med – at det ikke var hurtige beslutninger, men det var svære og lange og seriøse diskussioner om alle de forskellige elementer, der nu engang indgår i sådan en finanslov. Men når man så hører hr. Benny Engelbrecht tale om udlændingeområdet – og man må forstå, at Socialdemokratiet nu har vendt 180 grader og erklærer sig som et strammerparti – hvordan lyder det så i hr. René Christensens ører? Man kan næsten opfatte det sådan, at gult er det nye sort, altså at man stemmer gult til alle de konkrete svære beslutninger. Man stemmer gult i forhold til en afskaffelse af integrationsydelsen, og nu stemmer man så også gult i forhold til et konkret forslag om en udrejse for afviste kriminelle asylansøgere.

Hvordan lyder det i hr. René Christensens ører? Stemmer det overens med det, man siger fra det kongelige danske Socialdemokratis side, om, at man gerne vil stramme på udlændingepolitikken? Men når det så bliver konkret og måske også svært, kan man – om man så må sige – ikke se ryggen for bare skosåler. For så stemmer man gult og fralægger sig ethvert ansvar.

Kl. 10:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 10:17

René Christensen (DF):

Der er ingen tvivl om, at det at stemme på den gule knap betyder, at man ingen holdning har. Det vil sige, at man ikke tør tage stilling til, om det her er godt eller skidt, og det er selvfølgelig en udfordring. Det er da også en større udfordring, fordi man sender sine ordførere af sted ude i befolkningen og siger, at det her er en god beslutning. Så sent som i morges kunne jeg se den socialdemokratiske ordfører være på tv og sige, at regeringen talte med to tunger. Men regeringen stemmer altså for sine egne forslag. Regeringen stemmer for, at vi selvfølgelig skal have et nyt tredje udrejsecenter.

Hvorfor skal vi egentlig have et tredje udrejsecenter? Det er, fordi antallet betyder noget. Der er kommet for mange ind før 2001, og der er kommet for mange ind i den korte periode, hvor vi havde en socialdemokratisk ledet regering. I den finanslov, jeg var med til at lave i 2016, budgetterede vi med 25.000 flygtninge/indvandrere. I

den finanslov, vi nu har lavet til 2019, budgetterer vi med 4.000 indvandrere. Det betyder noget, hvad for en politik man fører – ingen tvivl om det – og det her er et resultat af det. Et tredje udrejsecenter er ikke noget, vi sådan set ønsker. Vi ønsker ikke, at der var nogen udrejsecentre. Men det er vi nødt til, fordi de mennesker jo er kommet til Danmark på et tidspunkt, desværre.

Kl. 10:19

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Hr. Jacob Jensen.

Kl. 10:19

Jacob Jensen (V):

Hvem vurderer hr. René Christensen taler sandt i forhold til Socialdemokratiets linje, når det kommer til det tredje udrejsecenter på Lindholm? Er det hr. Mattias Tesfaye, som siger, som hr. René Christensen selv citerede, at det er et forslag, der er spot on, eller er det finansordfører hr. Benny Engelbrecht, som siger: Det kan vi søreme ikke tage stilling til, vi stemmer gult? Hvem vurderer hr. René Christensen vi mest skal lytte til, hvis vi skal have en fornemmelse af, hvor Socialdemokratiet står i det her spørgsmål, når man taler om, at man gerne vil stramme sin udlændingepolitik? Men når det bliver konkret og dermed måske også svært, løber man alt det, remmer og tøj kan holde, og stemmer gult.

Kl. 10:19

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 10:19

René Christensen (DF):

Det er sådan, at papegøjer jo bare snakker, og at det bliver ved snakken. Det, man skal se på, er, hvad den lovgivende forsamling gør. Hvad er det for en knap, man trykker på, når vi sidder herinde? Det er det, der flytter noget. Det er herinde, lovgivningen bliver gennemført, og hvis man trykker på den gule knap, mener man ikke noget om forslaget. Så har man ikke indtaget nogen holdning til det. Man har hverken sagt ja eller nej; man er sat uden for indflydelse i forhold til det; man ønsker ikke at være en del af den beslutning, der bliver taget. Det er det, den gule knap betyder.

Kl. 10:20

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Så er det hr. Pelle Dragsted, Enhedslisten.

Kl. 10:20

Pelle Dragsted (EL):

Mange tak. Og tak til Dansk Folkeparti for at have fået stoppet det her satspuljetyveri fra folkepensionisterne. Det var vigtigt, og det var også godt, at det kom fra Dansk Folkeparti, som jo igennem årene har været med til at sække omkring 8.000 kr. fra hver eneste danske folkepensionist.

Men under førstebehandlingen spurgte jeg hr. René Christensen, om Dansk Folkepartis krav også gjaldt førtidspensionisterne, og jeg fik et meget klart svar, nemlig et ja, for også førtidspensionisterne skulle tages ud af det her tyveri. Derfor blev jeg også meget skuffet, da jeg læste finanslovsaftalen, og det tror jeg også mange førtidspensionister er blevet, fordi førtidspensionisterne jo ikke får lov at følge med den almindelige velstandsudvikling fremover ligesom folkepensionisterne. Tværtimod viser svar, vi har fået fra Finansministeriet, at flertallet af førtidspensionister faktisk vil få færre penge udbetalt med den nye regulering end med de gældende regler. Har Dansk Folkeparti ikke svigtet førtidspensionisterne i de her forhandlinger, når det er resultatet?

Kl. 10:21

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 10:21

René Christensen (DF):

Nej, det har vi bestemt ikke. Vi er rigtig glade for, at vi nu har lavet en pensionsordning for førtidspensionisterne. Man skal huske, at mange bliver førtidspensionister i løbet af livet, men der er også nogle førtidspensionister, der bliver født med et handicap, og den dag, de bliver 18 år, er de førtidspensionister. De har jo ikke mulighed for at spare op til deres pension. Nu gør vi det, at førtidspensionen også følger lønudviklingen, ligesom det gælder for folkepensionisterne, men så er det fuldstændig rigtigt, at vi tager de 0,3 pct. i toppen af den stigning, der vil være. Den lægger vi over i en pulje hos ATP, så de altså får lov til at beholde deres egne penge. Jeg taler tit med førtidspensionister, som siger, at hold da op, da jeg pludselig blev folkepensionist, oplevede jeg et fald i mit indtægtsgrundlag, og det har været rigtig svært for mig, for jeg har jo ikke haft mulighed for at spare op. Nu får man en pensionsopsparing, også hvis man er førtidspensionist. Man får også en pensionsopsparing, hvis man er på dagpenge. Man får også en pensionsopsparing, når man er på kontanthjælp. Det her er en rigtig, rigtig god aftale, også for dem, som i kortere eller længere tid står uden for arbejdsmarkedet og dermed også har stået uden mulighed for at spare op til deres egen pension.

Så på spørgsmålet vil jeg svare, at vi er rigtig glade for det her. Vi synes bestemt ikke, at vi har svigtet nogen, tværtimod.

Kl. 10:22

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 10:22

Pelle Dragsted (EL):

Men det er jo et faktum, at hvis den nye reguleringsordning, som man nu indfører, havde været gældende i de seneste år, havde en enlig førtidspensionist fået mere end 4.000 kr. mindre om året end med de eksisterende regler.

Det her med pensionsopsparing er jo godt, men der er to ting at sige til det. For det første er der rigtig mange førtidspensionister, som ikke når folkepensionsalderen. Det er faktisk hver femte. De får ingen som helst glæde af den her aftale. For det andet er der jo også rigtig mange, der overhovedet ikke får glæde af lempelsen af modregningen. Det er kun omkring hver tiende førtidspensionist, der får glæde af den. Så for det store brede flertal af førtidspensionisterne vil den her aftale altså betyde, at de får mindre udbetalt fremover, end de havde fået med de gældende regler. Kan ordføreren ikke bekræfte det?

Kl. 10:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 10:23

René Christensen (DF):

Jeg kan bekræfte, at førtidspensionen nu kommer til at følge den lønudvikling, der er, og alle pengene får man lov til selv at beholde. Men ikke den dag, man får dem udbetalt. Der er 0,3 pct. af den stigning, der kommer, som vil gå ind på en pensionsopsparing. Jeg har godt hørt den debat, der har været, om, at nogle førtidspensionister ikke når at blive pensionister. Men der vil jeg gerne sige, at jeg i hvert fald ikke vil sidde herinde og lovgive om det, altså give folk armbind på og så sige, at vi som samfund ikke tror, at du når din

pensionsalder, og derfor vælger vi at have en anden ydelse til dig. Den er højere, fordi vi forventer, at du dør tidligere osv. osv. Hvor-
dan i alverden skulle vi lave det?

Vi mener helt klart, at vi her har lavet en rigtig god ordning. Der sker ikke en udhuling af førtidspensionen, og den top, man piller af, går til førtidspensionisterne selv. Jeg vil gerne sige, at der også er rigtig mange førtidspensionister, som har oplevet den der skrænt, nemlig at den dag, de bliver folkepensionist, oplever de skrænten i form af at gå fra en ydelse til en anden ydelse, og de har jo ikke haft muligheden for at lave den opsparing.

Det er rigtigt, at der, når man kigger hen over årene, vil være nogle, der oplever, at deres rådighedsbeløb godt kan ændres lidt, men det er jo ikke et rådighedsbeløb, der bare er gået til noget andet. Det går til dem selv.

Kl. 10:24

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Christian Poll, Alternativet. Værsgo.

Kl. 10:24

Christian Poll (ALT):

Tak for det. Hvert eneste sekund sendes et menneske et sted i verden på flugt på grund af klimaforandringer, og den problemstilling bliver jo ikke mindre. Faktisk er der konservative bud på, at vi får 250 millioner klimaflygtninge inden 2050. Klimaforandringerne er simpelt hen den paraply, som vil forstærke alle andre kriser, og som vil betyde, at rigtig mange mennesker i fremtiden vil være på flugt. Det påvirker mennesker lige nu, og den her påvirkning vil altså accelerere.

I dag støtter Danmark definitionen af flygtninge fra Genèvekonventionen i tråd med FN og EU. Det inkluderer ikke klimaflygtninge, selv om det ændrede klima bogstaveligt talt skaber en dødsensfarlig situation. Vi har derfor allerede nu brug for internationale konventioner for klimaflygtninge. Er det noget, ordføreren tænker vi skal kigge nærmere på?

Kl. 10:25

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og værsgo.

Kl. 10:25

René Christensen (DF):

Nej, vi ønsker sådan set ikke, at flere skal lægges ind under, således at flere kan komme og søge asyl i den vestlige verden. Men vi synes, vi skal gøre noget for klimaet, og der har alle partier herinde også lavet en meget ambitiøs energiaftale lige før sommerferien, hvor Danmark virkelig går foran også med det grønne flag og viser, hvad man kan gøre. Det vil vi gerne være med til. Vi vil hellere være med til at forhindre, at der kommer flere klimaflygtninge, end at vi begynder at lave reglerne om, således at man siger, at klimaet så kan sejle, og så skal I bare komme til den vestlige verden. Det kommer vi aldrig til at være en del af.

Kl. 10:26

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Christian Poll.

Kl. 10:26

Christian Poll (ALT):

Jeg er rigtig glad for, at ordføreren nævner energiaftalen fra i sommer, som alle partier er med i. Den endte jo med, at vi f.eks. skal stille tre havvindmølleparker op i stedet for en, som regeringen havde lagt ud med, men jeg vil bare lige nævne, at spørger man viden-
skaben, og det er f.eks. også noget, Klimarådet har fremhævet, er det faktisk i størrelsesordenen en havvindmøllepark om året, vi skal stille op for at kunne leve op til det klimaansvar, vi egentlig har. Vil

ordføreren parti arbejde sammen med Alternativet og andre partier efter valget for at skærpe den her energiaftale og lægge flere vindmølleparker oveni, så vi kommer op på en vindmøllepark om året frem til 2030?

Kl. 10:27

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:27

René Christensen (DF):

Nu skal man passe på, hvad man siger fra Folketingets talerstol, men jeg tror næsten, jeg kan sige meget sikkert, at det ikke kommer til at ske. Kunne man forestille sig at skulle lave en vindmøllepark mere om året i Danmark, ville man ikke kunne stå et eneste sted i Danmark og kigge ud, uden at det ville ligne et hegn, altså en meget, meget skarp grænse rundt om hele Danmark, og man ville ikke kunne sejle på grund af alle de vindmøller, der stod ude i vandet. Det kommer jo ikke til at ske.

Det, jeg tror er vigtigt, er, at når man snakker om klimaet, skal man faktisk tage det alvorligt, og med Danmarks areal kan vi simpelt hen ikke klare den klimaudfordring, der er i verden, så der skal vi gå foran med den viden og teknologi, som vi kan bidrage med, og så skal vindmøllerne stå nogle andre steder, for de skal ikke alle sammen stå i Danmark.

Kl. 10:27

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Lotte Rod, Radikale Venstre.

Kl. 10:27

Lotte Rod (RV):

Jeg tror på, at man ikke bare skal måle os på, hvad vi siger, men hvad vi gør. Vi kan jo ikke altid klandre politikere for, at de ikke får ting igennem, som der ikke er et flertal for. For man kan trods alt ikke bestemme over andre partier. Men man kan bestemme over, hvad man selv vil, og når Dansk Folkeparti går ind og forhandler finanslov, får de de ting, de synes er vigtige, igennem. Derfor vil jeg gerne spørge til prioriteringen. Hvorfor har Dansk Folkeparti ikke valgt her i finansloven at gøre mere for de ældre, men valgt at bruge 750 mio. kr. på en ø? Dem kunne man have brugt på de ældre, hvis det havde været vigtigt for Dansk Folkeparti.

Kl. 10:28

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Værsgo.

Kl. 10:28

René Christensen (DF):

Vi har netop brugt de penge på en ø, fordi vi ved, at der fremadrettet bliver et pres på de offentlige finanser. Vi bliver flere og flere ældre, men vi bruger 36 mia. kr. om året på ikkevestlig indvandring. Hvis vi ikke gør noget ved det, har vi ikke råd til at finansiere det, som vi gerne vil, på ældreområdet. Så det her er rettidig omhu. Vi bliver simpelt hen nødt til at sende et signal nu. Dem, der kommer til Danmark, får ophold og beskyttelse og tilligemed misbruger den tillid, de har fået – laver grov kriminalitet – er ikke velkomne længere. De skal udrejse af Danmark.

Når man sidder nede hos menneskesmuglerne og kigger på, hvad for en billet man skal købe, kan det godt være, Danmark ikke er lige så interessant. For der bliver altså slået hårdt ned, hvis man ikke lever op til de regler, som vi forventer af flygtninge og indvandrere, som kommer til Danmark. Så det her handler faktisk om, at vi fremadrettet gerne vil have de 36 mia. kr. ned. Hvis vi bare kan sænke det med 10 pct., har vi 3,6 mia. kr. om året, vi kan bruge på ældre-

området, og det vil faktisk være noget af det træk, som der bliver behov for fremadrettet. Så det her er også for at finansiere ældreområdet fremadrettet.

Kl. 10:32

Kl. 10:29

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Lotte Rod.

Kl. 10:29

Lotte Rod (RV):

Kriminelle udlændinge skal ikke være i Danmark. Men det her løser jo ingenting. Dansk Folkeparti bruger 750 mio. kr. på en ø, samtidig med at der så kommer til at være tomme bygninger et andet sted. Jeg har det sådan, at jeg gerne betaler min skat, fordi jeg synes, velfærd er vigtig. Men jeg bliver vred, når Dansk Folkeparti på den her måde spilder vores penge. Derfor vil jeg bare gerne spørge igen: Hvad er det for en prioritering, Dansk Folkeparti har foretaget? Hvorfor valgte man ikke at bruge de 750 mio. kr. på at give mere tid til de ældre?

Kl. 10:30

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 10:30

René Christensen (DF):

Lotte Rods parti har faktisk en ret stor andel i, at vi står i den her situation. Hvorfor er det, vi skal have et tredje udrejsecenter? Det er ikke, fordi Kærshovedgård lukker og står tomt. Det er, fordi der bliver flere og flere udlændinge, som er på tålt ophold i Danmark; fordi der er flere og flere udlændinge, der skal udrejse af Danmark. Vi kommer nu til at stå med en stor gruppe af folk, som kom ind, imens der var en socialdemokratisk ledet regering – og med De Radikale også. Det er det, vi står med nu. Det er den udfordring, vi står med. Det er derfor, vi skal have et tredje udrejsecenter. Det her tredje udrejsecenter er jo ikke for sjov. Det er, fordi vi også har et kapacitetsproblem, samtidig med at vi får flere kriminelle. Så det her er ene og alene et udtryk for, at man har ført en forkert politik i en meget kort periode, og det betaler vi prisen for nu.

Kl. 10:30

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Lisbeth Bech Poulsen. Værsgo.

Kl. 10:30

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Sidste år krævede DF en garanti for, at der blev sat penge nok af på finansloven til velfærd. Dengang kunne vi godt have en diskussion om, hvad der er penge nok til det demografiske træk – til at der kommer flere ældre, og at vi får stigende udgifter bare for at fastholde det nuværende niveau. Nu ser vi så igen et finanslovsforslag, som ikke leverer nok til offentligt forbrug for at følge med den udvikling, vi ser.

I Økonomisk Redegørelse, der udkom i mandags, er der en vurdering af, at væksten i det offentlige forbrug er på 0,5 pct. næste år. Alle eksperter – alle, der har forstand på det – siger: Vi ved godt, hvad det demografiske træk bliver, vi ved godt, at det her ikke er nok til at dække, ikke nok til at sikre pædagoger nok til vores børn, plejepersonale nok til vores ældre osv. Derfor bliver jeg nødt til at spørge DF, om ikke det er det største bluffnummer i verden, når DF siger til befolkningen: Vi er jeres garanti for, at der er ordentlig velfærd, selv med en borgerlig regering?

Kl. 10:32

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

René Christensen (DF):

Der er ikke nok til offentligt forbrug. Altså, bare prøv at høre ordet. Det, vi skal diskutere, er, hvor mange penge vi bruger. Hvorfor diskuterer vi dog ikke, hvad vi bruger pengene på? Det er faktisk sådan, at i den periode, hvor der var en socialdemokratisk ledet regering, også med SF, brugte man 10 mia. kr. på integration om året. Nu bruger vi kun 5 mia. kr. Hov, så har vi jo skåret i det offentlige forbrug, nu bruger vi 5 mia. kr. mindre på integration – nu har vi skåret i det offentlige forbrug. Det er da 5 mia. kr., Dansk Folkeparti er rigtig glade for er skåret væk. Men det gør jo, at forbruget er blevet mindre. Vi skal da tale om, hvad vi bruger pengene på, og ikke tale om at bruge pengene.

Men jeg er ked af at sige det: Det er sådan typisk SF-retorik. Det handler kun om at bruge pengene, det handler ikke om, hvad man bruger dem på. Vi er glade for, at vi har mindsket udgifterne til ikke-vestlig indvandring. Vi er glade for, at der kommer færre til. Vi er glade for, at man ude i kommunerne nu ikke skal finansiere modtageklasser – alle de her integrationsforløb, som man har skullet finansiere inden for rammen. Det, man skulle, da I sad ved magten, var at skære på det almindelige område for at kunne finansiere de ting, som man var blevet pålagt.

Kl. 10:33

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Lisbeth Bech Poulsen. Værsgo.

Kl. 10:33

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det er sådan en relativt ny ting, at hr. René Christensen ligesom går til angreb på, at man også måler stigningen i offentligt forbrug. For det er ikke ret lang tid siden, at Dansk Folkeparti sagde: Vi vil have en stigning på 0,8 pct. Det er det, vi mener der minimum skal til for at sikre bare en bevarelse af det velfærdsniveau, vi har – 0,8 pct.

Det var DF's målsætning. Lige pludselig er det ligegyldigt.

Men okay, lad os tage den præmis, at man sparer nogle penge på udlændingeområdet. De penge er jo ikke gået 1:1 til velfærd. Gå ud og sig det til de pædagoger, der står med skilte, hvor der står, at de er alene med 15 børn.

Kl. 10:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren. Værsgo.

Kl. 10:34

René Christensen (DF):

Men det er det, der er interessant. Det er nemlig interessant, hvad det er, vi skal diskutere. Og der skal vi da netop diskutere sådan noget som pædagoger. Der er vi rigtig glade for – når man kigger på finanslovsforslaget – det udspil, der kom fra regeringen, om 1.000-dagesprogrammet. Det er vi rigtig glade for. Vi er rigtig glade for, at man kigger på tidlig indsats. Vi er glade for, at man kigger på uddannelse. Vi er glade for, at man sætter penge af til bl.a. et velfærdsområde, hvor man kigger på børnene. Det vil vi da gerne tale også med SF om. Det er bare det kun at tale om at bruge pengene – det er altså lidt tamt, undskyld, jeg siger det.

Kl. 10:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Erik Christensen.

Kl. 10:34

Erik Christensen (S):

Tak for det, og tak for talen. Men jeg bliver lige nødt til at børe en lille smule mere i det svar, som ordføreren gav til Socialdemokrati-

ets ordfører hr. Benny Engelbrecht for lidt siden i forhold til Togfonden DK's fase 1, for jeg undrer mig lidt over det. Sidste år diskuterede vi faktisk lidt det samme, og der hed det sig, at den sag var faldet ned mellem to stole, og derfor var den ikke kommet på. Nu kan jeg forstå, at igen i år er der sådan set heller ikke noget omkring Togfonden DK i forhold til fase 1.

Så derfor vil jeg gerne have et klart svar på følgende: Der er jo et flertal – det har ordføreren jo selv sagt – men hvordan kan det så være, at Dansk Folkeparti med de ændringsforslag, Socialdemokratiet stiller i dag, ikke bakker op om det forlig, den aftale, som man sådan set har lavet med resten af Togfonden DK's forligspartier, for så ville man jo kunne gennemføre fase 1 uden nogen problemer og ikke kun med finansiering for et år ad gangen?

Kl. 10:35

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 10:35

René Christensen (DF):

Det er, fordi det ikke betyder noget rent praktisk. Altså, jeg vil gerne sige, også til spørgeren, at hvis det stod til Dansk Folkeparti, var det meget nemmere, hvis vi satte det her ind i finansloven, for så lå det derinde, og så skulle vi sådan set ikke tale mere om det, og så kørte det derudad. Det er ikke lykkedes at få regeringen med til det. Jeg vil også sige, at vi ikke har brugt mange kræfter på det, for i den praktiske verden betyder det ikke så meget.

Den aftale, vi har lavet med regeringen, er, at hvis der skal bruges penge til Togfonden DK's fase 1, skal de selvfølgelig skrives ind i finansloven det år, hvor de skal udmøntes. Så hvis der skal udmøntes penge i 2019, så er de også skrevet ind i 2019, 2020, 2022 og så fremdeles. Det er jo sådan lidt omstændeligt at gøre det på den måde – det anerkender jeg fuldt ud – men det gør vi. Og alle, både politikere og borgere, der er derude, og dem, som bruger jernbanen, kan være helt sikre på Togfonden DK's fase 1 bliver gennemført.

Jeg tror ikke engang, at et valg kan gøre noget ved det, fordi der er så mange mandater bag beslutningen – og Dansk Folkeparti er glad for Togfonden DK's fase 1. Men regeringen har ikke ønsket at tiltræde forliget, og så må vi jo gøre det på den måde, vi så gør det på nu. Så det er svaret på det.

Kl. 10:36

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Erik Christensen.

Kl. 10:36

Erik Christensen (S):

Jeg vil bare spørge, om ordføreren ikke synes, at det er lidt besynderligt, at ordføreren siger, at der for så vidt er et flertal; der er også finansiering, det ved vi. Og nu ved jeg jo, at ordføreren også har sin rod i det kommunalpolitiske, og der ville det være ret usædvanligt i forhold til en anlægsinvestering, at man kun satte penge af for 1 år ad gangen. Altså, det er vel sådan, at hvis man skal regne med, at tingene kan blive til noget, så er man vel nødt til afsætte det beløb, der nødvendigvis skal bruges til den her investering.

Så jeg kan jo godt forstå, hvis der er mange borgere ude i landet, der rent faktisk er en lille smule nervøse for, om det her bliver til noget eller ikke bliver til noget.

Kl. 10:37

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 10:37

René Christensen (DF):

Jamen jeg kan kun bekræfte, at vi synes, det er lige så skørt. Ja, undskyld, det bliver sådan helt banalt. Altså, vi er jo sådan set enige med Socialdemokratiet i at undre os over, at regeringen ikke bare accepterer, at der er over 100 mandater bag Togfonden DK og skriver det ind i finansloven. Det har regeringen ikke ønsket, og vi har ikke ønsket at bruge meget politisk kapital på at få skrevet noget ind, som i praksis ikke betyder noget.

Så jeg vil gerne bekræfte, at Togfonden DK's fase 1 står fast.

Kl. 10:37

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Nick Hækkerup.

Kl. 10:37

Nick Hækkerup (S):

Tak. Og tak for ordførerens tale. Mit spørgsmål er i al sin enkelhed, om ordføreren mener, der er behov for flere eller færre ansatte i vores sundhedsvæsen.

Kl. 10:38

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 10:38

René Christensen (DF):

Der er i hvert fald behov for, at man også kigger på bl.a. sådan noget som sygefravær. Jeg tror, der er behov for, at der er flere, der er der, og derfor bliver vi også nødt til at kigge på, hvad for et arbejdsmiljø vi har, og hvordan vi håndterer det. Vi kan bl.a. se i ældreplejen, at der er et højt sygefravær, og at rigtig mange ikke arbejder på fuld tid – det er der faktisk også en hel del sygeplejersker der ikke gør – og hvad er årsagen til det? Så jeg tror sådan set, der er flere måder at arbejde på. Men der er et stort pres derude, også i sundhedsvæsenet, men det er der jo generelt mange steder, både i det private, men så sandelig også i det offentlige.

Så for at svare på spørgsmålet: Ja, der er behov for flere hænder, men der er måske også behov for, at flere af de hænder, som er der, også har mulighed for at være der mere, og at der også på statslige, kommunale og regionale arbejdspladser er et bedre arbejdsmiljø, så man ikke ligger så højt med hensyn til sygefravær.

Kl. 10:38

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Nick Hækkerup.

Kl. 10:38

Nick Hækkerup (S):

Det bliver jo lidt sådan en ringslutning, for en af grundene til, at der er mange, der ikke er til stede, er, at der er et stort arbejdspress, at der er stress, og at der sker nedslidning osv., sådan at sygefraværet stiger.

Jeg synes bare, det er bekymrende, at det i de finanslovsforhandlinger, som er overstået, ikke er lykkedes at sætte fokus på, at der er blevet færre sygeplejersker i vores sundhedsvæsen, at der er blevet 400 færre ansatte i det samlede sundhedsvæsen alene i sidste kvartal, og at vi står i en situation, hvor ventetiden på f.eks. kræftbehandling stiger, og hvor der er overbelægning på de medicinske afdelinger osv.

Kl. 10:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 10:39

Kl. 10:42

René Christensen (DF):

For det første kommer der jo en sundhedsreform, som der er sat penge af til, og som vi skal diskutere – det skal vi gøre, når vi kommer tilbage efter nytår – og der bliver det jo en del af det.

Der er flere, der gerne vil ind på sygeplejerskeuddannelsen, men der er faktisk en del, som ikke får mulighed for at komme ind, selv om de er kvalificeret, og der har vi bl.a. adresseret i finansloven, at de uddannelser, som har mulighed for at oprette flere pladser, skal gøre det, for der er simpelt hen efterspørgsel. Det er der bl.a. også, fordi kommunerne er begyndt at efterspørge rigtig mange sygeplejersker, og det gør selvfølgelig, at når de er ude i kommunerne, er de ikke på sygehusene. Derfor er det er en faggruppe, der er mangel på, så vi skal uddanne nogle flere, for der er simpelt hen mangel på dem.

Kl. 10:40

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Rune Lund.

Kl. 10:40

Rune Lund (EL):

Satspuljen er blevet afskaffet, og det er jo godt, men den regulering af overførselsindkomsterne, som nu træder i stedet for, er faktisk værre end den, der var med den gamle satspuljeregulering – forstået på den måde, at hvis den regulering, som vil være gældende fremadrettet, havde været gældende fra 2005 og frem til i dag, så ville den månedlige ydelse for en lang række overførselsindkomster være væsentlig lavere i dag, end den rent faktisk er. Hvis den nye regulering havde været gældende fra 2005 og frem, havde en førtidspensionist haft 4.200 kr. mindre om året før skat, en person på arbejdsløshedsdagpenge havde haft 3.600 kr. mindre om året før skat, og en person på kontanthjælp, som er forsørger, havde haft 3.200 kr. mindre om året før skat.

Er det en særlig god aftale? Er det en aftale, som Dansk Folkeparti er stolt af? Her er tale om nogle grupper, som Dansk Folkeparti bl.a. har været ude at sige man vil forsvare i finanslovsforhandlingerne.

Kl. 10:41

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 10:41

René Christensen (DF):

Ja, tallene er rigtige. Ja, vi står på mål for det. Førhen var det sådan, at de tal, der blev sagt her, gik til satspuljen; de gik væk fra de her grupper, de gik ud af deres forsørgelsesgrundlag, de forsvandt over i en anden pulje til noget andet godt. Det, der sker nu, er, at de bliver sat ind på deres egen konto, hvor ATP forrenter dem, og den dag, de bliver pensionister, får de dem udbetalt igen.

Det er da bare en fantastisk god aftale, der er lavet. Selv om man står uden for arbejdsmarkedet i en kortere eller længere periode, skal man da selvfølgelig have mulighed for at indbetale til sin pension, således at man også kan have et godt ældrelev, selv om man måske ikke har været helt eller delvis knyttet til arbejdsmarkedet i sin arbejdsdygtige alder.

Jeg kan ikke forstå, hvis der er nogle, der synes, det er en dårlig aftale. Det er en win-win-aftale, og nu går pengene til dem selv – de går ikke til andre formål.

Kl. 10:42

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Rune Lund.

Rune Lund (EL):

Jamen hvis vi tager udgangspunkt i en førtidspensionist, betyder det, at vedkommende ville have haft til det månedlige forbrug – til at betale husleje, til at betale mad – 4.200 kr. mindre om året før skat, hvis den regulering, der kommer til at gælde fremadrettet, havde været gældende for 2005 og frem.

Hvis vi tager udgangspunkt i 2005 til 2018, er det faktisk også sådan, at i 6 af de år ville man som førtidspensionist faktisk også få mindre samlet, også inklusive pensionsopsparingen, fordi der jo sker en modregning på et tidspunkt, når man går på pension, f.eks. i ældrecheck eller i folkepension.

Kl. 10:42

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 10:42

René Christensen (DF):

Jamen det har vi jo også adresseret i den aftale, vi har lavet. For der har vi jo ændret modregningsreglerne. Det er sådan nu, at vi har ændret modregningsreglerne med 15.000 kr. både på ældrecheck og tillægspension, og det gør jo netop, at de her grupper får noget ud af det. Og der er ingen tvivl om, at det er godt også at få en mulighed for at spare op til sin egen pension, også selv om man i en længere periode er på kontanthjælp, førtidspension eller dagpenge. Det her er rigtig godt for den enkelte. Hvorfor er det, at fagbevægelsen, hver gang de laver overenskomster, kæmper for, at der skal indbetales fra arbejdsgiveren til en pension? Det er selvfølgelig, fordi det er godt. Nu gør staten det også.

Kl. 10:43

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 10:43

Flemming Møller Mortensen (S):

Mange tak. Ordføreren nævner ikke sundhedsvæsenet i sin ordførertale. Hr. Peter Skaarup har over for Altinget tidligere givet udtryk for, at sundhedsvæsenet ikke har været prioriteret fra Dansk Folkepartis side i forbindelse med vores finanslovsforhandlinger, så at ordføreren ikke nævner det nu, hænger måske sammen med det. Men jeg tænker blot: Er Dansk Folkeparti helt opmærksom på, at overbelægningen på sygehusene i stigende omfang er præget af indlæggelse af ældre medicinske patienter? Er Dansk Folkeparti ikke i sin hverdag opmærksom på, at personalet løber så stærkt, at mange giver udtryk for, at de ikke kan løbe stærkere, og at det går ud over patientsikkerheden? Jeg vil sige, at i mit arbejde i hverdagen som sundhedsordfører, er det noget af den fælles forståelse, vi egentlig har med Dansk Folkeparti, og derfor undrer det mig i den grad, at man ikke har taget den her kamp i forbindelse med årets finanslovsforhandlinger.

Derfor er mit spørgsmål til ordføreren: Kan Dansk Folkeparti garantere, at Dansk Folkeparti vil sikre en tilførsel af ressourcer fremover, som står i forhold til det stigende antal ældre og flere andre patienter, vi får.

Kl. 10:44

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 10:44

René Christensen (DF):

Jeg kan i hvert fald sige, at der jo ikke bare er nogen nemme løsninger på de udfordringer, der er, i sundhedsvæsenet. Vi har haft nogle

af dem, herunder rekruttering af læger ude i provinsen og andet, og derfor er vi jo glade for, at der er sat penge af til, at vi skal i gang med en sundhedsreform nu her, når vi kommer til januar. Og der håber vi da også, at det kan blive en sundhedsreform, som man kan lave et bredt forlig omkring.

Vi har nogle udfordringer, men vi har så sandelig også nogle muligheder, i forhold til vores sundhedsvæsen. Og der vil jeg sige: En finanslov kan rigtig meget. Men i forbindelse med at man laver en finanslov om noget, der er så fagligt tungt, synes vi, at det er helt i orden, at man går ud og ser, om man kan lave en bred aftale med de partier, som ikke deltager i finanslovsforhandlingerne, og at man sætter penge af og indkalder til forhandlinger, når vi kommer tilbage efter nytår. Det er den rigtige måde at gøre det på, og så tager vi også de udfordringer, som der er, alvorligt. Men vi ser også, at der er nogle muligheder, og der er afsat ressourcer.

Kl. 10:45

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Flemming Møller Mortensen.

Kl. 10:45

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg mangler blot som socialdemokrat at høre, hvilke muligheder det er, Dansk Folkeparti ser, eksempelvis i forbindelse med den store mangel på praktiserende læger, som ordføreren også giver udtryk for her. Langt, langt over 100.000 danskere har ikke en fast praktiserende læge, men er henvist til en regionsklinik eller en udbudsklinik. Dansk Folkeparti sammen med regeringen er ikke kommet med konkrete, kortsigtede løsningsforslag til det her kæmpestore problem, og det synes jeg er at forholde danskerne, patienterne og de gamle borgere i Danmark, en mulighed for at finde ud af, hvad det rent faktisk er, regeringen og Dansk Folkeparti ønsker på det her punkt.

Kl. 10:46

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 10:46

René Christensen (DF):

Jamen der ønsker vi sådan set, at vi også skal lave en varig løsning, og vi ønsker også at lave den bredt i Folketinget, således at man kan være sikker på, at hvis der er lavet en aftale, er det en ny aftale, vi har lavet, om sundhedsvæsenet, hvordan det skal se ud fremadrettet og hvordan vi får løst de udfordringer, der er. Det anerkender jeg fuldstændigt. Jeg kommer selv fra provinsen, og jeg kender de udfordringer, der er, også med praktiserende læger, altså almen praksis, og dem skal vi jo løse i fællesskab. Men der er ikke nogen hurtige løsninger, man lige kan lave, i forbindelse med det. Man kan lave nogle busordninger, man kan gøre andet, der er jo forsøgt meget derude, men det er jo heller ikke den rigtige måde at gøre det på. Og der siger vi: Nu har vi sat ressourcerne af, nu vil vi gerne have en forhandling om det.

Kl. 10:46

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Peter Hummelgaard Thomsen.

Kl. 10:46

Peter Hummelgaard Thomsen (S):

Tak for det. Også tak til ordføreren for hans ordførertale. Økonomi- og indenrigsminister Simon Emil Ammitzbøll-Bille fremhævede stolt – afhængigt af temperament vil nogle måske sige hånende – den anden dag, at den her finanslov for 2019 er den finanslov, der siden 2006 har brugt *mindst* på det offentlige forbrug. Altså, der har ikke været så skrabet en finanslov på det offentlige forbrug siden

2006. I den anledning vil jeg gerne spørge Dansk Folkeparti, om man fra Dansk Folkepartis side mener, at man har været dygtig nok i finanslovsforhandlingerne til at holde hånden under velfærden i en situation, hvor vi ved at det demografiske træk gør, at udgifterne til velfærden også kommer til at stige i de kommende år.

Kl. 10:47

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 10:47

René Christensen (DF):

Ja, vi er rigtig stolte af den finanslov, vi har lavet. Og det er igen det her: Hvor kommer pengene fra, og hvordan måler man dem? De 1,3 mia. kr. – 1.300 mio. kr. – vi nu skal bruge om året på at øge den økonomi, som de ældre derude har, altså dem, som er på folkepension, er jo ikke velfærd, og derfor tæller de ikke med.

Vi synes faktisk, at de 1,3 mia. kr. er velfærd. Vi har gjort det, fordi vi ville det. Vi syntes ikke, at det var i orden, at folkepensionisterne oplevede, at deres pensioner blev udhulet helt tilbage fra 1990'erne. Det skulle stoppe nu. Det har vi gjort med satspuljen. Vi er glade for, at andre har tilsluttet sig det. Vi ville også give dem et løft, og det har vi gjort ved at bruge 1,3 mia. kr. Det er så rigtigt, at det er nogle penge, der kommer et andet sted fra, og de tæller ikke med. Men vi synes sådan set, at de 1,3 mia. kr. giver velfærd, de giver livskvalitet, også for de ældre, som er på folkepension. Så vi er rigtig stolte af vores finanslov, også når man kigger på tallene, også når man kigger på dem samlet set.

Kl. 10:48

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Peter Hummelgaard Thomsen.

Kl. 10:48

Peter Hummelgaard Thomsen (S):

Jeg tager ingenting fra ordføreren i forhold til den del af opgaven. Udfordringen er jo bare samtidig, at virkeligheden mange steder derude i kommuner, på sygehuse, i daginstitutioner osv. er, at der hele tiden sker besparelser, fordi væksten i det offentlige forbrug ikke følger med det demografiske træk. Mener ordføreren ikke, at der er en dels meget, meget stor udfordring her, og dels at den nuværende finanslov for 2019 slet ikke adresserer den udfordring, at sundhedspersonalet på sygehusene er nødt til at løbe stærkere og stærkere for at varetage flere og flere opgaver, at pædagogerne har flere børn at passe, samtidig med at der er færre pædagoger til at løse opgaverne osv.?

Kl. 10:49

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 10:49

René Christensen (DF):

Jeg anerkender, at vi på sundhedsområdet har nogle udfordringer, men vi mener også, at vi har nogle muligheder, og der har vi sat penge af til at gå i gang med nogle forhandlinger efter januar, som jeg også sagde tidligere. Så den del på sundhedsområdet har vi sådan skubbet foran os, kan man sige.

Med hensyn til den anden del omkring den nære velfærd bliver jeg bare nødt til at gentage mig selv: En del af udfordringen dér er jo slet ikke nogen udfordring. Det er simpelt hen, fordi der er et mindre pres. Altså når man går fra at have brugt 10 mia. kr. om året på integrationsforløb, til at vi nu bruger 5 mia. kr., jamen så er der bare behov for 5 mia. kr. mindre, og det vil sige, at der er behov for et mindre løft.

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. René Gade.

Kl. 10:49

René Gade (ALT):

Jeg har jo stor respekt for både ordførerens og Dansk Folkepartis ønske om at prioritere grænsekontrollen. Det er en prioritering, der vil gå ud over politiets ressourcer – sådan må det nu engang være – og derfor er jeg også interesseret i at høre, hvad det er for succeskriterier, Dansk Folkeparti har stillet op. Altså, hvad er det for parametre, hvad er det for nogle KPI'er, man arbejder efter? Hvornår er det en succes at have grænsekontrollen målt i forhold til den investering, det også er?

Kl. 10:49

Kl. 10:50

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 10:50

René Christensen (DF):

Jamen det er en succes, at vi har en grænsekontrol, og nu har vi en grænsekontrol, som er der permanent i 2019. Det er vi rigtig glade for. Vi er også glade for, at vi har fået den omvendte grænsekontrol, altså at man også laver udrejsekontrol, og det er jo også, fordi vi gerne vil bruge det udstyr, som vi har sat op. Vi har i tidligere finanslove også fået penge til nummerpladescannere og andet, og nu kan man altså se, når der kommer en østeuropæisk kassevogn ind og den bliver ved med at køre ind over grænsen den ene vej. Så kunne man jo lige stoppe den, når den kører ud, og sige: Hvor er kvitteringen for de der 17 bådmotorer, der ligger bagi? Dem har de måske hentet i en nærliggende bådudlejning.

Det er det, vi synes er succes, altså at vi kontrollerer vores lands grænser. Vi er en suveræn stat, og vi har selvfølgelig ret til at kontrollere vores grænser. Det kan vi med de penge, som vi har sat af, og det er succes.

Kl. 10:51

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. René Gade.

Kl. 10:51

René Gade (ALT):

Det underliggende spørgsmål fra mig er naturligvis: Hvornår er det værdien i forhold til investeringen værd? Altså, kigger man også på tallene i forhold til, hvor mange ressourcer der bliver brugt på at løse én udfordring i én situation med en, man har stoppet ved grænsen, eller er det den politiske ambition, der trumfer tallene? For jeg vil sige, at når jeg kigger på tallene, ser det ud til, at der bliver brugt mange ressourcer på at løse én udfordring ved grænsen, hvor jeg tror, der er mange af os, der tænker, at de timer også kunne være brugt andre steder i landet. Men hvis det er en politisk ambition og det er mindre væsentligt, hvad ressourcerne bliver brugt til helt konkret, så er det også forståeligt. Men er det korrekt forstået?

Kl. 10:51

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 10:51

René Christensen (DF):

Altså, vi vil gerne have grænsekontrol. Vi har grænsekontrol, og det er vi glade for. Der er permanent grænsekontrol i Danmark i dag, de står dernede hver eneste dag, og det oplever danskerne. Det er vi glade for.

Så skal man altså også bare huske, at vi kunne have en anden debat her i dag, der handlede om, at der er alt for mange euforiserende stoffer i Danmark. Hvorfor er der så mange unge mennesker, der tager euforiserende stoffer? Det bliver solgt lige uden for vores skoler. Hvordan kommer det ind? Det kommer ind over grænsen. Det er da rigtig godt, at vi har folk stående nede ved grænsen også til at varetage den toldkontrol, der er, og den politikontrol, der skal være af alle de ting, der kommer ind over grænsen. Så ja, det her handler om, at der skal være grænsekontrol, men da sandelig også, at de skal foretage nogle kontroller.

Kl. 10:52

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 10:52

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det, og også tak fra mig for ordførerens tale. Som flere allerede har været inde på, har Dansk Folkeparti jo ikke valgt at prioritere, at den demografiske udvikling tilsiger, at der skal tilføres flere og flere penge, for at man faktisk kan leve op til de forventninger, som borgerne har til ældrepleje og til sundhed. Og der er heller ikke gjort noget ved pensionsalderen, den er stadig væk rigtig, rigtig høj.

Nedslidning er en rigtig stor udfordring. Det er den på sygehuse, det er den i ældreplejen, det er den i produktionsvirksomheder, og det er den blandt håndværkerne. Jeg kan simpelt hen ikke forstå, hvorfor Dansk Folkeparti ikke har prioriteret det problem. Mener Dansk Folkeparti simpelt hen ikke, at nedslidningen er så stort et problem, at man faktisk også skulle have valgt at gøre noget ved det i den her finanslov?

Kl. 10:53

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 10:53

René Christensen (DF):

I forhold til arbejdsforholdene har vi i hvert fald valgt at sætte penge af bl.a. til Arbejdstilsynet, så vi har det samme niveau i 2019, som vi havde i 2018. Vi har også skrevet ind, at vi har forpligtet regeringen til at indkalde til forhandlinger med alle Folketingets partier, hvor vi skal se på, hvordan vi sikrer, at vi har et kontrolniveau, som er i orden, både når vi har højkonjunktur, og når vi har lavkonjunktur. Det er den ene del af det.

Så er der sundhedsområdet, og der er ingen tvivl om, hvad angår nedslidning og stress, at det både er fysisk og mental nedslidning, som vi oplever i offentlige institutioner. Det bliver vi simpelt hen nødt til at adressere, og det skal vi selvfølgelig også adressere, når vi skal kigge på en sundhedsreform. Det er vi helt enige om.

Kl. 10:53

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Kirsten Normann Andersen.

Kl. 10:53

Kirsten Normann Andersen (SF):

Man har afsat 15 mio. kr. til Arbejdstilsynet. Det er jo bare at udskyde den besparelse, som venter Arbejdstilsynet alligevel, så det er ikke en løsning. Det er en løsning til næste år, at man i det mindste ikke skal spare, men det er jo ikke en løsning på den lange bane. Tænker Dansk Folkeparti ikke, at lige præcis flere muskler til Arbejdstilsynet kunne være det værktøj, der var nødvendigt, for at vi faktisk kunne løse problemet med meget stor nedslidning og meget stor stress på de her arbejdspladser? Hvorfor er det ikke prioriteret?

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 10:54

René Christensen (DF):

Jeg tror ikke, Arbejdstilsynet alene kan løse problemet med nedslidning. Det er jo sådan mere arbejdsprocesser og det, man skal arbejde med. Jeg tror, at det, der er vigtigt, er, at vi får kigget på, hvad det er for en organisering, vi har, også i forhold til de mange beslutninger, som vi politikere træffer. Man skal virkelig være omstillingsparat, når man er i offentligt regi, og det er en af de udfordringer, der måske kan være.

Der vil jeg da gerne sige fra Dansk Folkepartis side, at jeg måske også synes, det er en udfordring, at vi har så mange led, altså at vi både har stat, region og kommune, også når det handler om sundhedsområdet. Den diskussion tager vi i hvert fald med, når vi mødes igen til januar.

Kl. 10:54

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Vi siger tak til hr. René Christensen. Tiden er gået, og vi går videre til hr. Jacob Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 10:54

(Ordfører)

Jacob Jensen (V):

Tak for det. Vi har et rigtig godt udgangspunkt i Danmark. Vi har rekord i beskæftigelse; siden valget er der kommet 150.000 i beskæftigelse godt og vel. Vi har den laveste ledighed i over 10 år. Vi har et stadig bedre erhvervsklima med lavere afgifter og skatter, som jo er hele forudsætningen for, at vi kan have indtjening til den fælles velfærd. Vi har her for nylig igen fået en såkaldt triple a-rating af vores økonomi, så vi er altså i top, når man kigger på økonomien udefra. Danmark er ikke et perfekt land, men vi er et af de bedste, der findes i verden.

Den finanslov, som vi her skal behandle, er hele Danmarks finanslov både befolkningsmæssigt og geografisk. Finansloven er ikke kun for dem med båd i Skovshoved Havn, men det er også for dem – i modsætning til sidst, da Socialdemokraterne sad i regering, hvor topskatten og selskabsskatten blev sænket markant finansieret af forringelser i førtidspensionisternes og kontanthjælpsmodtagernes ydelser. Og det var dengang, hvor direktøren kunne grine hele vejen ned til banken for årligt at kunne hæve over 20.000 kr. i skattelettelse, men hvor kontanthjælpsmodtageren og førtidspensionisten og kommunerne kunne se langt efter de lovede midler. Og hvor uligheden i Danmark eksploderede under S-ministrene, herunder den nuværende S-formand, fru Mette Frederiksen, som en ledende figur.

Det er heller ikke kun en finanslov for København, men også for København, og det er også i modsætning til tidligere, hvor S sad i regering, hvor man udnævnte en landdistriktsminister, som dokumenterbart var det mere af navn end af gavn. Der flyttede man statslige arbejdspladser og uddannelser til København. Vi flytter dem ud i provinsen, og vi skaber et Danmark i bedre balance med en beskæftigelsesfremgang i alle 98 kommuner – alle 98.

Finansloven er ikke kunne tal og økonomi. Den er ikke kun et spørgsmål om, hvilke befolkningsgrupper som skal tilgodeses. Den er også et spørgsmål om at kunne adressere andre emner som tryk i befolkningen, kriminalitetsbekæmpelse, udlændinge, miljø og klima osv. Men en god økonomi er et godt udgangspunkt for at kunne prioritere og også for at kunne omprioritere. Og det er ikke tilfældigt, at Danmark bliver vurderet til at ligge i top, for nok er verdensøkonomien i bedring og har været det gennem nogle år, men der er også blevet taget en stribe politiske beslutninger her i lokalet, både

på arbejdsmarkedsområdet og skatteområdet og på uddannelse, energi, erhvervspakke og meget mere, hvilket er en del af årsagen.

Derfor kan vi netop på det her års finanslov prioritere bl.a. ældres økonomi, som får et markant løft, sundhed og psykiatrien foruden det udspil, der som bekendt snart kommer, omkring en reform af sundhedsområdet. Landdistrikterne, hvor der få bedre vilkår, pendlerfradrag, en Kattegatforbindelse forundersøges, små gymnasier i landdistrikterne, kultur, mindre afgifter på landbruget, færre afgifter til grænsehandelsproblematikken, uddannelse bl.a. i region Sjælland og andre steder og en landsbypulje m.v.

Der bliver prioriteret en fortsat stram udlændingepolitik med nej til dem, der ikke kan og ikke vil, men ja til dem, der kan og vil. Miljø og klima får igen et løft også her, både på den korte bane, men også med et langt sigte med en vision for at udbygge Danmarks førerposition på den grønne omstilling. Socialområdet får en mere permanent løsning end på satspuljeområdet hidtil. Infrastruktur bliver nævnt, men adresseret efter nytår, og meget mere.

Det kommer oven på regionernes og kommunernes budgetter, som er blevet øget med de aftaler, der er blevet lavet, og der bliver så også her lagt øgede midler ind i finansloven. For kommunernes vedkommende er de blevet løftet med 2½ mia. kr. siden 2015, og det står også i modsætning til den tidligere regering, som skar i kommunernes økonomi med 3½ mia. kr. Men skar i mulighederne for at lave borgernær velfærd.

Til gengæld sænkede man altså som bekendt topskatten og selskabsskatten, mens SF sad i regering med Socialdemokratiet og Radikale og støttet af Enhedslisten – bare så det er sagt.

Men vi vil ikke måles på, hvor mange penge vi kan bruge. Vi vil måles på de resultater, som følger med. Og derfor er innovationsministeren jo bl.a. også i gang med et hårdt arbejde om at kunne afbureaukratisere vores offentlige sektor og fokusere på øget produktivitet. For det handler om, hvad vi får ud af pengene, og ikke om, hvor mange penge vi bruger.

Vi vil styre økonomien inden for en afbalanceret ramme, så opsvinget kan vare ved og ikke brænder ud for hurtigt. For der er jo som bekendt nogle, der mener, at vi bruger for få penge. Der er også andre, der mener, at vi bruger for mange penge. Jeg siger, at vi bruger tilpas i forhold til de muligheder, der er.

Finansloven skal også vedtages i en situation, hvor der er en markant forskel på klimaet, også det politiske klima blokkene imellem. Rød blok består som bekendt af fem partier, som vil skabe et flertal – nogle tror i hvert fald, man kan skabe et flertal – bag fru Mette Frederiksen som statsminister. Tre af de fem partiledere vil dog selv være statsminister. De resterende to partier, SF og De Radikale, kritiserer Socialdemokratiet for ikke at have noget så helt fundamentalt som en samlet økonomisk plan. Det er altså ikke noget, jeg står og siger – jeg refererer blot til SF og De Radikale. Og et andet parti, nemlig Alternativet, vil slet ikke pege på Mette Frederiksen som statsminister. Og det er så det fundament, som man i givet fald skal bygge en ny ledelse af Danmark på, et fundament, som vil kræve en del pilotering, hvis det skal have chancen for bare at stå nogenlunde fast og ikke synke ned i kviksandet.

Kl. 11:00

Jeg er selvfølgelig godt klar over, at når et folketingsvalg nærmer sig, skyr man ikke nogen midler. Man bruger dem til gengæld godt og vel, og løfterne fyger om ørerne på os: Flere penge til sundhed, altså endnu flere end dem, regeringen var kommet med – ja, uanset hvad, vi var kommet med, var det ikke nok; flere penge til kommunerne; millionærskat på de rige kapitalister; 1.000 flere sygeplejersker, selv om man måtte indrømme, at de jo ikke findes; skat på investeringer og kapital; mere til kultur; mere til Danmarks Radio; mere til børn; mere til uddannelse; mere til livet; ja, mere af det hele. Det gode mod det onde, må man forstå. Og i øvrigt gult til alt det svære, når man skal stemme om det konkrete. Og finansieringen –

ja, det er nok simpelt hen for kedeligt at snakke om, og derfor er der ikke nogen økonomisk plan ifølge SF og De Radikale, for befolkningen forstår jo åbenbart alligevel ikke, hvad Socialdemokratiet mener. Det er tydeligvis det, der er rationalet.

Løfte på løfte fra Socialdemokratiet, som lyder populært. Men når der så skal forhandles et regeringsgrundlag med partier, som mindst talt har meget lidt tilfælles, og som også stiller med deres egne statsministerkandidater, så ved vi jo godt, hvad der sker, som det gjorde sidst: Man kom ud fra et sort tårn med noget helt andet end det, man var gået ind med. Man lover én retning, men kommer ud med den stik modsatte – i øvrigt kommer den gode løsning så i morgen på 12 minutter.

Så hvorfor skal vi tro på det denne gang? Det er jo fake news ligesom sidst, hvor man brød 100 løfter bare på de første 100 dage, man sad i regering. Og det er muligt, at man vil være børnestatsminister, men der *må* være en voksen til stede til at tage det ansvar, som ledelsen af Danmark kræver. Det er ikke bare leg og spin og taktik og ublu påstande som røgslør for egen fortid; det er et ansvar, der skal tages, og der hjælper det ikke noget bare at stemme gult.

Blå blok har lige leveret en samlet finanslov med massive investeringer i kernevelfærden for ældre, børn og sundhed; med forbedringer for erhvervslivet, som skaber grobund for kommende arbejdspladser og indtægter til vores fælles velfærd; med styr på udlændingepolitikken og med indsatser, der skaber øget tryk i befolkningen; med miljø- og klimatiltag, der rækker langt ud i fremtiden med både realisme og visioner, som ikke tidligere er set i dansk politik.

Derfor vil jeg også godt benytte lejligheden til at sige tak til Dansk Folkeparti og ikke mindst hr. René Christensen og hr. Peter Skaarup som de gennemgående forhandlere ved finanslovsforhandlingerne. For nok er vi jo ikke enige om alting, så langt fra, men forhandlingerne – vil jeg gerne afsløre her; det ved jeg ikke om jeg må, men nu gør jeg det alligevel – foregik faktisk i en meget fin, fortrolig og seriøs tone, de mange timer og dage til trods. Det lover godt for fremtidige aftaler om f.eks. annonceringen af sundhedsreformen og infrastrukturen, som er noget af det, vi har adresseret, og som vi vender tilbage til først i det nye år.

Jeg vil også gerne, måske lidt utraditionelt her, rose embedsværket i Finansministeriet. De bliver tit beskyldt for have alt for stor indflydelse, og de kan jo ikke svare igen, men jeg har den dybeste respekt for dem, lige fra den yngste fuldmægtig til ministersekretæren og departementschefen, som ved, hvad det drejer sig om, og som arbejder solen sort.

Vi har et godt udgangspunkt: rekord i beskæftigelse, laveste ledighed i over 10 år. Ja, Danmark er ikke et perfekt land, men det er et af de bedste, der findes i verden. Og finansloven for 2019 vil tage Danmark et skridt videre i den retning.

Kl. 11:04

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Foreløbig tak til ordføreren.

Der er en række korte bemærkninger, og jeg vil gerne bede dem, der på nuværende tidspunkt ved, at de gerne vil have ordet til en kort bemærkning, om at trykke ind, så vi kan få det styret heroppefra.

Den første til en kort bemærkning er hr. Nick Hækkerup. Værsgo.

Kl. 11:04

Nick Hækkerup (S):

Tak for bemærkningerne, som jo først og fremmest, må man sige, var et angreb på Socialdemokratiet. Jeg kunne fristes til at tilbyde ordføreren en aftale: Hvis ordføreren holder op med at lyve om Socialdemokratiets politik, skal jeg nok lade være med at sige sandheden om Venstres politik. Men noget af det, som ordføreren var inde på, var spørgsmålet om den kommende sundhedsreform, og det rejser så det her spørgsmål om lukning af de fem regionsråd, som angiveligt

er en del af den sundhedsreform, der kommer til at blive præsenteret. Det spørgsmål, som falder mig for, er, om den meget fremtrædende Venstreborgmester Lars Krarup har ret, når han siger, at en fjernelse af det politiske niveau i regionerne nemt kan ende i centralisering, og at beslutningerne kommer længere væk, end tilfældet er i dag.

Kl. 11:05

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 11:05

Jacob Jensen (V):

Altså, jeg skal jo ikke foregribe begivenhedernes gang i forhold til det udspil, som regeringen vil præsentere i det nye år. Men jeg kan sige så meget, at det udgangspunkt, som vi har fra Venstres side, og som jeg har, er, at vi sætter mennesket før systemet, patienten før systemet. Og det betyder, at vi skal tage udgangspunktet i patienten, i det samlede patientforløb, i den samlede indsats, der skal ske, og der skal man undgå, at det er sådan, at der er kasser, der er budgetter, der er rammer, som gør, at man ikke kan skabe en samlet enhed i det samlede forløb med udgangspunkt i patienten. Og så må strukturdiskussionen alt andet lige komme bagefter. Så hvis vi kan lave et forløb med en samlet indsats, hvad der i dag foregår i det regionale system, altså i det sygehusemæssige, og hvad der derefter typisk foregår i det kommunale med genoptræning osv., langt mere smidigt og gennemgående med patienten i centrum, vil jeg støtte det til enhver tid.

Kl. 11:06

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Nick Hækkerup.

Kl. 11:06

Nick Hækkerup (S):

Det er også fair nok, at ordføreren ikke vil foregribe begivenhedernes gang. Det er der dog så bare andre folk – Søren Gade, som sagt Lars Krarup, Carl Holst, Sophie Løhde, Carsten Kissmeyer og andre – der har gjort, og hvor man vel fornemmer en nervøsitet for den sammenhæng, der er mellem præcis de strukturer, som man laver, og så den patientbehandling, der kommer til at ske. Og man må vel sige, at nogle af de reformer, som er blevet rullet ud over de seneste år – kommunalreform, domstolsreform, politireform osv. – har haft som en af de utilsigtede konsekvenser, at beslutningerne er flyttet længere væk, at der er sket mere centralisering, og det er vel derfor, der er en bekymring her.

Kl. 11:07

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 11:07

Jacob Jensen (V):

Jamen jeg forstår sådan set godt bekymringen, men jeg tror bare, man bliver nødt til at tage udgangspunkt i det, man gerne vil levere. Hvad er det, vi gerne vil have som resultat? Jeg vil gerne have som resultat, at man netop kan få sundhedsbehandling så nært, som det kan lade sig gøre, men heller ikke mere nært, end at kvaliteten så går fløjten, om man så må sige. Jeg tror, hr. Bertel Haarder engang har udtalt det: Hvis ikke det er svært, skal det være nært. Til gengæld, hvis det er svært, skal det være inde på de specialiserede sygehuse. Og det er jo den struktur, som vi forsøger at bygge op og har bygget op med specialsygehuse, med akutsygehuse, og det er jo den tankegang, der nu bliver bygget videre på i et udspil, hvor der netop skal være fokus på den nære sundhedsindsats.

Kl. 11:07

Kl. 11:10

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Så er det hr. René Christensen. Værsgo.

Kl. 11:07

René Christensen (DF):

Tak for det. Tak for talen, og også tak for det gode samarbejde, som der var i processen. Jeg vil springe til noget helt andet, som jeg vil høre ordføreren om. Danmark var jo engang et landbrugsland. Det er vi ikke mere. Men alligevel har vi jo stadig væk rigtig mange landbrug, og det er sådan, når man kigger på finansloven, at der også er kommet nogle mindre ting med i forhold til landbruget. Bl.a. har vi haft fokus på generationsskiftet, som er så vigtigt, for at vi kan holde fast i den førerposition, som vi har i dansk landbrug. Der har vi jo fået indført en sælgerpantebrevsordning på 10 pct., som vi i Dansk Folkeparti håber på vil være med til at vi kan få sat skub i de her generationsskifter. Derfor vil jeg gerne spørge ordføreren, hvordan Venstre stiller sig i forhold til, at vi forventer at se flere generations-skifter, og hvordan den her pantebrevsordning vil påvirke det, som vi ser derude i landbrugskredse.

Kl. 11:08

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 11:08

Jacob Jensen (V):

Jeg synes, det er et rigtig og målrettet tiltag i en branche, som er vigtig, som er en kæmpe eksportbranche, som har nogle arbejdspladser, som langt hen ad vejen er truet af alle mulige årsager. Vi har været igennem en tørke, som man ikke har set tidligere. Så jeg synes sådan set, det er helt på sin plads, at man går ind og finder nogle målrettede indsatser i det her tilfælde, som hr. René Christensen henviser til, fordi vi også kan se, at der er en generationsudfordring i netop landbruget, hvor man står foran, at de ældre generationer skal afvikle deres bedrift og unge generationer skal tage over. Hvis man vælger at sige – og det gør vi – at der skal være en mulighed for, at man kan komme ind og tage over som ung landmand og dermed drive det videre med de nye, moderne metoder, man stadig væk udvikler, så skal det også være muligt rent økonomisk. Og det, som der her bliver henvist til, er et lille skridt i den retning.

Kl. 11:09

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. René Christensen.

Kl. 11:09

René Christensen (DF):

En anden ting, som Dansk Folkeparti er glad for at Venstre også har været med til, er jo, at vi nu bl.a. får sat penge af til, at vi får de her dyreværnsheder i Danmark. Vi får tre dyreværnsheder, som kan rejse rundt i Danmark. Det er jo bl.a. nogle politibetjente, som indgår i politistaben, men som får en særlig uddannelse i forhold til dyrevelfærd. Der vil jeg bare gerne høre, om ordføreren kan bekræfte, at det bliver en bred vifte af arbejdsopgaver, denne gruppe af betjente får, altså at det både vil være i forhold til dyretransporter og ude i det private, hvis der kommer anmeldelser i forhold til dyrevelfærd.

Kl. 11:10

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Jacob Jensen (V):

Det kan jeg bekræfte at det gør. Jeg vil sige, at det, der nu ligger i finansloven, jo også er et skridt ud af mange skridt, som jeg også ved at miljø- og fødevareministeren så sent som i går var ude at annoncere i forhold til en styrket dyrevelfærd og dermed også beskyttelse af dyrenes ve og vel. For det handler både om dyrene – og det er jo det vigtigste – men det handler jo også om det landbrug, som lever af at eksportere kvalitetsfødevarer. Og der tror jeg sådan set, at man står sig rigtig godt ved at få fjernet de brodne kar, som der jo også er i den branche, ved at sige, at det her ikke går, og dermed få et større kontroltryk der, hvor det giver mening.

Kl. 11:10

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Søren Egge Rasmussen. Værsgo.

Kl. 11:11

Søren Egge Rasmussen (EL):

Ordføreren nævnte, at miljø og klima får et løft. Ifølge energiaftalen kommer vi frem til at opnå CO₂-reduktioner på cirka 10 mio. t i 2030, indsatsen vil få en effekt, og det koster årligt ca. 2 mia. kr. pr. år i 5 år. Det vil kunne ses på kurverne, men det er jo langtfra nok til at nå målet på 1½ grad. Så har vi så fået regeringens valgoplæg, klima- og varm luft-udspillet, og der er der så nogle meget små klima-effekter. De er så minimale, at Klimarådet kom frem til, at den indsats, man samlet set laver, kun er 25 pct. af, hvad man har lavet de sidste 10 år.

Det er på den baggrund, at vi kommer frem til at se på, hvad der så er puttet ind i den her finanslovsaftale, og der er der altså kun ca. 120 mio. kr. årligt i Danmark i finansloven til en ekstra klimainsats. Det er langtfra nok. Jeg synes virkelig, at der mangler, at man tager nogle langsigtede prioriteringer, og jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad ordføreren mener om Venstres mangelfulde handlinger på klimaets og fremtidige generationers vegne. Er ordføreren enig med mig i, at det ikke er en grøn finanslov, men en kulsort finanslov?

Kl. 11:12

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 11:12

Jacob Jensen (V):

Nu kunne jeg overraske og give spørgeren ret. Jeg medgiver også, at titlen med varm luft i et politisk udspil godt kan være lidt morsomt. Men når det er sagt, synes jeg faktisk ikke, at man kan klandre den her regering for det. Tværtimod har vi sat et af de højeste klimamål, vi har påtaget os i EU frem mod 2030, vi får 100 pct. grøn el i 2030, vi har en ambition om, at vi har et klimaneutralt samfund senest i 2050, og vi ligger i front på den grønne omstilling, på grøn teknologi.

Normalt plejer vi at sige, at lille Danmark ikke kan løse verdens klimaproblemer, men jo, det kan vi faktisk godt, forstået på den måde, at hvis alle verdens lande brugte dansk klimateknologi, var vi i hvert fald kommet rigtig, rigtig langt hen ad vejen. Så hvis vi kan gøre mere for at få eksporteret noget af det klimaudstyr, den teknologi og de muligheder, som vi udvikler i Danmark, så er vi altså kommet rigtig langt i forhold til de ambitioner. Men jeg vil understrege igen: Den danske regering har påtaget sig nogle af de største klimaambitioner i EU, nogle af de største ambitioner, nogen dansk regering nogen sinde har påtaget sig.

Kl. 11:13

Kl. 11:15

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Søren Egge Rasmussen. Værsgo.

Kl. 11:13

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak. Man kan godt tale sig selv op til mere, end man er, og så må man bare sige, at Klimarådets formand jo blev fyret efter kritik af regeringens manglende klimainsats, og nu mangler vi så bare, at befolkningen fyrer regeringen ved folketingsvalget. Der kommer altså ikke 1 million elbiler af sig selv, og det var det, statsministeren var ude at oversælge som overbudspolitik i Folketingssalen ved Folketingets åbning, og der har man så kunnet se, at der blev forhandlet frem til, at der kommer 1.000 elbiler.

Der ligger jo et potentiale i at kunne eksportere systemer, der virkelig kunne håndtere flere elbiler, og så ville det, som ordføreren er inde på, være en god løsning, men det kommer altså ikke ved at lave aftaler, hvor der kun kommer 1.000 elbiler i stedet for 1 million. Kan ordføreren ikke se det?

Kl. 11:13

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Værsgo.

Kl. 11:14

Jacob Jensen (V):

Jeg er enig i, at det ikke kommer af sig selv, og det er også derfor, vi netop gør nogle konkrete tiltag, i forhold til hvordan afgiftsstrukturen skal se ud i de kommende år – men det er på den korte bane. Det kommer heller ikke af sig selv, hvis ikke der er en regering, som tør gå foran og sætte nogle ambitioner, og vi skal også, i øvrigt med alle partier i Folketinget, lave en energiaftale, som også trækker sporene i den retning. Derudover har vi også annonceret – og det bliver der arbejdet intenst med – at der skal komme et ekspertpanel, en kommission, der skal sige, hvad det er for nogle værktøjer, vi skal have op af redskabsskassen. Jeg må bare minde om, at det, vi får ind i afgifter fra biler i dag, altså er over 50 mia. kr., og de milliarder kroner ville jo mangle i den fælles velfærdskasse, hvis vi bare lukkede og slukkede fra dag et.

Kl. 11:14

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Christian Poll. Værsgo.

Kl. 11:14

Christian Poll (ALT):

Tak for det. I Alternativet har vi, både da finanslovsforslaget kom her i efteråret, og også da man så lavede aftalen her med Dansk Folkeparti, spurgt ind til klimaeffekterne af finansloven. Her i morges fik jeg så svar fra finansministeren, der bl.a. skrev, at det vurderes ikke muligt at udarbejde en oversigt eller opgørelse for finanslovens afledte effekter på drivhusgasudledninger.

Jeg forstår helt ærligt ikke, at man ikke midt i en galopperende klimakrise, hvor vi ved, at vi kun har ganske kort tid til at vende udviklingen, ikke kan fremlægge et grønt regnskab for finansloven. Egentlig virker det jo absurd, at vi overhovedet kan stå her og forhandle en finanslov, når vi ikke har den indsigt i, hvad finanslovsinitiativerne har af påvirkning på klimaet.

Derfor har vi i Alternativet fremsat et beslutningsforslag om, at man skal igangsætte initiativer, så der samtidig med fremsættelsen af finanslovsforslaget og efterfølgende bliver fremlagt et grønt budget. Hvad tænker regeringen om sådan et forslag?

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 11:15

Jacob Jensen (V):

Jeg tænker, at så længe vi har den rigtige retning på det, vi foretager os – og det var det, jeg prøvede at skitsere i mit svar tidligere – både med den energiaftale, som også Alternativet en del af, men også med de mange, mange andre tiltag både på den korte bane, men også med de visioner, der er blevet lagt frem på den længere bane, så har jeg det sådan set fint med det, for det er jo det, det handler om.

Det handler om, at så længe vi som land, som dansk nation med de muligheder, vi allerede har, men også med den økonomi, der giver indtægter til det danske samfund i form af eksport, går i den retning og gør de muligheder stadig bedre, så har jeg det helt fint med det og er tryk ved det. For som jeg sagde før: Danmark kan faktisk være med til at løse store dele af verdens klimaproblemer, hvis vel at mærke verden vil være med til at bruge dansk teknologi og danske muligheder.

Kl. 11:16

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Christian Poll.

Kl. 11:16

Christian Poll (ALT):

Jo, men det bliver kun nogle få nedslagspunkter, når man griber det an på den måde. Faktisk har OECD jo et arbejde i gang, som Danmark har valgt ikke at være med i, men hvor man netop arbejder med at skabe den her type overblik. Ville ordføreren ikke synes, at det var passende, at man systematisk begyndte at arbejde på at skabe det her overblik for hver eneste finanslov, så vi med alle forslag kan se, hvor det går op, og hvor det går ned?

Kl. 11:17

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 11:17

Jacob Jensen (V):

Jeg synes altid, det er godt, at man kan se, hvor det går op, og hvor det går ned, men jeg tror, at det vigtigste, hvad klimaet angår, er – og det var det, jeg prøvede at sige før – at det jo ikke er noget, man lige med et fingerknips løser nu i morgen. Det tror jeg også at hr. Christian Poll er enig med mig i. Derfor handler det om, hvad det er for en retning, vi sætter, hvad det er for nogle ambitioner, vi sætter, og hvad det er for nogle handlinger, vi sætter bag for at indfri den ambition.

Det er sådan set derfor, at jeg prøver at skitsere både vores vision på den lange bane for et klimaneutralt samfund i 2050, hvor vi med energiaftalen har aftalt, at vi i 2030 får 100 pct. grøn el, og at vi sætter ind med nogle af de her aftaler allerede nu på den korte bane i forhold til afgiftsstrukturer, i forhold til elbiler m.v. Det er retningen, det handler om, for mit vedkommende.

Kl. 11:17

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Andreas Steenberg.

Kl. 11:17

Andreas Steenberg (RV):

I mandags kom Økonomisk Redegørelse, og der kunne man læse, at der siden 2013 er kommet 86.000 udlændinge i beskæftigelse i Dan-

mark, heraf 30.000 ikkevestlige indvandrere. Det vil sige, at det er et meget stort økonomisk bidrag, bl.a. til den her finanslov.

Der synes jeg, det er ret underligt, at regeringen er gået med til Dansk Folkepartis såkaldte paradigmeskift, hvor man jo altså vil gå i gang med at udvise selv flygtninge, der er i arbejde. Venstre sagde: Danmark for dem, der kan og vil. Og nu deltager Venstre så i en finanslov, hvor man vil udvise folk, der er i arbejde og bidrager. Det har jeg svært ved at forstå. Kan Venstres ordfører prøve at forklare, hvorfor Venstre er gået med til det?

Kl. 11:18

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 11:18

Jacob Jensen (V):

Det handler om, hr. Andreas Steenberg, at antallet betyder noget. Det handler om, at vi nu netop med den finanslov, vi lægger frem, går ind og siger, at vi gerne vil have en midlertidighed med hensyn til de flygtninge, der kommer hertil. Vi skal beskytte de mennesker, der kommer hertil, inden for de konventioner, vi har tiltrådt, og dermed også give dem den beskyttelse, som de har brug for. Men det skal også være sådan, at den dag, hvor det er muligt for dem at vende tilbage til deres hjemland, så gør de det også.

Jeg synes sådan set, at det ville være uanstændigt, vil jeg næsten sige, at beholde dem, for de hjemlande, de kommer fra, har i den grad brug for de mennesker til at være med til at genopbygge dem, altså de lande, som har været hærget af krig og ødelæggelse igennem årtier, i visse tilfælde. Så det at beholde de mennesker her og sige, at de skal være her, synes jeg sådan set er uetisk i forhold til de lande, som de rent faktisk kommer fra, og hvor der er stærkt brug for deres arbejdskraft. Men vi kan tilbyde dem nogle muligheder, vi kan opbygge dem, kvalificere dem og dermed gøre dem bedre i stand til at genopbygge deres land den dag, det giver mening.

Kl. 11:19

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Andreas Steenberg.

Kl. 11:19

Andreas Steenberg (RV):

Det synspunkt betyder så bare, at der bliver færre penge til velfærd, altså når man vil smide folk ud, der er i arbejde.

Ordføreren siger, at det vil være etisk korrekt at sende folk tilbage til f.eks. Syrien. Så vil jeg gerne prøve at spørge Venstres ordfører, om Venstre synes, at det med den måde, Syriens diktator, Bashar al-Assad, behandler sin befolkning på, er etisk og logisk, at mennesker skal rejse tilbage og genopbygge det regime.

Kl. 11:20

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 11:20

Jacob Jensen (V):

Mig bekendt sender vi ikke nogen tilbage til Syrien i den situation, som vi er i, netop fordi usikkerheden, ulykkeligheden og undertrykkelsen foregår på de vilkår, som hr. Andreas Steenberg rigtigt beskriver. Og det er jo ligesom det, der er min pointe: at vi så skal gøre beskyttelsen vigtig, altså at den er seriøs og omfangsrig i Danmark, når beskyttelsesbehovet er der. Men den dag, hvor det ikke længere er til stede – eksempelvis i Syrien, hvor vi alle sammen håber på at der en dag bliver fred – har vi gjort de her mennesker klar til og bedre i stand til at tage hjem og skabe et bedre samfund i de lande, de kommer fra. Det er det, der er pointen med vores midlertidighed.

Kl. 11:21

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 11:21

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak. Jeg vil gerne tilbage til regeringens klimaindsats eller mangel på samme. Der har lige været topmøde i Polen. Der var jo engang, hvor ledere fra hele verden på sådan nogle topmøder kiggede til Danmark. Vi var nogle, man kunne se op til i forhold til de skridt, vi tog. Den tid er bare forbi. Vi har et Klimaråd, der har sagt: Det hæster, I skal skynde jer. Og regeringen siger: Det går nok. Og så slipper man også af med Klimarådets formand i samme ombæring efter kritik.

Ordføreren siger, at regeringen har masser af politik på det grønne område, på klimaområdet, men det, vi bare spørger om, er, hvor den politik er. Det er jo den mest gratis omgang i verden for statsministeren at stå på talerstolen og love 1 million elbiler, når man så ikke fremlægger en politik, der skal føre os hen til det mål. Man vil ikke fra regeringens side gøre noget ved landbruget, man vil ikke gøre noget ved persontransporten. Hvor er det, regeringen sætter ind?

Kl. 11:22

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 11:22

Jacob Jensen (V):

Jeg forstår simpelt hen ikke SF's trang til at skulle tale Danmarks førerposition på det grønne område ned i et sort hul. Det forstår jeg ikke. For vi har en unik mulighed for netop at kunne, om man så må sige, ikke redde verdens klima, men så i hvert fald nå et rigtig godt skridt på vejen – ved netop at kunne eksportere, ved netop at kunne tale positivt, ved netop at kunne vise, hvad vi kan i Danmark; hvad vi har kunnet, og hvad vi også vil gøre fremadrettet. Det synes jeg vi skulle bruge vores fælles kræfter på, hvis man vel at mærke vil den danske velfærd, for det her giver arbejdspladser og indtægter i milliardklassen. Men det giver altså også bedre klima udeomkring, fordi en CO₂-udledning i Tyskland som bekendt ikke kender grænsen til Danmark. Det synes jeg vi skulle bruge vores kræfter på. Og så vil jeg bare lige i parentes bemærket sige, at Klimarådets formand altså ikke er blevet fyret, og at vi ikke er kommet af med ham. Hans periode udløb. Det var det, der var tilfældet.

Kl. 11:23

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 11:23

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det er rigtigt, at Danmark har nogle rigtig dygtige virksomheder, der kan være med til at løse nogle af verdens problemer. Med de selv samme virksomhedsledere råber jo op igen og igen over for regeringen og siger, at vi har brug for nogle ambitioner; det er godt for os, det er godt for vores virksomheder, det er godt for Danmarks grønne profil, hvis man også har en regering, der sætter handling bag alle de flotte ord. Det er jo det opråb, vi hører igen og igen fra toppen af erhvervslivet, specielt fra den del, der beskæftiger sig med grønne teknologier. Der ser vi bare ikke noget fra regeringens side. Derfor vil jeg igen spørge, hvor regeringens politik får os i mål med Parisaftalen.

Kl. 11:23

Kl. 11:26

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 11:23

Jacob Jensen (V):

Jamen jeg vil så kvittere og sige, at SF jo er med til at lave bl.a. den grønne energiaftale, der er set i det her land. Før sommerferien indgik vi en energiaftale med samtlige partier i det her Folketing. Vi har sat os nogle ambitioner for et klimaneutralt samfund i 2050. Regeringen har påtaget sig nogle af de mest ambitiøse og vidtgående klimatiltag i Europa, altså niveauet for, hvor vi skal hen med vores klimatiltag. Vi har sagt, at vi med energiaftalen vil have hundrede procent grøn el i 2030. Vi har ikke set så ambitiøse mål og så ambitiøse politikker fra nogen dansk regering i det her land tidligere. Det må jeg bare minde om i al stilfærdighed.

Kl. 11:24

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Flemming Møller Mortensen. Værsgo.

Kl. 11:24

Flemming Møller Mortensen (S):

Mange tak. Alvoren er stor. Hver eneste måned melder flere tusinde danskere sig i køen for at få en fast praktiserende læge. I perioden 2015-2018 er der sket næsten en tredobling i antallet af danskere, der ikke har deres egen faste læge. Det er den periode, hvor hr. Lars Løkke Rasmussen har været statsminister. Næsten 120.000 borgere står nu i den her kø.

Ordføreren taler i dag om nærhed, kvalitet, ansvar, der skal tages, og øget tryk i befolkningen. Mener ordføreren ikke, at finansloven for 2019 burde have indeholdt andet end blot nogle hensigtsreguleringer i forhold til at løse det meget store problem med, at der er for få praktiserende læger i alle hjørner af Danmark?

Kl. 11:25

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 11:25

Jacob Jensen (V):

Bl.a. adresserer det jo så også, at man får lavet en lægeuddannelse, bl.a. i Køge og også i Syddanmark. Men derudover er jeg sådan set enig med hr. Flemming Møller Mortensen i, at det er en kæmpe udfordring.

Men jeg vil så også bare minde om, at den måde, som man organiserer lægerne på, også de praktiserende læger, også udvikler sig over årene. Den enkelte solopraksis, som har været kendetegnende – familielægen, som man kender det, hvor manden er lægen og hustruen er sygeplejersken i praksis – er efterhånden en uddøende race.

De yngre læger efterspørger jo også stærkere sammenhænge og miljøer at arbejde inden for. Og derfor ser vi heldigvis også, at man får nogle stærkere praksisser, at man får nogle sundhedshuse, hvor flere læger går sammen, og hvor man dermed også kan tilbyde nogle flere ting. Som praktiserende læge er man i almen praksis, ja, men man har selvfølgelig også noget, man er bedre til end andet. Dermed kan man brede paletten ud i forhold til tilbud, og ja, så er det nok ikke nødvendigvis den samme læge, patienten får hver gang, men han eller hun får i hvert fald en læge, som ved, hvad vedkommende snakker om på det område, som patienten har brug for. Det synes jeg er et kvalitetsløft, men jeg anerkender den anden udfordring, som bliver nævnt.

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det Flemming Møller Mortensen. Værsgo.

Kl. 11:26

Flemming Møller Mortensen (S):

Det accelererer med flere tusinde borgere hver eneste måned, mens hr. Lars Løkke Rasmussen har været statsminister. Ja, så taler ordføreren om, at der skal initiativer til, samtidig med – har jeg jo måttet registrere som sundhedsordfører for Socialdemokratiet – at Venstreministre lader hånt om vores initiativer om at få 100 nye hoveduddannelsesforløb på uddannelsen til praktiserende læge, om vores oprettelse af nærhospitaler, som i og for sig er det samme som det, ordføreren står og taler om her, og om, at vi vil lave tjenestepligt i forhold til nyuddannede læger, som skal ud at give en hjælpende hånd med der, hvor vi mangler praktiserende læger.

Så jeg synes ikke, der bliver handlet, og jeg synes, der bliver talt med to tunger fra ordførerens side.

Kl. 11:27

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det ordføreren, der svarer. Værsgo.

Kl. 11:27

Jacob Jensen (V):

Jeg beklager, hvis jeg taler med to tunger. Det forsøger jeg at undgå, for ellers slår man knude på sig selv.

Men jeg vil bare sige, at vi har fuld fokus på den problemstilling med mangel på praktiserende læger; det er også derfor, jeg nævner, at det netop bliver adresseret med flere lægeuddannelser i bl.a. Region Sjælland og Syddanmark.

Vi har også fuld fokus på den udvikling, der sker i forhold til solopraksisser, altså at det ikke længere er den måde, lægerne ønsker at organisere sig på, og derfor skal man også stille faciliteter til rådighed. Det er også noget af det, der vil blive adresseret med den nye sundhedsreform, hvor man netop kan sikre sig, at man har nogle muligheder nært og lokalt.

Men jeg vil advare imod at genoprette de gamle lokale sygehuse, hvor man skulle stå og skære i folk uden at vide, hvad det var, det handlede om. Det vil jeg advare imod. Hvis det er nemt og let, skal det være lokalt; hvis det er svært, skal det håndteres af speciallæger, som ved, hvad det handler om.

Kl. 11:28

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Jesper Petersen.

Kl. 11:28

Jesper Petersen (S):

Tak for det. Der er mange, der sådan starter med at sige tak for en god tale. Det vil jeg egentlig ikke gøre, for det synes jeg ikke den var. I stedet for at fortælle om finansloven holdt Jacob Jensen sådan en slags tilsvining af Socialdemokratiet på tid-indlæg. Og mod slutningen var der så nogle kvitteringer, men meget lidt om finanslovsforslaget.

Jeg synes til gengæld, at der er nogle andre Venstrefolk, jeg godt vil rose, når jeg nu ikke kan udstrække rosen til hr. Jacob Jensen. Jeg synes, fru Stephanie Lose, der er regionsrådsformand nede i den del af landet, jeg kommer fra, i dag er ude med nogle ret kraftige og opsigtsvækkende udtalelser om den sundhedspolitiske kurs. Hun siger, at man i Venstre er blevet villige til at handle med partiets dna, altså spørgsmålet om den lokale forankring, beslutningerne tæt på borgeren, og det kommer jo oven på en centraliseringshistorie, som den nuværende statsminister har bag sig. Det, hun nævner, er, at rigtig

mange taler imod det, som Venstre har gang i, og hun siger: »Og når Venstre på Christiansborg siger, at de tager hensyn til patienterne – underforstået at det gør vi ikke – opfatter jeg det som en decideret fornærmelse.« (*Første næstformand* (Henrik Dam Kristensen): Tak til hr. Jesper Petersen!) Er hr. Jacob Jensen enig i den fornærmelse?

Kl. 11:29

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak til hr. Jesper Petersen! Vi skal time vores korte bemærkninger en anelse bedre, for ellers bliver det virkelig en lang dag.

Værsgo til ordføreren.

Kl. 11:29

Jacob Jensen (V):

Jeg vil bare understrege, hvad vi har foretaget de sidste mange år, hvor vi har stået i spidsen for det her land på sundhedsområdet – og så med finanslovsforslaget for 2019. Med det har vi samlet set bare siden valget i 2015 løftet sundhedsområdet med 6 mia. kr. ekstra. Flere overlever kræft – 63 pct. er nu i live efter 5 år mod 48 pct. i starten af 00'erne. Ventetiden på en operation er blevet kortere – mere end halveret siden 2001. Og der er siden 2001 blevet ansat 5.800 læger og 5.900 sygeplejersker mere på de offentlige sygehuse. Det svarer til, at der hver dag er blevet ansat en ekstra læge eller en ekstra sygeplejerske – undtagen om søndagen. Vi har ifølge de opgørelser, der er blevet lavet, det tredjebedste sundhedsvæsen i Europa.

Er det så godt nok? Nej, det bliver aldrig godt nok, vil jeg sige til hr. Jesper Petersen, men vi skal da videre ad den vej. Vi skal da videre ad den vej, hvor vi kan løfte sundhedsvæsenet og skabe nogle bedre rammer, så vores medarbejderes faglighed kan komme i spil, så de får fokus på patienten og ikke på bureaukratiet i de systemer, der i dag er bygget op. Det er jo det, som regeringens reformudspil efter nytår vil adressere, så vi får patienten i centrum og sammenhæng i tilbuddene, i stedet for at det er systemerne, der dikterer, hvor patienten skal løbe hen.

Kl. 11:30

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det Jesper Petersen. Værsgo.

Kl. 11:31

Jesper Petersen (S):

Jeg tror nu, der er mange steder på sundhedsområdet, hvor jeg ikke ville begynde på sådan en konkurrence om resultater og tal. Som jeg forstår det, er der bare i 2018 blevet 800 færre medarbejdere i årets første 9 måneder i det samlede sundhedsvæsen, og sådan vil man kunne fremdrage mange andre ting. Det spørgsmål, som Stephanie Lose rejser i dag, det, som diskussionen handler om, er jo den udsigt til en centralisering af vores sundhedsvæsen, som mange peger på, og som Stephanie Lose og andre fra Venstre advarer imod. Det synes jeg man skal tage alvorligt. Vil hr. Jacob Jensen mene, det er et fremskridt, hvis man dropper regionerne og laver professionaliserede bestyrelser uden ansvar for folkevalgte politikere?

Kl. 11:31

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 11:31

Jacob Jensen (V):

Som jeg prøvede at sige i et tidligere svar: For mig handler det ikke om struktur. Det handler om, hvordan vi får sat patienten i centrum. Vi har eksempelvis lavet patientrettigheder, hvor man kan få en garanti for hurtig behandling, og vi har fået lavet kræftbehandlingspakker, hvor man får en garanti for, at man får en hurtig behandling, fordi tidsfaktoren er afgørende for overlevelseschancen, i modsætning

til Socialdemokratiet, som jo forringede patientgarantierne, som forringede de muligheder, man havde som patient. Der synes vi, at det er vigtigt, at man sætter patienten i centrum og forløbet i centrum, i stedet for at lade systemerne og kasserne diktere, hvor patienten skal hoppe hen. Det er vigtigt for os.

Kl. 11:32

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Finn Sørensen.

Kl. 11:32

Finn Sørensen (EL):

Mange tak. En del af finansloven er jo også besparelser på udgifter til dagpenge – ikke så mange lige i første omgang, men på sigt flere. Det fremkommer jo, bl.a. ved at regeringen og Dansk Folkeparti her pr. 1. januar 2019 vil fratage ca. 8.000 mennesker deres dagpengeret. Det sker under påskud af, at man vil forhindre tredjelandsborgere i at komme her og misbruge det danske dagpengesystem. Derfor indfører man et opholdskrav – man skal have været her i 7 år ud af 12 for at få ret til dagpenge – et opholdskrav, som jo så i øvrigt også lige rammer ca. 2.500 danske statsborgere.

Jeg har flere gange under behandlingen af det lovforslag undret mig: Hvor er dokumentationen for, at der finder et misbrug sted, at der kommer tredjelandsborgere og danske statsborgere hertil for at nasse på vores dagpengesystem? Vi skal jo stemme om lovforslaget i morgen, og vi har ikke fået dokumentationen endnu. Det kan være, at ordføreren kan hjælpe mig: Hvor kan man se det misbrug, der er påskuddet for det her lovforslag?

Kl. 11:33

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 11:33

Jacob Jensen (V):

Jeg synes, det er rimeligt, at man har været i Danmark i en periode. Så kan man diskutere længden af den, og det har man jo så også fra regeringens side lyttet til og justeret på. Men jeg synes, det er rimeligt, at man er i Danmark i en periode, hvis man skal have ret til dagpenge – det synes jeg. Det er jo det, der ligger til grund for det lovforslag, som der skal stemmes om i morgen, og det er sådan set det, der er udgangspunktet. Jeg skal ikke stå her og sige, om der ligger et notat i Beskæftigelsesministeriet – det kan da være, at der gør det, og i givet fald har hr. Finn Sørensen jo ret til at stille alle de spørgsmål, han vil, også under tredjebehandlingen. Og så må man jo se, om ministeren ønsker at svare på det, eller om der er nogle andre, der ønsker at svare på det. Men for mig at se er det afgørende, at man for at have optjent ret til dagpenge også skal have været i Danmark og dermed været med til at bidrage til Danmark i en periode.

Kl. 11:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Finn Sørensen, værsgo.

Kl. 11:34

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg synes, det er rystende, at man, dagen før vi skal stemme om et lovforslag, der er så indgribende i menneskers liv, at de pludselig oplever, at de mister deres dagpengeret, med al den utryghed, der følger af det – især når man ser på den ydelse, som regeringen så mener at de skal leve for, nemlig den her nye endnu lavere integrationsydelse – går ind i sådan noget uden at kunne forklare de mennesker, hvorfor man gør det.

Jeg konstaterer bare, at ordføreren synes, det er rimeligt, at mere end 8.000 mennesker får frataget deres dagpengeret pr. 1. januar

2019, at det er rimeligt, at mere end 20.000 mennesker melder sig ud af dagpengesystemet. Vil ordføreren ikke bare indrømme, at det handler om at angribe dagpengesystemet?

Kl. 11:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Så er det ordføreren. Værsgo.

Kl. 11:35

Jacob Jensen (V):

Altså, vi diskuterer finansloven her, og det andet lovforslag, som hr. Finn Sørensen henviser til, diskuterer vi så i givet fald i morgen, og der kan man jo så tage diskussionen med både ministeren og andre ordførere. Men når hr. Finn Sørensen nu konkret spørger til det, er det bare, jeg svarer, hvor min position er. Og jeg synes, det er rimeligt, at man skal være i Danmark i en periode – og så kan man diskutere længden på den, og det har regeringen også lyttet til og dermed også forbedret forslaget. Men man skal være i Danmark i en periode for at kunne optjene retten til dagpenge – det synes jeg sådan set er rimeligt.

Kl. 11:35

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Jens Joel.

Kl. 11:35

Jens Joel (S):

Tak for det. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at vende tilbage til det, som flere af mine kollegaer har kredset om, nemlig sundhedsvæsenet. Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad Venstres svar er på, at nye tal viser, at det er 70 pct. af de praktiserende læger, som har lukket for tilgang af nye patienter. Det er jo et kæmpestort problem for vores sundhedssektor, at den primære indgang på den måde er lukket for alt, alt for mange mennesker. Der er desværre ikke noget i finanslovsforslaget, som jeg kan se det, som løser det her. Så det helt korte spørgsmål til Venstre er: Hvad gør Venstre ved det problem, at 70 pct. af de praktiserende læger har lukket for tilgang af nye patienter?

Kl. 11:36

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 11:36

Jacob Jensen (V):

Bl.a. laver vi en lægeuddannelse for at kunne øge antallet af læger. Men det er jo ikke noget, der løser den problemstilling, som hr. Jens Joel peger på her, i dag eller i morgen. Det er jo noget, der tager lang tid. Men det er dog et skridt i den retning, kan man sige.

Derudover må man jo sige, at det også handler om, hvordan regionerne tilrettelægger tingene. Nu sidder jeg tilfældigvis selv i en region, hvor man også tilbyder de såkaldte udbudsklinikker. Jeg ved godt, at der kan være politiske holdninger til, om det er en god ting eller en dårlig ting. Men det er dog et forsøg på at lave en organisation, hvor man også kan tiltrække læger til de egne af landet, hvor lægemanglen er størst. Jeg medgiver, at der også efterhånden i byområder andre steder er problemer med, at lægepraksisser lukker for tilgang. Men problemstillingen er dog alt andet lige større i udkantsområderne. Og en af måderne at kunne organisere sig ud af det på, om man så må sige – det har man jo vist i bl.a. min egen beskedne region – er flere steder at lave de her udbudsklinikker, som et alternativ. Jeg siger ikke, at det er den endegyldige løsning. Men for mig handler det altså om, at der er adgang til en læge, og at der er adgang til en læge, som også har med patienten at gøre. Om det så er den

ene organisering eller den anden organisering, er jo den måde, som vi bl.a. i regionerne arbejder med forskellige løsninger på.

Kl. 11:37

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Jens Joel.

Kl. 11:37

Jens Joel (S):

Jeg vil i hvert fald give point for ærligheden om, at det her ikke løser det på kort sigt.

Så til det andet, som hr. Jacob Jensen siger, nemlig om det regionale – de lokale kendskaber. Hr. Jacob Jensen stillede jo selv op for at blive formand for den region, som han omtalte som sin egen beskedne region, og jeg tror også, hr. Jacob Jensen mente, det var vigtigt, at man havde lokalkendskab. I den forbindelse kan det jo så undre, at vi ikke kan få et klart svar fra Venstre på, hvad man egentlig vil med det lokale led, som sikrer lokalkendskabet. Hvordan forholder man sig til, at fremtrædende Venstrefolk, herunder regionsrådsformanden i Region Syddanmark, Stephanie Lose, siger, at man ikke skal nedlægge regionerne? Vi kan ikke få et svar fra regeringen.

Kl. 11:38

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Værsgo, ordfører.

Kl. 11:38

Rune Lund (EL):

Man kan jo sige, at det lokale led, som har lokalkendskabet, også hvad sundhedsområdet angår, sådan set er kommunerne, som er det mest lokale led. Nu griner hr. Jens Joel – men det er det jo. En stor del af sundhedsopgaven ligger jo allerede i dag i kommunerne i forhold til genoptræning og i forhold til en masse andre ting. Så de kender jo dog til det. Jeg skal ikke her stå og foregribe begivenhedernes gang, i forhold til hvordan et udspil, som kommer på den anden side af nytår, fra regeringen ser ud. Men jeg vil bare sige, at trykket bliver på at sikre netop nærheden og lokalkendskabet og den mulighed, der ligger i at skabe et bedre forløb for patienten i sammenhæng, så man undgår den kassetænkning, som vi i dag i alt for mange tilfælde har oplevet som et problem.

Kl. 11:38

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Anne Marie Geisler Andersen. Værsgo.

Kl. 11:38

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Tak. Med finanslovsforslaget får 20 udvalgte udkantsgymnasier 500.000 kr. ekstra i 2019. Ser man på f.eks. Midtsjællands Gymnasium, ser man, at regeringen siden 2015 har sparet i omegnen af 5,5 mio. kr. – dvs. ca. 11 gange så meget, som der nu tilføres til selv samme gymnasium. Så hvor meget gavn mener ordføreren de 500.000 kr. vil gøre, når regeringen samtidig fortsætter millionbesparelserne på uddannelsesområdet?

Kl. 11:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 11:39

Jacob Jensen (V):

Først og fremmest anerkender jeg ikke præmissen om, at vi fortsætter millionbesparelserne. Det er rigtigt, at der fortsætter et omprioriteringsbidrag på dele af området. Men det har vi jo også adresseret. Det er noget, som vi fra 2022 afskaffer i den forstand, at der kan vi se, at der er bedre luft i økonomien til at kunne gøre det. Men det er

jo ikke sådan, at de penge så er forsvundet op i den blå luft. De er jo blevet i velfærdsområdet under et og bl.a. også i en vis udstrækning tilbageført til nogle af de her specifikke tiltag, som ordføreren også her henviser til, bl.a. en målrettet indsats til de gymnasier i yderområderne, som er særlig hårdt pressede på deres økonomi.

Men vi har bare en særlig udfordring på erhvervsuddannelserne, og det er derfor, vi allerede fra næste år fjerner omprioriteringsbidraget på erhvervsuddannelserne. Det er jo det, man kalder en prioritering af, hvor udfordringen er absolut størst her og nu. Vi har allerede nu adresseret, hvordan det skal se ud, også hvad gymnasierne angår, når der så bliver bedre luft i økonomien.

Kl. 11:40

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Fru Anne Marie Geisler Andersen, værsgo.

Kl. 11:40

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Men mener regeringen, at Danmark kommer til at hænge bedre sammen, når man i hvert fald de næste år, så vidt jeg forstår, fortsætter de generelle uddannelsesbesparelser på bl.a. gymnasierne, også i provinsen?

Kl. 11:40

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 11:40

Jacob Jensen (V):

Nu skal man ikke se gymnasierne som den eneste del af uddannelsesområdet. Det er rigtigt, at vi tilføjer flere penge til nogle af de her særligt udsatte gymnasier med den argumentation, som jeg lige var inde på. De har en særlig udfordring, fordi elevtallet der er særligt presset, og dermed bliver også deres samlede økonomi særligt presset. Det er jo så det, vi forsøger at adressere med finanslovsforslaget.

Men derudover er det jo netop også sådan, at vi tilføjer ret markante midler, bl.a. med eud-aftalen for 2019-2022, hvor vi som nævnt fjerner omprioriteringsbidraget, hvad erhvervsskolerne angår. Der bliver herudover afsat 500 mio. kr. over 3 år til løft af fagligt svage elever i folkeskolen, og sådan kunne jeg blive ved. Der er striber af tiltag, som løfter, men målrettet, prioriteret løfter.

Kl. 11:41

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Mogens Jensen. Værsgo.

Kl. 11:41

Mogens Jensen (S):

Tak for det. Det lyder jo forunderligt, når Venstres ordfører siger, at nu handler det for Venstre om mennesker først i sundhedsvæsenet, og så er det bud, Venstre har, åbenbart, at nu skal vi igen til at kigge på strukturerne i sundhedsvæsenet – en eller anden bureaukratisk øvelse, der åbenbart går ud på endnu en centralisering og åbenbart også en bureaukratisering, i hvert fald at vægten bliver flyttet fra folkevalgte politikere, der bestemmer om sundhed, til embedsmænd. Hvordan hænger det sammen med, at vi ser en udvikling i sundhedsvæsenet, hvor de virkelige problemer er, at der er længere ventetid på kræftbehandling, at 120.000 danskere ikke har adgang til egen praktiserende læge, og at vi siden 2015 godt nok har mistet 133 sygeplejersker, men at der er kommet 54.000 flere patienter? Skulle Venstre ikke koncentrere sig om at løse de problemer frem for endnu en strukturreform, der er med til at centralisere beslutninger omkring sundhedsvæsenet, og er med til at trække folkevalgte politikere ud i forhold til at bestemme, hvordan sundhedsvæsenet skal udvikle sig?

Kl. 11:42

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 11:42

Jacob Jensen (V):

Jeg er meget imponeret over, at hr. Mogens Jensen i modsætning til mig kender indholdet af det udspil, som regeringen endnu ikke har lavet færdigt. Det må jeg sige, det er jeg meget imponeret over. Men jeg bliver bare nødt til at fastholde og imødegå det postulat, at det skulle være sådan, at vi er lige på randen af knockout, hvad sundhedsvæsenet angår. Ja, der er kæmpe udfordringer. Ja, der er mange steder, medicinske afdelinger og andre steder, hvor vi har udfordringer. Og ja, der mangler praktiserende læger, som andre ordførere har været inde på.

Men det er jo bl.a. derfor, vi prøver at adressere det meget specifikt, og at vi også, som jeg nævnte, kommer tilbage med et regeringsudspil her først i det nye år, hvor der netop er det sigte at sikre nærhed i de tilfælde, hvor det giver mening, at der skal være nærhed, og hvor vi bygger oven på den, kan man sige, struktur, som ligger nu med specialiserede sygehuse og akutsygehuse rundtomkring i Danmark. Jeg tror ikke, der er nogen danskere, der vil tilbage til de tider, hvor der var et lokalt sygehus, hvor man alligevel i langt de fleste tilfælde ikke kunne tage sig ordentligt af patienterne, og hvor de dermed skulle fragtes videre til andre sygehuse. Den tid er forbi, hr. Mogens Jensen.

Kl. 11:43

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det Mogens Jensen. Værsgo.

Kl. 11:43

Mogens Jensen (S):

Jamen Venstres ordfører bekræfter jo billedet. Nu vil man igen tage fat i en bureaukratisk strukturreform i stedet for at løse de problemer, de rent faktisk står med i sundhedsvæsenet, og som alle folk derude kan mærke. Vil Venstres ordfører give mig ret i, at det er en stor udfordring og et kæmpe problem, at under den her regering er der forsvundet 130 sygeplejersker, mens der er kommet 54.000 flere patienter? Og hvad har Venstre tænkt sig at gøre ved det?

Kl. 11:43

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 11:43

Jacob Jensen (V):

Jeg ved ikke, hvad det er for nogle tal, hr. Mogens Jensen kører rundt i. Men jeg synes blot, når vi har den her diskussion om, hvordan sundhedsvæsenet skal indrettes, at Socialdemokratiet skal passe en lille smule på. Da der sidst blev lavet en strukturreform, var man imod oprettelsen af regionerne, for da forherligede man de gamle amter som det eneste rigtige. Nu, hvor vi så siger, at vi gerne åbent og fordomsfrit vil diskutere og vurdere, hvordan det så er, vi fremadrettet med de nye udfordringer, der er, skal organisere vores sundhedsvæsen, så er man også imod, for nu forherliger man de regioner, man selv var imod, da de blev oprettet. Undskyld, hr. Mogens Jensen, der skal altså være en voksen til stede.

Kl. 11:44

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Jacob Mark.

Kl. 11:44

Kl. 11:47

Jacob Mark (SF):

Tak for det. Der er ikke blevet snakket så meget om folkeskolen i dag, og det synes jeg er ærgerligt, eftersom det er i folkeskolen, vi er med til at danne nogle af de børn, der skal forme vores land i fremtiden. Jeg noterede mig, at ordføreren meget kort nævnte, at der i finansloven er sat penge af til at løfte fagligt svage elever, og det er selvfølgelig godt, at der trods alt er sat et lille beløb af. Det er sat af som en skolepræmiepulje.

Når jeg alligevel har et spørgsmål, er det, fordi jeg faktisk mener, at det, regeringen gør med den her pulje, lidt tenderer til fup. Og det siger jeg ikke for sjov; det siger jeg, fordi jeg faktisk mener det. Af de skoler, som har været med i det, er der 64 skoler ud af 104, som har fået penge, fordi de har fået den her præmie. Og så har jeg spurgt: Men hvad sker der så med resten af pengene? Bliver de kanaliseret ud i folkeskolen på en anden måde, for ellers er det jo ikke det løft, som regeringen taler om? Og der er svaret umiddelbart: Nej, de ryger tilbage i Finansministeriets kasse og bliver brugt på noget andet.

Så vil jeg spørge ordføreren: Hvis vi virkelig vil give folkeskolen et løft, er det så ikke en god idé at bruge de penge, regeringen har sat af til folkeskolen, på folkeskolen?

Kl. 11:45

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 11:45

Jacob Jensen (V):

Altså, jeg synes, det er rigtig målrettet og velprioriteret – og det håber jeg hr. Jacob Mark dog trods alt er enig med mig i; det synes jeg også jeg hørte – at vi netop fokuserer på de fagligt udfordrede elever. Og derfor, hvis man skal give et løft, skal man jo gøre det der, hvor man kan se, at man rent faktisk kan løfte, altså virkelig løfte, nogle elever, i stedet for, om man så må sige, at smøre en meget, meget tynd leverpostej ud over hele området. For der er steder, både geografisk og efter andre kriterier, hvor man kan se udfordringen er størst. Og det er jo det, vi forsøger at adressere med det her.

Jeg skal ikke gøre mig meget klog på teknikken, i forhold til om de penge, der ikke bliver brugt, så går tilbage. Jeg tror, man skal se det her som et samlet hele og som en samlet prioritering af en folkeskole, men hvor man vel at mærke prioriterer der, hvor man kan se udfordringerne er størst. Og det er altså nogle af de her steder, hvor der er fagligt svage elever, men hvor vi til gengæld kan se, at de løfter sig markant, når man netop gør en så målrettet indsats, som der her er tale om.

Kl. 11:46

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Jacob Mark.

Kl. 11:46

Jacob Mark (SF):

Jamen jeg synes sådan set, det vil give god mening at prioritere de skoler, hvor der er mange udsatte elever. Det, der så bare er min anke, er, at de skoler, der har forsøgt at gøre en indsats, men som ikke er lykkedes med at hæve elevernes karakterer, nu står med en ekstra regning, fordi de har gjort noget ekstra, men ikke får ekstra penge. Der er kun 64 ud af de 104 skoler, som får ekstra penge. Resten går i Finansministeriets kasse. Og så er mit spørgsmål til ordføreren bare: Hvis man virkelig vil give folkeskolen et løft, hvorfor dog så ikke bruge alle pengene, man har sat af, på folkeskolen i stedet for at føre dem tilbage til kassen?

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 11:47

Jacob Jensen (V):

Jo, men til det kan man jo sige to ting. For det første er det én ting, hvad vi sådan fra centralt hold tilfører og sætter op som kriterier for en målrettet indsats – det hører jeg hr. Jacob Mark anerkender, og det er jeg glad for – men derudover er det jo trods alt kommunerne, der har ansvaret for folkeskolerne, og dem har vi netop givet et økonomisk løft. Og hvordan de vælger at prioritere det bl.a. til skoleområdet og til andre af de opgaver, de skal løse, er jo netop et kommunalt anliggende.

For det andet – og det er så ikke direkte rettet mod folkeskolen, men det bliver det jo til alligevel – er der netop den 1.000-dagesplan, som vi også har lanceret for de helt unge børn, sådan at de får bedre muligheder for at klare sig godt, når de når folkeskolealderen. Så de to elementer skal jo ses i sammenhæng med, hvordan vi i øvrigt løfter folkeskolen.

Kl. 11:47

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Torsten Gejl.

Kl. 11:47

Torsten Gejl (ALT):

Tusind tak. I Alternativet har vi lige fået vores folk hjem fra Polen, hvor de er blevet opdateret på de fakta fra forskerne, der viser, hvad der sker, hvis vi får temperaturstigninger på 1,5 grader. Så bliver der kun 48 cm's vandstigning og kun 17 pct. flere skybrud. Antallet af mennesker, der vil opleve mangel på drikkevand, stiger kun med 271 millioner. Der bliver kun for 10 billioner dollars i årlige oversvømmelsesskader alene på vandstigninger, og kun 70-80 pct. af verdens koralrev forsvinder. Det bliver kun isfrit hvert tiende år, hvilket betyder, at isbjørnen også forsvinder. Når det nu er sådan, at Venstres og regeringens klimaretning i højere grad peger frem mod en temperaturstigning på 3 grader i stedet for 1,5 grader, som i forvejen er en katastrofe, forstår ordføreren så godt, at vi er nogle, der synes, at regeringen overhovedet ikke fatter, hvad det er, der er ved at ske i den her verden?

Kl. 11:48

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 11:48

Jacob Jensen (V):

Det sidste tror jeg at vi skal lade stå uimodsagt, det taler vel for sig selv. Jeg gentager blot, at den her regering har påtaget sig nogle af de højeste klimaambitioner i Europa, nogle af de højeste klimaambitioner, hvis ikke de højeste, nogen dansk regering har påtaget sig. Vi har aftalt, også med Alternativet, en energiaftale, som gør, at vi i 2030 får grøn energi i vores kontakter. Vi har en ambition om, at vi i 2050 har et klimaneutralt land. Det er altså nogle af de højeste ambitioner, vi har set, og vi sætter handling bag ordene. Jeg tror, at det var i går, at det også blev annonceret, at nu skal man i gang med at finde ud af, hvor ud af to områder den næste havvindmøllepark skal være – en af de største, hvis ikke den største i verden. Så det er jo ikke sådan, at der ikke bliver gjort noget konkret her og nu. Det bliver der, men vi har også det lange lys på; det synes jeg godt vi kan sige, når vi taler om noget, der skal ske i 2030 og i 2050. Jeg anerkender, at der er en kæmpe udfordring, men jeg vil også sige, at

Danmark ikke er en del af problemet. Danmark er faktisk en del af løsningen.

Kl. 11:50

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Torsten Gejl. Værsgo.

Kl. 11:50

Torsten Gejl (ALT):

Vi er et land, der udleder rigtig, rigtig meget CO₂, og vi er også en del af problemet på mange andre måder, i og med at regeringen ikke vil være med til at stoppe boringerne efter olie og gas i Nordsøen. Så jo, vi er virkelig en kæmpe stor del af problemet. Og når det er sådan, at vi ved, at en stigning på 1,5 grader, som politikerne jo siger er klimamålet, som vi skal forsøge at nå, i forvejen er en katastrofe, kan ordføreren så ikke godt forstå, at det virker lidt, som om regeringen kommer fra en anden planet, når det er sådan, at man ikke reagerer meget mere stærkt på de udfordringer, der er blevet så ufattelig tydelige for os?

Kl. 11:50

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 11:50

Jacob Jensen (V):

Jeg er fuldstændig enig med Alternativets ordfører i, at regeringen kommer fra en anden planet, i forhold til hvor Alternativet tilsyneladende befinder sig. Så kan vi diskutere, hvilken planet vi i Venstre befinder os på, og hvor Alternativet er. Men den planet, jeg befinder mig på, har brug for nogle af de løsninger, som vi har skabt og fortsat skaber i Danmark. Den har brug for nogle løsninger inden for teknologi, metode og udvikling i Danmark. Kan vi få eksporteret det til resten af verden, var jeg lige ved at sige, at så kan Danmark løse klimaproblemerne i verden. Det tror jeg nu ikke nødvendigvis vi kan alene, men det er i hvert fald et kæmpe skridt på vejen, og derudover skaber det i tusindvis af arbejdspladser og indtægter til det danske velfærdssamfund, som vi jo netop prioriterer og kan prioritere med vores finanslov for 2019, som vi har lagt frem her.

Kl. 11:51

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Vi siger tak til hr. Jacob Jensen. Vi har nået tidspunktet, hvor vi skal slutte efter den forretningsorden, vi har. Og så er det hr. Rune Lund, Enhedslisten, for ordførertalen. Værsgo.

Kl. 11:51

(Ordfører)

Rune Lund (EL):

Den her finanslov er jo grundlæggende et billede på, hvordan højrefløjen regerer i Danmark. Den rummer nogle alvorlige indgreb i trygheden for lønmodtagerne med sænkning af integrationsydelsen til et nyt lavpunkt, indførelse af opholdskrav for ret til dagpenge, en yderligere udsultning af velfærden og en helt utilstrækkelig indsats i forhold til Arbejdstilsynet og kampen mod arbejdsgivernes import af billig arbejdskraft. Sidst, men ikke mindst, er kampen mod klimaforandringer og kampen for et bedre klima, natur og biodiversitet nærmest totalt fraværende i forslaget til finanslov. Regeringen ønsker at fremstå som grønne, men man må sige, at der er meget langt fra regeringens grønne slips og så til de konkrete forslag, der skal sikre, at ord og handling følges ad. Regeringen har ord i munden, men ingen vilje, ønsker eller ambitioner, når det kommer til konkret handling. Den her finanslov er endnu en finanslov, hvor de blå partier giver velhaverne gaver, hvor der er for få penge til velfærd, og hvor de fås interesser bliver varetaget i modsætning til de manges interesser.

Den nuværende regering har som ambition at gøre velfærden ringere. Ikke blot skal velfærden halte efter velstandsudviklingen, den skal heller ikke følge med det stigende antal børn og ældre. Den nuværende finanslov er således også en markant underfinansiering af velfærden. Mens det offentlige forbrug stiger med 0,5 pct. i 2019, vil udgifterne stige med 0,7 pct., alene som følge af at der kommer flere ældre og børn. I runde tal svarer det til, at der vil ske serviceforringelser for omkring 1,5 mia. kr. i 2019. Vi ser med det forslag til finanslov, der ligger, en vækst, som ikke er set lavere siden 2006. Der er brug for at vende udviklingen, ikke kun at tilføre penge nok til at følge demografien, men faktisk også til, at velfærden følger med den generelle velstandsudvikling i samfundet.

Klimarådet har konkluderet, at regeringens planer på klimaområdet ikke engang lever op til de forpligtelser, regeringen har påtaget sig over for andre lande. Regeringens politik er faktisk så uambitiøs, at selv vennerne i toppen af erhvervslivet råber op. Hvis vi skal have en chance for at bremse klimaforandringerne og dermed undgå at sende en kæmpe regning til fremtidige generationer, skal der handles nu. Og vi ved jo allerede, hvilke redskaber der virker, men desværre vil regeringen hellere give afgifts- og skattesænkninger til vennerne i erhvervslivets top end at tage vare på fremtidens børn og voksne.

Der prioriteres sølle 350 mio. kr. til klima og natur, og det er ikke engang alle de penge, der går til decideret klima og natur. De bliver prioriteret frem til 2022. Det er dermed tydeligt, at den grønne indsats ikke er en prioritering for den her regering. Et andet tydeligt tegn på det er jo, at statsministeren i forbindelse med Folketingets åbning annoncerede, at regeringens målsætning skulle være 1 million grønne biler i 2030. Men da vi skulle sidde og forhandle, ville regeringen ikke komme med konkrete forslag til andet end sølle 1.000 yderligere biler. Forhandlingerne brød sammen på den baggrund, altså på grund af regeringens manglende ambitioner og den groteske afstand mellem ord og handling, som vi ser fra regeringens side.

Selv om finanslovsaftalen indebærer et opgør med finansieringen af satspuljen, indebærer aftalen ikke, at folk på indkomstoverskud, f.eks. folk på kontanthjælp, dagpenge og førtidspension, får flere penge mellem hænderne. Tværtimod vil folk på overførselsindkomst få mindre, når lønnen vokser med mindre end 2,3 pct. om året, set i forhold til den nuværende satsregulering. Så hvis den regulering, der skal afløse satsreguleringen, havde været gældende siden midten af 00'erne, ville en person på dagpenge alene af den grund have haft lidt under 4.000 kr. mindre om året før skat. Et virkeligt opgør med udhulingen af overførslerne ville indebære, at de fremover stiger i samme takt som lønningerne, men man må sige, at det ligger fjernt fra den nuværende regering at gennemføre en så solidarisk politik. Samtidig indfører regeringen en tvangsopsparing for folk på overførselsindkomst. Det er jo fint med en pensionsopsparing, men det er mindre fint, for at sige det mildt, at det er hunden, der skal fodres med sin egen hale, fordi pensionsopsparingen finansieres med lavere ydelser. Det er usolidarisk – at finansiere pensionsopsparing er en opgave for fællesskabet.

Vi ser også, at uligheden stiger; de rige bliver markant rigere. Regeringens politik er med til at skubbe yderligere på den udvikling, og der er gennemført en serie af skattesænkninger, både målrettet personlige skatter og afgifter for de rigeste, samtidig med at erhvervslivet har fået lavere afgifts- og skattebetalinger. Den nuværende finanslovsaftale giver endnu omkring 500 mio. kr. målrettet til erhvervslivet. Ulige samfund er uretfærdige, mindre stabile og præget af en række uønskede slagsider. Vi skal gå i den modsatte retning.

Kl. 11:57

Vi har også problemet med fattigdom, og vi kan se, at nye tal viser, at antallet af børn, der lever i fattigdom, stiger. Det er en uhyggelig tendens, der kan henføres ikke mindst til den nuværende regering's fattigdomsreformer. Kontanthjælpsloftet rammer hårdt over en bred kam, og to tredjedele af dem, der bliver ramt af loftet, er danske

statsborgere. Med hensyn til integrationsydelsen rammer den fra 1. januar også en masse danske statsborgere, der har været i udlandet, og som ikke opfylder opholdskravet til dagpenge. Det er jo tydeligt, at al den snak om udlændinge i praktisk politik, når de konkrete forslag ligger på bordet, er et led i en bevidst strategi for at skabe øget fattigdom, vel vidende at det vil lægge pres på mindstelønnen og udhule trygheden for lønmodtagerne som sådan.

Den stadige jagt på flygtninge og indvandrere er også med til at sende deres børn ud i langvarig fattigdom. Den nuværende finanslovsaftale gør kun livet værre for flygtningebørn, idet der tages henholdsvis 1.000 og 2.000 kr. fra flygtninge, som er enlige forsørgere og par med børn. Der er åbenbart ingen grænser for, hvor ligeglad regeringen og DF kan være med fattigdom for de børn, som bor i vores land. Og der er åbenbart ingen nedre grænse for, hvor ringe kår regeringen og DF ønsker at tilbyde børn, hvis forældre ikke er danske statsborgere.

Den her regering har uden sammenligning gennemført den mest umenneskelige flygtningepolitik i nyere danmarkshistorie. Med finansloven for 2019 tages endnu et skridt i en umenneskelig behandling af flygtninge. Det er endnu uklart, hvordan mange af initiativerne vil blive ført ud i praksis, men symbolikken står jo klar for alle, og der er ingen tvivl om, at vi i endnu højere grad er på direkte konfrontationskurs med almindelig anstændighed, med almindelig rimelighed og internationale konventioner.

Dansk Folkeparti havde jo chancen. Dansk Folkeparti har hjulpet regeringen med den her finanslov, men den her finanslov var jo ikke blevet vedtaget uden Dansk Folkepartis støtte. Dansk Folkeparti kunne have sikret, at velfærden var steget mere end sølle 0,5 pct. Dansk Folkeparti kunne have holdt fast i, at mindrereguleringen i satspuljen skulle afskaffes, uden at den skulle bruges til at finansiere tvangsopsparing til pension, uden at den nye model ville betyde, at folk på overførselsindkomst, f.eks. førtidspensionister, vil blive reguleret hårdere fremover end med den regulering, der har været indtil nu. Men Dansk Folkeparti valgte igen at ofre velfærden til fordel for en yderligere umenneskeliggørelse af forholdene for flygtninge og indvandrere. Det kan godt være, at Dansk Folkeparti prøver at lyde som et ansvarligt parti, men når det kommer til stykket, er DF klar til at ofre hele molevitten, hvis bare man kan give flygtningefamilier med børn endnu ringere vilkår med 2.000 kr. mindre om måneden.

Det behøver ikke at være sådan. Der findes en anden retning. Vi har fremlagt vores finanslovsforslag fra Enhedslistens side. Det er vores 100-dagesplan, som vi kalder »100 dage med Enhedslisten«. Her giver vi et bud på, hvad man kunne gøre de første 100 dage. Det er praktisk politik, det kan lade sig gøre, det er fuldt finansieret. Og den er et bud på, hvad vi netop kunne gøre, hvis vi ville i en anden retning. Og vi kunne gå i gang i morgen, hvis der var et flertal. Vi vil indføre en klimalov med bindende mål for reduktion af udledning af CO₂, vi vil have flere kollegaer til Velfærdens Helte, fordi f.eks. sygeplejersker har alt for travlt i dag og der er for mange børn pr. pædagog i børnehaverne. Vi vil sikre tryghed på arbejdsmarkedet. Ingen i vores land skal være bange for at blive syge, arbejdsløse eller gamle, og det kræver forbedringer, bl.a. afskaffelse af kontanthjælpsloft, integrationsydelse og 225-timersreglen. Vi vil gøre Danmark til en humanitær supermagt. F.eks. skal ulandsbistanden selvfølgelig igen op på 1 pct. af BNI, og vi vil aflyse indkøb af nye kampfly. Vi vil ansætte ekstra skattemedarbejdere i skattekontrollen, fordi vi ganske enkelt ikke har råd til at lade være, og fordi vores samfund i dag går glip af milliarder af kroner, der burde have ligget i kassen for længst.

Derfor har vi et valg, og derfor er vi nogle, der virkelig ser frem til et kommende folketingsvalg med glæde, fordi vi jo inderligt ønsker en ny politik, og det burde være tydeligt for enhver, at vi har

brug for en ny regering, men at vi i særdeleshed har brug for en ny politik.

Kl. 12:01

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak til hr. Rune Lund.

Det er sådan, at de korte bemærkninger og spørgsmål gemmer vi til efter middagspausen, så vi genoptager mødet med spørgsmål til Enhedslistens ordfører, hr. Rune Lund, kl. 13.00.

Der er middagspause.

Mødet er udsat. (Kl. 12:02).

Kl. 13:00

Forhandling

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Mødet er genoptaget.

Vi er i gang med de korte bemærkninger til hr. Rune Lund, Enhedslistens ordfører, og den næste spørger er hr. Jacob Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 13:01

Jacob Jensen (V):

Tak for det. Jeg kunne godt tænke mig at spørge Enhedslistens ordfører om noget. Nu kan jeg forstå, at man stiller med sin egen statsministerkandidat, og det må være ud fra den betragtning, at man ikke synes, at Socialdemokraternes statsministerkandidat er god nok, men gør det alligevel ikke indtryk på Enhedslisten i positiv retning, set gennem Enhedslistens briller, at Socialdemokraterne nu tydeligvis bevæger sig i Enhedslistens retning på udlændingepolitikken? Vi har fået melding om her tidligere i dag, at man ikke kan stå bag en ø til afviste kriminelle asylansøgere, og vi har også fået at vide, at man ikke kan sige, at vi skal have en integrationsydelse og et kontanthjælpsloft, som vi kender det. Man ser altså gerne en mulighed for eventuelt at gå i den retning, som Enhedslisten ønsker, nemlig at fjerne integrationsydelsen og kontanthjælpsloftet. Så ser Enhedslisten det trods alt ikke som en bevægelse fra Socialdemokraternes side i udlændingespørgsmålet i retning af Enhedslistens politik?

Kl. 13:02

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:02

Rune Lund (EL):

Det er rigtigt, at vi stiller med vores egen statsministerkandidat. Det er så op til vælgerne at bestemme, hvem der skal lede vores land. Hvis vi får den nødvendige opbakning, og hvis det er sådan, at partierne Enhedslisten, Alternativet og SF tilsammen måtte blive større end Socialdemokratiet, så vil vi også pege på en forhandlingsleder fra et af de tre partier, og der stiller vi os gerne til rådighed.

I forhold til om Socialdemokratiet rykker sig på udlændingepolitikken, synes jeg desværre ikke, der er så særlig mange tegn på det. Der er dog en enkelt forskel, som også var tydelig i forbindelse med åbningsdebatten i Folketinget, hvor det jo handler om, at når folk er her og f.eks. ikke kan blive sendt hjem, fordi de er afviste asylansøgere, så skal de i det mindste bidrage, mens de er her, og kunne betale for deres eget ophold ved at lave noget fornuftigt, mens de er her. Så der ligger f.eks. nogle tanker i det, som man måske kan arbejde videre med.

Kl. 13:03

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 13:03

Jacob Jensen (V):

Nu kommer der et konkret forslag bl.a. fra Enhedslistens side om at rulle integrationsydelsen tilbage og fjerne kontanthjælpsloftet, og det vælger Socialdemokraterne tydeligvis ikke at stemme imod. Jeg tror heller ikke, at man støtter det i udgangspunktet, men man stemmer gult, og det er dog et skridt i den retning. Enhedslisten også går. Tilsvarende gælder med den meget omtalte ø Lindholm, hvor de også går ind og siger, at de ikke kan støtte det forslag, der ligger fra regeringens side, og at de stemmer gult. Får Enhedslisten ikke den opfattelse med de meldinger fra Socialdemokratiet, at Socialdemokratiet bevæger sig i samme retning som Enhedslisten, og at det dermed også er en bevægelse i retning af en imødekommelse af Enhedslistens udlændingepolitik?

Kl. 13:03

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:03

Rune Lund (EL):

Nej, jeg har svært ved at se den bevægelse, som hr. Jacob Jensen beskriver. I forhold til integrationsydelsen, kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen ville det jo være mest naturligt fra Socialdemokratiets side, når man nu har en statsminister, som gerne vil være børnenes statsminister, at man valgte klart at melde ud, at de ydelser sådan set ikke skulle være der, for det er dem, der har været den primære årsag til den eksplosion i antallet af fattige børn, som vi har set siden 2015.

I forhold til Lindholm synes jeg, det er dybt mærkværdigt, at Socialdemokratiet ikke kan stemme imod oprettelsen af det nye udrejsecenter. Og det, at man undlader at stemme, synes jeg er en meget svag stillingtagen til noget, der som minimum på det symbolske plan er udtryk for en meget inhuman og en meget kedelig måde at se på problematikken på.

Kl. 13:04

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Christian Poll, Alternativet. Værsgo.

Kl. 13:04

Christian Poll (ALT):

Tak. Altså, klimabistand til verdens fattigste er jo helt centralt, hvis u-landene skal gennemføre den grønne omstilling og tilpasse sig de klimaforandringer, som allerede finder sted i dag. Hvis ikke de får de penge, vi har lovet, altså de 100 milliarder US-dollars, som ligger i Parisaftalen, fra 2020 af, så risikerer vi at trække tæppet væk under Parisaftalen. Det er altså helt afgørende, at Danmark leverer sit fair bidrag til en international klimabistand. Det gør vi jo ikke i dag, langt fra.

Jeg ved, at Enhedslisten vil hæve udviklingsbistanden til 1 pct., men hvilke tanker gør man sig egentlig om klimafinansieringen til udviklingslandene? Kan der komme additionelle penge oven i dem, til klimabistanden?

Kl. 13:05

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:05

Rune Lund (EL):

Det er bestemt noget, vi vil være åbne for at diskutere. Det var også sådan tidligere, hvis vi f.eks. ser 10 år tilbage. Vi havde ulandsbistand, som lå på 1 pct. af bni, og derudover havde vi så en yderligere form for bistand, som bl.a. kunne bruges på miljøområdet. Det var jo

en ordning, som man efter vores opfattelse sagtens kunne vende tilbage til.

Grunden til, at jeg i min tale fremhæver de 1 pct. af BNI, som vi bør komme op på fra de nuværende 0,7 pct., er, at det fremgår som en del af vores 100-dagesplan »100 dage med Enhedslisten«, som jo er vores forslag til finanslov, og som så også er et af de 100 punkter, som vi ville iværksætte, hvis det var os, der ligesom kunne bestemme, hvis det var os, der havde magt, som vi har agt her i Folketinget, eller hvis det var os, der havde 90 mandater bag vores politik i Folketinget.

Kl. 13:06

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 13:06

Christian Poll (ALT):

Tak. Det er godt at høre. Og så lidt en anden ting: Vi har jo haft lidt debat om det her med at lægge en afgift på kød, og det er jo, fordi kød har en meget høj klimabelastning ved produktion, og derfor skal vi både have produktionen og forbruget af kød ned. Det har jeg indtryk af at vi er forholdsvis enige om. Men tilgangen til det er lidt forskellig, for i Enhedslisten mener man, at det skal pålægges produktionen, og derfor får man jo en skævhed i forhold til kød, der produceres i udlandet.

Jeg vil bare høre, om vi kan finde en løsning på det, og især hvis vi jo også løfter fra bunden af samfundet, sådan at det ikke, hvad kan man sige, bliver en skævvridning, som der jo også har været kritik af i forbindelse med en kødafgift, altså at det især vil påvirke de lavindkomstgrupper, der er i samfundet.

Kl. 13:07

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:07

Rune Lund (EL):

Vi synes, at vi skal lægge afgifter på forbrug, som er klimaskadeligt, og det gælder alle former for forbrug – det gælder for så vidt også kød. Så har vi en diskussion med Alternativet – det er rigtigt – om, hvordan man klogest laver sådan en afgift. Alternativet foreslår jo, at den skal lægges på forbrugeren, mens vi synes, at den model, som Alternativet har foreslået, i hvert fald er meget skæv, for hvis direktøren i Hellerup køber en meget dyr oksemørbrad, er det den samme afgift, der betales, som hvis sosu-assistenten fra Herlev skal ned at købe kød til ikke så høj en pris. På den måde vil det jo være socialt skævt, når man betaler det samme i afgift i kroner og øre for 1 kg kød. Vi ser hellere, at man lægger afgiften i produktionsleddet.

Så er det jo rigtigt, at man kan sige: Jamen vil hele den danske kødproduktion så ikke blive overtaget af producenter i Polen eller Tyskland? Men forudsætningen for, at den øvelse kan lade sig gøre, er jo bl.a., at andre lande også lever op til deres klimaløfter i forhold til Parisaftalen, for så vil det regnestykke i hvert fald gå op. Men det er klart, at det jo bl.a. er en forudsætning for, at det regnestykke hænger sammen.

Kl. 13:08

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er fru Louise Schack Elholm fra Venstre. Værsgo.

Kl. 13:08

Louise Schack Elholm (V):

Tak. Det er jo den sidste finanslovsdebat inden et folketingsvalg, og efter næste folketingsvalg har Enhedslisten bebudet at Enhedslisten

så peger på fru Pernille Skipper som forhandlingsleder. Mit spørgsmål er derfor: Hvorfor er det, at Enhedslisten har valgt at gøre det her denne gang? Er der en bevæggrund for, at man ikke peger på fru Mette Frederiksen som forhandlingsleder denne gang?

Kl. 13:09

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:09

Rune Lund (EL):

Der er to grunde til det. For det første er vi jo Danmarks fjerdestørste parti, og vi har ambitioner om at gå frem. Vi har ambitioner om at være det store parti på venstrefløj, og vi mener sådan set, det er på tide, at man også melder klart ud – sådan som jeg i øvrigt mener at alle andre partier nok også i virkeligheden har det – at man da går efter magten i det her land for at bestemme retningen. Altså, det er jo ikke mit partis og for så vidt heller ikke andre partiers rolle – gætter jeg mig til – at bringe andre partiers frontpersoner eller formænd til magten. Så det er den ene grund, og vi mener, at det er nødvendigt med et politisk skift.

Den anden ting er jo, at vi var meget skuffede, da vi så den socialdemokratisk ledede regerings ageren fra 2011 til 2015, hvor bl.a. uligheden steg, og hvor vi havde nogle alvorlige kampe, også i forhold til budgetterne hos kommunerne og regionerne, hvor regeringen jo lavede aftaler med den blå side i Folketinget, herunder med Venstre, frem for at lave aftaler med os, som betød, at der bl.a. var minusvækst i forhold til budgetterne i nogle af årene fra 2011 til 2015. Så det er også nogle af de kedelige erfaringer fra fortiden, som selvfølgelig har gjort, at vi tænker det her på en ny måde til det næste valg.

Kl. 13:10

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 13:10

Louise Schack Elholm (V):

Men hvad skal der så til, før Enhedslisten vil pege på Mette Frederiksen som statsminister, hvis nu det er, at Enhedslisten ikke kan finde flertallet bag en statsminister fra Enhedslisten? Hvad skal der så til, for at man vil pege på en socialdemokratisk statsministerkandidat? For jeg formoder, det er det, som Socialdemokratiet går til valg på.

Kl. 13:10

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:10

Rune Lund (EL):

Det er jo er vælgerne, der afgør, hvilke partier der skal have hvilke stemmer, og hvis ikke der er stemmer nok til, at det kan være fru Pernille Skipper, som kan blive statsminister, så er det klart, at vi vil pege på den statsministerkandidat, som vil give os mest indflydelse, og som ikke er vores eget bud på en statsministerkandidat. Der har vi jo vedtaget – det er vedtaget i vores hovedbestyrelse – at vi vil gøre brug af muligheden for at stille krav i forbindelse med regeringsdannelsen, og det er i princippet krav inden for alle områder. Men præcis hvad for nogle krav det vil være, og hvordan de skal stilles og i hvilken udformning, er jo noget, som vi diskuterer rigtig meget internt, og den dag vi kommer med de krav, er jeg sikker på, at fru Louise Schack Elholm også vil opdage det. Men jeg tror også, at fru Louise Schack Elholm kan forstå, at fru Louise Schack Elholm nok

ikke vil være den første, der bliver orienteret om, hvad vores krav vil være i den forbindelse.

Kl. 13:11

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. René Christensen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:11

René Christensen (DF):

Tak for det, og også tak for ordførertalen, selv om det er blevet en time siden, den var der. Den var jo ret interessant, og jeg synes også, det er interessant nu, at der bliver sagt fra Enhedslistens side, at man gerne vil være det store parti på venstrefløj. Det er jo i hvert fald interessant, for når vi sådan går tilbage til ordførertalen, må vi sige, at man altså på 100 dage kan omkalfatre det her samfund. Sådan som jeg hørte det, skulle der være en jobgaranti til alle, og hvis vi går ind og kigger lidt på Enhedslistens hjemmeside, vil man jo også gerne have, at staten overtager bankerne, og man vil sådan set gerne have, at det private initiativ fylder mindre. Er vi på vej derhen, hvor Enhedslisten egentlig kommer tilbage til, hvor man kommer fra? Man skriver det måske noget anderledes i dag på de sociale medier og andet, men det er egentlig den der rene kommunisme, man gerne vil tilbage til, hvor staten fylder langt mere, end den gør i dag, og hvor det private initiativ fylder langt mindre og Enhedslisten gerne vil være det største parti på venstrefløj.

Kl. 13:12

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:12

Rune Lund (EL):

Hvis ordføreren henviser til det finanssektorudspil, som vi lancerede i går, hvor vi kommer med 47 bud på reformer af finanssektoren, så er det rigtigt, at det er en række grundlæggende ændringer af finanssektoren, vi foreslår. Bl.a. mener vi, at der bør være en offentligt ejet bank; vi mener, at bankerne skal splittes op, så de ikke udgør en fare for økonomien, der skal være kontrol med gebyrerne; og vi skal have forhøjet straffene for de folk, som er involveret i plat, svindel og snyd. Man må også sige, at det udspil, vi er kommet med, måske kommer med nogle grundlæggende forandringer, men de er jo ikke mere grundlæggende end den meget store liberalisering og udvikling, som har gjort, at bankerne i dag er blevet til nogle finansielle supermarkeder. Meget af det, som vi foreslår, går jo sådan set ud på at få bankerne tilbage til en normaltilstand, ville jeg kalde det, frem for at man fortsætter med det nuværende eksperiment med de finansielle supermarkeder, man har, som koster dyrt for kunderne, som har resulteret i mange skandaler, og som jo også kan risikere at være en fare for samfundsøkonomien i forbindelse med finanskriser.

Så ja, der skal være grundlæggende reformer, men i virkeligheden handler det om at rulle tingene tilbage til et mere fornuftigt niveau, et mere fornuftigt leje, og hvilke mærkater man så giver det, ved jeg ikke. Men jeg vil kalde det fornuftig politik.

Kl. 13:13

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 13:13

René Christensen (DF):

Tak for det. Så vil jeg gerne spørge om noget helt andet og i en anden boldgade, og det er jo, at der er sådan en stor uro i det, vi plejer at kalde rød blok. Der er mange statsministerkandidater, som kæmper om vælgerens gunst. Ser ordføreren det som sådan en fordel for

samarbejdet i rød blok, at man nu i dag kan se, at Socialdemokratiet bakker markant i forhold til at føre en stram udlændingepolitik, at de nu offentligt siger, at der er nogle ting, de ikke vil være med til? Man vil eksempelvis ikke være med til at etablere et nyt tredje udrejsecenter, og man vil ikke være med til det, der sker omkring integrationsydelsen. Altså, man begynder at bakke og vil rulle nogle af de stramninger tilbage, som er blevet gennemført de sidste 4 år. Ser ordføreren det som et skridt i den rigtige retning i forhold til at samle en rød blok?

Kl. 13:14

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:14

Rune Lund (EL):

Jeg må desværre sige, som jeg også sagde til hr. Jacob Jensen og fru Louise Schack Elholm, at jeg ikke ser den store bevægelse på det punkt. Altså, at Socialdemokratiet ikke engang kan finde ud af at stemme rødt til oprettelsen af Lindholm som udrejsecenter, at Socialdemokratiet ikke engang kan finde ud af at melde offentligt og klart ud, at man da selvfølgelig vil afskaffe integrationsydelsen, 225-timersreglen og kontanthjælpsloftet, synes jeg er pinligt, men jeg synes også, at det mere er et udtryk for manglende bevægelse end noget som helst andet. Det er også et tegn på, at vi har brug for ikke bare en ny regering, men også en ny politik, hvor vi får trukket Danmark i en mere fornuftig retning. Og det kræver altså, at venstrefløjen og ikke mindst Enhedslisten bliver styrket ved et kommende folketingsvalg.

Kl. 13:15

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Torsten Schack Pedersen, Venstre. Værsgo.

Kl. 13:15

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det. Hvis man nu leger med tanken om, at flertallet skifter efter næste valg, har den socialdemokratiske gruppeformand udtalt, at han ønsker at føre økonomisk politik med de borgerlig-liberale partier. Jeg skal bare høre: Hvis det måtte ske, hvad er så konsekvensen set fra Enhedslistens side som parlamentarisk grundlag, måtte der ske et skifte i flertallet? Hvad vil konsekvensen for en forhåbentlig ikkekommende socialdemokratisk ledet regering være, hvis en sådan regering måtte føre økonomisk politik til højre for midten?

Kl. 13:16

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:16

Rune Lund (EL):

Hvis vi skulle komme i den situation, at vi får en socialdemokratisk regering efter et kommende valg, og at Enhedslisten bliver støtteparti for sådan en regering, har vi det sådan, og det har vi også sagt meget tydeligt, at vi vil have indflydelse på alle områder, både på den økonomiske politik, flygtninge- og indvandrerpolitikken, skattepolitikken og miljøpolitikken – på alle områder. Og vi vil ikke finde os i, at man så siger, at der er nogle områder, som Enhedslisten ikke kan få indflydelse på, for der vil man lave økonomisk politik med de borgerlige. Det er ikke en logik, vi accepterer, og det er ikke det, som er vores forventning til et sådant samarbejde, hvis det måtte ende i den situation, at vi får en socialdemokratisk ledet regering.

Kl. 13:17

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for svaret. Det betyder jo så, at når Socialdemokratiets formand taler om mandaternes logik i forhold til udlændinge- og integrationspolitikken, stemmer det ikke overens med Enhedslistens opfattelse, for Enhedslisten vil ikke acceptere, hvis der er et rødt flertal, at der så bliver ført udlændinge- og integrationspolitik eksempelvis sammen med Venstre. Det betyder altså, at Enhedslisten er dybt uenig i det, og når Socialdemokratiets formand siger, at det er mandaternes logik, der taler, siger Enhedslisten nej, for Enhedslisten skal også have indflydelse på udlændinge- og integrationspolitikken i Danmark, måtte flertallet skifte efter næste valg?

Kl. 13:17

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:17

Rune Lund (EL):

Ja, det er helt klart. Vi skal have indflydelse på alle områder, også på flygtninge- og indvandrerpolitikken. Jeg kan også præsentere en anden form for mandaternes logik, og det er den, der hedder at skaffe 90 mandater for at kunne indtage et regeringskontor. Det er jo også mandaternes logik. Og den logik hænger jo sammen på den måde, at vi siger, at hvis vi skal levere mandater til en regering, skal det også afspejle sig i den retning, som regeringens politik har. Vores mandater og det styrkeforhold, vi bringer med ind i det, skal selvfølgelig også være afspejlet i den politik, der føres.

Kl. 13:18

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er fru Anni Matthiesen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 13:18

Anni Matthiesen (V):

Tak. Jeg vil egentlig godt tage fat i noget af det, som Enhedslistens ordfører var omkring her for kort tid siden, altså at Enhedslisten jo gerne vil skaffe nogle flere penge ved at sætte øgede afgifter på forbrug, og der har jeg brug for sådan ligesom at høre, om Enhedslisten kunne prøve at uddybe det lidt. Jeg ved godt, at ordføreren sagde, at det selvfølgelig også krævede, at man gjorde nogle ting i andre lande for at det kunne hænge sammen. Hvad vil det få af konsekvenser? Jeg går ud fra, at man har lavet nogle beregninger på de her ting. Altså, hvis man øger afgifterne på forbrug generelt, hvad får det så af konsekvenser for bl.a. jo f.eks. enlige forsørgere osv., hvis man skruer op for forbrugspriserne?

Kl. 13:19

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:19

Rune Lund (EL):

Hvis det er i forlængelse af det, som hr. Christian Poll, spurgte om, vil jeg sige, at vi jo har en situation, hvor det giver økonomisk mening at lægge afgifter på klimafjendtligt forbrug. De afgifter kan så lægges på forbrugerne, eller de kan lægges i produktionsleddet, altså på produktionen. Hvis man lægger dem på forbrugerne, er det jo sådan, at alle afgifter pr. definition er socialt skæve, og det vil sige, at de rammer direktøren i Nordsjælland lige så hårdt, som de rammer sosu-assistenten i Herlev. Det vil sige, at hvis man går ind og laver i øvrigt fornuftige afgiftsændringer eller -stigninger, som skal påvirke forbruget i en mere fornuftig retning, bliver man nødt til samtidig at lave nogle kompenserende tiltag i skattepolitikken eller forhøje den grønne check, sådan at det ikke kommer socialt ud af balance.

Så er der diskussionen om, hvad vi gør med hensyn til CO₂-afgifter i forhold til landbruget. Alternativet mener jo, at de skal lægges på forbrugerne, hvilket vi mener vil være socialt skævt. Vi mener, at de skal lægges på produktionsleddet, bl.a. fordi langt størstedelen af alle fødevarer, som bliver produceret her i landet, faktisk bliver sendt ud af landet til eksport, så hvis man kun tænker i at lægge en afgift på forbrugeren, håndterer man jo en meget lille del af den samlede landbrugsproduktion.

Det, der jo er problemet ved at lægge en afgift på produktionsleddet, vil være, at hvis ikke andre lande også lever op til deres løfter i Parisaftalen, vil man skubbe noget dansk produktion af oksekød til f.eks. Polen eller Tyskland, og det vil jo ikke give mening. Omvendt må man også sige, at vi står i en situation med nogle svære valg, og at vi under alle omstændigheder står i en situation, hvor de ting, som går ud over klimaet, og som skader klimaet, skal vi gøre mindre af, uanset om det er i transportsektoren, eller om det f.eks. er i landbrugssektoren.

Kl. 13:20

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 13:20

Anni Matthiesen (V):

Tak for svaret. Jeg kan godt høre, at hvis Enhedslisten skulle komme i den situation, at man får indflydelse på den næste regering, bliver det rigtig svært at være privat erhvervsdrivende her i landet, for som jeg forstår det, er det så igen produktionsleddet, der skal straffes med nogle højere afgifter.

I det hele taget er der meget af Enhedslistens politik, der går ud på, at den private sektor skal gøres mindre. Der kunne jeg egentlig også godt tænke mig at få svar på: Hvis den private del skal gøres mindre, altså at det private område skal fylde væsentligt mindre, hvor tænker Enhedslisten så arbejdspladserne skal være?

Kl. 13:21

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:21

Rune Lund (EL):

Jeg er egentlig glad for at få spørgsmålet, for vi sidder i øjeblikket og arbejder på en klimaplan oppe hos os, hvor målet skal være, at den skal løse opgaven i forhold til at leve op til Parisaftalen; den skal være socialt afbalanceret, så det ikke skaber mere ulighed; og så skal pengene passe. Når vi så f.eks. vil lægge højere afgifter på klimafjendtligt forbrug, skal pengene kanaliseres tilbage via f.eks. en større grøn check til forbrugerne.

I forhold til erhvervslivet er det sådan, at den model og den retning, vi arbejder på oppe hos os, er, at det samlet set heller ikke skal være noget, som går i minus for erhvervslivet. Altså de afgifter, som måtte blive lagt på produktionsleddet i landbrugssektoren, skal tilbageføres til sektoren, ikke mindst som omstillingsstøtte, sådan at man kan omstille sig i en situation, hvor vi jo i fremtiden skal have en grøn økonomi, som er bæredygtig, og som er holdbar på lang sigt på grund af de alvorlige og truende klimaforandringer, som kommer buldrende.

Så det er ikke meningen, at erhvervslivet skal betale mere. Vi tænker i en provenuneutral omlægning. Det er den retning, vi arbejder på.

Kl. 13:23

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Der er ikke flere korte bemærkninger, så jeg siger tak til Enhedslistens ordfører. Vi går videre til næste ordfører i rækken, og det er hr. Joachim B. Olsen som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 13:23

(Ordfører)

Joachim B. Olsen (LA):

Tak for det, formand. Nu er det snart jul, og det kan vi alle sammen samles om at glædes over – måske ikke i Alternativet, hvor man er blevet sur over, at julemanden er en *mand* og ikke en *juleperson*. Man kan også mærke, at det er jul, fordi Socialdemokratiet og den øvrige venstrefløj har et stærkt ønske om at dele mange gaver ud, selvfølgelig betalt af de borgere, som de gerne vil give dem til.

Men heldigvis har denne regering og Dansk Folkeparti lavet et stramt og ansvarligt finanslovsforslag med plads til en begrænset stigning i det offentlige forbrug. Det endelige tal kommer til at lande på cirka 0,5 pct., hvilket stort set er på linje med regeringens udspil. Vi kan også glæde os over, at det samlede skattetryk er faldet pænt siden folketingsvalget i 2015. Vi har dermed stoppet den forbrugssyge, som vi så op igennem 1990'erne og 00'erne, hvor der visse år var op imod 3 pct.s vækst i det offentlige forbrug. Det er et vigtigt borgerligt aftryk.

Vi er godt klar over, at oppositionen vil kritisere os for, at 0,5 pct.s forbrugsvækst er under det demografiske træk. Til det må man bare sige, at finanspolitikken ikke styres og aldrig nogen sinde vil blive styret efter det demografiske træk. Det er slet ikke formålet med finanspolitikken. Formålet med finanspolitikken er bl.a. at stabilisere økonomien, og lige nu kræver det, at der føres en stram finanspolitik. Man skal derfor ikke lade sig forblænde af en opposition, som er parat til at gå udgiftsamok. Det er f.eks. et faktum, at hvis man havde gennemført Mette Frederiksens og Pia Olsen Dyhrs politik, da de sidst var i opposition, ville vi ikke have haft mulighed for at hive Danmark ud af krisen, for så havde Danmark befundet sig i et økonomisk kaos.

Lad mig lige minde om, at S og SF i 2011 gik til valg på en økonomisk plan, som var underfinansieret med mindst 22 mia. kr. Det erkendte de selv, da de kom i regering. Går vi tilbage til valget i 2007, så mente Socialdemokratiet der, at der skulle bruges 100 mia. kr. på et højere offentligt forbrug. Heldigvis er Socialdemokratiet ikke et parti, der tager deres egne valgløfter alt for alvorligt.

Derfor ser jeg også det her finanslovsforslag som en lille borgerlig-liberal sejr. Vi har for længst rundet de 535 mia. kr. i offentligt forbrug. Det offentlige forbrug som andel af bnp findes ikke højere mange steder i verden; jeg tror kun, det er Sverige, der har et lidt højere offentligt forbrug som andel af bnp. Derfor er spørgsmålet også, om de sidste milliarder kroner i virkeligheden ikke ville gøre større gavn, hvis de blev i borgernes lommer, så det blev mere attraktivt at arbejde, investere og spare op. Den bedste måde at øge den samlede velfærd for danskerne på er at lade dem råde over en større del af frugten af deres eget arbejde.

Derfor er det også godt, at vi med dette finanslovsforslag sænker skatter og afgifter for 700 mio. kr. Det kommer oven i de mere end 20 mia. kr., vi allerede har lettet skatten for i denne valgperiode. Det er vel at mærke reelle skattelettelser og ikke bare skatteomlægninger som under tidligere regeringer.

Det er godt, at vi afskaffer det affaldsgebyr, som VK-regeringen indførte i 2010. Det har været kilde til stor frustration for særlig selvstændige. Mange er således blevet bedt om at betale et affaldsgebyr, selv om de ikke producerer noget affald, hvilket naturligvis er helt meningsløst. Affaldsgebyret er ligeledes både dyrt og tungt at administrere for kommunerne, og det bliver nu fjernet.

Vi sænker afgifterne på øl og vin. Vi ruller Thorning-Schmidt-regeringens misundelsesafgift på lystbådeforsikringer tilbage, så det bliver mere attraktivt at lade sin lystbåd indregistrere i Danmark.

Vi sidestiller hoteller med andre produktionsvirksomheder med hensyn til afgift på rumvarme.

Det er også godt, at de studerende fremover må tjene mere ved siden af su'en. Det er noget, som vi har arbejdet for i mange år.

Det er også godt, at vi får sikret en forundersøgelse af en bruger-betalt fast forbindelse over Kattegat. Det er første skridt mod en egentlig realisering af det projekt.

Det er godt, at vi afskaffer satspuljen i dens nuværende form og fremover bruger pengene mere fornuftigt. Vi har i Liberal Alliance længe haft et ønske om at afskaffe satspuljen og gøre op med det ineffektive puljecirkus, som den er. Vi erstatter bl.a. satspuljen med obligatorisk pensionsopsparing for alle på overførselsindkomst. Det vil også medvirke til at reducere de offentlige udgifter på sigt.

Kl. 13:28

Samtidig bliver det mere attraktivt at arbejde, når man er gået på folkepension. Mange pensionister vil faktisk gerne have en tilknytning til arbejdsmarkedet. Det understøtter vi ved f.eks. at forhøje grundfradraget for, hvornår man bliver modregnet i pensionstillægget, fra 60.000 til 100.000 kr. Det er også langt mere fornuftigt at bruge penge på folkepensionisternes grundbeløb end på satspuljen.

Det er også godt, at vi igen strammer udlændingepolitikken. Årtiers forføjede udlændingepolitik har været dyr for vores land. Vi har modtaget alt for mange mennesker fra ikkevestlige lande med alt for dårlige forudsætninger for at blive integreret på arbejdsmarkedet og med alt for høje tilbøjeligheder til at begå kriminalitet. Meningen med flygtningesystemet har aldrig været, at det skulle være et indvandringssystem, men det har det udviklet sig til. I LA synes vi, at Danmark skal være et åbent land for udlændinge, som kommer her for at arbejde – det bliver Danmark rigere af – men vi skal ikke modtage flere flygtninge. Med denne finanslovsaftale får vi understreget, at man som flygtning skal vende hjem, så snart det er muligt. Man får ikke længere flygtningestatus med henblik på permanent ophold. Danmark har været alt for tossegode med hensyn til at uddeler høje kontante ydelser til flygtninge. Det betyder noget for tilstrømningen. Her strammer vi yderligere op.

Grunden til, at dansk økonomi lige nu står bomstærkt, er, at der er blevet gennemført reformer. Der er blevet lavet reformer af dagpenge, efterløn, kontanthjælp, pension – alt sammen har det været gavnligt for dansk økonomi og for danskerne. Det høster vi frugterne af nu. Reformen virker. Reformen øger beskæftigelsen. Reformen gør Danmark mere velstående, og vi skal fortsætte ad den vej.

Reformerne har medført, at antallet af offentligt forsørgede i den arbejdsdygtige alder er det laveste i 30 år. Ud over at reformerne har gjort Danmark og danskerne mere velstående, er det også et kæmpe socialpolitisk fremskridt. Ironisk nok har store dele af venstrefløjen, som ellers taler meget om sociale problemer, været indædte modstandere af disse reformer. I stedet er venstrefløjen mere optaget af at tale om ikkeproblemer som eksempelvis økonomisk ulighed. Her må jeg bare sige, at økonomisk ulighed ikke er noget problem i Danmark. Det er ikke det samme, som at der ikke findes sociale problemer i Danmark, for det gør der, men økonomisk ulighed er ikke et problem i Danmark.

Nu siger Socialdemokratiet og resten af venstrefløjen ofte et, når de er i opposition, og noget andet, når de er i regeringen. Det så vi under Thorning-Schmidt-regeringen, hvor Pia Olsen Dyhr og Mette Frederiksen var meget fremtrædende ministre. Her sænkede man selskabsskatten fra 25 til 22 pct. Det var yderst fornuftigt. Kontanthjælpen blev beskåret for de unge, og marginals-katten blev lettet for nogle af dem med de høje indkomster. Det gjorde de partier jo, fordi det var det bedste for Danmark.

Nu er Socialdemokratiet i opposition, og så lyder der markant andre toner. Socialdemokratiet har lagt et rædselskabinet af politiske forslag frem, som har til hensigt at stække dem, der i forvejen bidrager mest til velfærdssamfundet. Skal vi lige minde hinanden om, hvem det egentlig er? Ja, det er f.eks. de 20 pct. med de højeste indkomster lige nu og her – og det er såmænd dem, der betaler halvdel af alle skatter og afgifter i dette land. Og hvad er Socialdemokratiets svar? Det er at tage en endnu større luns af de penge, der møjsommeligt er tjent. Socialdemokratiet vil nu indføre en ekstra arve-millionærskat, en arvetopskat, som vil ramme arvinger til helt almindelige lønmodtagere i kommuner som Herlev, Gladsaxe, Ballerup, Lyngby, Hvidovre, Aarhus, Aalborg og Vallensbæk.

I dag er den reelle effektive marginale beskatning af kapital inklusive arveafgift allerede på knap 100 pct. – i nogle tilfælde langt over. Men det er åbenbart ikke nok. Signalet fra S til borgerne er klart: Hvis du afdrager på dit hus, hvis du sparer op, hvis du investerer i virksomheder, så kommer vi og tager hele afkastet plus 10-20 pct. ekstra. Jeg synes, det er respektløst, jeg synes, det er småligt, og jeg synes, det er grådigt. Og det er det parti, der går efter statsministerposten. Alt dette gøres for at skabe marginalt mere økonomisk lighed. Prisen vil dog blive, at vi alle bliver fattigere. Derfor får jeg lyst til at citere Sir Winston Churchill: »Kapitalismens nedarvede last er den ulige fordeling af goderne, socialismens nedarvede dyd er den lige fordeling af elendighed.« Tak.

Kl. 13:33

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Tak. Der er en række korte bemærkninger. Den første spørger er fru Ane Halsboe-Jørgensen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:33

Ane Halsboe-Jørgensen (S):

Tak for det til ordføreren. Nu kan det jo nærmest siges at være en hædersbemærkning eller et kvalitetsstempel, når ordføreren kalder mit partis fremlagte politik for et rædselskabinet. Det tager jeg positivt ned. Til gengæld kunne jeg så godt tænke mig at høre ordføreren holdning til regeringspartneren, De Konservative, udspil i den her uge. Bliver det karakteriseret med samme hårde ord, eller hvor ligger vi henne der?

Kl. 13:34

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:34

Joachim B. Olsen (LA):

Overhovedet ikke. Det er et fint udspil, som bestemt trækker i den rigtige retning.

Kl. 13:34

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 13:34

Ane Halsboe-Jørgensen (S):

Mener ordføreren med det, at man bør være mindre ambitiøs eller mere ambitiøs end det, De Konservative har lagt frem at de vil være for det kommende år?

Kl. 13:34

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:34

Kl. 13:37

Joachim B. Olsen (LA):

Vi synes jo, man skal være lidt mere ambitiøse. Men det er sådan set underordnet, for vi har et fremragende samarbejde med De Konservative, med Venstre og også med Dansk Folkeparti. Og alt, hvad der trækker i den rigtige retning, er vi med på. Vi fremlægger vores politik. Den er udtryk for, hvordan vi synes Danmark skulle drives, hvis vi havde 90 mandater. Det er det, jeg synes partier skal – de skal fremlægge deres visioner, og det gør vi.

Kl. 13:35

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Christian Poll, Alternativet. Værsgo.

Kl. 13:35

Christian Poll (ALT):

Tak for det. I Økonomisk Redegørelse, som blev offentliggjort i mandags, skriver økonomi- og indenrigsministeren fra Liberal Alliance – og jeg citerer:

»Regeringens ambition er, at vi både skal have høj beskæftigelse og høj produktivitetsvækst. Derfor skal vores reformindsats gå på to ben. Vi skal både tænke i nye tiltag, så flere vil arbejde mere, og nye tiltag, så vi kan få mere ud af vores arbejdsindsats. Det vil skabe større velstand og forlænge opsvinget. Det kræver dog, at et flertal i Folketinget lader sig overbevise af gode argumenter og viser vilje til reformer.«

I Alternativet lader vi os meget gerne overbevise af gode argumenter. Men så skal de også handle om samfundets vigtigste problemer, og vi har som land altså ikke et velstandsproblem. Det kan man også læse i Økonomisk Redegørelse. Men vi har et klimaproblem og et ulighedspå problem. I Alternativet mener vi, vi skal måle vores samfunds fremgang på de tre bundlinjer: den økonomiske, den grønne og den sociale. Synes ordføreren ikke, at regeringen skulle have mere fokus på de områder, hvor der rent faktisk er et problem, f.eks. klima og ulighed?

Kl. 13:36

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:36

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg sagde jo lige i min ordførertale, at jeg ikke mener, at økonomisk ulighed er noget problem i Danmark. Vi er et af de mest lige lande. Det er et af de lande, hvor indkomsterne er fordelt mest lige.

Jeg synes til gengæld, vi har en vækstudfordring. Der er gennemført mange reformer. De har bidraget til, at vi har fået en højere vækst, men på et tidspunkt ebber effekten af de reformer ud, og så står vi tilbage med det massive problem, synes vi, at produktivitets-tilvæksten er meget, meget lav. Det betyder, at vores velstandsudvikling bliver meget lavere end i de lande, der ligger omkring os, hvis vi ikke gør noget. Og det kan vi jo så gøre.

Jeg mener, at økonomisk fremgang er ekstremt vigtig. Det skaber også politisk stabilitet. Det er sådan set, synes jeg, et af formålene med at sidde i Folketinget. Det er at tage nogle initiativer, der gør, at næste generation får et bedre liv med flere muligheder, end vi selv har haft. Det kræver, at vi handler, og det kræver, at vi gennemfører reformer.

Kl. 13:37

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Christian Poll (ALT):

Okay, jeg forstår, at ordføreren mener, at ulighed ikke er et problem. Så lad os tage den anden dagsorden, som jeg nævnte: klima. Vi står jo midt i en galoperende klimakrise, og jo højere forbrug, jo højere vækst vi har, desto større belastning er der på klimaet. Så mener ordføreren ikke, at det ville være rimeligt, hvis regeringen arbejdede på at have mere fokus på miljø og klima og f.eks. i en Økonomisk Redegørelse og i et finanslovsforslag vurderede klimabelastningen af tiltagene og præsenterede dem, så det var tydeligt for enhver, hvordan væksten påvirker klimabelastningen?

Kl. 13:38

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:38

Joachim B. Olsen (LA):

Det synes jeg personligt ikke er særlig vigtigt. Vi bruger rigtig, rigtig mange ressourcer i Danmark på omstilling. Alene i år tror jeg det er 1,9 mia. kr. Vi har lavet en energiaftale sammen. Jeg tror faktisk, det er 7 mia. kr., vi bruger på støtte til vedvarende energi i 2019. Vi har lavet energiaftale sammen, og regeringen er meget ambitiøs på det område. Jeg må bare sige, at det skal man også være. Men klima indgår ligesom alle mulige andre områder i en prioritering.

Jeg ved godt, at Alternativet vil bruge uanede mængder af penge, men så skal Alternativet også være ærlige og sige, at så er der færre penge til kræftbehandling, der er færre penge til undervisning, der er færre penge til en lavere skat, der gør, at det kan betale sig at arbejde, at familier får mulighed for at udleve deres drømme osv. Der har vi nok sådan et lidt mere helhedsorienteret syn på, hvordan politik skal føres, end Alternativet.

Kl. 13:39

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Andreas Steenberg, Det Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 13:39

Andreas Steenberg (RV):

Tak for talen, og også tak for rosen til SR-regeringens økonomiske politik. Jeg synes, ordføreren lidt modsiger sig selv på det her udlændingeområde. For ordføreren siger, at Danmark skal være åben for dem, der gerne vil komme og arbejde, men vi skal ikke have flere flygtninge. Og så roser ordføreren den aftale, regeringen har lavet med Dansk Folkeparti, hvor man jo vil til at udvise flygtninge, der er i job og dermed bidrager til væksten og velstanden i Danmark. Jeg synes ikke rigtig, det giver mening, at ordføreren siger, at Danmark skal være åben over for dem, der arbejder, når man så ved siden af laver en aftale, hvor man vil udvise folk, der er i arbejde. Vil ordføreren prøve at forklare det?

Kl. 13:40

Joachim B. Olsen (LA):

Ja, det vil jeg meget gerne. Flygtningesystemet skal ikke være et indvandringssystem. Altså, når man kan konstatere, at de sidste 20 år er ni ud af ti, der er kommet hertil som flygtninge, blevet her, så er det et indvandringssystem. Det, vi gerne vil, er at udvide de ordninger, der findes, for, hvordan man kan komme hertil fra tredjelande og arbejde. Det har vi ikke haft held til at komme igennem med; det er der ikke et flertal i Folketinget der ønsker. Jeg ved godt, at hr. Andreas Steenbergs parti ønsker det, og det kvitterer jeg for, men man er nødt til at dele op i flygtninge og indvandrere, der kommer her for

at arbejde og kommer igennem de ordninger, vi har for det. Og flygtningssystemet skal ikke være et indvandringssystem.

Det vil jo fortsat være sådan, at man kan få mulighed for at blive her, hvis man er her i lang nok tid, hvis man er velintegreret og ikke begår kriminalitet osv., men vi skal have flere ud, for sandheden er jo også den, at flygtningssystemet ikke er nogen overskudsforretning for Danmark. Det er en meget, meget dyr forretning.

Kl. 13:41

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 13:41

Andreas Steenberg (RV):

Jeg er med på, at det kan være en god idé at sende dem ud, der ikke har villet lade sig integrere, og som er en omkostning. Men med den aftale, regeringen har lavet med Dansk Folkeparti, vil man også sende dem ud, der bidrager, der er i arbejde, og man vil tillægge det mindst mulig vægt, som det hedder i aftalen, altså at det at være i arbejde ikke skal tælle i forhold til at kunne blive. Det synes jeg er mærkeligt, for vi kan jo stå i en situation, hvor en person bliver smidt ud af landet, og hvis regeringen og Radikale Venstre så kom igennem med deres politik for international rekruttering, kunne personen så blive hentet ind i landet igen efter at være blevet smidt ud. Det er jo sådan lidt molboagtigt.

Hvorfor skal folk, der er i arbejde, ikke have lov til at blive, når nu de bidrager?

Kl. 13:41

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:41

Joachim B. Olsen (LA):

Det er, fordi der er forskel på de her to systemer. Det giver intuitivt god mening, hvad der bliver sagt, men man er nødt til at dele op i forhold til de to forskellige systemer. For alternativet ville jo være det, at man som flygtning sagde: Nå, jamen jeg skal bare til Danmark som flygtning, og så skal jeg arbejde, og så kan jeg blive. Men det ville jo betyde, at der også ville komme en masse mennesker her til, som ikke ville nå det mål, som ikke ville komme i arbejde, hvorimod det på de andre ordninger er folk, der har en kontrakt med en arbejdsgiver, inden de kommer hertil. Og der ved vi, at de alle sammen arbejder, og derfor er vi nødt til at dele op i forhold til de to ting. Men man skal være ærlig og sige, at der vil komme eksempler på nogle, hvor man synes, det vil være urimeligt. Men sådan er det, når man behandles lige for loven, og det synes vi nu engang at folk skal.

Kl. 13:42

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Den næste spørger er fru Pernille Rosenkrantz-Theil, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:42

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Tak for det. Jeg har det problem, at jeg hervedefra ikke kan se udenrigsministerens øjne. Jo, nu kan jeg faktisk se dem, det kunne jeg ikke for et øjeblik siden, men jeg får lyst til at spørge hr. Joachim B. Olsen, hvor stålsatte de er. For nu kan jeg forstå på svaret på den tidligere spørgers spørgsmål, at Liberal Alliance i hvert fald vil lige så langt, måske endnu længere, i forhold til at give skattesænkninger. Ja, men når finansministeren tilbage i august måned, den 11. august for at være helt præcis, siger i Berlingske, at Venstre ikke går til valg på skattelettelser, så er der jo et lille problem med at tælle til 90

mandater. Og så kunne jeg godt tænke mig at høre ordføreren: Hvor stålsatte er de der øjne? Altså, er det sådan noget, man siger inden et valg, hvor man så hopper ned fra træet, når man kommer på den anden side af valget, inden vi andre kan nå at sige ordet stålsatte?

Kl. 13:43

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:43

Joachim B. Olsen (LA):

Vi kæmper for at få vores politik igennem, det kæmper vi hårdt for, og vi synes også, vi er kommet langt. Der er blevet sænket skatter for over 20 mia. kr. i den her valgperiode. En af forskellene på den her regering og tidligere borgerlige regeringer er, at det er reelle skattelettelser. Det er ikke skatteomlægninger. Så vi har kæmpet hårdt. Man må gerne mene, at vi ikke altid har kæmpet lige kønt, men for os er det bundlinjen, der tæller, og der synes vi bestemt at vi kan være vores indsats bekendt.

Så er der som bekendt et regeringsgrundlag, det er jo det, regeringen arbejder efter, og der er der en målsætning om at få sænket skatetrykket. Det vil en regering jo arbejde efter, men den skal selvfølgelig ud og finde et flertal her i Folketinget.

Kl. 13:44

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 13:44

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Det er godt, at ordføreren selv siger regeringsgrundlag, for det er jo så det nærliggende næste spørgsmål. Hvor meget skal der så stå i det regeringsgrundlag, for at Liberal Alliance peger på Venstre til at lede regeringen? Det der med, at vi kæmper det bedste, vi har lært, og alt mulig andet, er jo meget godt, men det er ikke særlig konkret.

Så hvad forestiller ordføreren sig? Hvor mange skattelettelser skal der ind, før man siger, at så er Liberal Alliance glad og tilfreds? Altså, er det på niveau med det, De Konservative lægger op til her, eller er det på det niveau, som Liberal Alliance selv tænker? Hvad forestiller ordføreren sig som betingelse for, at man stemmer på en Venstreledet regering igen? For man slog jo meget hårdt på trommer forud for sidste valg, og så tumlede man ned ad stigen i forbindelse med den første finanslov? Hvor er I henne på den stige nu?

Kl. 13:45

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:45

Joachim B. Olsen (LA):

Vi peger på en Venstreledet regering; det er der ikke nogen tvivl om at vi gør. Der er lidt mere tvivlovre på den anden side. Jeg kan forstå, at der er flere partier i Pernille Rosenkrantz-Theils side af Folketingssalen, som ikke vil pege på Pernille Rosenkrantz-Theils formand, men peger på sig selv.

Vi peger på en Venstreledet regering og er glade for den regering, vi er i. Vi er også glade for de resultater, vi når. For os er det det, der tæller på bundlinjen, og så synes jeg måske, at det er lidt sjovt, at Pernille Rosenkrantz-Theil begynder at tale om regeringsgrundlag og andet med den historik, Pernille Rosenkrantz-Theils parti havde med regeringsgrundlaget under Thorning – der var ikke ret meget af det, der blev indfriet.

Kl. 13:46

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Næste spørger er hr. Jens Joel, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 13:46

Kl. 13:48

Jens Joel (S):

Det er jo få, der bliver valgt på det, de *har* lavet, men flere på det, de *vil* lave. Sådan er det oftere, og det er måske meget godt. Vi kunne forstå, at der gik sådan lidt overklassekamp i det her den anden dag – for nu skulle der bydes over – i forhold til, hvem der kunne give de største skattelettelser. Derfor er det jo også lidt interessant, når vi prøver at spørge ind til det. Så kan hr. Joachim B. Olsen ikke bare give mig et eller to konkrete eksempler på, hvor det er, man ifølge Liberal Alliance ikke går langt nok i det konservative udspil, og i givet fald også hvad for noget af det, man har tænkt sig at gøre til en vigtig del af et kommende samarbejde i en regering, hvis man skulle få mandaterne til det?

Kl. 13:46

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:46

Joachim B. Olsen (LA):

Jamen som jeg har sagt, synes jeg, at Det Konservative Folkepartis udspil er et rigtig godt udspil, der trækker i den rigtige retning. Vi har vores politik, og hvad er det for nogle ting, der er vigtige for os? Jamen det er vigtigt for os, at registreringsafgiften falder; det er vigtigt for os, at skatten i bunden bliver lettet. Det er også vigtigt for os, at marginals-katten bliver sænket. Det er vi altid villige til at gøre, og det synes jeg der burde være et flertal i Folketinget for at gøre, fordi det ikke er en særlig klog måde at beskatte på. Der er tale om et ekstremt stort velstandstab, hvad angår den måde at beskatte på.

Så vi har vores politik. Der er rigtig mange afgifter og skatter, vi gerne vil sænke, og når der er et hul for at sænke en af dem, slår vi til, og det synes jeg vi har vist at vi sådan set har haft succes med siden 2015 – endda er registreringsafgiften blevet sænket flere gange. Det virker borgerne til at være glade for. Der kommer flere og flere penge ind i kassen fra registreringsafgiften, og det burde Socialdemokratiet så være glad for.

Kl. 13:48

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 13:48

Jens Joel (S):

Socialdemokratiet prøver i den her forbindelse at finde ud af, lige præcis hvad det er, man kan forvente sig af et borgerligt flertal. Nu hører jeg så, at man har gode ting på hylderne, men jeg hørte også i svaret til min kollega, fru Pernille Rosenkrantz-Theil, at man ikke havde tænkt sig at stille nogen krav på forhånd. Der var ligesom ikke noget, der ville være ultimativt, fordi man ville pege på Lars Løkke Rasmussen som statsminister uanset hvad.

Kl. 13:48

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:48

Joachim B. Olsen (LA):

Jamen den diskussion har vi jo haft. Der kommer ikke til at blive stillet nogen ultimative krav. Vi kommer til at arbejde for at få så meget af vores politik igennem som overhovedet muligt, og det synes jeg vi er lykkedes med. Det synes Socialdemokratiet også vi er lykkedes med, for Socialdemokratiet kan jo nærmest ikke lave en annonce uden at nævne os, og hvor meget vi får igennem. Det vil jeg gerne have lov til at kvittere for – tak for det.

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er fru Rosa Lund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:48

Rosa Lund (EL):

Tak for det. Jeg vil egentlig gerne gå lidt tilbage til noget, som hr. Joachim B. Olsen sagde i et tidligere svar, og som handlede om, at næste generation får bedre muligheder. Jeg vil gerne spørge ordføreren om, hvordan det hænger sammen med, at man vælger at spare 2 pct. – altså det såkaldte omprioriteringsbidrag – på vores uddannelsesinstitutioner? Er det virkelig et fremskridt, at man vælger at lave så store besparelser på fremtiden eller på det, som man måske kan sige vi skal leve af i Danmark?

Kl. 13:49

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:49

Joachim B. Olsen (LA):

Udgifterne til undervisning i det her land er steget eksplosivt gennem de sidste mange år. Det er rigtigt, at der er et omprioriteringsbidrag, og pengene er jo blevet omprioriteret og ført tilbage til uddannelsesområdet; måske ikke lige tilbage til det, de er blevet taget fra, men så til andre steder. Og det er jo bare et faktum, at hvis ikke man er villig til at prioritere, er der bare færre penge at gøre godt med der, hvor man synes det er nødvendigt der sker et løft. Men når man ser på udgifterne i Danmark til undervisning, især på de videregående uddannelser, så er de steget eksplosivt gennem de sidste mange år.

Kl. 13:50

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 13:50

Rosa Lund (EL):

Årsagen til – og det burde ordføreren også vide – at udgifterne er steget, er jo, at der er kommet flere studerende. Så der er jo ikke kommet flere penge pr. studerende, og derfor synes jeg ikke, man kan tillade sig at sige, at der her er tale om kæmpestore udgifter. Man kan i hvert fald ikke sige, at der her er tale om investeringer. Anerkender Liberal Alliance slet ikke, at både de studerende, universiteterne, professionshøjskolerne siger, at de har for få penge til at lave god uddannelse? Gør det slet ikke indtryk på Liberal Alliance?

Kl. 13:50

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:50

Joachim B. Olsen (LA):

Jo, men når jeg hører det, tænker jeg altid, hvornår de sagde, de havde for mange penge eller nok penge. Det er der sjældent nogen der siger. Det er rigtigt, at der er kommet mange flere studerende, og udgifterne er også steget, og der er jeg bare af den overbevisning, at den sidste studerende, der kommer ind, nok ikke koster lige så meget som den første studerende, der kommer ind, for det gør den sidste studerende nu engang ikke. Derfor kan man ikke bare sige, at man skal have det samme beløb pr. elev, lige meget hvor mange der er, for selvfølgelig er der stordriftsfordele. Når der sidder 50 mennesker i et auditorium, så koster det ikke så meget at sætte nr. 51 derind, som den første gjorde.

Kl. 13:51

Kl. 13:54

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er fru Lisbeth Bech Poulsen, SF. Værsgo.

Kl. 13:51

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak. Nu er det nogle gange lidt svært at finde ud af, om Liberal Alliance er klimaforandrer eller ej, men jeg tror, at det seneste er, at man anerkender, at klimaforandringerne er menneskeskabte. En af de sektorer, hvor vi ved vi bliver nødt til at sætte ind, er landbruget. Det betyder ikke, at vi ikke skal have landbrug i Danmark. Det betyder, at vi skal have et bæredygtigt landbrug i Danmark. Det er jo en sektor, der i forvejen er økonomisk støttet via EU-midler, der jo i første omgang kommer fra Danmark, og så igen også har fået en hjælpepakke oven på tørken i sommer. Hvad mener Liberal Alliance der skal til inden for landbruget, som jo er enormt skattesubsidieret i dag, for at vi kan få et bæredygtigt landbrug og leve op til vores klimamål?

Kl. 13:52

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:52

Joachim B. Olsen (LA):

Jamen vi ville bestemt ønske, at man kunne komme af med landbrugsstøtten. Det er ikke noget, vi på nogen måde bakker op om. Så det er nummer et. Men svaret er selvfølgelig ny teknologi, det er nye måder at lave produktion på, og der er vi sådan set ret optimistiske. Vi er ikke et klimaforandrerparti, det har vi ikke været i mange, mange år. Du kan finde citater, ja, jeg tror endda af hr. Anders Samuelsen fra for flere år siden, der siger, at det er vi ikke. Vi påvirker klimaet. For os er det bare vigtigt, at man ligesom angriber den problemstilling på en rationel måde, altså at man anerkender, at man har begrænsede ressourcer, og at man derfor skal prøve på at løse de udfordringer, der er, på en rationel måde. Det synes vi ikke altid man har gjort i Danmark. Det er der også flere med god forstand på det, der har sagt. Det er nogle gange nogle meget dyre metoder, man vælger. Men svaret er vel ny teknologi og forskning, og det bliver der også brugt flere penge på.

Kl. 13:53

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 13:53

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det er jo rigtigt, at der er rigtig meget forskning, der er højteknologiske stalde ude omkring i landet osv., og det danske landbrug er nok et af de mest højteknologiske landbrug i verden. Men vi er også et af de lande, der har et af de mest intensivt drevne landbrug, og hvor udledningerne bare stiger og stiger. Det her med, at teknologien skal redde os, hører vi på mange områder, det er det samme med elbiler osv., altså at vi skal vente, fordi teknologien kommer på et eller andet tidspunkt med en løsning. Men på trods af at dansk landbrug har en masse teknologier, stalde osv., kan vi se, at udledningerne bare fortsætter. Når vi nu alligevel gør det – for det er jo ikke Liberal Alliances politik at understøtte økonomisk i en grad, som landbruget bliver – skal vi så ikke stille nogle krav til, at udledningen i det mindste skal falde? For gør vi ikke det, er det på alle mulige andre områder, at der skal løftes ekstra meget, f.eks. på bilområdet, hvor jeg ved at Liberal Alliance helst ikke vil lave for store restriktioner, i forhold til at folk må købe store og dyre biler.

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:54

Joachim B. Olsen (LA):

Der er bare det dilemma, der altid er, nemlig at man skal finde en eller anden balance, hvor vi ikke flytter produktion, det gælder også landbrugsproduktion, ud af Danmark og til lande, hvor det foregår langt mindre miljøvenligt, end det faktisk gør i Danmark. Det er simpelt hen bare sund fornuft. Og den balance må man hele tiden finde, for klimaproblemer er globale problemer, og derfor nytter det ikke noget, at vi for at få en god fornemmelse i maven bare går hundrede skridt foran alle andre, hvilket medfører, at produktion, også landbrugsproduktion, flytter til andre lande, hvor man så får en endnu højere udledning. Den balance synes jeg ikke altid man har blik for på venstrefløjen.

Kl. 13:55

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er fru Carolina Magdalene Maier, Alternativet. Værsgo.

Kl. 13:55

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Altså, som jeg kender den liberale grundpræmis, har staten jo den opgave, at den ligesom ikke må tage muligheder for fri udfoldelse fra borgeren. Men en af de ting, der bekymrer mig i finansloven, er jo nedsættelsen af integrationsydelsen, som helt konkret betyder, at en enlig forsørger med to børn efter 3 år i Danmark har 5.900 kr. til rådighed om måneden – 5.900 kr. Altså, jeg ved ikke, om ordføreren kender nogen som helst enlige forsørgere i Danmark, der kan leve for 5.900 kr. om måneden.

Så er ordføreren ikke enig med mig i, at på den her måde tager staten jo sådan set borgerens frie udfoldelsesmuligheder væk? For hvem i alverden skal kunne leve for 5.900 kr. om måneden? Og det er jo potentielt også i strid med grundloven – det skal vi så selvfølgelig have undersøgt om det er. Men hvordan kan man som liberal, der er interesseret i at give den enkelte sin frihed, mene, at det er okay, at man skal leve for 5.900 kr. om måneden?

Kl. 13:56

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 13:56

Joachim B. Olsen (LA):

Jamen det er jo fuldstændig rigtigt, at individuel frihed sådan set er det, liberalismen handler om. Men der er ikke nogen konflikt mellem det at være liberal og det at skære på de her ydelser. For de ydelser er finansieret af andre mennesker, som bliver tvunget til at betale, og dermed bliver der gjort et indhug i deres frihed.

Det er rigtigt, at ydelserne er lave; det er der ikke nogen grund til at lægge skjul på. Og det synes vi er godt, for ydelsernes niveau betyder noget for tilstrømningen af flygtninge til Danmark. Og særlig i lyset af at vi kan konstatere, at det er en dyr fornøjelse for Danmark – det er 36 mia. kr. om året, det koster – skal vi have tilstrømningen ned, og der er det her ét element.

Men på trods af de her lave ydelser, eller måske på grund af dem, ser vi faktisk det positive i de her år, at beskæftigelsen stiger for flygtninge; den stiger endda ret markant. Og der har vi bare den opfattelse, at vi ikke har noget problem med, at folk i en kort årrække har meget lave ydelser, hvis det betyder, at de kommer ind på arbejdsmarkedet og bliver selvforsørgende. Det mener vi faktisk også

socialpolitisk er det rigtige at gøre. Og der er der bare en forskel mellem vores to partier. Hvor I foretrækker, at folk går rundt på passiv forsørgelse, hvilket øger risikoen for en lang række andre problemer, foretrækker vi, at folk kommer ind på arbejdsmarkedet. Og man kan ikke sige, at der ikke er en sammenhæng mellem de to ting – det er der.

Kl. 13:58

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 13:58

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Det var lidt en stråmand, ikke? Vi foretrækker jo ikke, at folk går rundt på passiv forsørgelse, men vi vil jo sådan set gerne have, at folk har et grundlag for at kunne søge job, for at kunne købe noget tøj, når man skal til jobsamtale, for at kunne få en hverdag til at fungere, sådan at man faktisk har overskud til at søge job og ikke kun skal bekymre sig om at få mad i munden i slutningen af måneden, eller at ens børn ikke trives i skolen eller ikke har noget ordentligt vintertøj på, eller hvad ved jeg. Altså, det er jo den balance, det handler om. Jeg er helt med på, at der selvfølgelig skal være et incitament til at søge arbejde, men det er jo balancen, og det virker helt skørt, at man skal så langt ned, at det hedder 5.900 kr. om måneden.

Jeg er jo enig i, at det er godt, rigtig godt – og cadeau til regeringen for at have fået flere flygtninge i arbejde – men det er næppe, fordi ydelserne er lave, men nok fordi man lavede igu'en og trepartsaftalen, som faktisk er det, der har sat skub i den udvikling.

Så jeg bliver bare nødt til at spørge igen, om ordføreren kan forestille sig, at man som enlig forsørger med to børn i Danmark kan leve for 5.900 kr. om måneden?

Kl. 13:59

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 13:59

Joachim B. Olsen (LA):

Jamen jeg må bare sige, at logikken jo ikke hænger sammen, for der er blevet skåret i ydelserne, og beskæftigelsen er steget. Jeg siger ikke, det er det eneste, der betyder noget, for det er det ikke, men det bidrager positivt til at øge beskæftigelsen.

Så må jeg også bare sige, at jeg synes, at når man kommer hertil som flygtning – man får penge, man får andel i det offentlige forbrug, som jo også har en stor værdi – behandler vi folk rigtig godt. Men vi skal ikke være tossegode. Altså, vi skal ikke være naive, i forhold til at det også betyder noget for, hvor mange der kommer, hvor meget man får.

Der har vi så et politisk ønske om at reducere antallet, der kommer til Danmark, og det er vi langsomt, men sikkert i gang med at opnå. Tilstrømningen i år er den laveste i 10 år, og det synes vi er rigtig godt. Det er lave ydelser, men man kommer også udefra og har aldrig bidraget til det danske samfund, og de penge, man får, er betalt af andre, der går på arbejde og i øvrigt betaler verdens højeste skat og for en meget stor andels vedkommende afleverer over halvdelen af deres indkomst til kommune og stat.

Kl. 14:00

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Næste spørger er hr. Pelle Dragsted, Enhedslisten.

Kl. 14:00

Pelle Dragsted (EL):

Mange tak. Og tak for talen. Der var engang et parti, der blev stiftet i Danmark, som sagde: Nok er nok. Det sagde man, fordi man var træt

af den for store indflydelse, som man opfattede Dansk Folkeparti havde på dansk politik. Det er det parti, som i dag har udviklet sig til Liberal Alliance. Og når man ser på den her finanslov og i det hele taget på de seneste par år, må jeg bare sige, at det, der startede som en vagthund i forhold til en eller anden form for borgerlig anstændighed, jo er blevet en skødehund for Dansk Folkeparti. Altså, ser man på de finanslove, der er lavet, ser man på, hvad det her parti accepterer, så er det jo helt utroligt, at det var det, der startede som Ny Alliance for nogle år siden. Det er en sørgelig deroute.

Man kan bare tage Lindholm – altså, jeg kan høre, at Liberal Alliance går meget op i forholdene for vores erhvervsliv, i vækst og eksport, og jeg vil bare stille et helt enkelt spørgsmål: Hvad tror ordføreren har størst negativ betydning for dansk vækst og eksport og for vores omdømme: affaldsgebyret, som man har afskaffet her, eller de historier, der har kørt i verdenspressen om den nye øde ø for flygtninge?

Kl. 14:01

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 14:01

Joachim B. Olsen (LA):

Jamen de historier, der har kørt i pressen, har ikke nogen betydning for dansk eksport, dansk vækst. I øvrigt synes jeg, det er utrolig sørgeligt at se, at flere medlemmer af det her Folketing er gået til den internationale presse og fuldstændig har fordrejet det og ikke fortalt hele sandheden om den ø. Det synes jeg er virkelig sørgeligt – altså at man på den måde vil sætte sit eget land i et dårligt lys for at fremme sig selv. Ja, det har jeg næsten ikke ord for.

Vi har det fint med den her ø. Udgifterne er ikke så høje som det, der bliver sagt. For vi er jo faktisk meget ærlige her, vi tæller alting med – udgifter, som ikke bliver talt med på Kærshovedgård, altså udgifter til politi osv. Og jeg må bare sige, at de mennesker, som bliver anbragt på Lindholm, er folk, som på det groveste har misbrugt den gæstfrihed, de er blevet mødt med, den tillid, de er blevet mødt med. Det er folk, der har begået vold, vold med døden til følge, voldtægt. De skal behandles inden for retsstatens principper, og det bliver de. Min sympati når ikke så langt. Vi behandler dem inden for grundlovens rammer, inden for konventionerne. Vi vil have styr på, hvor de er, og vi vil have dem adskilt fra de andre på Kærshovedgård, hvor der jo også er almindelige afviste asylansøgere. Det kan f.eks. være en homoseksuel mand fra Ghana, og vi synes ikke, at han skal bo med en islamist, en fremmedkriger.

Kl. 14:03

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 14:03

Pelle Dragsted (EL):

Liberal Alliance plejer jo ellers sådan nærmest at være en papegøje for de store erhvervsorganisationer, og nu er der det her renommé, som Danmark har fået med smykkeleven og senest med øen. Og hvis der er nogen, der snakker med to tunger om den, fortæller Berlingske jo i dag, er det er regeringen, som fortæller én ting herhjemme og én ting i udlandet.

Men lad os bare se på det økonomiske – næsten 800 mio. kr. Altså, pr. flygtning, kan jeg læse i Information, er prisen betydelig højere end en luksussuite på D'Angleterre. Liberal Alliance plejer at gå meget op i at passe på borgernes penge, det siger man i hvert fald, og det er ikke udenrigsministerens kontorindretning, jeg taler om. Men at bruge så mange penge på den her virus – kunne de penge ikke have været brugt mere fornuftigt, f.eks. tilbage i borgernes lommer?

Kl. 14:04

Kl. 14:06

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 14:04

Joachim B. Olsen (LA):

Jamen hvis Enhedslisten mener, at flygtninge skal bo på D'Angleterre, må Enhedslisten om det. Det hensyn, vi har her, er, at vi vil afskærme de her mennesker fra resten af samfundet, fordi de på det groveste har misbrugt den tillid og den gæstfrihed, de er blevet vist. Det her er dybt, dybt kriminelle mennesker, som har ødelagt andre familier. Og i de udgifter, der er til Lindholm, er udgifterne til politi indregnet – det bliver de ikke på Kærshovedgård, og det er derfor, prisen bliver så høj. Men hvis man indregner de samme udgifter til dem, der er på Kærshovedgård, vil de også blive højere. Men ja, selvfølgelig er de lidt højere, men det er, fordi vi har et politisk ønske om at få dem afskærmet, få dem væk – også fra de andre, der bor på Kærshovedgård, for de fortjener ikke alle sammen at bo sammen med de her mennesker.

Så vi har det helt fint med det. Og som liberal mener man så også, at statens opgave, faktisk hovedopgaven, er at beskytte borgere fra banditter og kriminelle, og det er det, vi gør, i så høj grad vi kan, med det her forslag. Det har vi det fint med.

Kl. 14:05

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Jeg minder lige om taletiderne, så vi kan nå så mange spørgsmål som muligt.

Den næste spørger er fru Julie Skovsby, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 14:05

Julie Skovsby (S):

Tak for det. Jeg kan forstå, at Liberal Alliance er enig i De Konserveratives skatteudspil og indholdet, og derfor vil jeg gerne spørge: Hvordan med finansieringen af de forskellige initiativer, altså eksempelvis et stop for adgangen til efterlønsordningen i 2021 og en afskaffelse af seniorjobordningen? Er det forslag, som Liberal Alliance er enig i?

Kl. 14:06

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 14:06

Joachim B. Olsen (LA):

Ja.

Kl. 14:06

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 14:06

Julie Skovsby (S):

Er der yderligere områder, hvor Liberal Alliance ønsker at finansiere flere skattelettelser? Altså, ønsker man at skære yderligere ned på det offentlige forbrug i forhold til det, der er lagt frem?

Kl. 14:06

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Joachim B. Olsen (LA):

Ja, det gør vi. Vi har verdens næsthøjeste offentlige forbrug. Vi synes, pengene ville være bedre brugt, ved at de blev i borgernes lomme, så der blev skabt et incitament til at arbejde og investere osv. Det mener vi faktisk ville øge borgernes velfærd. Og når vi nu har Produktivitetskommissionens ord for – en Produktivitetskommission, som blev nedsat af fru Julie Skovsby's tidligere regering – at der er et produktivitetspotentiale, et effektiviseringspotentiale i den offentlige sektor på 10 pct., så synes vi bare, man bør udnytte det, inden man bruger flere penge. Det synes vi sådan set er god og sund fornuft.

Kl. 14:07

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Benny Engelbrecht, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 14:07

Benny Engelbrecht (S):

Først skal der lyde en lykønskning til hr. Joachim B. Olsen og Liberal Alliance, fordi det åbenbart for Liberal Alliance meget vigtige forslag om at lette afgiften på privatfly jo er kommet igennem i finansloven. Det må jo så tydeligvis være noget, som der er nogle der går utrolig meget op i. Jeg kender ikke personligt nogle, der ejer et privatfly, men det må jo være noget, som man mener er meget væsentligt.

Jeg vil godt følge fru Julie Skovsby's spørgsmål op. Hvis det er således, at man mener, at man skal effektivisere, før man bruger eventuelle yderligere ressourcer, hvad betyder det så i givet fald i forhold til den sundhedsreform, som vi må forvente regeringen spiller ud med? Er det en sundhedsreform, som efter hr. Joachim B. Olsens og Liberal Alliances synspunkt ikke skal finansieres med ressourcer fra eksempelvis råderummet, men alene skal finansieres ved at lave strukturelle ændringer og få personalet til at løbe endnu hurtigere?

Kl. 14:08

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 14:08

Joachim B. Olsen (LA):

Tak for rosen. Jeg kender nu heller ikke selv nogen, der har et privatfly, eller ville ønske, jeg gjorde. Det er slet ikke det, der handler om. Det handler om, at man kan konstatere, at der er nogle fly, også virksomhedsfly, som bliver indregistreret i andre lande, og der synes vi, de lige så godt kunne blive indregistreret i Danmark. Det er det samme med hensyn til lystbådeafgiften.

Der er jo sat penge af til en sundhedsreform på den her finanslov. Jeg tror, der samlet er 500 mio. kr., der er afsat, og det bakker vi helt op om. Der er jo den store misforståelse, når man synes, at det, at den offentlige sektor godt kan drives mere effektivt – hvilket vi så har nogle kloge menneskers ord for – ikke betyder, at man ikke kan prioritere på enkelte områder. Det betyder jo ikke, at der ikke er enkelte områder, som kan have brug for et løft. Det har vi sådan set også med i vores egen plan, hvor vi også tager højde for det demografiske træk. Ja, der er nogle steder, hvor der kommer flere ældre, og der skal selvfølgelig være flere penge, men når det drejer sig om det samlede forbrug, er der et effektiviseringspotentiale, og det synes vi bare man skal udnytte. I lyset af at man har så højt et offentligt forbrug i Danmark, og at der er andre hensyn, f.eks. også til, at vi bliver mere velstående, og også bare et hensyn til, at man, når man tager så mange penge fra borgerne i skatter i Danmark, virkelig, virkelig gør

sig umage med, at de bliver brugt effektivt, synes vi, man har en forpligtelse til det. Og da det potentiale ikke er udnyttet, synes vi, man skal gå i gang med at udnytte det, inden man bare bruger flere penge på offentligt forbrug.

Kl. 14:10

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 14:10

Benny Engelbrecht (S):

Hvis jeg husker det beløb, der er afsat næste år alene til sundhedsreformer, rigtigt, er det 120,5 mio. kr., så jeg tror, hr. Joachim B. Olsens reference er til det summerede tal over nogle år, men det skal ikke skille os ad. Ikke desto mindre er der, når man kigger på de forgangne år under den nuværende statsminister, kommet fire ansatte mere i sundhedssektoren, og der er kommet over 50.000 flere patienter. Er det et udtryk for den måde, som Liberal Alliance mener man også skal føre sundhedspolitikken på fremover, altså at det er et meget, meget begrænset antal yderligere hænder, der skal håndtere de mange flere patienter, der vil komme i de kommende år?

Kl. 14:11

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 14:11

Joachim B. Olsen (LA):

Det tal, jeg refererede til, var et akkumuleret tal hen over årene, hvor jeg mener, det er ca. 0,5 mia. kr. Der er jo forskellige tiltag i den her finanslov for at øge personalet, og jeg tror, der bliver optaget 250 flere læger og endnu flere sygeplejersker, og det er der god grund til, og det bakker vi fuldstændig op om. Jeg vil bare sige, at den der fortælling om, at en højere produktivitet medfører, at man skal løbe hurtigere, altså ikke er rigtig, og det ved hr. Benny Engelbrecht jo godt. Ofte er det jo sådan, at når produktiviteten stiger, stiger arbejdsglæden også, fordi man bruger sine ressourcer mere fornuftigt, og de steder, hvor man løber rigtig hurtigt – og det gør man nogle steder – er det måske også, fordi man kan organisere arbejdet anderledes. I København, hvor Socialdemokratiet har ansvaret, må man i hvert fald bare konstatere at de administrative omkostninger er eksploderet. Og har det givet en bedre service til borgerne? Når man læser dagspressen, er der i hvert fald ikke noget, der tyder på det.

Kl. 14:12

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Næste spørger er fru Pernille Schnoor, Alternativet. Værsgo.

Kl. 14:12

Pernille Schnoor (ALT):

Tak. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ordføreren om noget, der både relaterer sig til sundhed og til afgifter. I finansloven har man jo besluttet – og jeg er klar over, at ordførerens parti godt kan lide at få nedsat afgifter og skat – at sætte afgiften ned på øl og vin, selv om Danmark er det land i Europa, hvor flest unge drikker sig fulde, og selv om vi ved, at alkohol i ungdommen skaber grundlag for et senere alkoholmisbrug. Så jeg kunne godt tænke mig at høre, om ordføreren ikke er enig i, at prisen på alkohol er en afgørende faktor for, hvor meget børn og unge drikker.

Kl. 14:13

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 14:13

Joachim B. Olsen (LA):

Jo, det spiller helt givet ind. Afgifter virker. De virker så også på den måde, at bliver de meget høje, kører folk over grænsen og køber varerne der i stedet for, og når de kører over grænsen, har de faktisk en tilbøjelighed til at købe endnu mere, end de ville have gjort, hvis de havde kunnet købe varerne til samme pris i deres hjemland. Jeg tror, vi alle sammen kender det – jeg er fra Jylland, så jeg kender det – at når vi kører over grænsen, bliver traileren fyldt helt op. Jeg får nok også selv købt mere, end jeg ellers ville have gjort.

Men så må jeg også bare sige, at de fleste, langt, langt hovedparten, har faktisk et fornuftigt forhold til alkohol og kan godt finde ud af at styre det, og det er faktisk noget, der øger deres livskvalitet. Der er sikkert mange partier, der har haft julefrokost de sidste par uger og har fået lidt at drikke, og så bliver der en god fest, og vi synes bare, at det også er et hensyn at tage.

Alkoholproblemer er bestemt alvorligt, men det skal ikke altid bare styres med højere afgifter, som så går ud over det kæmpe store flertal, som faktisk godt kan finde ud af at have et fornuftigt alkoholforbrug.

Kl. 14:14

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 14:14

Pernille Schnoor (ALT):

Nu var mit spørgsmål her i første omgang specifikt relateret til børn og unge, og det er nok de færreste 15-årige, der kører over grænsen, og det er nok ikke så tit det, man ser. Nu bruger ordføreren så økonomiske argumenter i forbindelse med grænsehandel for, hvorfor man skal sætte afgiften ned på øl og vin, men det er jo forbundet med meget store omkostninger, når vi har borgere, som har et for stort alkoholforbrug. Vi har cirka 3.000, der dør om året af alkoholrelaterede sygdomme, og sundhedsudgifterne er 2-4 gange højere blandt mennesker med alkoholproblemer, så kunne det ikke være interessant at se på det regnestykke, altså at det faktisk koster rigtig mange penge at have borgere, som har et for stort forbrug? I stedet for altid at tale om grænsehandel kunne man måske tænke over de unges sundhedstilstand og deres fremtid.

Kl. 14:15

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 14:15

Joachim B. Olsen (LA):

Jo, alkoholmisbrug er en alvorlig ting. Jeg konstaterer bare, at langt, langt de fleste, altså en kæmpestor hovedpart, har et fornuftigt alkoholforbrug, og der er alkohol på en eller anden måde noget, der øger livskvalitet. Så kan man jo have den indstilling, at problemerne for de meget få så skal løses med høje afgifter, men det ville jo ikke engang løse problemerne. Det er ekstremt komplekse problemer, som ofte handler om alt muligt andet, og de vil ikke blive løst, om så vi forbød alkohol, men faktisk muligvis gøre det endnu værre. Det er den afvejning af forskellige hensyn, vi skal tage. Vi har meget høje afgifter på de her ting i dag, og det rammer så det kæmpe store flertal, som har et fornuftigt alkoholforbrug. Og ja, så er der nogle, der har problemer med alkoholmisbrug, og det er altid super tragisk og synd for de mennesker og deres nærmeste, men det er desværre så komplekst, at det ikke bare kan løses med afgifter.

Kl. 14:16

Kl. 14:19

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Så kom vi til den sidste spørger i denne runde, fru Kirsten Normann Andersen, SF. Værsgo.

Kl. 14:16

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Det er jo den sidste finanslov med den her regering, og andre år har jeg også stillet spørgsmål til Liberal Alliances satsning i forhold til ældrepleje, som desværre aldrig rigtig blev fulgt op med ressourcer, som i det mindste kunne følge med den demografiske udvikling, altså det forhold, at vi får flere og flere ældre. Liberal Alliance har ved andre lejligheder eller de andre år peget på, at afbureaukratisering var løsningen og svaret på problemerne i ældreplejen. Og der er også lavet en meget stor kulegravningsundersøgelse for netop at pege på afbureaukratisering. Den viste, at der ikke rigtig var noget at komme efter.

Så jeg er egentlig lidt interesseret i at høre, om Liberal Alliance selv tænker, at de er nået i mål med satsningen i forhold til en bedre ældrepleje.

Kl. 14:17

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 14:17

Joachim B. Olsen (LA):

Jamen jeg synes, at vi er kommet rigtig langt, og der er også blevet brugt rigtig mange penge, ikke bare på den her finanslov, men også på nogle af de tidligere finanslove. Altså, vi har en ældreminister, som har været meget, meget ærlig og sagt, at penge jo ikke bare er det, der gør det; at det er andre ting. Det er min fornemmelse, at oppositionen ikke var specielt samarbejdsvillig, når det kom til afbureaukratisering.

Jeg må sige – og det står for egen regning – at det undrer mig personligt, at nogle af de organisationer, som har talt meget om afbureaukratisering, ikke kom med helt vildt meget, da de så fik muligheden for at spille ind. Og der kan jeg jo ikke lade være med at tænke, at de måske havde andre hensyn, politiske hensyn, de tog frem for at varetage deres medlemmers interesser. For når jeg taler med deres medlemmer, mener de, at der er mange ting, der kunne gøres bedre, meget, der kunne afbureaukratiseres, men da det så nåede fagforeningerne, mente de ikke, at der var så meget. Ja, der må man jo tænke sit.

Kl. 14:18

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 14:18

Kirsten Normann Andersen (SF):

Det er sådan set rigtigt, at der i hvert fald er brugt rigtig mange penge på at finde løsninger. Altså, kulegravningsrapporten var jo en ting. Jeg skal lige understrege, at den faktisk pegede på, at der var mulighed for at afbureaukratisere, nemlig hvis man ville prøve at gøre op med alle de transaktionsomkostninger, der er forbundet med udlicitering, men der blev der fra ministerens side sagt: Nej, nej, nej. Så det har vi stadig væk til gode at kigge på.

Men jævnfør prioritering synes jeg alligevel, det er interessant, at der er afsat over 700 mio. kr. på finansloven til en ø. Det er langt over det beløb, som regeringen afsætter på den samme finanslov til ældrepleje. Hvordan synes Liberal Alliance at prioriteringerne hænger sammen lige nu?

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 14:19

Joachim B. Olsen (LA):

Men det er jo to forskellige tal, som ikke kan sammenlignes. Altså, de 750 mio. kr. er jo ikke en varig udgift. Der er nogle etableringsomkostninger i forbindelse med at opbevare nogle hårdkogte kriminelle og afskærme dem fra andre borgere. Jeg har i øvrigt ikke set sådan en skov af hænder, heller ikke i den her sal, for at sige: Placer det i vores kommune. Vi har måttet tage et valg, og det valg synes vi i Liberal Alliance er et fint valg; vi skulle have et tredje udrejsecenter.

Men de andre udgifter er permanente udgifter, som jo er langt, langt større, fordi det er udgifter, der finder sted over mange år.

Kl. 14:20

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Jeg siger tak til Liberal Alliances ordfører, og vi går videre i rækken af ordførere til hr. Christian Poll som ordfører for Alternativet. Værsgo.

Kl. 14:20

(Ordfører)

Christian Poll (ALT):

Tak for ordet. Jeg står jo her i dag som finansordfører for Alternativet. Men som nogle af jer måske ved, er jeg også ordfører for natur, miljø, energi, forsyning og grøn omstilling, og det er nok det, jeg betragter som mit primære arbejdsområde. Det har jeg faktisk haft i mange år, inden jeg kom i Folketinget. Jeg har arbejdet med den bæredygtige omstilling i 25 år som ansat både i det private erhvervsliv og i det offentlige – på en forskningsinstitution og også som miljøpolitisk rådgiver i civilsamfundet, i Naturfredningsforeningen. Ja, jeg har været vidt omkring. Hele mit voksenliv har jeg kæmpet for kloden og for klimaet og for miljøet.

Nu kæmper jeg så her i Folketinget både som ordfører for grøn omstilling og nu også som finansordfører. Og er der noget, jeg har lært, så er det, at tingene hænger sammen. Den grønne omstilling skal være tværfaglig. Den kræver nemlig, at vi omstiller alle samfundets sektorer, at vi ændrer måden, vi lever, organiserer og transporter os på, at vi udvikler en mere bæredygtig økonomisk model. Der er vi langt fra endnu. Men det er bare med at komme i gang.

For selv om det kommer til at koste kroner og øre, bliver det altså kun endnu dyrere, hvis vi venter, og det bliver vores børn og børnebørn, som så kommer til at hænge på regningen. Desværre synes jeg netop, at det er det, man gør med det her finanslovsforslag. Man sender regningen videre, man efterlader den i børneværelset, som man siger, og dermed forsømmer man reelt muligheden for at tage det ansvar, som der er brug for. Hvis vi nu skærer helt ind til benet, handler den her aftale mest om udlændingestramninger og ikke så meget andet. Det skal jeg nok sige noget mere om senere, men først vil jeg lige sige lidt mere om de manglende grønne investeringer og ambitioner, for det er faktisk det, der bekymrer os allermost i Alternativet.

Det er desværre ikke kun et dansk fænomen, det her med de manglende grønne ambitioner. Klimatopmødet i Polen blev ikke den succes, som verden virkelig har brug for. Man tog ganske vist nogle små skridt i den rigtige retning, men der er lang vej igen, hvis vi skal nå 1,5-gradersmålet fra Parisaftalen. Her skal man så i øvrigt notere sig, at verden kommer til at ændre sig markant selv ved 1,5 grader. F.eks. vil 70-90 pct. af verdens koralrev forsvinde. Det samme vil en række lande og øer, fordi havene stiger. Millioner af mennesker vil komme til at mangle rent drikkevand, mens andre vil blive drevet på flugt af naturkatastrofer, hungersnød, tørke. Det er som sagt, hvis vi

når de 1,5 grader, som ikke er realistisk med de nuværende klimaplaner.

Sandheden er, at vi har rigtig, rigtig travlt. Klimakrisen er allerede i gang med at ændre verden, som vi kender den. Det er ikke længere bare noget, der foregår i Grønland eller på Nordpolen, og det er heller ikke bare noget, vi kun kan læse om i rapporter og lange analyser. Nej, klimakrisen er her, den er her nu, lige tæt på og langt væk, den er over det hele, og vi mærker den i stigende grad også på vores egen krop. Tænk bare på sommeren 2018: på skovbrande i Europa og USA, varmere rekorder og det vilde vejr i Danmark, tørken, de gule græsplaner og knastørre køkkenhaver og hedeølgerne, der kostede 250 mennesker i Danmark livet ifølge Statens Serum Institut. Alt det stod min forgænger, fru Josephine Fock, faktisk og sagde allerede ved førstebehandlingen af finanslovsforslaget, og jeg kommer til at sige mere af det samme igen i dag, for behovet er ikke blevet mindre, tværtimod.

Der er stadig brug for større ambitioner, højere klimamål og flere grønne investeringer. Faktisk er der brug for et hidtil uset højt ambitionsniveau hos verdens regeringer, hvis vi skal nå 1,5-gradersmålet. Derfor ligger det mig meget på sinde at slå fast, at det altså ikke længere handler om at gøre *noget* for klimaet; det handler om at gøre *nok*, det handler om tempoet.

Vi gør ikke nok i dag, hverken i Danmark eller ude i verden, men det kunne vi sagtens. Vi kunne i hvert fald gøre meget, meget mere, for vi har både den fornødne viden, økonomien og opbakning fra befolkningen. Hvis det var Alternativet, som havde haft regeringsmagten, havde finanslovsforslaget derfor set helt anderledes ud. Først og fremmest ville vi have brugt anledningen til at oprette et nyt grønt superministerium, et ministerium for grøn omstilling. Der skulle man både have en minister for natur, en for miljø, en for klima og en for global grøn omstilling, og så skulle det overtage Finansministeriets dominerende rolle, så udgangspunktet blev bæredygtig udvikling i stedet for økonomisk vækst. Så ville vi også have kickstartet afviklingen af olie- og gasproduktion i Nordsøen og sat et mål om at opføre en stor havvindmøllepark om året. Det har vi nemlig brug for, hvis det skal lykkes at nå Alternativets mål om at blive fossilfri i 2035. Alt i alt ville vi faktisk investere yderligere 80 mia. kr. i en grøn omstilling, hvis vi havde haft magten – et historisk højt beløb, ja, men også et beløb, som vi har finansieret i vores regeringsprogram ved at fremrykke pensionsbeskatningen.

Kl. 14:25

Det ville selvfølgelig ikke blive en gratis omgang, og derfor ville det selvfølgelig også betyde, at der var andre ting, som vi ikke kunne bruge pengene på. Sammenligner vi med regeringens aftale, var der nok ikke blevet penge til at sænke prisen på øl, vin, fly eller lystbåde eller på at lempe arveskatten, hvis vi bestemte. Men ærlig talt, det tror vi faktisk godt at borgerne kan undvære, når pengene i stedet går til at fremtidssikre planeten og hele samfundet.

Noget, jeg til gengæld tror borgerne vil få svært ved at undvære, er menneskerettighederne. Menneskerettighederne eller måske mere måden, vi møder og behandler flygtninge og udlændinge på her i landet, vil jeg gerne sige lidt om. Anledningen er selvfølgelig, at dele af finanslovsforslaget her handler om udlændingestramninger.

Men anledningen er også, at menneskerettighederne fyldte 70 år for nylig. Den dag stod rigtig mange politikere klar til at fremhæve konventionernes betydning for demokratiet. F.eks. så jeg, at finansministeren var ude og hylde menneskerettighederne på sin Twitter-profil. Det synes jeg egentlig var rigtig fint, men jeg må også indrømme, at jeg blev lidt forvirret. For lige så enig, jeg var med ham, da han hylkede menneskerettighederne på Twitter, lige så dybt uenig var jeg med ham, da han få uger forinden stod i tv og jublede over sin finanslov, fordi den går til kanten af konventionerne, måske endda endnu længere. Hvordan kan man den ene dag hylde menneskerettighederne for så kort tid efter at udtrykke glæde over at udfordre

dem? Det undrer mig. Jeg forstår slet ikke den her tendens, hvor det nærmest er blevet et succeskriterium i sig selv at udfordre konventionerne.

Betyder det så, at jeg er overrasket over indholdet i finanslovsforslaget? Tja, på mange måder viderefører regeringen jo bare den politik, som den har ført igennem flere år – en politik, hvor man med alle midler, smykkelov, integrationsydelse osv., forsøger at forringe forholdene for flygtninge og udlændinge. Der skal ikke herske tvivl om, at det er en politik, som vækker stor bekymring hos Alternativet. Og vi er bestemt ikke de eneste.

Bekymringen deles af FN, Mellempfolkeligt Samvirke, Institut for Menneskerettigheder, jurister, menneskerettighedsadvokater og professorer, af politiske partier som Alternativet, Enhedslisten, Radikale og SF og af borgere, der går på gaden og demonstrerer mod det menneskesyn, som også gennemsynder det her finanslovsforslag. En ting er, at man bruger en hulens masse penge på at stuve nogle mennesker sammen på en ø, og om det er konventionsstridigt, ved jeg ikke, men det er i hvert fald ikke særlig sympatisk. En anden ting er, og det synes jeg faktisk er værre, at man samtidig vælger at forringe forholdene for flygtninge, som i forvejen er blandt de mest udsatte i samfundet.

For sagen er jo, at denne aftale tager penge fra nogle af de mennesker, som i forvejen har allermindst. Det er ikke dem, der får gavn af afgiftsned sættelser på lystfartøjer eller fly, nej, det er dem, der lever for integrationsydelsen, f.eks. den enlige forsørger, som fremover skal klare sig for 2.000 kr. mindre om måneden. 2.000 kr. er altså mange penge. Det er ikke noget, man bare brænder af på et par sko, i hvert fald ikke, hvis man lever på integrationsydelsen. Gør man det, er det noget, man bruger på mad, på medicin, på sine børn, på at dække andre helt basale udgifter. Og hvis ikke pengene er der, ja, så er der heller ingen mad og medicin eller penge til en børnefødselsdag.

Ærlig talt synes jeg, det virker absurd, at man nu igen forsøger at forringe niveauet for de her mennesker. Det mener vi er helt forkert. Hvorfor øge risikoen for, at der bliver flere fattige mennesker i Danmark, på et tidspunkt, hvor vi næppe har været rigere? Vi har så rigeligt råd til at rulle integrationsydelsen og kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen tilbage. Det foreslår vi også i vores regeringsprogram, og det behøver vi altså ikke nogen kommission til at fortælle os vi bør gøre.

Sidst, vi var samlet til en større debat her i Folketingssalen, var vel til åbningsdebatten, og kort forinden var Kim Larsen desværre gået bort. Det kastede bl.a. nogle gode citater fra mine kollegaer af sig, og oven på min tale her i dag har jeg faktisk også lige lyst til at lade mig inspirere af den oplevelse. Derfor vil jeg gerne slutte af med en lettere omskrivning af et skønt Kim Larsen-citat, nemlig dette:

Hvad skal en regering egentlig gøre godt for, hvis ikke den skal hjælpe de svageste, men også fremtidens generationer og klimaet? For de rigeste og de nuværende generationer skal jo nok klare sig.

Tak for ordet.

Kl. 14:29

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Tak. Der er en række korte bemærkninger. Den første spørger er hr. Jacob Jensen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 14:29

Jacob Jensen (V):

Tak til Alternativet, og velkommen som finansordfører. Det er altid godt at få frisk blod i kredsen.

Nu er det jo kendt, at Alternativet ikke vil støtte fru Mette Frederiksen som statsminister. Man stiller med sin egen statsministerkandidat. Jeg vil bare bede om, at ordføreren genbekræfter, at det bliver sådan, at man ikke lægger mandater til en socialdemokratisk statsmi-

nister. Og som det næste vil jeg spørge: Hvad er årsagen? Hvad skulle en statsministerkandidat fra Socialdemokratiet levere til Alternativet, før det i givet fald ville blive sådan, at man alligevel kunne overveje støtte fru Mette Frederiksen som statsminister?

Kl. 14:30

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 14:30

Christian Poll (ALT):

Vi peger på os selv, fordi vi er det eneste parti, der er ambitiøse nok. Hvis vi ikke selv kan danne regering – men det er jo det, vi peger på, vi peger på vores leder, Uffe Elbæk, som statsminister – sætter vi vores mandater fri. Vi sætter dem fri af blokpolitikken og fri af politiske alliancer, fri til at arbejde for Alternativets politik. Det vil sige, at vi sætter mandatene fri til at arbejde for den grønne omstilling, for en seriøs bæredygtig politik, for større lighed, for respekt for menneskerettighederne og alle de ting, vi har stående i vores regeringsprogram, fra sag til sag med alle dem, der har lyst.

Kl. 14:31

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 14:31

Jacob Jensen (V):

Så det er en bekræftelse af, at Alternativet ikke på noget tidspunkt kommer til at støtte en socialdemokratisk ledet regering med fru Mette Frederiksen som statsminister. Enten hedder det hr. Uffe Elbæk som statsminister, eller også står man fri efterfølgende og stemmer sag for sag. Er det sådan, det skal forstås?

Kl. 14:31

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 14:31

Christian Poll (ALT):

Det er korrekt forstået. Vi holder ikke hånden under nogen regering. Vi peger på os selv, og skulle det gå så galt, at vi ikke selv kommer i spidsen for en regering, så holder vi ikke hånden under nogen regering. Vi bruger vores stemmer sag for sag til at arbejde for vores politik.

Kl. 14:31

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Næste spørger er hr. Øjvind Vilsholm, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:32

Øjvind Vilsholm (EL):

Tak, og tak til ordføreren for en tale, der havde tilpas stor vægt på klimakrisen, som jo i sandhed er alvorlig. En anden alvorlig krise, som jeg ved ordføreren sikkert også er bekendt med, er jo biodiversitetskrisen, altså det ekstreme tab af arter, vi står over for. I Danmark har vi 2.262 arter – dyre- og plantearter – på rødliste. Det vil sige, at de er truet i et eller andet omfang. 369 af dem er faktisk kritisk truet. Regeringen har jo ikke sådan rigtig taget fat om det og slet ikke med det her finanslovsudspil. Synes Alternativet, at man kunne gøre lidt mere på det her område?

Kl. 14:32

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Christian Poll (ALT):

Tak for spørgsmålet. Det er helt sikkert et område, som vi synes der skal gøres rigtig meget for. Klimakrisen er i vores verden nummer et. Den er den mest presserende, men lige efter den ligger også naturkrisen, kunne man kalde den, eller krisen i biologisk mangfoldighed.

Vi så jo regeringen for nylig være ude og levere 0,4 pct. mere natur i Danmark. Det er jo slet, slet ikke nok. Står det til os, vil vi f.eks. sætte hele statsskoven fri for skovdrift. Vi vil tage arealer ud af landbruget, de såkaldte lavbundsarealer, og få dem omdannet til natur og en række andre tiltag, som kan vende tilbagegangen i biodiversitet i Danmark til en fremgang. Og så skal der også arbejdes internationalt på den dagsorden.

Kl. 14:33

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 14:33

Øjvind Vilsholm (EL):

Det er jeg glad for at høre. Regeringen har jo peget på, at netop med de der 0,4 pct., man vil udlægge til urørt skov, vil man gøre det sådan, at det faktisk først træder i kraft i 2065 – altså, jeg kan næsten ikke regne så langt, det er jo om langt over 30 år. Vi er derhenne, hvor regeringen så også, inden det bliver udlagt til urørt skov, vil tømme skoven for ressourcer, altså fælde alt det gamle træ, som er det, der skal ligge i skoven og sørge for biodiversiteten, sørge for, at der er svampe, som kan omdanne træet og give liv til smådyr og sådan noget. Så har Alternativet nogen sådan klare svar på, hvordan vi gør det hurtigere end regeringen?

Kl. 14:34

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 14:34

Christian Poll (ALT):

Jamen jeg er helt enig. Det er jo pudsigt at se, hvad det er, regeringen har fremlagt på det her punkt, for det er på meget langt sigt, og det er meget små arealer, vi taler om. Det, man skal gøre i stedet for, er, at man jo skal tage en principbeslutning om at tage hele statskovsarealet ud af omdrift – det er så 18 pct. af Danmarks skove. Tilbage er der stadig væk 82 pct., som man kan bedrive skovdrift i – i de private skove. Men nogle af dem vil jo også være relevante at lave natur i. På den måde vil vi få meget mere natur, og det er jeg glad for vi kan samarbejde med Enhedslisten om, så vi kan få skabt meget mere natur i skovene f.eks. og over en meget kortere årrække. Jeg tænker, sådan noget kan fritlægges over en måske 10-årig periode eller noget i den stil.

Kl. 14:35

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Andreas Steenberg.

Kl. 14:35

Andreas Steenberg (RV):

Jeg er meget bekymret for Alternativets økonomiske politik, for jeg synes, Alternativet har lagt sig meget, meget langt til venstre, hvad netop den angår. Alternativet vil bl.a. have en ugentlig fridag, som, så vidt jeg husker, vil koste et par hundrede milliarder kroner. Alternativet vil heller ikke hente den sidste olie op af Nordsøen, hvilket slår et hul i kassen på lidt over 100 mia. kr. Når man fører sådan en økonomisk politik, har jeg svært ved at se, at Alternativet vil kunne få råd til at lave de massive investeringer i klima og i grøn omstil-

ling, som ordføreren holder en rigtig god tale om. Hvordan hænger alle de her løfter fra Alternativets side sammen med, at man også rigtig gerne vil bruge rigtig mange penge på nye tiltag, især på klimaområdet?

Kl. 14:36

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 14:36

Christian Poll (ALT):

Jeg kan heldigvis berolige hr. Andreas Steenberg med, at vi har et fuldt finansieret forslag – en såkaldt finanseringsplan – for vores regeringsprogram, og i den flytter vi rundt på rigtig mange milliarder, men udgifter og indtægter går altså op. Så vi har tænkt det hele igen. Jeg kan nævne, at det, som jo er vores største satsning, er de 80 mia. kr. til den grønne omstilling, og dem har vi fundet ved at forudbeskatte pensionsmidlerne. Det er et forslag, som vismændene har peget på i en anden sammenhæng, og som rent faktisk er en anerkendt løsning. I den situation, vi står i i dag, har vi brug for rigtig mange midler til at sparke løsningen på klimakrisen, der står lige her foran os, i gang, og derfor ser vi det her som en helt ekstraordinær situation.

Kl. 14:37

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 14:37

Andreas Steenberg (RV):

Ordføreren svarer bare ikke på spørgsmålet. Jeg har læst Alternativets økonomiske plan, og der er ingen finansiering til den ugentlige fridag, og der er ingen finansiering til at lukke det hul, som Alternativets politik vedrørende Nordsøen medfører. Så sent som i går gik Alternativet også med til at lave en statsbank, og det kommer også til at koste rigtig mange penge, men det er der heller ingen finansiering til i den plan. Så der er altså nogle store huller, og hvor vil Alternativet finde de penge?

Kl. 14:37

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 14:37

Christian Poll (ALT):

Jeg undrer mig lidt over det, spørgeren siger her. Vores plan har endda et vist overskud, som vi kan arbejde med, på forslag, der skulle komme til, og vi har ikke udmøntet alle de 80 mia. kr. i aktiviteter, så nogle af dem kan nok bruges til det.

Med hensyn til det med Nordsøen vil jeg sige, at jeg tror, det er voldsomt overestimeret, hvor meget vi kan tjene på Nordsøen, også selv om vi hiver alle de reserver op, der er kendt derude. Men det skal vi jo netop heller ikke. Videnskaben fortæller os, at vi ikke kan hive mere end 20 pct. af de kendte reserver op af Nordsøen, og det må vel være en præmis for alle regeringer.

Kl. 14:38

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 14:38

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak. Alternativet kommer nogle gange med nogle forslag på afgifter på forskellige områder, f.eks. senest kød. SF er jo enige i retningen – vi skal have omlagt vores forbrug, den måde, vi spiser på, vores landbrug, måden, vi transporterer os på osv. Vi skal sætte ind på alle

områder. Men jeg undrer mig lidt, når der kommer sådan nogle pletvise afgiftsforslag, for det er vel ikke kødet, man vil afgiftsbelægge, men CO₂-udledningen – eller det kan også være rettet mod dyrevelfærd – som man vil gøre noget ved, når man vil ændre forbruget. Så i stedet for at have en kødafgift, en flyafgift, en avokadoafgift eller en jeansafgift – og jeg gør ikke grin, for det er jo alt sammen noget, der bidrager en masse til CO₂-udledningen – er det så, selv om det ikke er så poppet eller overskriftsagtigt, ikke bedre at have én CO₂-afgift, der dækker den udledning, der er? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Afgifter har jo tit en social ubalance. Det er dem, der har mindst, der bliver mest berørt af det. Så for at sikre en social balance, hvad vil Alternativet så gøre for, at det ikke er dem, der har mindst, der skal betale for den grønne omstilling?

Kl. 14:39

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 14:39

Christian Poll (ALT):

Tak. Først til det nemme, som jo er det sværeste, altså afgifterne. Det er rigtigt, at i stedet for at lægge dem på alle de her forskellige produkter – hvilket jeg medgiver er lidt bøvl, men det er for at vise, at der her er en høj klimabelastning, og at vi derfor også bør sætte ind her – ville det enkleste jo være at indføre en CO₂-skat, men det er bare vores indtryk, at det er meget langt fra at være politisk muligt. Men det er noget, vi har i vores bog; det er et drømmescenarie for os at kunne sætte en pris på CO₂ og lægge skat på det hele vejen rundt.

Til det andet spørgsmål om den sociale slagside i forbindelse med afgifter vil jeg sige, at det jo er sådan, at det gælder alle afgifter – det gælder tobaksafgifter, sukkerafgifter osv. osv. – og det gælder også en afgift på kød. Og der er det jo sådan, at hvis man tager vores samlede forslag, hvor vi også tilbageruller en række fattigdomsreformer, kan man se, at det vil være sådan, at folk vil have flere penge at gå ind i supermarkedet med. Der vil så være nogle få varegrupper, f.eks. kød, som er blevet dyrere, men vi vil f.eks. også halvere mosen på frugt og grønt, så de varegrupper vil være billigere. Samlet set vil man have flere penge at gøre godt med, hvis man er i en lavindkomstgruppe.

Kl. 14:41

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 14:41

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak for svaret. Jeg er glad for det første svar. Jeg er enig i, at det ikke er nemt, men jeg er glad for at høre, at Alternativet også mener, at det er den mest saglige vej at gå.

I forhold til det andet er vi jo enige om, at vi skal have afskaffet fattigdomsydelser osv., så den gruppe også vil få flere penge, men der ville jo samlet set stadig væk være en social ubalance. I SF mener vi, at man skal gå i retning af at øge den grønne check, som den lidt populært kaldes, altså at man kompenserer folk for den ekstra udgift, der er ved de helt nødvendige afgifter, der skal til på en lang række områder.

Kl. 14:41

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 14:41

Christian Poll (ALT):

Det er jeg glad for at spørgeren nævner her, for en fordobling af den grønne check er også en af de ting, der ligger i vores repertoire og

dermed i vores program. Vi foreslår, at man fordobler den grønne check og dermed giver flere penge til dem, der har de laveste indkomster. Tak.

Kl. 14:44

Kl. 14:42

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Louise Schack Elholm.

Kl. 14:42

Louise Schack Elholm (V):

Tak, og tak for talen. Jeg vil komme lidt ind på det samme, som min kollega hr. Jacob Jensen var inde på, nemlig Alternativets ønske om at pege på Uffe Elbæk som forhandlingsleder. Jeg synes jo, det er meget beundringsværdigt, man håber på at få mandater nok til selv at få magten. Det har jeg stor respekt for, for vi er alle sammen inden for politik for at få gennemført det, vi selv tror på. Men hvis nu det sker, at Alternativet ikke kan finde flertallet alene, er man er nødt til at finde en anden at pege på. Hvad er det så for nogle politikområder, man vil lægge vægt på hos den pågældende statsministerkandidat?

Kl. 14:42

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 14:43

Christian Poll (ALT):

Ja, det er rigtigt, vi peger på os selv og på Uffe Elbæk som statsministerkandidat. Skulle det ikke være tilfældet, må vi se, hvad der sker efter et valg, for vi sætter vores mandater fri af alliancer, fri af blokpolitikken, og dermed kan de arbejde frit for alle vores politikområder. Og der er ikke noget specifikt, vi slet ikke interesserer os for eller kun interesserer os for. Vi har fremlagt et regeringsprogram, og alle de ting, der er i det, og flere ting til vil være i spil i den type af forhandlinger.

Kl. 14:43

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 14:43

Louise Schack Elholm (V):

Efter sidste valg havde vi jo fornøjelsen af at indgå en aftale om en midlertidig boligjobordning sammen med Alternativet. Det synes vi sådan set var et rigtig fint forhandlingsforløb. Er det et lignende forhandlingsforløb, Alternativet forventer efter næste folketingsvalg, hvor man går meget åbent ind i forhandlingerne og godt kan se sig selv på tværs af det, som ordføreren også selv siger er blokpolitik, eller vil man hælde mere til dem, man normalt stemmer mest med, hvilket jo er rød blok, og hvad skal der så til for at pege på en socialdemokratisk statsminister?

Kl. 14:44

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 14:44

Christian Poll (ALT):

Vi kommer ikke til at pege på andre statsministerkandidater end vores egen. Men vi kommer til at se positivt på forslag, der ligner vores egen politik, og vi kommer til at stemme imod politik, som ligger langt fra det, der er vores politik. Jeg ved ikke, om boligjobordningen er et relevant eksempel, men det er rigtigt, at der gik vi ind og var med i nogle forhandlinger og sagde: Hvis vi kan få gjort det her tilstrækkelig grønt, kan vi godt være med, ellers er det uinteressant. Jeg forestiller mig, at det er noget i den retning, ja.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 14:44

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak. Jeg kan se, at finansordføreren har stillet et godt spørgsmål her den 3. december, som lyder:

»Vil ministeren fremlægge en samlet oversigt over de drivhusgasreducerende og drivhusgasøgende i finansloven for 2019.«

Det synes jeg var et rigtig godt spørgsmål, for så kunne man jo forholde sig til, om de der økonomiske forslag også havde nogle negative sider med en øget CO₂-udledning, eller om der f.eks. var nogle ting, som trak i den rigtige retning, og man derfor ikke udelukkende skulle prioritere ud fra økonomiske hensyn, men også ud fra, om det havde en reducerende CO₂-effekt.

Så synes jeg, det er lidt skuffende, at der så kommer et svar – det er nok kommet i nat, men jeg har set det her i dag – hvor der jo står, at man ikke er i stand til at tælle tallene sammen, og så har man så en lang liste over nogle ting, som er plusser og minusser i det store regnestykke. Jeg vil gerne høre, om finansordføreren for Alternativet er tilfreds med det sene og mangelfulde svar, der er kommet fra ministeren, og om ordføreren kan se, at der er nogle måder, vi kan arbejde med det her på frem mod næste års finanslovsforslag.

Kl. 14:45

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 14:45

Christian Poll (ALT):

Jamen jeg er jo slet ikke tilfreds, og det er jeg ikke, især fordi der ikke er tale om ideer taget ud af den blå luft. Det er jo bl.a. OECD, som arbejder med det her emne med, hvordan man kan lave et grønt balanceret regnskab og inddrage alle de aspekter, der er i grøn politik og klimapolitik osv. Det er også noget, der ligger i FN's bæredygtighedsmål for 2030. Det er noget, man arbejder med i rigtig mange officielle regier, og jeg synes, det ville være oplagt og passende, hvis regeringen og finansministeren sagde: Nu integrerer vi det her fuldstændig i arbejdet med finansloven fremadrettet. Det ville være vores forslag og vores måde at arbejde på.

Kl. 14:46

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 14:46

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak for det. Det lyder fornuftigt. Det må vi jo arbejde sammen med en ny regering om, tror jeg. Så tror jeg, at det er nemmest at få det indført.

Nu til et andet emne, nemlig det her med kødafgiften på 17 kr. pr. kg. Helt ærligt, det er jo ikke særlig gennemtænkt. Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvorfor Alternativet vil friholde halvdelen af den danske oksekødsproduktion fra en afgift, for danskerne spiser jo kun cirka halvdelen af det oksekød, der bliver produceret i Danmark. Og så bliver den anden halvdel eksporteret. Så vi har altså en kæmpe klimabelastning i Danmark, hvor de danske forbrugere kan få lov til at betale en afgift, og hvis de køber det hakkede billige oksekød, kan de komme til at betale forholdsvis meget i forhold til de rige, som køber oksemørbraden. Kan ordføreren ikke se, at der er et hul i forslaget, når man kun vil lægge afgifter på halvdelen af den danske oksekødsproduktion?

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 14:47

Christian Poll (ALT):

Vores forslag er en start. Vi tænker ikke, det kan løse alle de problemer, der er. Vores forslag er fokuseret på, at vi skal have forbruget af det kød, som har den største klimabelastning, ned. Så skal vi også have produktionen af kød ned, og de ting skal jo gå hånd i hånd, men der skal også en række andre virkemidler til. Som vi tidligere har debatteret her i salen, har vi en meget stor kødproduktion i Danmark, og meget af den går til eksport, og den problemstilling og den klimabelastning, der ligger i det, skal vi jo også have set på. Men det tror jeg fungerer bedst ved at bruge andre værktøjer. Så det her handler altså om forbruget, og vi starter med det røde oksekød.

Kl. 14:48

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til hr. Christian Poll. Som en serviceoplysning: Det er almindeligt, at man sender eventuelle klager over ministre til Præsidiat – hvis man ønsker at klage.

Vi tager den næste ordfører, og det er hr. Andreas Steenberg fra Radikale Venstre.

Kl. 14:48

(Ordfører)

Andreas Steenberg (RV):

Jeg vil starte med at citere statsministeren:

»... Danmark er stærkt. Siden valget har beskæftigelsen sat rekord: 146.000 flere private lønmodtagerjob. I 98 ud af landets 98 kommuner er en større andel af borgerne kommet i arbejde. Velstanden er vokset med over 9.000 kr. pr. dansker.«

Sådan sagde statsministeren, da han åbnede Folketinget i oktober. Nu skriver vi december, og det er tid til at gøre status: Hvordan bruger Christiansborg de gode tider? Kigger vi på finanslovsaftalen, er svaret: billigere øl og vin, privatfly, lystyachter, en asylø og 17 kr. mere om måneden til de dårligst stillede pensionister. Der er alt for lidt om, hvordan vi bremser klimaforandringerne, alt for lidt om, hvordan vi sikrer vores børn en bedre fremtid, alt for lidt om, hvordan vi fremtidssikrer vores velfærd. Sådan går det, når Dansk Folkeparti får lov at bestemme. Radikale Venstre har svært ved at se, hvordan den her aftale bringer Danmark fremad, løser problemer, skaber en værdig alderdom og giver lige muligheder til alle. Vi stemmer for finansloven ved tredjebehandlingen, men vi vil bruge debatten her og senere afstemningerne om ændringsforslagene til at markere, hvilken retning vi gerne havde set.

Statsministeren siger, at regeringen kæmper for et friere Danmark, men når det kommer til handling, spares der år efter år på uddannelse, og der ruller nye uddannelseslofter ud – senest over internationale studerende. Uddannelse er vores lands råstof. Det har skabt vores velstand, vores konkurrenceevne og det meget lige samfund, vi har. Vi ved, at uddannelse medfører beskæftigelse. Derfor er det helt hovedløst med de årlige besparelser, som risikerer at medføre lukninger af institutioner og uddannelser i landdistrikterne og generelt forringe kvaliteten af vores uddannelser. Uddannelsesbesparelser tager muligheder fra mennesker, ikke mindst i vores landområder. Vi saver i den gren, vi sidder på.

Vi vil gerne have investeret mere i vores folkeskoler, børnehaver, vuggestuer og dagplejen. Det er i vores fælles børneinstitutioner, at børns liv formes, hvor de leger, hvor de lærer, og hvor vi bryder den negative sociale arv og gør mennesker til den bedste udgave af sig selv. Men der er simpelt hen for få voksne, der er for få penge til at

hæve normeringerne. Det kan vi gøre bedre. Et friere Danmark starter med massive investeringer i vores børn og unge.

Statsministeren siger, at regeringen kæmper for et rigere Danmark. Jeg ville ønske, at statsministeren havde mødt Saad, som jeg mødte på Løve Apoteket i Herning for nogle uger siden. Saad er syrisk flygtning. Han flygtede, fordi han som apoteker havde hjulpet oppositionen til diktatoren al-Assad. I Danmark har han først taget farmakonomuddannelsen og tager formentlig snart uddannelsen som farmaceut. Han arbejder og har lært dansk.

Selv om både Venstre og Socialdemokratiet siger, at de er for integration, har begge partier ladet sig trække rundt i manegen af Dansk Folkeparti. Med det såkaldte paradigmeskifte skal flygtninge nu sendes hjem og genopbygge deres land, også selv om de er blevet integreret. Så Venstre, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti vil tvinge Saad til at tage hjem til Syrien og genopbygge en diktators regime. Hvis man er demokratisk anlagt og har en smule sund fornuft, ville det da være logisk at lade være med at tage til Syrien og genopbygge et diktatur – og et diktatur med en diktator, der bruger giftgas mod sin egen befolkning. Men sund fornuft er åbenbart ikke en lagervare for tiden.

Kl. 14:53

Det skriger til himlen, at vi mangler arbejdskraft, og så laver man en finanslov, hvor man vil udvise mennesker, der er i arbejde. Regeringen har forgæves forsøgt at få Dansk Folkeparti med til at gøre det nemmere for virksomhederne at rekruttere udenlandsk arbejdskraft. DF sagde nej og tvinger nu også regeringen til at udvise udenlandsk arbejdskraft, som *er* i landet, som *er* i arbejde. Det er simpelt hen for dumt. Siden 2013 er der ifølge regeringen kommet 30.000 ikkevestlige indvandrere i job. Når man letter skatten på øl, privatfly, yacht og bruger flere penge på sygehuse, skyldes det især bidraget fra de mange nye danskere, der er kommet i job. Nu vil man så udvise selv dem, der er i job, med det her paradigmeskift. Radikale Venstre er imod. Et rigere Danmark starter med, at vi lader dem, der kan og vil Danmark, blive her. Vi har brug for dem. Statsministeren siger, at regeringen kæmper for et trygtere Danmark og bruger så 750 mio. kr. på en gang symbolpolitik i Stege Bugt, selv om borgerne i området er skræmt fra vid og sans. Der bruges flere penge på en asylø, end der bruges på at løse klimaforandringerne og forbedre vores natur, i den her finanslov.

Det skriger til himlen, at regeringen ikke har flere ambitioner i forhold til den trussel, klimaforandringerne udgør for vores børns fremtid. Vi så forleden, at danskerne kører mere og mere i bil. I Radikale Venstre er vi ikke imod bilisme, men vi vil gerne have mere bilisme på vedvarende energi. Men selv om statsministeren i sin åbningstale satte et flot og ambitiøst mål på 1 million grønne biler om kun 12 år, kunne regeringen kun levere 1.000 grønne biler om året, da der skulle handles, for sådan går det, når Dansk Folkeparti bestemmer. Med det snegletempo vil det tage 1.000 år, før vi når statsministerens mål. Det kan vores børn ikke vente på.

Finanslovsaftalen for 2019 var en gylden mulighed for at finde rigtige løsninger på virkelighedens problemer, for at finde modet til at bruge de gode tider til at løse de store problemer, der ikke forsvinder af sig selv, og skabe et grønnere, friere, stærkere Danmark. I stedet endte vi med symbolpolitik. Dansk erhvervsliv har brug for arbejdskraft. Radikale Venstre vil lave reformer, lade udlændinge, der kan og vil, komme til landet og arbejde, og vi vil investere i uddannelse. DF tvinger regeringen til det stik modsatte. Børn og unge har brug for gode uddannelser for at opnå frihed og job. Radikale Venstre vil investere i skoler og uddannelser og børnehaver. Regeringen og DF valgte at gøre det stik modsatte. Vores jordklode har brug for, at vi omstiller os og bruger vedvarende energi i langt højere grad. Radikale Venstre vil investere massivt i skatteomlægninger, særlig i vores transportsektor. Regeringen og DF gør det stik modsatte.

Vi har mistet en gylden mulighed for at bruge de gode tider på andet og mere end bare symbolpolitik. Med de ord kan jeg meddele, at Radikale Venstre stiller en række ændringsforslag, som vi skal stemme om senere, og at vi stemmer imod de ændringsforslag, som regeringen og Dansk Folkeparti er kommet med.

Kl. 14:57

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det. Den første, der har en kort bemærkning, er hr. René Christensen fra Dansk Folkeparti.

Kl. 14:57

René Christensen (DF):

Tak for det, og først tak til ordføreren for ordførertalen. På udlændingeområdet kan vi nok ikke være mere uenige, end vi er, men jeg har alligevel stor respekt for, at man også står på mål for den politik, som man gerne vil føre. Stor respekt for det, og derfor vil jeg gerne spørge Det Radikale Venstre, som jo har sagt, at man ikke vil pege på en socialdemokratisk ledet regering, hvis de ikke ændrer udlændingepolitikken, det er i hvert fald sådan, vi har forstået det: Hvordan ser ordføreren så nu på at man kan se, at Socialdemokratiet også begynder at bakke på den dagsorden, der har været ført igennem flere år? Man ville gerne stramme udlændingepolitikken, men nu begynder man at bakke tilbage, man vil ikke stemme for at få et tredje udrejsecenter, man vil ikke stemme for, at hjemrejseydelsen, altså den tidligere integrationsydelse, bliver sat ned. Er det et positivt tegn set fra Det Radikale Venstres synspunkt, som jo tidligere har sagt, at hvis man ikke ruller nogle af de stramninger tilbage, som der er kommet over den sidste valgperiode, så kommer der ikke en socialdemokratisk ledet regering med De Radikales stemmer?

Kl. 14:58

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 14:58

Andreas Steenberg (RV):

Tak for rosen. Det er fuldstændig korrekt, at Radikale Venstre kun vil være grundlag for en regering, hvis vi kan stå inde for den retning, en regering har, og det handler ikke kun om udlændingeområdet, men det handler om politik generelt. I morgen skal vi stemme om en sag, jeg går meget op i, nemlig danske statsborgeres mulighed for at have deres ægtefæller og ægtefællers børn her. Der vælger Socialdemokratiet at stemme imod vores forslag, så jeg kan vist rolig sige, at jeg ikke synes, vi er helt i mål. Jeg kan forstå, at Socialdemokratiet stemmer gult, altså hverken for eller imod den her flygtningeø, asylø, og jeg ved helt ærligt ikke, hvordan man skal tolke det. Vi må se, hvad nogle forhandlinger på et tidspunkt leder til. Vi ser gerne, at man tager børnefamilierne ud af Sjælsmark, og at man så kunne bruge den kaserne til at have de her mennesker på, og så kunne man jo helt spare de her penge.

Kl. 14:59

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 14:59

René Christensen (DF):

Tak for det. Men fra De Radikales side må man vel kunne se det. Hr. Mattias Tesfaye var ude i pressen og sige, at det her er spot on – en øde ø er lige det, vi har ønsket siden 2000; da var Socialdemokratiet de første til at komme med forslaget – og nu har vi her fra Folketingets talerstol i dag hørt, at man fra Socialdemokratiets side faktisk ikke rigtig ved, hvad man mener om det. Altså, det, der var en rigtig god idé for få dage siden, kan man nu ikke stemme for. Mener De

Radikale ikke, at det er et klart signal om, at man flytter sig i De Radikales retning, altså at man slækker på den udlændingepolitik, man ellers har givet udtryk for at man har haft?

Kl. 14:59

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 14:59

Andreas Steenberg (RV):

Nej, det tager jeg det faktisk ikke som et signal om. Jeg tager det som et signal om, at man ikke kan beslutte sig, og det kan vi fra Radikale Venstres side ikke rigtig bruge til noget. Vi vil gerne have en regering og støtte en regering, der beslutter sig for nogle ting.

Kl. 15:00

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Jacob Jensen.

Kl. 15:00

Jacob Jensen (V):

Man kunne næsten fristes til at sige, at det vel netop burde være i den radikale optik sådan at veje for og mod, men jeg vil bare følge op på det, som hr. René Christensen spørger om. For når ordføreren for Det Radikale Venstre siger, at man ikke kan lægge stemmer til en regering, hvis ikke man fra radikal side kan stå inde for den udlændingepolitik, som den regering i givet fald skal føre, synes jeg det er ærlig snak. Betyder det så, når vi nu taler om et tredje udrejsecenter på Lindholm, at det er noget, som man fra Radikales side siger ikke er en politik, man kan stå inde for, og det derfor ikke skal være med i et kommende regeringsprogram? Betyder det, at det ændringsforslag, som De Radikale også stiller, om, at man skal tilbage-rulle eksempelvis integrationsydelsen, hvor Socialdemokratiet har indikeret i dag, at man her også stemmer gult, også er noget, som man skal have som en indrømmelse, for at man kan stå inde for den udlændingepolitik og dermed lægge stemmer til den regering?

Kl. 15:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 15:01

Andreas Steenberg (RV):

Vi kommer til at stemme imod den her asylø senere i eftermiddag eller i aften. Vi synes, det er spild af penge. Der er jo ledig kapacitet på mange af de asylcentre, man har, og vi synes, som jeg sagde før, at børnefamilierne på Sjælsmark Kaserne skal have lov at komme ud derfra, og så kunne man jo benytte sig af den kapacitet til de mennesker i stedet for at bruge 750 mio. kr. på at indrette en ø. Så det er vi imod, og det kommer vi selvfølgelig også til at kræve. Så ved hr. Jacob Jensen også, at der kommer en forhandling, og at der kommer til at blive indgået kompromiser, og indgår man kompromiser, står man jo selvfølgelig ved dem, og det kommer Radikale Venstre også til. Men det siger sig selv, at vi også vil have nogle ting igennem, hvis vi skal støtte en anden regering.

Kl. 15:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 15:01

Jacob Jensen (V):

Så det er bekræftelsen på, at den udlændingepolitik, som Socialdemokratiet i hvert fald siger at de gerne vil føre, ikke kommer til at ske. Det skal flyttes i en eller anden retning – om det så er øen, der skal væk, eller det er i forhold til kontanthjælpen og den tidligere in-

tegrationsydelse, som nu kommer til at hedde noget andet, eller noget fjerde – der skal ske ændringer i udlændingepolitikken i radikal retning, før man fra radikal side kan støtte en sådan regering. Er det forstået korrekt?

Kl. 15:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:02

Andreas Steenberg (RV):
Det er fuldstændig korrekt forstået.

Kl. 15:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Finn Sørensen.

Kl. 15:02

Finn Sørensen (EL):

Tak for en god tale, hvor der jo på flere punkter var noget, vi absolut kan være enige i. Men der er jo også nogle alvorlige uenigheder vore partier imellem. De Radikale er måske det parti her i Folketinget, hvor man er allermest ivrig efter at sætte pensionsalderen i vejret – det bliver der nikked til, så det var rigtigt forstået. Og det er vel den vigtigste finansieringskilde overhovedet i De Radikales 2025-plan – det bliver der også nikked til.

Jeg kan nok ikke overbevise De Radikale om, at det er bunduretfærdigt over for de mange hundrede tusinde, der kommer tidligt på arbejdsmarkedet, og som alene af den grund ikke får så mange gode år efter arbejdslivet, som De Radikales kernevælgere. Men så kan ordføreren måske svare på: Hvad skal alle de mange hundrede tusinde mennesker leve af, som i de kommende mange år, hvor pensionsalderen bliver sat i vejret, bliver tvunget ud af arbejdsmarkedet, længe før de når pensionsalderen, når man samtidig ser på alle de forringelser af efterløn, dagpenge, førtidspension, sygedagpenge og kontanthjælp, som De Radikale selv har været med til at gennemføre? Spørgsmålet er ganske enkelt: Hvad skal alle de mennesker leve af?

Kl. 15:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:03

Andreas Steenberg (RV):

Jeg synes, det er en rigtig vigtig kritisk bemærkning, som Enhedslisten kommer med, og som vi også har drøftet flere gange. I Radikale har vi taget LO's forslag til os omkring en udvidet ordning om det, der hedder seniorførtidspension, som hr. Finn Sørensen godt kender. I dag er der jo ikke mange, der kommer på den ordning, fordi det er alt for svært. Og forslaget fra LO, som vi simpelt hen har kopieret, er, at man skal kunne komme på seniorførtidspension alene på en lægeerklæring. Derfor synes vi, at vi har imødekommet den kritik, som også rigtig mange radikale har, selv om de ikke er i den løngruppe, for der er nemlig mange radikale, der tænker på andre end sig selv, og lavet en særlig ordning for de folk, der er nedslidte, men hvor vi så samtidig også siger, at de folk, der kan, skal blive nogle år ekstra, for at vi har en større samfundsøkonomi at investere i børn og unge og velfærd og klima.

Kl. 15:04

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 15:04

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg synes, ordføreren reducerer den her problematik til at handle om de mest nedslidte. Det her handler ikke kun om nedslidning, det handler jo i det hele taget om en retfærdighed i spørgsmålet om, hvor mange gode år man kan få efter arbejdslivet, altså et seniorliv, frem til at man kradser af på et eller andet tidspunkt, hvilket er uafvendeligt for os alle sammen, men som der jo er en meget stor ulighed i, når man kigger på befolkningens gennemsnitlige levealder fordelt på den fjerdedel med de laveste indtægter og de laveste uddannelser og så den anden fjerdedel oppe i toppen. Der er for mændenes vedkommende ca. 10 års forskel i levealder.

Det er jo en grundlæggende uretfærdighed, som vil medvirke til og være årsag til, at hundredtusindvis af mennesker i de kommende år, efterhånden som pensionsalderen bliver sat i vejret, bliver tvunget ud af arbejdsmarkedet, enten fordi de ikke kan følge med tempoet uden at være specielt meget nedslidte eller syge eller klar til førtidspension, eller fordi de ikke har fået den fornødne uddannelse. Det er to væsentlige årsager til, at massevis af ufaglærte arbejdere har forladt arbejdsmarkedet længe før pensionsalderen allerede i dag, hvor en fjerdedel af 3F's medlemmer jo er røget ud af arbejdsmarkedet, inden de er fyldt 60 år.

Så mit spørgsmål er: Hvad skal alle de mennesker leve af? Det kan godt være, at man forbedrer noget seniorførtidspension – det er vi jo med til, og jeg kvitterer for De Radikales forslag her – men det løser jo slet ikke det problem. Vi taler jo om hundredtusindvis af mennesker, efterhånden som pensionsalderen bliver sat i vejret. Så spørgsmålet er igen: Hvad skal hele den gruppe leve af, som ikke lige kan få en seniorførtidspension?

Kl. 15:06

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:06

Andreas Steenberg (RV):

Hele den radikale gruppe har haft møde med NNF, der er fagforening for slagteriarbejderne, og det overraskede mig meget, hvor meget lavere middellevetid en slagteriarbejder har end mange af os andre. Derfor kan jeg godt forstå spørgerens spørgsmål. Jeg mener, at det forslag, LO og Radikale er kommet med, vil løse det, for mange af dem, der er nedslidte og vil kunne komme på den ordning, vi foreslår, er også dem, der har en reduceret middellevetid. Så jeg mener faktisk, at vores forslag vil løse det, som spørgeren spørger om.

Kl. 15:06

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Christian Poll fra Alternativet.

Kl. 15:06

Christian Poll (ALT):

Nu spurgte ordføreren før mig om Nordsøen, og så vil jeg også gerne spørge tilbage om Nordsøen. Vi har udvundet olie og gas fra Nordsøen i mange årtier efterhånden, og det toppede en del år tilbage. I dag ligger vi nede på omkring en tredjedel af den produktion, vi havde, da det toppede. Det går støt og roligt ned ad bakke. Ordføreren parti er jo med i en aftale, hvor man har investeret yderligere og har givet skatterabatter og vil forlænge udvindingen af olie og gas, finde nye forekomster frem til i retning af 2050 – 2048, tror jeg det hedder, eller noget i den stil.

Når jeg så lytter til klimavidenskaben, er der jo ret bred enighed om, at man skal lade 80 pct. af de kendte reserver blive i jorden. Det vil altså sige, at man kun kan udvinde 20 pct. Når jeg så går ind og

kigger på GEUS' opgørelse af, hvad vi har tilbage af kendte ressourcer, og dividerer det op med, hvor meget vi plejer at hive op om året, er det altså ganske få år, vi har tilbage, hvis vi skal leve op til de her 20 pct. Er ordføreren ikke med på det, som er vores tanke, nemlig at man laver en afviklingsplan over måske 10 år og får det gjort støt og roligt i et fornuftigt tempo og så på den måde lever op til sine forpligtelser på det område?

Kl. 15:08

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:08

Andreas Steenberg (RV):

Jeg skal bare gøre opmærksom på, at synspunktet der koster over 100 mia. kr., som jeg synes Alternativet skulle tage og anvise hvor man så vil fjerne henne i velfærdssamfundet. Det var det, jeg spurgte hr. Christian Poll om.

I Radikale Venstre mener vi, det er bedre for klimaet og miljøet og for arbejdsmiljøet, at den olie, der kommer til at blive forbrugt, bliver undvundet i Danmark end i et uland. Vi har jo set nogle eksempler på udvinding af bl.a. kul, der er foregået på en helt horribel måde. Så vi mener, det er bedre, at vi udvinder den olie, der alt andet lige kommer til at blive brugt, og så giver det jo altså de her over 100 mia. kr., som vi så kunne bruge på grøn omstilling i stedet for billigere fly og asyløer, og hvad der ellers er i det her finanslovsfor-slag.

Kl. 15:09

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 15:09

Christian Poll (ALT):

Jo, men nu er det jo ikke kun os, der kun må udvinde 20 pct. Det er hele verden, der kun må udvinde 20 pct. af de kendte reserver. Det vil sige, at alle jo skal gå i takt i den her retning.

Og så tror jeg ikke, at de 100 mia. kr., som ordføreren her påpeger, holder vand. Vi har foreslået en hurtig afvikling på omkring 10 år, og der tror jeg faktisk at Nordsøen tager os hen alligevel. Altså, om 10 år vil der ikke være særlig meget mere at presse ud af det. Så vi står i den situation, at lige meget hvad er det et kraftigt overestimat af, hvor mange penge vi kan hive ud af Nordsøen.

Kl. 15:09

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:09

Andreas Steenberg (RV):

Men vi kan altså ikke finansiere løn til læger og sygeplejersker og gymnasielærere og folkeskolelærere med hr. Christian Polls tro på, at det, Finansministeriet har regnet ud, er forkert. I Radikale Venstre mener vi, at vi skal nedbringe vores forbrug af fossile brændstoffer, og vi går efter efterspørgslen. Men når der er en efterspørgsel efter olie, synes vi, det er logisk, at vi bør prøve at udvinde det, vi har. Vi har jo allerede foretaget rigtig mange investeringer, og derfor kan vi lige så godt tage det sidste med op og tjene de penge, som vi så kan bruge på grøn omstilling.

Kl. 15:10

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Louise Schack Elholm.

Louise Schack Elholm (V):

Tak. Og tak for ordførerens åbenhed, i forhold til at man mener, at Socialdemokratiet skal rykke sig, før De Radikale kan pege på Socialdemokraterne. Jeg kunne godt tænke mig at bore lidt mere i det, for hvor meget er det helt præcis, der skal rykkes? Er det bare en enkelt lille ting, eller er det sådan, at I synes, der skal være et større skifte i udlændingepolitikken med et andet fortegn end på nuværen-de tidspunkt?

Kl. 15:10

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:10

Andreas Steenberg (RV):

Vi synes selvfølgelig, at vores politik skal gennemføres, det siger sig selv. Der kommer et folketingsvalg inden sommer, og hvor meget held Radikale Venstre kan have med at komme igennem med vores politik afhænger i første omgang af, hvor mange stemmer vi får.

Men jeg kan bekræfte, at vi da går efter at få et stort skifte i ud-lændingepolitikken. Vi synes, det er skidt, at virksomheder ikke kan få lov at rekruttere international arbejdskraft; vi synes, det er skidt, at danske statsborgere ikke kan have deres ægtefæller og ægtefællers børn her i landet, selv om de ikke har gjort noget galt; vi synes, det er skidt, at man med den her finanslov går i gang med at udvise folk, der er integreret – det synes vi er helt håbløst. Så vi går efter at få et markant skifte, men det er i første omgang vælgerne, der skal afgøre, om de vil give os mandat til det.

Kl. 15:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 15:11

Louise Schack Elholm (V):

Det er jo altid vælgerne, der afgør sammensætningen herinde, og man håber vel altid på, at man får et fuldstændigt flertal, så man får al sin politik gennemført, men det er måske ikke så sandsynligt for nogen af os, at vi får det.

Derfor er det jo også relevant at spørge ind til, for vi kan jo høre, at flere andre partier ikke nødvendigvis peger på Socialdemokratiet som forhandlingsleder, men det gør De Radikale jo, og derfor må De Radikale også på en eller anden måde skulle vide sig sikker på, at man kan regne med Socialdemokratiet, før man begynder at pege på dem som forhandlingsleder – formoder jeg. Så hvad skal der så til, før man når dertil, hvor man kan pege på dem? For det skal jo ske, før man kommer til et regeringsgrundlag, kan man sige.

Kl. 15:12

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:12

Andreas Steenberg (RV):

Fru Louise Schack Elholm siger noget meget vigtigt, nemlig at Radikale Venstre peger på fru Mette Frederiksen som forhandlingsleder. Det vil sige, at vi gerne vil have en forhandling, og så går vi selvfølgelig efter få mest muligt ud af den forhandling, og hvis vi ikke føler at vi gør det, gør vi selvfølgelig heller ikke vedkommende til stats-minister.

Kl. 15:12

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Rune Lund, Enhedslisten.

Rune Lund (EL):

Jeg har jo været inde og kigge på Det Radikale Venstres 2030-plan. Den har navnet »Fremad«. Det er en meget interessant plan. Der står også mange gode ting i den. Men da jeg kiggede sidst i planen, manglede der noget. Der manglede en tabel, for der var ikke nogen finansiering af planen, som blev fremlagt. Det undrede mig lidt, for når vi laver planer i Enhedslisten, gør vi altid meget ud af, at der følger finansiering med. Hvis man kigger på vores plan, vores 100-dagesplan, som hedder »100 dage med Enhedslisten«, vil man se, at der hører et 42 sideres metodenotat med, hvor vi præcist beskriver, hvordan vi finansierer planen, og hvordan vi har regnet os frem til det, så alle kan se det. Så det undrede jeg mig lidt over.

Men det, som egentlig bekymrer mig i den sammenhæng, er, hvor pengene så skal komme fra. I forlængelse af det spørgsmål, som hr. Finn Sørensen stillede: Er det igen pensionsalderen, der skal hæves? Er det igen de syge og de arbejdsløse, der skal betale? Altså, hvem er det, der skal betale den her gang for de i øvrigt mange gode initiativer, som der er i 2030-planen fra De Radikale?

Kl. 15:12

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:13

Andreas Steenberg (RV):

Faktisk har vi ikke lavet en 2030-plan. Vi har lavet en økonomisk 2025-plan. Men jeg er egentlig helt glad for, at hr. Rune Lund spørger om det, for jeg kan jo så benytte spørgsmålet til at sige til min gruppe, at vi skal have gjort arbejdet med vores 2030-plan færdig. For hr. Rune Lund har helt ret i, at vi mangler at fremlægge den samlede økonomiske politik, og det vil vi selvfølgelig gøre inden et valg.

Som jeg også diskuterede med hr. Finn Sørensen, mener vi stadig, at man godt kan begynde at indfase den allerede aftalte stigning i pensionsalderen hurtigere, så vi har flere penge at gøre godt med til at investere i børn og klima og uddannelse. Og så vil vi også gerne lave den her særlige ordning for folk, der er nedslidte. For det er et problem, at vi bare hæver pensionsalderen uden at tage hensyn til dem, der simpelt hen ikke kan arbejde så lang tid. Så vi kommer med en plan, men det er korrekt, som hr. Rune Lund antager, at det stadig er vores pensionsalderudspil, der ligger bag den.

Kl. 15:14

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 15:14

Rune Lund (EL):

Jeg ser meget frem til, at finansieringen af planen kommer. Det var jo i midten af september, at planen blev fremlagt, og nu her 3 måneder efter er finansieringen endnu ikke kommet; men det ser vi frem til.

Det, som bekymrer mig utrolig meget, er jo, at seniorførtidspension er for folk, der er nedslidte, men når man bare hæver pensionsalderen til 69 år – det vil den blive hævet til i 2020, hvis velfærdsforliget, som det så smukt hedder, står ved magt og ikke bliver opsagt inden – vil det betyde, at folk skal arbejde, til de er 69 år. Altså, forestiller Det Radikale Venstre sig, at man virkelig, hvis man f.eks. er slagteriarbejder, kan arbejde, til man er 69 år?

For én ting er jo, at man kan komme på en eller anden form for seniorførtidspension – hvis den ordning måtte blive god på et eller andet tidspunkt – hvis man er helt nedslidt, men har man ikke som slagteriarbejder f.eks. også ret til at have et godt liv i alderdommen,

hvor man har kræfter, tid og overskud til f.eks. at være sammen med børnebørnene efter arbejdslivet? Altså, vi lever jo for andet end bare at arbejde, og når vi holder op med at arbejde, skal vi forhåbentlig ikke være så syge og nedslidte, at vi dårligt kan være sammen med vores børnebørn.

Altså, hvad er det for nogle overvejelser, Det Radikale Venstre gør sig her? Og hvad er det for en finansiering af 2030-planen – ud over en højere pensionsalder – der kan ligge grimme elementer af her? Det kunne jeg godt tænke mig at høre noget mere om.

Kl. 15:16

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:16

Andreas Steenberg (RV):

Vi gør os selvfølgelig den overvejelse, som hr. Rune Lund glemmer at nævne, nemlig at folk bliver ældre og ældre. Og så synes jeg, det er helt logisk, at vi tager en diskussion i det fællesskab, vi har her i Danmark, om, om det, hvis man får – det er et tænkt eksempel – 5 år mere i livet, så er 5 år på pension, eller om man også nogle af årene skal være med til at bidrage, sådan at vi kan løse klimaudfordringerne og løse de sociale udfordringer, vi har. Der synes vi, det er rimeligt, at dem, der kan, bliver længere på arbejdsmarkedet, og så skal vi lave en ordning for bl.a. slagterimedarbejderne, for jeg tror ikke, at de kan arbejde, til de er 69 år.

Kl. 15:16

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Jeg ville egentlig hjertens gerne have givet hr. Julius Graakjær Grantzau ordet – og det kan jeg se vi kan gøre nu. Værsgo.

Kl. 15:17

Julius Graakjær Grantzau (ALT):

Tak. Det var lige sådan en opfølgning på spørgsmålet om nordsøolie. For det er svært for mig helt præcist at forstå svaret og begrundelsen for, hvordan nordsøolie kan finansiere grøn omstilling. Der er et eller andet, der er modstridende der. Det vil jeg måske gerne have uddybet. Kunne man f.eks. i stedet for at bruge den finansiering gå ind i noget med benzin- og dieselaftgifter? Kunne det være en mulighed?

Kl. 15:17

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:17

Andreas Steenberg (RV):

Grunden til, at man får penge ud af Nordsøen, er selvfølgelig, at den olie og gas, der bliver udvundet, bliver solgt, og det har man så beskattet, og det giver jo så en indtægt. Der ligger et svar fra skatteministeren til hr. Rune Lund, der opgør, at det over en årrække svarer til 100 mia. kr. Hvis ikke man vil udvinde olie og gas i Nordsøen, tror jeg, det vil blive udvundet i andre lande, så jeg tror ikke, det vil have den store klimaeffekt. Men det vil jo så i hvert fald have den effekt, at man mangler pengene i Danmark og i dansk økonomi.

Jeg har svært ved at se, at man kan hæve benzin- og dieselskatterne tilsvarende. Efter de beregninger, jeg har set, er det meget svært at få flere penge ud af det, fordi der vil ske det, at rigtig mange vil køre til grænsen og købe benzin og diesel, og så får man ikke den store indtægt ud af det.

Kl. 15:18

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 15:18

Kl. 15:21

Julius Graakjær Grantzau (ALT):

Jeg forstår stadig væk heller ikke helt argumentet – altså at hvis vi ikke gør det, så er der nogle andre, der gør det – i og med, som det blev nævnt før, at alle lande ligesom må følges ad. Jeg tror, at andre lande har det på den måde, at de også føler, at de helst vil være dem, der udvinder olie, altså ligesom ordføreren her nævner, nemlig at det nok er bedst, at det er Danmark, der gør det. Mon ikke alle andre lande også mener, at det er bedst, at det er dem, der gør det? Så vi kunne i stedet for alle sammen lade være eller i hvert fald i takt skruer ned, som videnskaben anbefaler.

Kl. 15:19

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:19

Andreas Steenberg (RV):

Men det gør alle lande jo bare ikke. De næste mange årtier kommer der jo til at være fly og biler rundtomkring i verden, som bruger benzin og diesel, og så synes jeg lige så godt, at vi kan udvinde det. Vi er i øvrigt også bedre til at udvinde naturgas og olie i forhold til miljø og klima. Så det synes jeg er en god idé. Og hvis man vælger ikke at gøre det, mangler man 100 mia. kr. i sin økonomiske politik.

Kl. 15:19

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Torsten Schack Pedersen.

Kl. 15:19

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det. De Radikale stiller altid krav i forhandlinger, det gør vi alle sammen, og jeg kan huske forud for valget i 2011, at meldingen fra Socialdemokratiet og SF var, at den skattepolitik, som de to partier havde lagt frem, var en ny kommende rød regerings skattepolitik, hverken mere eller mindre, og der kunne ikke ændres et komma. Der havde Socialdemokratiet glemt at tage De Radikale i ed. Spørgsmålet er, om vi ikke er ved at se, at tingene gentager sig. Løfterne flyder ud i stride strømme fra Socialdemokratiet, og finansieringen er sådan lidt luftig. Men der er jo steder, hvor vi har lavet aftaler, altså Venstre og Det Radikale Venstre, Konservative, Liberal Alliance og Dansk Folkeparti, bl.a. om en erhvervs- og iværksætterpakke. Der er bl.a. indført en aktiesparekonto, der er indført et investorfradrag, og vi har også i fællesskab aftalt, at de grænser skal forhøjes for at tiltrække mere kapital til vores iværksættere. Det går Socialdemokratiet nu til valg på at ville afskaffe. Der vil jeg bare høre Det Radikale Venstre, om Det Radikale Venstre står ved den aftale, der er indgået mellem De Radikale, Dansk Folkeparti og regeringen, eller om De Radikale vil støtte Socialdemokratiets forslag.

Kl. 15:21

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:21

Andreas Steenberg (RV):

Vi står selvfølgelig ved den aftale, og vi har ikke tænkt os at gå med til at rulle de initiativer, som hr. Torsten Schack Pedersen nævner, tilbage. Vi synes, det er nogle gode initiativer, som vi mener kan være med til at skabe mere iværksætter, flere nye virksomheder og flere job. Og så skal jeg bare også lige til sidst komme med den kommentar, at jeg da håber, at historien gentager sig, vil jeg sige til hr. Torsten Schack Pedersen, for i 2011 fik vi jo en ny regering, og Radikale Venstre fik 17 mandater. Så det ville jo være ganske fremragende, hvis det kunne gentage sig.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Torsten Schack Pedersen.

Kl. 15:21

Torsten Schack Pedersen (V):

Vi er så nogle, der aktivt arbejder for, at historien på den måde ikke skal gentage sig. Men man har i hvert fald brug for at tænke scenariet til ende, også i forhold til, hvad der bliver sagt i de kommende måneder op til et folketingsvalg. I den sammenhæng er det jo bare væsentligt at vide, hvordan de partier, som Socialdemokratiet regner med i et eller andet omfang skal støtte dem, forholder sig til de ting, som Socialdemokratiet har lagt frem. Jeg kunne da godt tænke mig at høre, om nogle af de andre skattestigningsforslag, som Socialdemokratiet har lagt på bordet, er nogle, som Det Radikale Venstre kan støtte.

Kl. 15:22

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:22

Andreas Steenberg (RV):

Nu tror jeg, at hr. Torsten Schack Pedersen skulle have været lidt mere specifik, for vi står jo i den situation, at Socialdemokratiet har fremlagt rigtig mange forslag om skattestigninger, og jeg har ikke styr på dem alle sammen. Men dem, vi har set i det her såkaldte ulig-hedsudspil, er vi ikke tilhængere af, fordi vi mener, at det går ud over beskæftigelsen og jobskabelsen. Hvis man gerne vil diskutere ulighed, vil vi opfordre Socialdemokratiet til at diskutere integrationsydelse, kontanthjælpsloft og i øvrigt også boligskat, som er noget af det, der er den væsentligste årsag til ulighed. Så nej, de skatteelementer vil vi ikke rulle tilbage.

Kl. 15:22

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Så er det fru Christina Egelund.

Kl. 15:22

Christina Egelund (LA):

Mange tak. Når jeg tænker på Det Radikale Venstre, er der et spørgsmål, som ligesom presser sig mere på end noget andet spørgsmål, og det er: Hvad laver Det Radikale Venstre egentlig i rød blok? Ligegyldigt hvilken side I kigger til, får I en stram udlændingepolitik, og hvis I kigger til os, får I så også den reformvenlige økonomiske politik, I gerne vil have. Så hvad laver I egentlig i rød blok?

Kl. 15:23

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:23

Andreas Steenberg (RV):

Hvad laver LA egentlig i en regering, hvor DF bestemmer over jer? Hvis vi skal føre en økonomisk ansvarlig politik, som vores to partier er enige om, skal vi have enten Dansk Folkeparti eller Socialdemokratiet med på det. Ser man historisk på det, er det sådan set under SR-regeringer, at der er blevet ført en økonomisk ansvarlig politik, fordi vi bl.a. har forhandlet os til det. Det er jo også det, vi vil forsøge at gøre igen. Vi håber selvfølgelig, at vi kan få ændret det billede, som fru Christina Egelund tegner, ved at få et godt valg og lave en god forhandling.

	Kl. 15:23		Kl. 15:26
Tredje næstformand (Christian Juhl): Spørgeren.		Tredje næstformand (Christian Juhl): Spørgeren.	
	Kl. 15:23		Kl. 15:26
Christina Egelund (LA): Men forskellen på Det Radikale Venstres situation og Liberal Alliances situation er jo, at hvis vi kigger til venstre, er der ligesom ikke noget godt alternativ. Hvis I til gengæld kigger til højre, er der et supergodt alternativ. Det er fair nok, at ordføreren ikke vil give noget klart svar, det forstår jeg godt, men det er bare sådan for at mane til eftertanke. Man kunne jo bruge juleferien eller nytårsferien til at tænke over det, og så kunne vi tale om det igen på den anden side af nytår.		René Gade (ALT): I det arbejde vil der vel også være en implicit kritik af – eller i hvert fald en revurdering af – de regnemodeller, der bliver brugt i dag. Der er i hvert fald nogle effekter, hvor det er svært at skabe ret meget substans på den sociale bundlinje, og også den grønne, hvis ikke man laver lidt forandringer. Det er et spørgsmål, og det er et håb, altså at man måske tager armen lidt ind til sig igen og ikke laver så stor afstand til den økonomiske politik hos Alternativet. For det bliver ofte en indramning af, at vi faktisk ikke rigtig har forstået, hvordan man regner. Det har vi, men vi har bare også et ønske om at forandre systemet.	
	Kl. 15:24		Kl. 15:26
Tredje næstformand (Christian Juhl): Ordføreren.		Tredje næstformand (Christian Juhl): Ordføreren.	
	Kl. 15:24		Kl. 15:26
Andreas Steenberg (RV): Jeg vil altid gerne tale med fru Christina Egelund. Jeg synes nu ikke, at den nuværende regering er et specielt godt alternativ. Jeg vil så også tillade mig at sige, at jeg tror, den store forskel på Liberal Alliance og Radikale Venstre er, at Liberal Alliance opgav sin politik for at komme i regering. Det kommer vi ikke til.		Andreas Steenberg (RV): Jeg tror sådan set godt, Alternativet kan regne. Jeg gjorde bare opmærksom på, at Alternativets forslag er meget dyrere og underfinansieret. Det mener jeg stadig de er. Der foregår en diskussion i regi af de økonomiske vismænd om, at man skal prøve at udvikle regnemodellerne. Det synes jeg ville være klogt, men jeg vil også, som hr. Pelle Dragsted sagde engang i en debat, animere til, at regnemodellerne gerne skulle være nogle, vi er fælles om, så de ikke bliver politisk valgt. Men der er jo faktisk mange økonomer, der allerede nu peger på, at man bør gå ind og kigge på dem og lave dem om. Det synes jeg da bestemt man burde gøre.	
	Kl. 15:24		Kl. 15:27
Tredje næstformand (Christian Juhl): Hr. René Gade, Alternativet.		Tredje næstformand (Christian Juhl): Hr. Pelle Dragsted.	
	Kl. 15:24		Kl. 15:27
René Gade (ALT): Jeg oplevede, at ordføreren holdt Alternativets økonomiske politik sådan lidt ud i armlængde. Der tænker jeg da, at jeg godt lige vil slå fast, at vi i hvert fald har leveret nogle finanslovsforslag, som er finansieret, og vi mener selvfølgelig, at der også er overskud på den økonomiske bundlinje. Det kan være, at man politisk ønsker at indtage en anden holdning til, om man tror på det, vi så kommer med, eller ej; det skal også være helt frit for ordføreren. Men jeg ved, at vi deler mange synspunkter med Det Radikale Venstre, bl.a. på det grønne område. Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge ordføreren, om man har lyst til på et tidspunkt at indgå i debatten om og beslutningen om, at man, hvis man får mulighed for det, skal have et nationalt regnskab med tre bundlinjer, altså en grøn bundlinje, en økonomisk bundlinje og en social bundlinje. Det kunne jo så være, at vi fik en lidt mere fælles analyse af, hvad det var, der skulle til for at få overskud på alle tre bundlinjer.		Pelle Dragsted (EL): Det synes jeg også. Det tror jeg ikke er nogen hemmelighed. Men det var noget andet, jeg ville spørge om, for jeg kunne forstå, at man fra radikal side ikke støtter de her forslag, som Socialdemokratiet spiller ud med, om f.eks. en højere beskatning af aktieindkomster. Jeg kan forstå, at det er sådan en borgerlig grundtanke, at det lige-som skal være arbejde, der lønner sig, altså at det er okay, at man bliver rig af hårdt arbejde. Så mit spørgsmål er egentlig bare: Er det så ikke lidt besynderligt, at vi beskatter indkomster fra det at have penge lavere end indkomster på arbejde? Burde det ikke være sådan, at de penge, vi tjener ved at stå op om morgenen i slud og sne og cykle hen på arbejde hver eneste dag, blev beskattet lavere end de penge, som man får af at have penge, altså afkast af investeringer, som jo typisk er enormt skævt fordelt, fordi nogle har mange penge – f.eks. fordi de har arvet, eller fordi de har haft formue – og det giver dem så nogle store afkast? Jeg forstår simpelt hen ikke, heller ikke engang ud fra sådan en mere borgerlig tankegang, hvorfor kapitalindtægter skal beskattes lavere end vores indtægt på arbejde. Så hvorfor ikke lave et switch og hæve kapitalindtægtsbeskatningen og så i stedet for sænke skatten på arbejdsindkomster og andre?	
	Kl. 15:25		Kl. 15:28
Tredje næstformand (Christian Juhl): Ordføreren.		Tredje næstformand (Christian Juhl): Ordføreren.	
	Kl. 15:25		
Andreas Steenberg (RV): Det vil vi gerne. Da vi dannede SRSF-regeringen i 2011, satte vi os både nogle grønne mål, nogle sociale mål og nogle økonomiske mål – f.eks. mål for at nedbringe fattigdom, mål for at nedbringe hjemløshed, mål for, hvor meget økologi der skulle være. Og det synes jeg ville være helt logisk at man gjorde igen. For den regering arbejdede sådan set med de tre bundlinjer. Der var så desværre en del bundlinjer, vi ikke nåede at levere på, fordi vi ikke kom i mål med det. Men det vil vi meget gerne gøre igen.			

Kl. 15:28

Kl. 15:31

Andreas Steenberg (RV):

Jeg synes, det er en rigtig god idé at lette skatten på arbejde. Det er jeg helt enig med hr. Pelle Dragsted i, så det synes jeg da begynder at ligne noget. Men det er jo ikke rigtigt, at vi har meget lav kapitalbeskatning. Kapitalbeskatningen i Danmark er meget høj, i hvert fald den marginale beskatning. Og det siger jo sig selv, at vi ikke stemmer for at rulle nogle initiativer, som vi lige har stemt for og lavet en aftale om, tilbage. Så selvfølgelig er vi ikke tilhængere af det.

Så vil jeg bare sige, at det her med, at man får skattelettelse bare for at have penge, ikke er rigtigt. Man gør jo noget med pengene; man løber en risiko med dem ved f.eks. at investere i en iværksættervirksomhed og være villig til at tage den risiko og villig til at tabe pengene. Derfor synes jeg også, det er helt i orden, at man får en indtægt af det, hvis det lykkes at drive den virksomhed frem. Så har man jo ikke bare siddet på sine hænder, så har man jo også gjort noget ved pengene og måske været inde og engagere sig i den virksomhed, man har investeret i.

Kl. 15:29

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 15:29

Pelle Dragsted (EL):

Det er jo ligesom det idylliske billede, der bliver beskrevet der, men kigger vi ud i verden, og det har sådan en økonom som Piketty jo beskrevet meget fint, så kan vi se, at rigtig store dele af indtægterne – det, der gør mennesker rige – ikke er hårdt arbejde, men afkast af penge. Det er penge, man bliver rig af i denne verden, ikke hårdt, ærligt arbejde.

Hvis vi beskattede kapitalindkomster på samme niveau som lønindkomster – det har vi et svar fra Finansministeriet om – kunne vi indbringe lidt under 7 mia. kr. Hvis vi f.eks. brugte dem til at sænke skatterne i bunden ved at øge bundfradraget, ville vi kunne give mennesker med lave indkomster i det her land – butiksassistenten, lagerarbejderen – en betydelig skattelettelse. Ville det ikke være mere fair?

Kl. 15:30

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:30

Andreas Steenberg (RV):

Jeg er også rigtig bekymret for den ulighed, vi ser på verdensplan. Jeg synes bare, man skal passe på med at tage den diskussion ned på dansk niveau. For hvis alle lande i verden havde haft det skattesystem, Danmark har, havde man jo ikke haft den ulighed rundt omkring i verden.

Det svar, hr. Pelle Dragsted nævner, har jeg ikke set, men det vil jeg da sørge for at få set på. Umiddelbart lyder det som et forslag, som set med vores øjne vil gå rigtig meget ud over jobskabelsen og investeringsniveauet i Danmark og dermed gøre, at der kommer færre job i Danmark, og det er vi ikke interesseret i.

Kl. 15:31

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til hr. Andreas Steenberg. Så vil jeg gerne byde velkommen til fru Lisbeth Bech Poulsen fra Socialistisk Folkeparti.

(Ordfører)**Lisbeth Bech Poulsen (SF):**

Det går ufattelig godt. Det må være temaet for dagens talere fra regeringspartierne og fra støttepartiet. Det går ufattelig godt. Og det er også snart jul, og det kunne være rigtig dejligt at gå på juleferie i højt humør. Desværre er det ikke alle, der ubekymret kan se frem til jul. 64.500 børn vokser nu op i fattigdom, og de og deres familier har ikke råd til at holde jul, som mange af os andre kan. Det er endda 12.000 flere end bare sidste år. Uddeling af julehjælp har slået nye rekorder, og der er ikke engang nok til alle. Er det en rekord at være stolt af? Er det et af de nøgletal, der samlet set leder frem til, at det går ufattelig godt i Danmark?

Vores børn og unge er stressede, og der er for få voksne til for mange børn i vores daginstitutioner. Her i efteråret så vi på de sociale medier mange pædagoger med et skilt, hvor der stod: I dag er jeg alene med 15 børn eller 19 børn eller 21 børn. Vores daginstitutioner er underfinansierede, og regeringen virker ikke særlig optaget af det. Der følger i hvert fald ikke velfærdsinvesteringer med i den her finanslov. Besparelser efter besparelser har præget vores uddannelser. Det gælder ungdomsuddannelser, professionsuddannelser, VE-uddannelser og på vores universiteter. Det kan være en meget sund øvelse at gøre en gang eller to gange, men når det er år efter år, går det ud over kerneydelsen, nemlig at vores børn og unge får en undervisning i verdensklasse, at vi får forskning, som kan bidrage til nye virksomheder – det, vi skal leve af i fremtiden – og som skal være med til at løse nogle af de store problemer, verden står over for, og at vi ikke får forskning, der alene er afhængig af private midler, og at vi får sikret, at de, der har behov, får den efteruddannelse, som de har behov for.

Uddannelse er vores råstof. Det hører vi endda fra statsministerens side; han sagde det endda på selv samme dag, som uddannelsesloftet blev indført. Men besparelser på uddannelse hævner sig, og det kommer snart, og uanset om man er rød eller grøn eller lilla eller blå, burde vi kunne samle os om netop det. Men nej, de hovedløse besparelser fortsætter med den her regering og med den her finanslov.

Når man engang har levet et forhåbentlig langt og godt liv, har man ret til den omsorg, som vi fortæller hinanden er en hjørnesten i vores velfærdssamfund. Ældre får alt for ofte ikke den pleje eller omsorg, de har fortjent efter et langt liv. Regeringen har et støtteparti, der gerne vil være kendt som de ældres beskytter, og på finanslov efter finanslov er der rigtig nok øremærket nogle penge til specifikke tiltag på ældreområdet, men det er jo et røgslør, når der samtidig ikke investeres i velfærden til bare at beholde det niveau, vi har i dag. Det er med andre ord et bluffnummer, når man giver lidt med den ene hånd og tager endnu mere med den anden.

Uligheden stiger i Danmark, ret markant endda. Vi hører fra Liberal Alliance, at økonomisk ulighed er et ikkeproblem, som venstrefløjens har opdigtet. Sig det til de familier, der står i kø for at få julehjælp, sig det til de børn, der vokser op i fattigdom, hvor der ikke er råd til et par fodboldstøvler, sig det til de flygtninge, der allerede nu lever på en så lav integrationsydelse, at man faktisk ikke kan leve af den. Men de skal lige have lidt mindre, de skal nemlig have 2.000 kr. mindre at leve for. Det har vi Rockwool Fondens ord for man ikke kan leve for i Danmark. Men uligheden ser vi ikke kun hos dem, der har allermindst. De allerrigeste stikker også af fra os andre. De bliver begavet med skattelettelse målrettet de rigeste. De rigeste virksomhedsarvinger i det her land fik også en kæmpe gave af regeringen efter et omfattende lobbyarbejde. Uligheden stiger i de her år, men det behøver ikke at være sådan. Det er et resultat af politiske valg, og vi kan ændre det, hvis der vælges et andet politisk flertal.

Klimaforandringerne er vor tids største udfordring. Det er faktisk en underdrivelse af dimensioner at sige udfordring, for vi står over for menneskehedens største katastrofe. Vi deltager i klimatopmøder,

hvor regeringen lover guld og grønne skove, men herhjemme sker der ikke rigtig noget. Jo, det er rigtigt, vi har lavet en energiaftale, og den er god, og den er fin, og jeg tror, vi alle sammen er glade for den. Men helt ærligt, det batter jo ikke noget i det store regnskab.

Kl. 15:36

Vi skal have en forpligtende klimaplan, vi skal have omlagt vores landbrug til at blive bæredygtigt, vi skal sætte ind på transportområdet. Men der kommer ikke noget fra regeringens side. Statsministeren står her på talerstolen og lover 1 million elbiler i 2030. Det er rigtig godt, men det er en gratis omgang, når det ikke bliver fulgt op med handling. 2030 er om højst 12 år, og hvordan når vi målene? Ved at lave en aftale, der giver 1.000 elbiler? Det svarer til halvdelen dags salg af benzinbiler! Regeringen er stolt af at have lavet registreringsafgifter på biler af tre omgange. Jeg tror, Liberal Alliance er mest stolt. Samtidig er der blevet sat afgifter på elbiler i den tid, regeringen og den tidligere Venstre-regering har været ved magten. Alligevel er man overrasket over, at der ikke bliver solgt nogen elbiler i det her land – det er meget mærkeligt. Det gælder specielt for en regering, der tror på incitamenter. Man hæver afgifter på elbiler og sænker registreringsafgiften på benzinbiler, og så lige pludselig står vi i en situation, hvor der aldrig tidligere har været flere benzinbiler i det her land og på de her veje. Det er meget mærkeligt, meget mærkeligt.

Klimarådets tidligere formand skar det ud i pap for regeringen. Jeg citerer: Det er ikke tilfredsstillende, at vi sænker tempoet i reduktionen af drivhusgasudledning så meget i det kommende årti, som der er lagt op til. Der skal sættes ind over en bred front, og så skal vi bare i gang. Det sagde Peter Birch Sørensen, tidligere formand for Klimarådet. Han fik ikke lov til at fortsætte, og regeringen har tilsyneladende været utilfreds med, at han og Klimarådet tillod sig at påpege det, der er sandt, nemlig at regeringen er alt for langsom til at gøre, hvad der skal gøres for at nå vores klimamål og leve op til det, vi selv har skrevet under på i Parisaftalen. Heldigvis kan det jo være, at der faktisk er nogen, der følger med ude bag skærmen i dag og ikke er stæet af endnu, så derfor vil jeg gerne sige tak til jer, jer, der demonstrerer, jer, der giver jeres mening til kende, jer, der siger til os politikere, at det haster, til børn og unge, der spørger, hvorfor de skal gå i skole, når vi sætter deres fremtid på spil, til dem, der står ude foran Christiansborg hver eneste torsdag, når vi møder på arbejde, og siger: Hvad bilder I jer egentlig ind? I sidder derinde og trækker tiden, mens katastrofen bare nærmer sig, for vi har ikke tid.

Det er ikke en umulig opgave, det er ikke en umulig opgave. Liberal Alliance sidder og griner, men måske skulle man lytte til dem, der demonstrerer derude. Det er ikke en umulig opgave, det er det kun, hvis vi fortsætter status quo. Men vi kan godt gøre det helt anderledes, så vi ikke sætter vores børn og børnebørns fremtid på spil på den måde, som det ser ud lige nu.

Vi skal styrke velfærden, skrue op for de grønne ambitioner og give hinanden mere ro på, og så skal vi sætte en effektiv stopper for den politik, der betyder, at tusindvis af børn i Danmark vokser op i fattigdom med langt dårligere chancer end deres kammerater. SF vil med vores finanslovsforslag – sådan et har vi lavet; vi laver også ændringsforslag, vi skal stemme om senere – skabe et mere lige Danmark, hvor alle har chancen for at være med. For det skal ikke være vores pengepung, der afgør, om vi kan få en ordentlig pleje, når vi bliver gamle, en god behandling, når vi bliver syge eller undervisning i verdensklasse, når vi går i skole. Derfor har vi i vores finanslovsforslag afsat 200 mio. kr. mere til plejepersonale på sygehusene, og vi har penge til faste teams i ældreplejen.

Vores børn og unge skal have mere ro på, flere pædagoger, mindre klasser og mere tid til at udvikle sig i deres eget tempo, og der skal være plads til, at man ikke altid går den snorlige, målrettede vej. Derfor har vi sat de nødvendige midler af til et klasseloft på højst 24

elever i klasserne, til at afskaffe uddannelsesloftet og afskaffe omprioriteringsbidraget.

På samme måde skal vi gøre meget mere for at få ro på og undgå den stress, vi ser sprede sig på arbejdspladserne, blandt vores børn og unge og blandt arbejdsløse. Vi skal investere i arbejdsmiljøet og give alle mulighed for en værdig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. I vores forslag er der råd til at tilføre Arbejdstilsynet 100 mio. kr. allerede næste år. Samtidig skal vi skrue markant op for de grønne ambitioner. Der skal være mere plads til vild natur, vi skal passe langt bedre på vores drikkevand, og så skal vi have en overordnet klimaplan, der vil vise vejen, ikke bare herhjemme, men også internationalt. Derfor har vi i vores finanslovsforslag afsat 1 mia. kr. til natur og miljø og 1 mia. kr. til klimatiltag.

Endelig skal Danmark tage sit internationale ansvar for de flygtninge, der har allermost brug for vores hjælp, og igen begynde at tage kvoteflygtninge. Alt dette og mere til er fuldt finansieret, og det kan læses på vores hjemmeside. Vi viser dermed sort på hvidt, at en helt anden vej er mulig.

Det går ufattelig godt i Danmark – ufattelig godt. For nogle, og hvis man fokuserer på nogle nøgletal! Men udviklingen er skæv, uligheden stiger, klimaet svigtes, velfærden halter, og alt for mange bliver hægtet af. Det er jo egentlig et svigt af dimensioner, når vi har alle forudsætningerne. Vi er et rigt land, og vi kan gøre det bedre. Det viser vi i vores finanslovsforslag. Det kræver dog et nyt politisk flertal, og det håber jeg vælgerne vil huske, når vi skal til stemmerne næste år.

Jeg vil slutte med at citere Villy Sørensen: Det er godt, at vi har fået det bedre, men det var bedre, om vi havde fået det godt. Tak.

Kl. 15:43

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til fru Lisbeth Bech Poulsen.

Inden vi går over til spørgsmålene, vil jeg gerne sige, at den måde, vi har indrettet salen på nu, betyder, at hvis man står i den midterste åbning og småsnakker med sine kollegaer, så virker åbningen som en tragt, og snakken går lige herop og distraherer talerne. Det har vi jo ikke lyst til. Vi synes, de skal have maksimal opmærksomhed. Så derfor jeg vil gerne anbefale, at hvis man har brug for at samtale – og det kan jo være vigtige forhandlinger og alting – så kan man lige sætte sig ligesom de to kollegaer, der sidder der, eller stå lige bag ved en af søjlerne, for så er lyden ikke så forstyrrende. Så kan vi godt tåle dæmpet samtale herinde. Det var bare en praktisk oplysning, for det var lige ved at tage overhånd nu, mens fru Lisbeth Bech Poulsen holdt sin ordførertale.

Det første spørgsmål kommer fra hr. Jacob Jensen, Venstre.

Kl. 15:43

Jacob Jensen (V):

Tak for det, og også tak til fru Lisbeth Bech Poulsen for talen. Jeg vil bare stille det helt konkrete spørgsmål om udlændingepolitikken, som jo også er en del af finanslovsforslaget, og den efterhånden meget omtalte ø Lindholm, hvor der skal etableres et tredje udrejsecenter for kriminelle udviste asylansøgere: Hvordan stiller SF sig til det spørgsmål, og hvordan ser man socialdemokraternes ageren i det spørgsmål, når man nu her i dag har fået at vide, at man fra Socialdemokratiets side agter at stemme gult, altså ikke tage stilling til, om man er for eller imod? Er det, som SF oplever det, et ryk fra Socialdemokratiets side, eller er det bare noget taktik? Så det er altså to ting: Hvad er SF's holdning til det her spørgsmål, og hvordan oplever man socialdemokraternes ageren ved at stemme gult?

Kl. 15:44

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 15:44

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg håber faktisk, at der er nogle, der kigger med derude, for jeg synes, den her debat også har været lidt præget af myter, og det er godt, at vi i hvert fald ligesom er enige om, hvad det er, vi taler om. Jeg hører mange sige: Kriminelle udlændinge, sådan og sådan. Og jeg møder faktisk tit mennesker, som tror, at de her mennesker skal være på en ø i stedet for at være i fængsel. Det er jo ikke en undskyldning for, hvad de har gjort – jeg synes da, det er noget af det mest usolidariske at komme til et land og så begå alvorlig kriminalitet – men det her er bare for lige at opklare det. For der er faktisk rigtig mange, der tror, at det er i stedet for at komme i fængsel. Det her er jo folk, der har været i fængsel, har fået en dom og som – som DF's ordfører jo også gjorde opmærksom på – som følge af den dom så skal udvises. Når man så ikke kan rejse ud af forskellige årsager, er man på tålt ophold i Danmark.

Vi synes i SF, at det er en god idé at adskille dem, der skal udvises som følge af en dom, fordi de har begået kriminalitet – i mange tilfælde meget alvorlig kriminalitet – fra de børnefamilier eller andre, som ikke har gjort noget, men simpelt hen bare ikke har fået lov til at få ophold i Danmark. Så den adskillelse synes vi er en god idé.

Når man så har valgt en ø, hvor det koster kassen at rengøre den og det kommer til at tage lang tid, før man overhovedet kan flytte nogle dertil, så tænker man: Hvorfor lige den ø? Er det mon, fordi man så kan sige, at der er nogle mennesker, der skal ud på sådan en svinepestø, eller hvad? Vores pointe er, at det er en meget, meget dyr løsning. Vi havde meget hellere set en anden løsning, der slet ikke var så dyr. Men det at adskille de mennesker fra hinanden synes vi er en god idé.

Kl. 15:46

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 15:46

Jacob Jensen (V):

Nu nåede ordføreren ikke helt at svare på mit andet spørgsmål, fair nok, om hendes vurdering af Socialdemokratiets gøren og laden, altså at man vælger ikke at tage stilling, men at man ligesom af taktiske hensyn vælger at sige hverken for eller imod. Men noget tilsvarende gør sig gældende i forhold til et spørgsmål, som fru Lisbeth Bech Poulsen jo også har stillet et ændringsforslag om, nemlig at tilbage-rulle integrationsydelsen, som den så ikke længere hedder – men vi ved, hvad det er, vi taler om. Hvordan stiller fru Lisbeth Bech Poulsen sig så til det, at Socialdemokratiet også her vælger at sige hverken for eller imod? Oplever hun, at det er et skred i retning af det, som SF egentlig mener, når man nu trods alt ikke siger, at man vil støtte regeringen i det her, men at man bevæger sig i en retning af at gå fra at stemme grønt til regeringens forslag til nu at stemme gult, og at næste skridt så må være at bevæge sig over hos SF i forhold til at tilbagerulle integrationsydelsen til det højere niveau, der var under den tidligere S-SF-ledede regering?

Kl. 15:47

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:47

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg vil ikke stå her og være en eller anden puppet, der skal svare på Socialdemokratiets vegne. Socialdemokratiets ordfører har været heroppe og svare på de spørgsmål. Jeg vil gerne svare på, hvad vi i SF vil kæmpe for. Vi vil kæmpe for, at vi igen skal tage kvoteflygtninge. Vi vil kæmpe for, at ingen skal leve på en så umenneskelig,

lav ydelse, som både den nuværende integrationsydelse og selvfor-sørgelses- og hjemsendelsesydelsen kommer ned på. Vi synes faktisk, det er noget svineri. Folk, der lever i det her land, skal ikke leve under så kummerlige vilkår. Rockwool Fonden har sagt, at man ikke kan leve for så få penge i Danmark.

Det er helt fint at have en stram udlændingepolitik. Vi kan sag-tens diskutere, hvem der skal være her, og hvem der ikke skal være her, men når det gælder dem, der er her, synes jeg simpelt hen – og jeg må sikkert ikke tage det ord i munden – det er noget svineri.

Kl. 15:48

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. René Christensen.

Kl. 15:48

René Christensen (DF):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Der er også blevet talt en del om det her med det demografiske træk, og hvor mange penge der bliver brugt. Ordføreren og jeg havde også en lille samtale om det i forbindelse med min ordførertale. Jeg vil gerne spørge ordføreren: Når nu SF går meget op i, at vi bruger pengene, er ordføreren så klar over, hvad realvæksten har været siden 2015 og frem til 2017, hvis man isoleret tager eksempelvis ældreområdet? Altså, hvor stor har realvæksten været på ældreområdet siden valget og frem til 2017? Er ordføreren opmærksom på det?

Kl. 15:48

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 15:48

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg kan ikke huske, hvad realvæksten har været på alle politikområ-der. Jeg er sikker på, at spørgeren vil fortælle mig om det lige om lidt. Men alle er enige om – det var DF faktisk også engang – at man skal have i hvert fald omkring 0,7 eller 0,8 pct. i vækst i det offentlige forbrug for at kunne følge med den demografiske udvikling. Man skal faktisk over 1 pct., hvis man også skal følge med den velstands-stigning, som vi oplever ude omkring i samfundet, og folk har så og-så en forventning om, at de så får de nye typer behandlinger osv.

Jeg har jo lagt mærke til i de sidste debatter, vi har haft, at DF lige pludselig synes, at det er ligegyldigt, hvad promillen er i stignin-gen i det offentlige forbrug, og det undrer mig lidt. For jeg kan da huske, at der for bare et år eller halvandet år siden ikke var grænser for, hvor mange gange tallet 0,8 blev nævnt. Det kom som et mantra fra DF's side. Det var et helligt tal, man ville ikke gå på kompromis, det var et krav til regeringen, og regeringen var afhængig af DF, blev der sagt. Man ville ikke gå på kompromis med det. Så synes jeg ba-re, at det er lidt mærkeligt, at det lige pludselig er fuldstændig lige-gyldigt. Det er fuldstændig ligegyldigt. Jeg er sikker på, at spørgeren nu vil opklare det med ældreområdet.

Kl. 15:50

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 15:50

René Christensen (DF):

Ja, for det er det, der er interessant. Hvis man tager ældreområdet – og det er også det, alle herinde i salen siger – så bliver vi flere og flere ældre, og det skal vi også finansiere. Den gennemsnitlige årlige realvækst i procent fra 2015 til 2017 har været 2,04, altså over 2 pct., på ældreområdet. Det er jo det, der er interessant, for der er ikke bare lagt 0,6 eller 0,5 pct. ned over det hele, så det bare er et spørgsmål om, at alle får nogle penge, og så er vi glade. Nej, der har vi jo sam-

men med regeringen – og det er vi rigtig glade for – bl.a. prioriteret en værdighedsmilliard, som er sendt ud til kommunerne. 1.000 mio. kr. om året er kommet ud til kommunerne, og det viser jo netop, at det her med at prioritere, hvad pengene skal bruges til, er langt bedre at have en diskussion om i stedet for at have en diskussion om at bruge pengene.

Bare for at gentage, hvad der er det rigtige tal: Det er over 2 pct., der bliver brugt på ældreområdet, og det er vi rigtig stolte af, og det er vi glade for i Dansk Folkeparti. Har det så gjort, at der er kommet guldvandhaner over det hele? Nej, det har det bestemt ikke. At prioritere er jo faktisk det, der har været behov for, og derfor er diskussionen også nødvendig. Vi er jo nødt til at prioritere, hvad vi bruger pengene på, i stedet for kun at tale om at bruge dem. Ældreområdet er et af de områder, som har behov for et kraftigt løft fremadrettet, også i økonomien, og vi kan bare se, at med det niveau, vi har nu, har vi ligget 2 pct. højere siden valget i 2015.

Kl. 15:51

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:51

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Hvis det er ligegyldigt med procentsatser, eller hvad man investerer i, enten i det brede velfærdsområde eller specifikt i et område, så burde det jo også være lige meget på ældreområdet, men det er det ikke her. Jeg ved godt, hvad ordføreren vil sige, nemlig at man har prioriteret ældreområdet. Det synes jeg også er fint. Men gå ud og sig det til de sosu'ere, der løber stærkt, eller de ældre, der ikke får den pleje og omsorg, de har behov for. Der er alle de eksempler, vi hører igen og igen, på, at man efter et langt liv, hvor man har betalt skat, alligevel ikke får noget, vi bare synes er grundlæggende værdigt. Jeg tror altså også, at spørgeren er opmærksom på, at det ikke er godt nok, som det er nu.

Kl. 15:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Øjvind Vilsholm.

Kl. 15:52

Øjvind Vilsholm (EL):

Tak. Tak til ordføreren for en tale, som også adresserede klimakrisen og de udfordringer, vi står over for der. En del af den ret store miljøbelastning, vi står for i Danmark, er jo vores plastikforbrug, og det, at vi bruger plastik i stort omfang og brænder det af bagefter. Regeringen kom med sit svar her i forrige uge med en plasthandlingsplan, som indeholder et nationalt plastcenter, der skal se på nogle løsninger, måske i fremtiden, og nogle sektorsamarbejder inden for f.eks. landbrug og byggeri. I Enhedslisten ser vi meget gerne, at vi får noget cirkulær økonomi, så vi ikke bliver ved med at producere ny plast, som vi brænder af, men faktisk får brugt den plast, vi har, flere gange, og altså stopper input så at sige. Hvad har SF af svar i den her sag? Tænker SF, at regeringens plan er god nok?

Kl. 15:53

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:53

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak for spørgsmålet. Man må sige, at regeringen og ministeren trods alt har fået øjnene op for, hvor stort et problem det her er. Det synes jeg også man skal anerkende. Men det svar, regeringen kom med, er jo, at det ikke er nok. Altså, det er ikke bare et problem, vi har i Danmark, det er et globalt problem, lige fra mikroplast til det plast, der

er synligt, det, der ender i vores fødevarer, i vores kroppe, som er med til at binde alle mulige ting, som giver hormonforstyrrelser osv., så det er rigtig farligt.

Jeg ved, at vores nuværende ordfører, fru Trine Torp, er meget opmærksom på det, og så vidt jeg ved, har man også et godt samarbejde i Enhedslisten og SF. Der skal mere genanvendelse af det til, for ellers ender det ude i vores spildevand, det ender ude på vores marker, det ender i vores hav, det ender i vores fisk osv. Og der skal man altså bruge nogle helt andre teknologier for at komme det til livs og også investere i området. Bl.a. ved vi, at der ender rigtig meget plastik ude på markerne, fordi det kommer i spildevandssystemet, og så ender det ude på landmændenes marker, og det skal jo simpelt hen ikke være der. Plast er et udmærket materiale til mange ting, men det skal genanvendes, det skal ikke ende ude i naturen eller inde i vores kroppe.

Kl. 15:54

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 15:54

Øjvind Vilsholm (EL):

Tak, og også tak for, at ordføreren adresserer mikroplast, som jo er et stigende problem, og som er noget, som vi også ser brede sig til vores drikkevand. Den største synder i forhold til mikroplast er faktisk bildæk – de udgør 60 pct. af den mikroplastforurening, som Danmark står for. Og det er jo fuldstændig rigtigt, at det spreder sig alle steder, særlig i vandmiljøet i havet, hvor vi også ser f.eks. spækhuggere, som er stærkt truet på grund af plast, som gør, at de faktisk ikke kan forplante sig. Noget for at sikre, at vi får styr på plastforbruget, ikke mindst mikroplast, kunne jo være at anvende afgifter. Det må jeg jo så sige at jeg ikke har set nogen forslag fra regeringen i forhold til. Men kunne SF tænke sig at lægge nogle afgifter på f.eks. forbrug af plast i forskellige sammenhænge, så vi får stoppet plastforbruget?

Kl. 15:56

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:56

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Ja, vi tror, der skal flere ting til. Én ting er afgift på plast, nu er plast også mange forskellige ting, og det ved ordføreren jo bedst, afhængigt af hvordan det bliver brugt og i hvilke sammenhænge osv., og der er noget af det plast, som allerværst, fordi det binder andre meget farlige stoffer. Men en vej er afgifter – jeg tror, vi skal gøre flere forskellige ting – noget andet er også, at der er dele af plastindustrien, der er meget progressive og gerne vil gå videre ad den rigtige vej for at få brugt mindre plast, genanvendt det og brugt det på den rigtige måde. Det synes jeg faktisk er meget positivt, og her kan vi i hvert fald se en industri, hvor der er nogle gode kræfter, der gerne vil bidrage. Det er jo også meget klogt, for ellers måtte vi sige, at det simpelt hen er så farligt, at vi må udfase det. Det at få det brugt på den rigtige måde og få det genanvendt er også en vej at gå, men vi skal have mindsket brugen af det, specielt det, der ender de forkerte steder, for det er altså noget af en miljø- og naturkatastrofe og også biodiversitetskatastrofe, at det ender de steder.

Kl. 15:57

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er turen kommet til hr. Christian Poll, Alternativet.

Kl. 15:57

Christian Poll (ALT):

Tak for det. Nu siger ordføreren jo, at klimaforandringerne er den største katastrofe, vi står over for, og det er jeg jo fuldstændig enig i. Organisationen CARE har regnet sig frem til, at Danmark som et led i Parisaftalen skal betale en støt stigende klimabistand, som skal ende på omkring 5 mia. kr. i 2020, hvis vi skal yde vores fair bidrag til den her aftale.

Jeg kan se, at I i jeres finanslovsforslag vil give 300 mio. kr., tror jeg, til klimabistand, og det er jo et godt skridt på vejen, men er det så en del af udviklingsbistanden, eller er det additionelle midler, og er I villige til at gå videre op i den størrelsesorden, som CARE fremhæver, altså op til flere milliarder kroner årligt?

Kl. 15:58

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:58

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det er rigtigt – og tak for, at ordføreren har læst vores finanslovsforslag. Vi skal have adskilt den almindelige udviklingsbistand fra klimabistanden, og det ved jeg at vi enige i, for jeg ved, at Alternativet også mener det. Vi ønsker at afsætte 1 mia. kr. til en klimastrategi herhjemme, og en del af det skulle også gerne udmunde i nye teknologier, som vi kan hjælpe andre lande med, for der er faktisk også rigtig meget gøre ved hjælp af nye teknologier, deling og eksport af knowhow osv.

Så er det rigtigt, at vi i det her finanslovsforslag har afsat 300 mio. kr. til en selvstændig klimabistand. Det beløb skal selvfølgelig øges, men det her er, hvad vi kunne finde frem til som en start.

Kl. 15:59

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 15:59

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak. Ordføreren nævnte, at der er blevet 12.000 flere fattige børn i Danmark. Og nu står vi så med en finanslov, som skaber endnu flere fattige børn og endnu flere fattige familier, når integrationsydelsen forringes. SF er jo med i den såkaldte ghettoaftale, hvor vi kommer til at miste 10.000 almene familieboliger, uden at beboerdemokratiet har indflydelse på det. Der er SF så kommet frem til, at man ikke er med til at finde løsninger på, hvor de fattige skal bo. Vi har altså 15 boligområder, som står over for at skulle lave afviklingsplaner, hvor man vil komme frem til, at der er 10.000 færre almene familieboliger.

Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvor SF forestiller sig at de fattigste familier skal bo. For der bliver flere fattige familier med den finanslov, som andre vedtager i dag.

Kl. 15:59

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:00

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg må sige, at jeg faktisk er en lille smule indigneret over den måde, nogle insinuerer, at SF ville være med til at lave en aftale – det, nogle med et meget grimt ord kalder ghettoaftalen, jeg bryder mig ikke selv om det ord, måske er det også, fordi jeg selv er vokset op i en almen boligblok, at jeg synes, det er et ret grimt ord – der smider folk ud på gaden, uden at de har tag over hovedet. Det er jo fuldstændig vanvittigt.

Den aftale skal betyde, at vi får nogle bedre boliger. Der er boliger, der måske i sidste ende skal rives ned – måske – hvis man lokalt selv vil det de steder, det drejer sig om. Men hvad er det, Enhedslisten aldrig siger? Det er, at i den aftale skal der være midler til udvikling, lokaludvikling, at man gør ligesom i Aarhus, nemlig at man får åbnet op. Et medlem af Enhedslisten, der er meget, meget beboeraktiv, og jeg tror godt, ordføreren ved, hvem jeg taler om, siger, at det er den her vej, man skal gå, at man bliver nødt til at få åbnet op, at man bliver nødt til at få gjort nogle ting, så vi ikke i stadig højere grad bor isoleret fra hinanden.

Jeg vil sige som en, der selv er vokset op sådan et sted – min egen partiformand er vokset op sådan et sted, min egen gruppeformand og flere andre i min folketingsgruppe er vokset op sådan et sted – at det at synes, at det mest progressive bare er at lade stå til, og at de fattige så kan få lov at bo der, hvor de altid har gjort, synes jeg ikke er progressivt.

Kl. 16:01

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Der er et spørgsmål mere fra hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 16:01

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg har mødt mange SF'ere, som har svært ved at forstå, hvorfor SF's folketingsgruppe er med i den aftale, og det har jeg også selv svært ved at forstå. Vi står over for at miste 10.000 almene boliger. Det er en afviklingsplan, og jeg siger ikke, at boligerne bliver revet ned, der kan også ske privatiseringer, sådan at disse boliger bliver solgt. Og jeg har meget svært ved at forstå, at det er SF's politik at gå ind i at underminere beboerdemokratiet. For det er jo det, man gør. Det er også derfor, der er den her utilfredshed ude i den almene sektor. Det, der sker i Aarhus, er, at man er gået i gang med noget, som beboerdemokratiet har besluttet, og så kommer Folketinget og byrådet og vedtager noget, man skal gøre. Det er ikke den rigtige måde at gøre det på. Der er en forandring i gang derude, og Enhedslisten støtter sådan set det, beboerdemokratiet kommer frem til, men vi støtter ikke det, SF dikterer herinde fra Christiansborg.

Så jeg synes, der er al mulig grund til at være dybt bekymret over, hvad det er, SF's folketingsgruppe har bevæget sig ud i. Der kommer nok en dag, hvor I vågner op og finder ud af, at det her er jeres DONG-sag anno 2018.

Kl. 16:02

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Så er det ordføreren.

Kl. 16:02

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg kan godt forstå, at der er mange, der er meget bekymret over den aftale, sådan som den er blevet italesat i medierne – fuldstændig uden nuancer! Det eneste, der er dér, er, at der er en nedrivningspulje: Vi river jeres hjem ned, I har ikke noget sted at bo, intet tag over hovedet. Det er det, den aftale går ud på. Det er simpelt hen ikke rimeligt.

Den aftale handler om, at vi skal få en mere blandet beboersammensætning i det her land. Der, hvor jeg er vokset op, var der det, der hed blokken, og så var der parcelhuse, og så var der villaer. Forfatteren Lars Olsen har måske bedre end nogen beskrevet, hvad det er for en udvikling, der er sket i det her land de sidste 30 år. Der er ikke kun fattige ghettoer, men også rigmandsghettoer, hvor børnene ikke går i skole sammen med nogle, der ikke ligner dem selv. Det er noget af det værste og det farligste for et lands sammenhængskraft.

Vi har på venstrefløj i årtier råbt på en boligpolitik. Hvorfor diskuterer vi ikke boligpolitik i det her Folketing? Og da vi så havde chancen, havde vi da ønsket, at Enhedslisten var kommet med ind i

det forhandlingsrum. Det er ikke alt i den aftale, som vi synes er perfekt. Vi har også arbejdet for at få ting ud, og det er lykkedes. Socialdemokratiet har også arbejdet for at få ting ud, og det er lykkedes. Hvis vi ikke var gået ind i det her, var Landsbyggefonden blevet fuldstændig ruineret af regeringens planer.

Så jeg vil ikke sige undskyld på SF's vegne. Det er ikke alt, der er perfekt, men at det er progressivt bare at lade stå til og sige, at vi ikke ændrer noget, mener jeg ikke.

Kl. 16:03

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Det er faktisk muligt at følge sin taletid, hvis man kigger ned (*Lisbeth Bech Poulsen* (SF): Jamen jeg kiggede også) – så kan man helt selv styre det og være fri for, at jeg eventuelt skal sige noget.

Men nu går ordet så til hr. Julius Graakjær Grantzau, Alternativet. Værsgo.

Kl. 16:04

Julius Graakjær Grantzau (ALT):

Tak for det. Og tak for en fantastisk ordførertale, som jo måske sådan spot on beskriver situationen lige nu – sådan i forhold til den kontrast, der ligger i, at selv om det går så godt og nærmest aldrig har gået bedre, vælger man alligevel ikke at investere i fremtiden og vores fællesskab. At det går så godt, reduceres måske til den økonomiske bundlinje; det er jo muligt samtidig ikke at have det godt, som ordføreren også nævnte. Altså, selv om det går så godt, behøver vi mennesker ikke nødvendigvis at have det godt af den grund – og det behøver naturen og planeten heller ikke, når det kun handler om den økonomiske bundlinje.

Når det nu går så godt rent økonomisk – for jeg tænker, at ordføreren er enig i, at det på det punkt går godt – hvad mener SF så om det her med at blive ved med at hive olie op af Nordsøen, som vi også tidligere har talt om?

Kl. 16:04

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 16:04

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det er da rigtigt, at det er et dilemma, men når vi i SF er endt med at gå med i den aftale, er det, fordi vi kan se, at vi ikke bliver uafhængige af olie i morgen; det ved jeg også at Alternativet heller ikke tror på. Hvis man kunne lave en snuptagsløsning, hvor vi blev fossilfri i morgen eller i næste uge, så ville vi selvfølgelig vælge den.

Jeg tror alligevel, at der er et overlap mellem Alternativet, De Radikale, Socialdemokratiet, Enhedslisten og SF, og hvis vi har den ambitiøse målsætning; hvis vi har de delmål; hvis vi har den klimaplan, der er forpligtende, for at vi kan nå de mål, og ikke bare siger 1 million elbiler og alle de der ting her og der, uden at der er noget forpligtende i det; altså, hvis vi går den vej, kan vi også godt gøre det, samtidig med at vi bruger noget af vores egen olie. For alternativet ville jo være, at vi importerede olie. Og desværre er mange oliestater i verden ikke nogen, man gider at være afhængige af – det er Rusland, Saudi-Arabien, Venezuela osv.

Derfor mente vi, at når vi alligevel er afhængige af olie i en vis periode – vi skal hurtigst muligt gøre os uafhængige – er det bedre, at det er vores egen, end at det er russernes.

Kl. 16:06

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det spørgeren.

Kl. 16:06

Julius Graakjær Grantzau (ALT):

Jamen så kan jeg bare konstatere, at det er uheldigt, at vi på den ene side kan lave en aftale om at hive mere olie op, men på den anden side ikke kan lave en aftale om at støtte det, som så skal komme i stedet for, som ordføreren rigtigt nok siger, med elbiler f.eks. Det er desværre kun den ene side af aftalerne, der går igennem.

Kl. 16:06

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 16:06

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Altså, jeg tror, at man bliver nødt til at sætte ind på mange fronter; det ved vi også – vi har det, der hedder den ikkekvotebelagte sektor. Vi ved, at der med hensyn til persontransporten virkelig skal gøres noget. Det kan ikke gå hurtigt nok med at komme væk fra fossilbiler. Vi ved, at landbruget er en stor udleder og udleder endnu mere, og der er rigtig mange landmænd, som gerne vil gøre det rigtige og blive bæredygtige, men de har brug for vores hjælp.

Vi ved, at vores forbrug skal ændres, og ved, at vores økonomi i sidste ende også skal ændres. Og det er nu, vi skal gøre det, for hvis man alene bekymrer sig om den økonomiske bundlinje, så bliver det kun dyrere; det bliver dyrere, jo længere tid vi venter. Og på et tidspunkt skal der så hårde midler i brug, fordi der ikke er et alternativ, at jeg tror, at dem, der kommer efter os, bliver ret forskrækkede, altså over, hvor hårde midler der skal i brug. For så er det ikke længere noget, der ligger lidt ude i fremtiden, men her og nu.

Kl. 16:07

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Så er det hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 16:07

Joachim B. Olsen (LA):

SF vil vel også gerne føre en ansvarlig økonomisk politik. Derfor vil jeg bede SF om at forholde sig til det faktum, at vi er inde i en højkonjunktur, at der er et kapacitetspres, mangel på arbejdskraft i byggeriet osv., og derfor skal man jo holde igen med det offentlige forbrug. Lige nu har vi en neutral finanspolitik, men havde man brugt flere penge, som SF foreslår, havde vi jo ikke haft en neutral finanspolitik. Så havde vi ført en finanspolitik i Danmark, som havde været med til at skubbe til en overophedning, og den er der jo nogen der skal betale for på et tidspunkt. Sådan er det som regel, og det er som regel folk, der på et tidspunkt bliver fyret. Der er jo en konflikt mellem det at ville føre en ansvarlig finanspolitik og det at ville bruge flere penge i den konjunktursituation, vi står i lige nu.

Kl. 16:08

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 16:08

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Hr. Joachim B. Olsen lyder næsten som en keynesianer, når han sidder dernede og siger det. Det er jo rigtigt nok – det er fuldstændig børnelærdom – at når det går godt, skal man på nogle områder holde lidt igen, og så er det meget godt at kickstarte økonomien, når det ikke går så godt. Det kan man jo så gøre på flere forskellige måder. Og når hr. Joachim B. Olsen taler om ansvarlig økonomisk politik, som om det er én ting, må jeg bare sige, at jeg ikke tror, vi er enige.

Det er rigtigt, at man kan holde igen på det offentlige forbrug og give los for det private forbrug. Man kan også vende det om og sige: Nu er mange af os faktisk ret rige, men vi synes, at der er nogle, der

er efterladt på perronen, og dem vil vi gerne investere i, eller vi vil gerne investere i vores velfærd eller i klimaløsninger. Det betyder så økonomisk set, og det er jo rigtigt, at så kan du ikke give los for privatforbruget, og du kan ikke give kæmpestore skattelettelser, for gør du begge dele i en højkonjunktur, får du overophedning. Du er nødt til at vælge. Forskellen på Liberal Alliance og SF er, at vi, når vi har en højkonjunktur, gerne vil investere i velfærden, så den også er fremtidssikret, vi vil gerne investere i vores børn og unge, vi vil gerne investere i klimaløsninger osv.

Men det, der gik galt i 00'erne, var blandt flere ting, at der kom en overophedning, fordi der også blev givet store skattelettelser af Anders Fogh Rasmussen-regeringen. Det, der også gik galt under Anders Fogh Rasmussen-regeringen, var, at man fuldstændig gav los på boligmarkedet osv., så vi endte i en finanskrise, hvor Danmark blev ramt hårdere end vores nabolande på grund af den førte politik.

Kl. 16:10

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 16:10

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg tror ikke, der er ret mange økonomer, der vil være enig i, at det var skattelettelser i 00'erne, der førte til overophedning. Mange økonomer problematiserede meget, at det offentlige forbrug var utrolig stort, at der ikke var styr på det offentlige forbrug, at kommunerne overskred budgetterne osv. Det offentlige forbrug sætter sig jo lige nu og her i øget aktivitet. Det gør skattelettelser ikke. De har en halv så stor aktivitetsvirkning. Så skal man vælge imellem dem i en højkonjunktur, skal man vælge lavere skat.

Men SF vil føre en stram finanspolitik. Så når nu man vil give los for det offentlige forbrug, som altså sætter sig i øget aktivitet med det samme – 1 mia. kr. mere i det offentlige forbrug næste år er lig med 1 mia. kr. i øget aktivitet – hvordan vil SF så, hvis SF får magten, føre en stram finanspolitik? Man vil øge det offentlige forbrug, og så må man trække noget aktivitet ud af økonomien på en anden måde. Hvordan vil SF gøre det for at føre en ansvarlig finanspolitik?

Kl. 16:11

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 16:11

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Vi ville f.eks. ikke have sænket registreringsafgiften tre gange, så vi har fået flere benzinbiler på vejene, end vi nogen sinde har set i danmarkshistorien. Det er et forbrug, der i den grad har sat sig en til en. Vi ville ikke give skattelettelser, og vi ville ikke fortsætte boligjobordningen f.eks. i en byggebranche, der visse steder er på vej til at blive overophedet. Så der er nogle områder. Men hr. Joachim B. Olsens parti vil jo gerne, selv om der er højkonjunktur, give bidrag til, at folk kan få lavet forskellige ting derhjemme af håndværkere, og vil gerne skubbe på forbruget ved at gøre benzinbiler billigere. Det er jo bare forskellige politiske synspunkter, vi har.

Kl. 16:12

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Så vil jeg faktisk sige tak til fru Lisbeth Bech Poulsen og give plads til den næste ordfører i rækken, og det er hr. Anders Johansson, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

(Ordfører)

Anders Johansson (KF):

Tak for det, og tak for ordet. Jeg vil gerne starte med at sige tak til vores regeringspartnere og Dansk Folkeparti for et rigtig godt samarbejde om finansloven. Vi har i samarbejde landet en aftale, hvor vi både investerer i vores sundhedsvæsen og sikrer en stram, men fair rets- og udlændingepolitik, fjerner bureaukrati for vores virksomheder og giver flere børn en god start på livet. Som konservativ kunne jeg næsten ikke ønske mig en bedre julegave.

Julefreden begynder så småt at sænke sig over Christiansborg – eller næsten da. For mens vi i blå blok har landet en stærk finanslovsaftale, er tonen lidt en anden i den røde lejr. Senest kunne man i Altinget læse, at hr. Morten Østergaard mener, at det er uklart, hvad fru Mette Frederiksen vil ud over at være statsminister. Jeg synes også, at det er uklart, hvilke løfter de tre statsministerkandidater i rød blok helt nøjagtig er kommet med. Den ene vil være statsminister for børnene, den anden vil være statsminister for klimaet og den sidste – ja, jeg kan godt forstå, at hr. Morten Østergaard er lidt forvirret. Men heldigvis handler politik jo om andet, end hvem der skal være statsminister. Politik handler først og fremmest om resultater, de resultater, som vi skaber for borgerne. Det er det, der betyder noget for danskerne.

På sundhedsområdet skal danskerne kunne få hjælp og omsorg, når de har brug for det. Det er en hjertesag for Det Konservative Folkeparti. Det var faktisk også tilbage i 1987 Poul Schlüter, som var foregangsmand og oprettede Sundhedsministeriet, et ministerie, som skulle sørge for kortere ventetid, mere sammenhængskraft og bedre behandling. De principper gælder den dag i dag. Vi investerer med finansloven 500 mio. kr. yderligere til at løfte sundhedsvæsenet med en ny sundhedsreform, en sundhedsreform, som skal være med til at sikre de principper, som også var med, dengang man grundlagde Sundhedsministeriet, kortere ventelister, mere sammenhængskraft og bedre behandling.

Danskerne fortjener et sundhedsvæsen i verdensklasse. Hvis man eksempelvis rammes af en alvorlig sygdom, skal man ikke være dårligere stillet, bare fordi man bor i Danmark, og selv om rekordmange kræftpatienter er i live, 5 år efter de har fået konstateret kræft, skal vi stadig væk gøre det bedre end i dag.

Det starter med forebyggelse. Derfor tilbyder vi nu drenge på linje med piger en HPV-vaccination, samtidig med at vi styrker børnevaccinationsprogrammet, så flere får de anbefalede vaccinationer. Men det er ikke kun forebyggelse, der er vigtig. Det gælder også borgernes ventetid til behandling og udredning. Vi investerer 100 mio. kr. i at forkorte ventetiden til f.eks. høreapparatsbehandling. Det er et område, som har haltet gevaldigt bagud de senere år.

De kriminelle skal også blive bedre til at høre efter, for ellers vanker der hårde straffe. I Danmark skal man have respekt for loven og vores fælles værdier. Med finansloven gør vi det tryggere for borgere og hårdere for de kriminelle. Eksempelvis sendes kriminelle udlændinge til et nyt udrejsecenter på øen Lindholm. Samtidig styrker vi kontrollen med udrejsende kriminelle ved de danske grænser og i lufthavne, og vi har fået afsat penge til at undersøge, om vi kan få fængselspladser i udlandet til udvisningsdømte kriminelle. Finansloven er dårligt nyt for kriminelle udlændinge, men også for dem, som overvejer at begå økonomisk kriminalitet, for vi afsætter penge til at styrke bagmandspolitiet, så de kan styrke indsatsen og kontrollen mod hvidvask. Vi vil ikke finde os i økonomisk kriminalitet – vi vil simpelt hen ikke finde os i det.

Kl. 16:17

Heldigvis er langt størstedelen af danskerne lovlige og betaler skat, den skat, de skal, og bidrager til fællesskabet, og det kan man virkelig mærke i disse tider, hvor det går rigtig godt med økonomien.

Dansk økonomi står knivskarpt, faktisk så skarpt, at hvis jeg går over min taletid med 1 minut – bare rolig, formand, det gør jeg ikke, men hvis jeg nu gjorde – ville der være skabt en ekstra privat arbejdsplads i Danmark, fordi siden valget er der kommet 153.000 nye private arbejdspladser i Danmark. Det svarer til et nyt job hver 11. minut. Der var nok nogle, der ville stille sig tilfredse med det, men det gør vi ikke. Vi ønsker et Danmark, hvor endnu flere bliver en del af det arbejdende fællesskab. Det kræver først og fremmest, at det bliver nemmere at være erhvervsdrivende i Danmark, fordi det jo er virksomhederne, som skaber nye jobs hver 11. minut. Derfor handler erhvervsvilkår ikke kun om virksomhederne, men i lige så høj grad om de borgere, som i dag er i arbejde, fordi virksomhederne skaber flere arbejdspladser.

Med finansloven fjerner vi bøvl og bureaukrati som f.eks. affaldsgebyret, et gebyr, et girokort, som sendes ud til 300.000 virksomheder hvert år, også til virksomheder, som ikke producerer affald. Og så kunne man jo i hvert fald fristes til at tro, at det i det mindste var en effektiv måde at inddrive skatter på, men det er altså heller ikke tilfældet. Affaldsgebyret giver skatteindtægter for 100 mio. kr., men det koster 50 mio. kr. alene i administration og i opkrævning. Så kort sagt, det er en dårlig forretning. I Det Konservative Folkeparti er vi rigtig glade for, at affaldsgebyret endelig ryger i skraldespanden.

Det er ikke kun virksomhedernes vilkår, vi forbedrer. Vi gør det også lettere at være studerende, for vi mener ikke, at det kan være rigtigt at straffe unge studerende, som gerne vil tage en ekstra tørn på arbejdsmarkedet ved siden af deres studie. Eksempelvis må studerende på ungdomsuddannelser kun tjene knap 8.000 kr. ved siden af deres su, selv om de både kan og vil arbejde mere. Sådan et loft er vi imod i Det Konservative Folkeparti. Derfor hæver vi de studerendes fribeløb, så de nu kan tjene 1.000 kr. mere om måneden ved siden af deres su. Det er ikke en afskaffelse, som vi helst havde set, men det er et skridt i den rigtige retning.

Når vi nu er ved de unge, kan vi jo starte med at snakke lidt om de yngste, børnene. De fortjener hver og en en god start på livet, men desværre starter nogle børn bagud på point, og når de starter bagud, forfølger det dem desværre rigtig mange år frem. Eksempelvis kan der være flere års forskel på børns sproglige og sociale kompetencer, når de begynder i skole, og det er en forskel, som er rigtig svær for mange af dem at indhente senere. Derfor er vi også glade for, at vi med finansloven investerer 1 mia. kr. i barnets 1.000 første dage. Det omfatter bl.a., at vi kan ansætte 475 pædagoger ekstra i de dagtilbud, hvor der er en høj andel af udsatte børn. Samtidig investerer vi 165 mio. kr. i en øget sundhedsplejerskeindsats i udsatte og sårbare familier, så vi kan sikre flere børn en god start på livet.

Der er mange andre solide resultater, som jeg kan fremhæve, øget rådighedsbeløb til pensionisterne, flere investeringer i miljø og klima og meget mere, men jeg lovede formanden, at jeg ikke ville gå over min taletid, så jeg må hellere til at runde af. Som konservative kan vi med tilfredshed se tilbage på endnu en finanslov med konservativt aftryk, der er med til at gøre en forskel i danskernes hverdag, og som jeg indledte med at sige, er det trods alt resultaterne, der tæller. Tak for ordet.

Kl. 16:21

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til den konservative ordfører. Der er en række korte bemærkninger, og den første er fra hr. Erik Christensen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 16:21

Erik Christensen (S):

Tak for det, og tak for talen. Jeg er en lille smule nysgerrig. Vi hører jo dagligt sygeplejersker og læger sige, at der er for lidt personale på vores sygehuse. Vi har også i dag drøftet, at der er problemer på

grund af mangel på praktiserende læger. Vi ved også, og det ved ordføreren også, da han jo også har sin gang i den kommunale verden, at der er mangel på det, vi kalder varme hænder, i ældreplejen.

Så derfor: Kan ordføreren forklare mig, hvordan De Konservative med deres nye skatteudspil kan mene, at der er råd til at give skattelettelser til danskerne, når vi i den grad mangler varme hænder, både på vores sygehuse og i ældreplejen, og når vi mangler noget af det vigtigste i vores sundhedsvæsen, nemlig de praktiserende læger? Og der, hvor der virkelig sættes tryk på i skatteudspillet fra De Konservative, er ovenikøbet på topskatten, og det vil sige, at det er sådan nogle som ordføreren og jeg, som i forvejen har vores på det tørre, som sådan set bliver endnu mere begunstiget. Kan ordføreren fortælle noget om, hvordan det kan lade sig gøre, at man kan finde penge til de her skattelettelser, samtidig med at der virkelig mangler ude i den nære velfærd?

Kl. 16:22

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 16:23

Anders Johansson (KF):

Det kan jeg meget let, fordi det jo er på præcis samme måde, som dengang man havde en socialdemokratisk ledet regering, hvor man også sænkede topskatten og samtidig jo også kunne opretholde et serviceniveau i den offentlige sektor.

Det er jo ikke et enten-eller. Det er ikke sådan, at man, hvis man sænker skatten, ikke samtidig kan investere i offentlig velfærd. Hvis ordføreren havde ulejliget sig med at læse om finansieringen i den plan, vi har lagt frem, så ville ordføreren også have kunnet se, at der faktisk efterlades et råderum på omkring 20 mia. kr. – altså 20 mia. kr., som kan investeres i alle mulige andre områder af det offentlige. Det kan være at styrke forsvar, politiet, ældreplejen, sundhedsvæsenet. Der er rigtig mange muligheder. Men det, som planen jo gør, er, at vi sikrer, at Danmark bliver mere velstående i fremtiden. Det øger bnp med 30 mia. kr. – altså at vi som samfund bliver 30 mia. kr. rigere ved at bruge pengene på en mere fornuftig måde.

Kl. 16:23

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Spørgeren.

Kl. 16:23

Erik Christensen (S):

Jeg vil bare spørge igen. Det er jo fuldstændig rigtigt i forhold til det økonomiske råderum, men der vil kun være 20 mia. kr. tilbage i det økonomiske råderum. Ifølge Finansministeriet skal der bruges 27 mia. kr. blot for at opretholde det serviceniveau, der er i dag. Så det betyder altså, at de sygeplejersker og de læger, som allerede i dag siger, at de løber alt for stærkt, og at der ikke er tid nok, og at der ikke er hænder nok – det samme gør de i ældreplejen ude i kommunerne – så skal løbe endnu hurtigere, for at ordføreren og jeg kan få lidt mere til os selv, selv om vi jo nok må indrømme, at vi sådan set har nok i forvejen.

Kl. 16:24

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 16:24

Anders Johansson (KF):

Jeg køber ikke den præmis om det demografiske træk, som jeg går ud fra at ordføreren henviser til, og at det en til en er det, der skal investeres i det offentlige, for at man ikke ændrer på serviceniveauet. Det er simpelt hen bare ikke korrekt.

Det demografiske træk er en teknisk beregning, som er beregnet ud fra en gennemsnitsbetragtning på, hvad det koster i det offentlige per hver enkelt borger, men det er jo klart, at den sidste borger i det her regnestykke ikke koster det samme som den første. Først og fremmest er der nogle stordriftsfordele, som slet ikke er indregnet i det demografiske træk. Derudover er det jo også sådan, at vi netop ikke fører finanspolitik efter en teknisk beregning i Finansministeriet.

Det er selvfølgelig noget, vi prioriterer fra gang til gang. Den her gang har vi jo faktisk prioriteret og investeret i rekruttering til de områder, som spørgeren nævner, nemlig at vi skal have uddannet nogle flere sygeplejersker, at vi skal have uddannet nogle flere læger, og at vi også skal have uddannet nogle flere til ældreplejen. Så lige præcis de områder er vi meget opmærksomme på.

Kl. 16:25

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Øjvind Vilsholm, Enhedslisten.

Kl. 16:25

Øjvind Vilsholm (EL):

Tak. Ordføreren nåede til, at tiden var ved at løbe ud, og det, der så var tilbage, som ordføreren ikke nåede at fortælle om, var bl.a. alt det gode, som finansloven skulle indeholde om bl.a. miljø og klima, sådan som jeg forstod det. Nu var der jo engang, hvor De Konservative var et meget grønt parti, men det mest grønne i øjeblikket er vel nærmest partibogstavet.

Når jeg så slår op i finansloven og slår op under det afsnit, der hedder »Mere natur i 2030«, bliver det ikke meget bedre. Der er godt nok en grøn naturpulje på 50 mio. kr., men de resterende penge, og det er faktisk ret mange – 150 mio. kr. – er sat af til stærkere beskyttelse af de danske kyster og til Dyrenes Vagtcentral, og så er der i øvrigt en pulje til håndtering af cirkusdyr. Det har vi selv været med til i Enhedslisten, så det skal jeg ikke kritisere. Og jeg skal såmænd heller ikke kritisere Dyrenes Vagtcentral, men jeg vil godt kritisere, at man kalder Dyrenes Vagtcentral og beskyttelse af de danske kyster for natur. Altså, det sidste er jo tværtimod beskyttelse mod naturen, og Dyrenes Vagtcentral har det fornuftige formål at tage sig af syge dyr, men det er jo ikke ligefrem naturen, vi hjælper på den måde.

Kunne ordføreren måske forklare mig, hvad det så er, der er så godt, som regeringen gør for naturen, når nu jeg ikke kan finde det i afsnittet, der hedder »Mere natur i 2030«?

Kl. 16:27

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Så er det ordføreren.

Kl. 16:27

Anders Johansson (KF):

Jamen spørgeren nævnte jo selv den her pulje på de 50 mio. kr. Men i forhold til kystbeskyttelse er det jo bare en rigtig, rigtig stor udfordring, at vi desværre ser klimaforandringer, som betyder noget for de mennesker, som bor tæt på kysten, og det er vi nødt til at tage alvorligt – altså, det er en rigtig, rigtig stor udgift, og der har vi som samfund også et ansvar over for dem, som oplever de her vandstandsstigninger, som oplever stormflod gang på gang. Det er jo det, som vi har ønsket at sætte ind over for.

Jeg synes ikke, vi er uambitiøse. Altså, jeg synes faktisk, at vi er meget ambitiøse. 50 mio. kr. i en naturpulje er i min optik rigtig mange penge.

Kl. 16:27

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Øjvind Vilsholm, Enhedslisten.

Kl. 16:27

Øjvind Vilsholm (EL):

Det er jo smag og behag, hvad man synes er ambitiøst. Og hvis 50 mio. kr. til naturen er ambitiøst, kan man jo sige, at man er dobbelt så ambitiøs i forhold til afskaffelse af affaldsgebyret, hvor man jo bruger 50 mio. kr. på det. Det har godt nok kostet 100 mio. kr. for virksomhederne. Og jeg er nu ikke helt sikker på, at ordføreren har ret i, at halvdelen var administrationsgebyr – det var nok noget mindre. Det er i hvert fald det, som vi kan se i høringssvarene.

Men De Konservative og regeringen har jo også råd til at sætte 80 mio. kr. af til et vildsvinehegn. Så jeg vil sige, at det ville være rart, hvis ambitionerne så rakte noget videre end de 50 mio. kr., når man nu kan bruge så mange penge på noget, der ikke har noget med naturen at gøre, og i øvrigt kalder det natur.

Kl. 16:28

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 16:28

Anders Johansson (KF):

Jamen der er jo rigtig mange ting i finanslovsaftalen, og spørgeren kommer med et par af de gode initiativer, der er der. Der er også rigtig mange andre gode initiativer, som også har med miljø eller klima at gøre. En anden ting er jo sådan noget som luftforurening – det er også noget, der betyder rigtig meget for danskerne, altså at der er et ordentligt miljø der, hvor de færdes. Der har vi f.eks. sat penge af til at lave en skrotningspræmie for brændeovne, som jo også betyder rigtig meget. Det er noget, som faktisk er sundhedsskadeligt.

Så der er rigtig, rigtig mange gode initiativer på det her område, og jeg er glad for, at spørgeren anerkender, at der er rigtig mange initiativer i vores finanslov.

Kl. 16:29

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Christian Poll, Alternativet.

Kl. 16:29

Christian Poll (ALT):

Tak. Ja, vi kender jo partiet som det grønne parti i den blå blok, og det glæder mig. Men jeg er så lidt nysgerrig på, hvor de store ting bliver af. Jeg husker, at Mette Abildgaard, tror jeg det var, var med miljøministeren ude at udpege de her nye skove, som jo bliver færdige om 30-40 år, og som øger naturarealet med 0,4 pct. Jeg synes ikke, det er imponerende, og jeg tænker på, om ordføreren her kunne være interesseret i det, som interesserer os meget for øjeblikket, når nu vi taler finanslov, nemlig at lave en grøn gennemgang af finanslovsforslaget hvert år og præsentere, hvad det finanslovsforslag, man nu fremsætter, betyder for den bæredygtige omstilling, altså for de tre bundlinjer i den bæredygtige omstilling. Det, vi kigger på lige nu, er jo typisk kun den økonomiske, hvordan der bliver skabt vækst, men man kan faktisk ikke lige gennemskue – og det har jeg lige fået et svar i dag fra finansministeren om – hvad den her finanslov egentlig kommer til at betyde for hele det grønne område. Kunne det være interessant for ordførerens parti at være med i den slags?

Kl. 16:31

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 16:31

Anders Johansson (KF):

Vi synes, det er vigtigt, at vi tager klimaproblematikken meget alvorligt, og jeg synes faktisk også, at vi i finanslovsforslaget adresserer nogle af de udfordringer, vi har. Vi sætter bl.a. den her ekstra

milliard kroner af, som bl.a. sikrer, at vi får gjort noget ved transportsektoren, som jo er en af vores helt store udfordringer på klimaområdet.

I forhold til det, som spørgeren er inde på, går jeg ud fra, at det er noget af det, som egentlig kan sammenlignes lidt med det grønne regnskab, som man havde tidligere. Det er vi i Det Konservative Folkeparti bestemt ikke modstandere af. Som jeg har forstået det, er der nogle kriterier fra EU, som gør, at man alligevel skal gennemregne en del af tingene. Og hvis det ikke er et stort ekstraarbejde, har jeg personligt og Det Konservative Folkeparti ikke noget imod, at der bliver lavet et grønt regnskab.

Kl. 16:31

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Så er det hr. Christian Poll, ja. Værsgo.

Kl. 16:31

Christian Poll (ALT):

Det er jeg glad for at høre, for det her er jo ikke bare sådan en fjollet indsats, vi foreslår. Det er jo et arbejde, som OECD bl.a. laver, og som andre førende organisationer også har arbejdet med gennem tiden. Så jeg hører det lidt, som at jeg kan forvente, at hvis vi kommer med et forslag her i Folketinget om at integrere den her slags ting i finanslovsprocessen her i Danmark, vil De Konservative faktisk gerne være med på det.

Kl. 16:32

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 16:32

Anders Johansson (KF):

Som jeg sagde, er det ikke noget, vi fra konservativ side er modstandere af. Jeg ved, at prioriteringen har været, at der i forvejen ligger nogle kriterier. Nu nævner ordføreren OECD, men jeg mener faktisk også, at der er noget fra EU, der gør, at man alligevel skal lave nogle af de her beregninger. Men det er klart, hvis der ikke ligger en masse ekstra administration eller bureaukrati i det, synes vi sådan set, det kan være et fornuftigt forslag.

Kl. 16:32

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Peter Hummelgaard Thomsen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 16:32

Peter Hummelgaard Thomsen (S):

Tak for det. Og tak til ordføreren for talen, og specielt tak til ordføreren for svaret før til min kollega Erik Christensen. Der var lige en enkelt ting, jeg studsede over, i det svar. Jeg hørte ordføreren sige, at han ikke anerkender Finansministeriets beregninger af det demografiske træk, at han simpelt hen ikke anerkender præmissen for det. Og så siger ordføreren i samme ombæring, at han rent faktisk også mener, at når nu der kommer flere ældre, som skal ud på flere plejehjem, og når nu der kommer flere børn, som skal ind på flere daginstitutioner, så vil der også være stordriftsfordele ved det. Det hørte jeg ordføreren sige: stordriftsfordele. Kan ordføreren ikke lige uddybe, hvad ordføreren og hans parti mener med stordriftsfordele?

Kl. 16:33

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 16:33

Anders Johansson (KF):

Den beregning, som jo er en rent teknisk beregning, som Finansministeriet laver, bliver beregnet ud fra en gennemsnitsbetragtning: Hvad koster en borger på en given ydelse eller opgave eller service? Det er jo klart, at den første borger i et forløb ikke koster det samme som den sidste, og det er den forudsætning, man sådan set lægger ind, hvis man bare helt blindt fremskriver det demografiske træk.

Der siger jeg så bare: Vi fører selvfølgelig ikke finanspolitik ud fra sådan en mekanisk beregning fra Finansministeriet, men ud fra de områder, vi faktisk synes er vigtige at prioritere, og dem nævnte jeg i min tale. Jeg nævnte f.eks. sundhedsområdet, børneområdet – lad os give børnene en god start på livet – og retsområdet. Det er de områder, som vi synes er vigtige at prioritere, og det er selvfølgelig der, vi vælger at prioritere pengene frem for bare blindt at bruge en beregning – som jo i øvrigt har en masse variabler, vi også kan rykke på – af det demografiske træk fra Finansministeriet.

Kl. 16:34

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Hr. Peter Hummelgaard Thomsen.

Kl. 16:34

Peter Hummelgaard Thomsen (S):

Tak for det. Men vi fører jo netop finanspolitik baseret på de fremskrivninger og de tal fra Finansministeriet, uanset om det er beregning af det demografiske træk, eller det er alle mulige andre ting. For hvis ikke vi gør det, havner vi jo i den situation, hvor der, som ordføreren snakker om, er stordriftsfordele – altså sådan, at hvis der lige pludselig er tilpas mange ældre og man bliver ved med at stuve dem ind på de samme plejecentre, begynder der også at være for mange ældre på de plejecentre. Så er det, de ligger på gangene, så er det, de ikke får den mad, de skal have, og så er det, de bliver underernærede, og der sker en lang række andre ting. Det er jo det, der er konsekvensen, når det er, man underfinansierer velfærden, fordi man regner med stordriftsfordele.

Så vil ordføreren ikke erkende, at når De Konservative spiller ud med et skatteudspil, hvor man underfinansierer det demografiske træk med i hvert fald 7 mia. kr. for at give topskattelettelser, fordi man regner med stordriftsfordele, så vil det også have omkostninger for de ældre, for de børn, for de skoleelever, som er derude og nyder godt af den velfærd, vi investerer i?

Kl. 16:35

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Ordføreren.

Kl. 16:35

Anders Johansson (KF):

Jeg er ked af at sige det, men jeg tror desværre, spørgeren er nødt til lige endnu en gang at læse på det demografiske træk. Det har jo intet med overbelægning nogen som helst steder at gøre. Det er en mekanisk beregning, hvor man fremskriver nogle ting, og det er også, hvor mange indvandrere der kommer til Danmark, hvor mange asylansøgere der kommer til Danmark. Det er indeholdt i beregningen af det demografiske træk, og det vil sige, at fordi vi sænker nogle af ydelserne og gør det mindre attraktivt at komme til Danmark og søge asyl, vil det betyde, at det demografiske træk falder i fremtiden. Det er vi allerede lykkedes med en gang. Hvis man går tilbage til før valget, var f.eks. trækket fra asylansøgere på 10 mia. kr., nu er det på 5 mia. kr. – det er faldet med knap 5 mia. kr. – og det er jo, fordi vi kan gøre en forskel på det demografiske træk. Så det der med at føre politik en til en efter det demografiske træk er simpelt hen bare ikke den rigtige måde gøre det på.

Kl. 16:36

Kl. 16:38

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det fru Lea Wermelin, Socialdemokratiet.

Kl. 16:36

Lea Wermelin (S):

Undskyld mig, men jeg synes ærlig talt, det er lidt sort snak, der kommer oppe fra ordføreren, og måske er det, fordi man er blevet fanget lidt på det forkerte ben. Men anerkender den konservative ordfører ikke, at med det forslag, som I har lagt frem, vil der mangle milliarder til velfærden? Altså, hvis det demografiske træk er, som Finansministeriet beregner det, så vil man ikke kunne opretholde bare det velfærdsniveau, der er i dag. Der vil mangle milliarder af kroner til vores ældre, til hospitalerne, til børnene. Anerkender den konservative ordfører ikke det? Det er da lidt interessant.

Kl. 16:37

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 16:37

Anders Johansson (KF):

Jeg ved ikke, hvor interessant det er. Vi kan godt diskutere det en gang til, men det demografiske træk er jo ikke udtryk for, hvad det reelt koster derude. Jeg ved godt, det er den forudsætning, Socialdemokratiet har lagt ind som forudsætning, men det er bare ikke rigtigt. Altså, det demografiske træk er udtryk for en gennemsnitsberegning, og i øvrigt ligger der en masse andre ting end trækket på, hvor mange flere ældre der bliver. Der ligger også, hvor mange asylansøgere der kommer til Danmark. Kommer der færre asylansøgere, bliver det demografiske træk mindre.

Jeg synes, det er uklogt blindt at føre politik alene på en mekanisk beregning i Finansministeriet, som vi i øvrigt har mulighed for at påvirke. Og det er jo det, vi gør, bl.a. med finansloven her, hvor vi igen strammer op på udlændingeområdet med den forventning, at når det bliver mindre attraktivt at komme til Danmark og søge asyl, bliver der færre asylansøgere. Det betyder faktisk, at det demografiske træk, den udgift, kan falde i fremtiden, fordi vi netop gør noget ved problemerne.

Kl. 16:38

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Fru Lea Wermelin.

Kl. 16:38

Lea Wermelin (S):

Jeg vil da håbe, »Detektor« lytter med her, for jeg synes godt nok, ordføreren bevæger sig ud ad en tangent.

Men jeg vil gerne spørge til det oplæg om skattelettelser, som ordføreren parti også har lagt frem, for det er enormt skævt. Dem, der har mest, får mest, og dem, der har mindst, skal så betale, dvs. de arbejdsløse, de nedslidte. Det er måske ikke så overraskende, men der har jo ikke været meget smag for de her skæve skattelettelser i den nuværende regering, som ordføreren er en del af. Altså, kan vi ikke få en forsmag på, hvad det er, ordføreren parti gerne vil sælge ud af for at få de her skattelettelser igennem? Er det eksempelvis det grønne – som man ikke går til valg på – som man er villig til at lade betale prisen for at få sådan nogle skattelettelser til at gå igennem?

Kl. 16:38

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Ordføreren.

Anders Johansson (KF):

Vi har præsenteret et skatteudspil, som vi synes er realistisk, men også ambitiøst. Vi synes generelt set, at danskerne betaler for meget i skat. Vi har verdens næsthøjeste skattetryk, og det synes vi er for højt. Vi synes ikke, det skal være en naturlov, at vi skal ligge i den absolutte top i verden af dem, der betaler mest i skat. Derfor har vi lagt en plan frem, hvor vi letter skatten for danskerne over en bred kam i forhold til beskæftigelsesfradraget. Det vil sige, at det så bedre kan betale sig at stå op om morgenen og gå på arbejde. Det er med til at øge arbejdsudbuddet, og det er med til at gøre, at flere danskere vil stå op og gå på arbejde, fordi det bedre kan betale sig.

Det skal kunne betale sig at gøre en ekstraordinær indsats. Derfor har vi også hævet topskattegrænsen, for i dag er det sådan, at hver femte, der går på arbejde, betaler topskat. Det tror jeg egentlig ikke var ideen med topskatten, da man indførte den. Der vil vi godt løfte grænsen, så færre kommer til at betale topskat. Vi ville allerhelst afskaffe den, fordi vi synes, den er urimelig, men hvis vi kan få flyttet grænsen, er vi kommet et godt skridt i den rigtige retning.

Kl. 16:39

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten.

Kl. 16:39

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen altså, det er jo altid interessant, hvordan man bruger pengene, om det er på skattelettelser, eller om det er på andre ting. Nu nævnte ordføreren, at det er vigtigt at tage klimaudfordringen alvorligt, og jeg kan kigge tilbage på, at vi har lavet en energiaftale, hvor vi opnår CO₂-reduktioner på ca. 10 mio. t i 2030, og så var der jo en forventning om, at regeringen ville komme med et udspil på klimaområdet, som så ville bidrage med mere. For man må jo sige, at med det, der er vedtaget, er vi inde i en udvikling, hvor vi kun reducerer med 25 pct. af, hvad man har reduceret med de sidste 10 år, så der skal sådan set en større klimaindsats til. Der må man sige, at med det, finanslovsforslaget her bidrager med, øger man så klimaindsatsen i Danmark med ekstra 120 millioner.

Altså, det er slet ikke nok, når man ser på, hvad vi opnåede med den energiaftale. Der er sådan set behov for at lave en klimaaftale, som er ambitiøs, ikke bare det her småtter med lidt afvikling af dieselbiler og brændeovne, som ordføreren står og er så glad for. Kan ordføreren ikke se, at det her finanslovsforslag slet ikke er grønt, men at det derimod er et kulsort finanslovsforslag?

Kl. 16:41

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 16:41

Anders Johansson (KF):

Altså, vi er blandt de allerførste lande i verden, som klart melder en målsætning ud om, hvornår vi vil udfase benzin- og dieselbiler, blandt de allerførste i verden. Allerede om 2 år – eller i 2020, det er jo allerede om godt 1 år – skal der ikke kunne indregistreres nye CO₂-udledende busser f.eks. Det begynder med transportsektoren, bagefter er det taxaer, og så er det almindelige biler. Det er en kæmpestor omstilling af vores samfund, vi er i gang med. Vi er blandt de førende i verden, tror jeg, i forhold til at drive den her udvikling, og det er jo der, vi skal være. Vi skal være dem, der sætter retningen, selvfølgelig skal vi det. Det skal vi være ambitiøse med, synes jeg, og det er vi også. Altså, med den her omstilling, der vil ske i de kommende år i transportsektoren, vil der blive taget rigtig, rigtig sto-

re skridt i den rigtige retning, og Danmark vil være blandt de førende.

Kl. 16:42

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Så er det hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 16:42

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen det ville absolut ikke være på grund af den her finanslov, hvis det kunne ske. Man må sige, at Klimarådets formand påpegede den her kritik, og det medførte så, at han blev fyret. Nu står vi forhåbentlig over for et folketingsvalg lige om lidt, hvor befolkningen har mulighed for at fyre regeringen på grund af den her manglende indsats på klimaområdet.

Statsministeren var ude at luften ved Folketingets åbning, at der sådan skulle komme 1 million elbiler i 2030, og så kan man se nogle forhandlinger, der har været, og som medfører, at der kommer 1.000 ekstra elbiler. Altså, helt ærligt, det er jo ikke ambitiøst, hvad der er puttet ind i finanslovsaftalen. Kan ordføreren ikke se, at man fuldstændig svigter klimaindsatsen og bare laver lidt symbolpolitik hist og her med at give et lille tilskud til at udfase en gammel dieselbil og nogle kakkellovne, og så lapper man også lidt på nogle biogasanlæg, som er utætte? Jamen det er da godt nok, at man laver sådan noget, men det er altså ikke nok bare at sætte lidt gaffatape på et utæt biogasanlæg. Der skal simpelt hen noget markant til for at løse de her markante klimaproblemer, som vi står over for.

Kl. 16:43

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 16:43

Anders Johansson (KF):

Jamen der skal noget markant til for at løse klimaudfordringerne, det er vi jo helt enige om, og jeg tror sådan set, at vi bredt i Folketinget er enige om, at vi skal løse den opgave. Hvis hr. Søren Egge Rasmussen havde læst det konservative skatteudspil, ville han også have set, at vi faktisk sætter 2,9 mia. kr. af til netop at få gjort det mere attraktivt at få nogle flere elbiler ud på vejene, for vi skal i mål. 2030 er deadline for, hvornår der ikke længere skal indregistreres benzin- og dieseldrevne biler i Danmark. Vi skal være blandt de førende i verden, og det skal vi, fordi det er på den måde, vi kan gøre den største forskel, nemlig ved at vise vejen og få nogle af de store lande til at følge efter os, og ved at danske virksomheder udvikler teknologiske løsninger inden for det grønne felt, fordi vi er blandt de første. Så vi har et stærkt hjemmemarked, som vi kan eksportere til udlandet, for så kan vi faktisk, selv om vi kun udleder 0,1 pct. af verdens CO₂, løfte over vores egen vægtsklasse, hvis vi kan være med til at udbrede den del, både viden og eksport til resten af verden. Det er jo den vej, vi skal, og vi er i gang.

Kl. 16:44

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Så er det hr. Julius Graakjær Grantzau, Alternativet. Værsgo.

Kl. 16:44

Julius Graakjær Grantzau (ALT):

Tak for det, og tak for ordførerens tale. Jeg sætter især stor pris på, at Konservative vil sikre hvert og et af børnene en god start på livet, og det tror jeg på at partiet mener. Og når det nu gælder hver og en, må det også gælde det stigende antal børn, som vokser op i fattigdom på grund af nedskæringer i ydelserne. Der tages ligesom penge fra de udsatte familier og investeres penge i institutioner med en høj andel af udsatte børn. Så jeg tænker, om det så er der i institutioner-

ne, at børn skal spise sig mætte, og at institutionerne måske endda skal stå for indkøb af flyverdragter og bleer.

Kl. 16:44

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 16:44

Anders Johansson (KF):

Vi har indført et kontanthjælpsloft for at have et loft over, hvor meget man kan få i offentlig ydelse, fordi der skal være en forskel på at være derhjemme og være på passiv forsørgelse og så at være på arbejdsmarkedet. Der skal være en forskel, og den skal også være, så den kan mærkes. Det synes vi faktisk er rimeligt. Så ved jeg godt, at der er en diskussion om det her med, at de 20 pct., der har mindst, åbenbart pludselig er fattige. Det er jo ikke, fordi de har fået mindre i kroner og øre, men det er, fordi der er nogle andre, der er blevet flyttet fra passiv forsørgelse og ud på arbejdsmarkedet. Det øger alt andet lige forskellen. Sådan er det. Men det er jo ikke, fordi de her børn lever i absolut fattigdom, for det skal vi bekæmpe. Vi skal ikke have folk, der lever i absolut fattigdom eller ekstrem fattigdom, som man gør i andre lande. Den fattigdom skal vi selvfølgelig ikke acceptere i Danmark, og det vil vi helt klart sikre.

Men den her relative fattigdom synes jeg er en helt forkert måde at opgøre det på. For uanset hvor rige vi er i samfundet, uanset hvor rige de nederste 20 procent af børnene er, vil de stadig blive betragtet som fattige, når man gør det op på den måde. Det synes jeg er en forkert måde at gøre det op på. Lad os nu kigge på de absolutte tal i stedet for.

Kl. 16:46

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Spørgeren.

Kl. 16:46

Julius Graakjær Grantzau (ALT):

Hvis vi så kigger på de absolutte tal, har vi tidligere oppe fra talerstolen hørt, at Rockwool Fonden konstaterer, at det slet ikke kan lade sig gøre at leve på de ydelser, som nogle er blevet sat ned på. Så når det nu inkluderer hver og en af de her børn, er det så også dem, som er indbefattet af den her gruppe af børn?

Kl. 16:46

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 16:46

Anders Johansson (KF):

Nu ved jeg ikke, hvad det præcis er for ydelser, som ordføreren henviser til. Hvis det er kontanthjælpsloftet, er det sådan, at f.eks. en enlig mor med to eller tre børn får 18.600 kr. udbetalt. Det synes jeg sagtens vi kan være bekendt. Der skal selvfølgelig være en forskel på at være på offentlig forsørgelse og så at gå på arbejde. Det er kun rimeligt. Vi skal ikke have rigtige fattige i Danmark, hvis man gør det op absolut, eller som de gør det i andre lande. Men den her relative fattigdom handler jo om en metode, hvor der altid vil være 20 pct., som ligger under medianen, og når medianen rykker op, er det jo, fordi det går godt i samfundet, og så stiger antallet i den gruppe. Lad os nu gøre det op på den rigtige måde, og så er jeg sådan set med på, at vi selvfølgelig skal løse det. For vi skal tage hånd om de svageste i samfundet.

Kl. 16:47

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Benny Engelbrecht, Socialdemokratiet.

Kl. 16:47

Kl. 16:50

Benny Engelbrecht (S):

Det er jo fascinerende at høre, hvordan hr. Anders Johansson forsøger at italesætte beregninger af demografi som sådan en lidt tilfældig og arbitrær udregning ovre i Finansministeriet. Jeg har bare et par enkelte spørgsmål.

Anerkender ordføreren, at man, når man beregner det demografiske træk, indregner det, der kaldes for sund aldring, altså at man ikke blot direkte fremregner, at der bliver flere ældre, men at der også er flere ældre, som faktisk har det bedre, og at trækket på velfærdssamfundet dermed alt andet lige er mindre, end det ellers ville have været? Det er det ene.

Det andet er, om ordføreren også anerkender, at vi faktisk bliver markant flere – markant flere – ældre i de kommende år, og at det især er på grund af de markant flere ældre, at vi kommer til at opleve, at det, som er beregnet som det demografiske træk, netop er større, end det har været, hvis vi kigger år tilbage?

Kl. 16:48

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 16:48

Anders Johansson (KF):

Ja, jeg anerkender bestemt, at der kommer flere ældre i Danmark. Vi lever længere, og vi har det jo heldigvis også bedre længere, og det skal vi også være glade for. Det demografiske træk er jo sammensat af mange forskellige ting. Det er jo også, hvor mange børn der er, og det kan, som jeg har nævnt, også være, hvor mange asylansøgere der kommer til Danmark, og integrationsudgifterne til det. Det er sammensat af mange ting, og nogle af tingene kan man påvirke, og andre kan man påvirke mindre, men det ændrer jo ikke på, at vi altid har en mulighed for, at vi prioriterer pengene i det offentlige. Det, som vi har sat fokus på den her gang – og nu spørger hr. Benny Engelbrecht specifikt til ældreområdet – er jo der, hvor problemerne faktisk er i øjeblikket, og det er i forhold til rekruttering. Med aftalen har vi netop sikret, at vi skal have noget mere fokus på, hvordan vi egentlig får rekrutteret nok personale ude i ældreplejen. For det er faktisk det, der er rigtig store udfordringer med i øjeblikket.

Kl. 16:49

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 16:49

Benny Engelbrecht (S):

Når det handler om lige præcis den del, der vedrører de ældre, må man bare sige, at vi har vidst i rigtig mange år, at den udfordring ville komme, at der bliver flere ældre. Det vidste vi bl.a. i år 2006, da man indgik en aftale omkring velfærdsforliget. Og kan hr. Anders Johansson ikke bare lige minde os alle sammen om, hvad det egentlig var, politikerne sagde i 2006, da den aftale blev indgået, inklusive også Konservative selv? Sagde man dengang, at nu havde man skabt det nødvendige råderum for at kunne levere den velfærd, som man ellers kunne bekymre sig om der ikke ville være råd til? Eller sagde man dengang, at nu ville der være råd til at give skattelettelser? For jeg kan godt huske, at det var det første. Men det kan jo være, at hr. Anders Johansson har en helt anden virkelighedsopfattelse end resten af Danmark.

Kl. 16:50

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Anders Johansson (KF):

Nu har jeg jo ikke været så lang tid i den her branche som spørgeren, så jeg må nok sige, at lige den del har jeg ikke været med til. Men det korte af det lange er jo, at de reformer, der er blevet gennemført igennem vel det seneste årti, har været med til at gøre Danmark rigere. Det er jo bl.a. på grund af det, at vi har et stort råderum nu. De store råderum begynder jo at komme nu, og det skal vi da glæde os over. Det er jo reformer, der er med til at gøre Danmark rigere, og den vej skal vi da fortsætte ud ad. Det skal jo være sådan, at det kan betale sig at arbejde, og det skal kunne betale sig at gøre en ekstra indsats. For det er det, der er med til at gøre Danmark rigere.

Kl. 16:51

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Den næste spørger er fru Yildiz Akdogan. Værsgo.

Kl. 16:51

Yildiz Akdogan (S):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Ordføreren nævnte i sin tale sundhed sådan meget kort og kom ind på høreapparater og kom bl.a. ind på HPV-vacciner, men jeg hørte ikke rigtig ordføreren nævne et andet faktisk ret vigtigt område inden for sundhed, nemlig psykiatrien. Det er sådan, at mentale helbredsproblemer ifølge Psykiatrifonden udgør den største sygdomsbyrde blandt børn og unge, og at faktisk knap 15 pct. af alle børn har været i behandling for en psykisk lidelse, inden de er 18 år. Så er det, jeg godt kunne tænke mig at spørge ordføreren: Hvis vi skal have den her sammenhæng, og hvis især de her børn skal have en god start på livet, er det så ikke et område, der skal løftes og trænger til et stærkere løft frem for at give topskattelettelser?

Kl. 16:51

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 16:51

Anders Johansson (KF):

Heldigvis afsætter vi jo også penge til netop psykiatrien, flere sengepladser i psykiatrien, med finansloven, så det er en vigtig prioritet. Det er jo klart, at jeg synes, det er vigtigt, at vi tager hånd om dem, som har det allersværest, og det er bl.a. den her gruppe, og det er også derfor, vi i finansloven har prioriteret at sikre nogle flere sengepladser til netop psykiatrien.

Kl. 16:52

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Spørgeren.

Kl. 16:52

Yildiz Akdogan (S):

Sengepladser er en lille del af det, men der ligger også en kæmpestor forebyggelsesindsats netop på det her område, og der kunne jeg bare godt tænke mig at høre sådan helt oprigtigt: Mener ordføreren ikke, det er et område, der skal løftes meget mere end det, De Konservative lægger op til? For man ser netop på Det Konservative Folkepartis skatteudspil, at det altså er en anden gruppe, der prioriteres. Det er dem, der tjener rigtig meget, som skal begunstiges. Det her er nogle af de mest sårbare grupper, vi har at gøre med, som slet ikke fylder hos De Konservative. Så når ordføreren faktisk i sin tale siger, at det skal være godt, og at politik skal handle om resultater for borgerne, vil jeg spørge: Hvad er det for nogle borgere, man skaber resultater for, når man har sådan et skatteudspil, der egentlig prioriterer de i forvejen velstillede grupper?

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Anders Johansson (KF):

Som jeg sagde før, har vi jo en finanslovsdebat nu, som handler om den finanslov, som vi lige har lavet en aftale om, og der afsætter vi netop midler til at styrke sundhedsområdet. Vi afsætter midler til at styrke psykiatrien. Det er faktisk nogle ting, som betyder meget for De Konservative. Som jeg også nævnte i min tale, var Poul Schlüter med til at oprette Sundhedsministeriet i sin tid, hvor man netop skulle sætte mere fokus på den her sammenhængskraft, på det sammenhængende patientforløb: Hvordan får vi en større faglighed, en bedre sundhed for danskerne? Så det er da noget, der betyder noget for Det Konservative Folkeparti. Men det betyder jo ikke, at det samtidig er retfærdigt, at man f.eks. skal betale en arveafgift, en dødsbeskat, når man skal herfra. Altså, det er jo to vidt forskellige ting, man blander sammen. Det ene udelukker jo ikke det andet. Vi gør den ene ting her i finansloven. Vi har et kæmpe råderum, og vi siger, at så skal man f.eks. ikke fremover betale en dødsbeskat.

Kl. 16:53

Kl. 16:53

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Rune Lund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 16:54

Kl. 16:54

Rune Lund (EL):

I forbindelse med den her finanslov er satspuljen jo blevet afskaffet, og det er godt, for man har taget midler fra overførselsindkomsterne og kommet dem i en pulje, nemlig satspuljen, som man så har brugt til at finansiere i øvrigt gode initiativer. Men det har været at fodre hunden med dens egen hale. Så det er godt, men så er der sket det, at den nye regulering af overførselsindkomsterne, som træder i stedet for den gamle satsregulering, faktisk vil betyde, at en lang række personer på overførselsindkomst vil få mindre i hånden, end de fik med den gamle satsregulering.

For hvis den regulering, som træder i kraft nu, havde været gældende fra 2005 til 2018 – og det har vi fået svar på i spørgsmål 99 til finanslovsforslaget her – så ville en person på førtidspension have haft 4.200 kr. mindre om året i dag før skat. En person på arbejdsløshedsdagpenge ville have haft 3.600 kr. mindre om året før skat, og en person, der er forsørger, på kontanthjælp, ville have haft 3.200 kr. mindre om året før skat, hvis den regulering, der kommer til at gælde nu, havde været gældende fra 2005 og frem til i dag. Det er jo en vældig forringelse, og så vil jeg egentlig bare spørge: Er det noget, som Det Konservative Folkeparti er stolt af?

Kl. 16:55

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 16:55

Anders Johansson (KF):

Det, som hr. Rune Lund jo ikke siger om det her, er, at de penge, som man ikke får udbetalt her og nu, i stedet for bliver indbetalt på en pensionsopsparing. Det her handler jo om, at det i fremtiden er sådan, at de fleste danskere har en pensionsopsparing, men hvis man har været på offentlig forsørgelse i mange år, så vil man jo ikke have den samme mulighed for at spare op. Så hvor det førhen røg i en satspulje – og jeg er i øvrigt enig i, at den blev brugt til mange gode initiativer – så sikrer man nu, at borgeren får lov til at beholde pengene selv i form af en pensionsopsparing. Det synes jeg faktisk er en god løsning, for alternativet er jo, at det vil føre til stigende overførs-

ler, og det vil igen være med til at reducere arbejdsudbuddet. Det vil være med til at gøre det mindre attraktivt at gå fra passiv forsørgelse og ud på arbejdsmarkedet.

Det, vi netop har haft held med de senere år ved at gøre det mere attraktivt – de her økonomiske incitamenter virker jo – at gå fra passiv forsørgelse og ud på arbejdsmarkedet, er, at vi faktisk har løftet en masse f.eks. kontanthjælpsmodtagere fra passiv forsørgelse og ud på arbejdsmarkedet. Det er en rigtig god nyhed både for dansk økonomi, men jo også for den enkelte borger, som før var parkeret på passiv forsørgelse, men pludselig bliver en del af arbejdsfællesskabet.

Kl. 16:56

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Rune Lund.

Kl. 16:57

Rune Lund (EL):

Men en førtidspension vil fremover blive reguleret på en måde, som vil være hårdere, end det har været med den nuværende og i øvrigt også hårde satsregulering, og det betyder jo, at man vil have færre penge til at betale husleje, mad og løbende udgifter i det daglige. Så er det rigtigt, at der også bliver taget nogle penge, som bliver lagt i en tvungen pensionsopsparing, men når vi ser på tallene, kan vi jo også se, hvis vi tager årene fra 2005 til 2018, at så ville en førtidspensionist i 5 af de år sådan set også samlet set få mindre, hvis førtidspensionisten ender med at blive modregnet i folkepensionen som en konsekvens af den tvungne opsparing. Det er den ene ting. Den anden ting, som jeg også synes er værd at fremhæve, er, at ifølge den statistik, vi har over, hvor lang tid folk lever og er på førtidspension osv. osv. – vi har jo fået tallene her lige inden finanslovsdebatten – regner man med, at der vil være 20 pct. af dem, der er på førtidspension i dag og nu bliver tvunget til at betale til en pensionsopsparing, som sådan set slet ikke vil leve længe nok til, at de kommer i en situation, hvor de kan få udbetalt den pensionsopsparing, fordi de sådan set dør inden. Er det her noget, Det Konservative Folkeparti har været klar over? Er det noget, I har kæmpet for? Er det noget, I er stolte af?

Kl. 16:58

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 16:58

Anders Johansson (KF):

Jeg synes faktisk, det er en god løsning, vi har lavet, i forhold til at få lavet om på satspuljen. Jeg synes, det er meget rimeligt, at pensionisternes satser får lov til at følge lønudviklingen. Men der er også nogle udfordringer, hvis de offentlige ydelser bare løber løbsk, fordi mennesker er på overførselsindkomst. For det går selvfølgelig ind og præger dansk økonomi, i form af at det får færre til at gå fra passiv forsørgelse og ud på arbejdsmarkedet. Det skal kunne betale sig at gå fra passiv forsørgelse og ud på arbejdsmarkedet, og derfor har det været vigtigt for os, at der kom den her løsning, sådan at man i stedet for umiddelbart at få en masse penge udbetalt fremadrettet så fik den her pensionsopsparing.

Kl. 16:59

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. René Gade, Alternativet.

Kl. 16:59

René Gade (ALT):

Ordføreren og jeg er kollegaer i Skatteudvalget, hvor vi i øjeblikket på tværs af hele Folketinget er i gang med et ordentligt oprydnings-

arbejde. Og der er det min opfattelse, at vi alle sammen er enige om, at skattevæsenet i den grad skal tilbage på sporet, og at det skal genopbygges. Det er der også skabt kapital til. Vi er alle sammen med til at lave de investeringer, der skal til.

Jeg har et spørgsmål til ordføreren. Jeg kan spørge ordføreren – ligesom jeg en gang imellem tillader mig at gøre over for vores skatteminister: Er det så nok? Er det den turnaround, vi har brug for, og som vi også har investeret i, eller skulle der reelt set flere penge til? Det er jo altid en politisk prioritering, om man vil putte mere i systemet, end man allerede har gjort, eller om det ikke er muligt lige nu. Der kan det godt være min frygt en gang imellem, at vi har gjort det, der er politisk muligt at få igennem lige nu, og at vi faktisk kommer til at halse efter de renter, vi betaler på de store udlæg, der er.

Er det ordførerens opfattelse, at der er investeret nok i skattevæsenet til, at vi, ikke i morgen, men altså over en overkommelig periode på måske 4-5 år kommer til at se et skattesystem, der igen er værd at have tillid til hele vejen rundt, så vi kan få genskabt også trygheden ved at betale skat, og at det nytter noget?

Kl. 17:00

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 17:00

Anders Johansson (KF):

Det håber jeg bestemt. Vi har jo investeret bredt her i Folketinget. I en bred kreds har vi fundet penge til at investere massivt i at genoprette skattevæsenet. Danskernes tillid til skattevæsenet – det er fuldt forståeligt – er jo i bund. Vi skal gradvist have genopbygget den tillid. Det kommer til at tage tid. Det kommer til at koste ressourcer. En ting, som jeg tror er rigtig vigtig, er også, at vi får gjort et seriøst arbejde i forhold til at få forsimplet vores skattelovgivning. For en stor del af de udfordringer, vi havde med f.eks. inddrivelsessystemet EFI, var jo, at det ikke kunne håndtere det meget komplekse skattesystem, som vi har. Så jeg tror sådan set også, at vi her har et ansvar for at få ryddet op i nogle af alle de her regler, som gør vores skattesystem så komplekst. Både så danskerne bedre kan forstå det, men i virkeligheden også, så det bliver nemmere at kontrollere det i skattevæsenet, altså at det bliver nemmere at få genoprettet en elektronisk inddrivelse, som kommer til at fungere ordentligt fra dag et.

Kl. 17:01

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Kl. 17:01

René Gade (ALT):

Netop i forhold til tilliden synes jeg også, det er væsentligt at sige, at vi har et fremragende skattesystem på rigtig mange måder og et skattevæsen, der er langt foran, også digitalt, mange andre lande. Men når det er sagt, har vi bare udfordringer. Der vil jeg så spørge ordføreren: Hvis nu det er muligt rent ansættelsesmæssigt og rekrutteringsmæssigt at finde medarbejderne, så har vi set, at der faktisk er en rigtig god businesscase i at ansætte nye medarbejdere til kontrol, ansætte nye dygtige medarbejdere til at styrke skattevæsenet. Der er allerede blevet ansat mange, men hvis det er muligt, altså hvis der ikke er en barriere rekrutteringsmæssigt, ville det så være interessant også for ordføreren og De Konservative at ansætte flere, end det allerede nu er planlagt?

Kl. 17:02

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Anders Johansson (KF):

Vi har, som jeg lige husker det, ansat 2.000 ekstra siden valget, altså siden vi indledte den her plan. Vi har i Det Konservative Folkeparti faktisk kun en ambition, og det er, at vi har ansat det rigtige antal i skattevæsenet til at løse opgaven. Og det er svært for mig at sige her, om det så præcis er de 2.000, vi har ansat nu. Vi er kommet rigtig langt i forhold til lavpunktet, som var før valget, men hvad angår det eksakte tal, så skal vi bare have det rigtige antal, nemlig det antal, der skal til, for at løse opgaven.

Kl. 17:02

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Vi når lige den sidste spørger, og det er Anne Marie Geisler Andersen, Det Radikale Venstre.

Kl. 17:02

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Tak. Jeg kan forstå, at ordføreren ikke vil acceptere absolut fattigdom. Det er jeg meget enig i, men jeg vil høre, om ordføreren ikke vil definere begrebet absolut fattigdom.

Kl. 17:02

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 17:02

Anders Johansson (KF):

Det, jeg sagde, var, at den relative fattigdom opgøres, ved at man tager en gruppe og siger, at fordi de er i den nederste 20 pct. – jeg tror, det er sådan, man gør det op – er de pr. definition bare fattige. Jeg siger, at fattigdom må gøres op i, hvor mange penge man har i kroner og øre til sig selv, og ikke, i hvilken fraktal man ligger i indkomstniveauet. Der kan være rigtig mange gode grunde til, at man ligger i den øvre eller nedre fraktal; det kan være, at man er midlertidigt ude af arbejdsmarkedet; man kan være studerende; man kan bo et sted, hvor man bor billigt og bare har valgt at gå ned i tid og dermed har en lavere indkomst.

Altså, jeg tænker bare, at det for mig er vigtigt, at vi ikke har børn i Danmark, som har det dårligt, fordi familien simpelt hen ikke har penge at leve for, men det er ikke ensbetydende med, at de 20 pct. relativt fattigste børn i Danmark har det dårligt. Jeg er bare ikke enig i den måde at gøre det op på.

Kl. 17:03

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Spørgeren.

Kl. 17:03

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Jeg faldt over et citat fra sidste år, hvor en enlig dame på integrationsydelse har udtalt, at hvis man sænker den yderligere, »så bliver jeg hjemløs. Så er der ikke noget at gøre, jeg ville ikke kunne overleve på det«.

Nu vil man så sænke ydelsen yderligere for enlige forsørgere og for familier, så vil ordføreren ikke redegøre for, hvordan man som familie eller enlig forsørger skal kunne leve på den sænkede integrationsydelse? Altså, hvor meget får man udbetalt, og hvor meget koster det at leve i Danmark?

Kl. 17:04

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 17:04

Anders Johansson (KF):

Det er jo meget individuelt. Men det, som jeg synes har været vigtigt i forhold til integrationsydelsen, er faktisk, at man jo ikke skal komme til Danmark for at få en høj offentlig ydelse. Det skal ikke være det, der er formålet med at komme til Danmark. Man skal komme til Danmark, hvis man har et beskyttelsesbehov – så kan man søge om asyl – og det skal ikke være, fordi man kan få en høj offentlig ydelse. Nu har vi ændret det fra integrationsydelse til hjemsendelsesydelse, fordi det jo netop ikke er formålet, at man skal komme herop og få en ydelse med henblik på at blive integreret. Det skal være midlertidigt, hvis man har et beskyttelsesbehov, og sådan er det. Så skal man i videst muligt omfang være selvforsørgende – det er jo det, der er formålet.

Altså, til det der med at sige, at fordi man er på hjemsendelsesydelse, integrationsydelse, eller hvad man vil kalde det, så er man det for evig tid, vil jeg sige, at det i langt de fleste tilfælde – og det er jo det, der er formålet – er midlertidigt. Så det allerbedste er enten at skaffe folk et job, eller også skal de rejse tilbage, når der er fred i deres hjemland.

Kl. 17:05

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Så kan vi sige tak til den konservative ordfører. Og så går vi videre i ordførerrækken, og det er så fru Aaja Chemnitz Larsen fra IA, der nu får ordet. Værsgo.

Kl. 17:05

(Ordfører)

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Det er den sidste finanslov i den her valgperiode, og hos Inuit Ataqatigiit glæder vi os over den nye tradition med, at de nordatlantiske medlemmer bliver inviteret med til finanslovsforhandlingerne. Det er et skridt i den rigtige retning. I finansloven for 2019 og for de kommende år havde regeringen allerede afsat 85 mio. kr. til rigsfællesskabet. Det er dels 25 mio. kr. til kulturområdet, dels 60 mio. kr. i regeringens reserver.

Vi i Inuit Ataqatigiit ved også, at det er blevet en personlig mærkesag for statsministeren at nedbryde fordomme og opbygge tillid mellem Grønland og Danmark. Og det betyder helt konkret, at vi i de kommende år vil se flere tv-udsendelser, og at der vil være et større kulturmøde mellem grønlandske og danske unge, når studerende får bedre mulighed for at komme på studieture hos hinanden. Det betyder også, at de grønlandske studerende, der er i Danmark, som har et behov for et bedre dansk, bliver støttet mere i de kommende år. Og jeg ved, at De Grønlandske Huse i Danmark allerede er godt i gang med at planlægge dette gode initiativ.

Regeringen har til hensigt at få rigsfællesskabet på skoleskemaet, og det håber Inuit Ataqatigiit at de øvrige partier i Folketinget vil bakke op om i folkeskoleforliget, for når vi ved mere om hinanden, bryder vi også barrierer ned, og vi erstatter fordomme med nysgerighed. Så tak for den indsats. Det er et rigtig godt grundlag at arbejde ud fra, for vi har nemlig i rigsfællesskabet brug for at vide noget mere om hinanden. Vi har også brug for i højere grad at bygge bro i rigsfællesskabet, men det kræver også, at begge parter i begge ender af broen ønsker ligebeværdighed og samarbejde.

Til næste år er det 10 år siden, at vi fik selvstyre i Grønland. Vi har ikke hjemtaget et eneste område, og det vidner også om, at der er et rigtig stort arbejde for os både her i Folketinget og i Inatsisartut i forhold til de områder, som vi varetager på vegne af Grønland. Her i Folketinget skal vi blive ved med at styrke de 32 områder, som vi her har et ansvar for.

Med finansloven for 2019 og de kommende år er arbejdet godt i gang. Vi ser ikke mindst en styrkelse af justitsområdet. Der er afsat

midler til landsforsvarerembedet og til en styrkelse af den indsats. Der er afsat midler til en præventiv indsats i forhold til krænkere. Og i det nye år håber vi også på en udligning i de lønforskelle, der er mellem anstaltsbetjente og politibetjente i Grønland. Alt det her er vigtige forudsætninger for alt det andet, vi gør inden for justitsområdet, så derfor er det nogle rigtig gode skridt, der er taget med den her finanslov.

Vi vil også gerne i Inuit Ataqatigiit takke justitsministeren for at drive dette arbejde. I Inuit Ataqatigiit er vi ambitiøse på justitsområdet, og vi ved, at den nordatlantiske enhed i Justitsministeriet er under et vist pres, men vi ved også, at de mange dygtige fagfolk på justitsområdet i Grønland er under et vist pres. Men det, vi kan se tilbage på i de kommende år, er, at der er sket klare forbedringer på justitsområdet, så vi vil også gerne bruge anledningen til at sige tak til både ministeriet og til de mange dygtige fagfolk, vi har i Grønland.

I de kommende år vil der blive etableret et grønlandsk iværksætterhus i Danmark, og vi afsøger mulighederne for at etablere en arkisk investeringsfond i samarbejde med Grønland. Det er et rigtig, rigtig interessant arbejde, som vi ser frem til. Folketinget har også valgt at støtte Grønlands bestræbelser på at få udvidet lufthavnene i Ilulissat og i Nuuk, og det er et arbejde, der bliver sat i gang i de kommende år, og som vi ser frem til.

Det at arbejde for en stærkere økonomi og en mere selv bærende økonomi er en vigtig del af arbejdet med selvstyret. Derfor sætter Inuit Ataqatigiit også samarbejdet mellem Grønland og Danmark om erhvervsudviklingen højt. Vi ser også gerne, at den udenrigspolitik, vi fører, fokuserer mere på handelspolitik og et øget ligeværdigt samarbejde i forhold til at styrke erhvervslivet og mulighederne for investeringer i Arktis.

Et andet område, som vi skal styrke, er den menneskelige vækst, som der også er behov for i Grønland. Der kommer hvert år 300 grønlandske efterskoleelever fra hele Grønland til Danmark, og i dag rammer det socialt skævt, når det er, at børn, der er anbragt uden for familien, eller som bor i sårbare familier, får en kontaktfamilie, som ikke kan støtte efterskoleeleven i tilstrækkelig grad under opholdet i Danmark. Det har vi desværre set nogle grelle eksempler på de seneste par år, og derfor har vi også fra Inuit Ataqatigiits side foreslået, at vi styrker indsatsen i forhold til kontaktfamilier til de grønlandske efterskoleelever. Det foreslår vi i projektet Ikinngutit, som betyder venskaber på grønlandsk. Det er et projekt, som Inuit Ataqatigiit håber at vi allerede i de kommende år kan være med til at realisere.

Et andet vigtigt område, som vi ikke har givet tilstrækkelig opmærksomhed, er at få flere grønlandere, som bor i Danmark, i arbejde, og det er at sikre de hjemløse grønlandere, der er i Danmark, tag over hovedet og sikre et værdigt liv for alle, herunder også for de socialt udsatte grønlandere.

Kl. 17:11

Selv om vi godt ved, at langt de fleste grønlandere, som bor i Danmark, er velfungerende, er vi stadig væk overrepræsenteret i de sociale statistikker. Vi ser, at særlig gruppen af unge hjemløse grønlandere i disse år er stigende. Det er et område, som Inuit Ataqatigiit vil arbejde for bliver styrket i de kommende år.

Set med grønlandske briller har der været mange kampe, men der har også været rigtig mange sejre i denne finanslovsproces. Vi går endnu et spændende år i møde, og vi håber på, at vi kan blive ved med at arbejde hen imod en større forståelse for hinanden, ikke kun her i Folketinget, men i hele rigsfællesskabet.

Danskerne er rigtig gode til billedsprog og ordsprog. De er nogle gange lidt mærkelige for os, der kommer fra Grønland. Jeg finder det også nogle gange svært at bruge de her ordsprog. Men ordspregene er vigtige, fordi de er med til at øge forståelsen for hinanden og også øge forståelsen i den politiske debat. Et af de ordsprog, som man har i Danmark, er, at hvis man peger fingre ad andre, er der

mindst tre fingre, der peger tilbage på en selv. Det gælder sådan set også, når vi snakker om rigsfællesskabet. For som grønlandsk folketingsmedlem kan man stille sig hen i hjørnet og pege fingre, men det ender i virkeligheden også med, at man stiller sig selv op i et hjørne, og det vil vi fra Inuit Ataqatigiit i hvert fald ikke være med til. Så vi mener, at det er rigtig vigtigt at føre en løsningsorienteret politik frem for en politik, der fokuserer på kritik, eller en, som måske endda er konfronterende i den måde, budskaberne fremføres på.

Politik er forhandlingens kunst, men politik kræver også, at vi søger løsninger, og at vi søger nogle gedigne, konstruktive nye veje. Det synes vi sådan set at der med det her finanslovsforslag er taget nogle gode skridt mod, kommet nogle gode tendenser til. Og fra Inuit Ataqatigiits side vil vi derfor gerne takke alle Folketingets partier for samarbejdet i år. Som Grønlands frie stemme i Folketinget er vi rigtig glade for det gode samarbejde med alle partierne her i Folketinget. Det er vigtigt, at det ikke kun er blå blok, vi samarbejder med, men at det lige så meget er den røde blok, som også har støttet rigtig mange af de initiativer og tiltag, som vi er kommet med. Så det vil vi gerne sige tusind tak for.

Til sidst vil jeg sige noget på grønlandsk:

Juullimi ukiortaassamilu pilluaritsi!

Rigtig glædelig jul og godt nytår! Qujanaq. Tak.

Kl. 17:14

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Der er et par korte bemærkninger. Den første er fra fru Yildiz Akdogan, Socialdemokratiet. Værsgo. Nej? Det var en fejl. Så er det Marcus Knuth. Er det en fejl? Nej, det er det ikke. Værsgo.

Kl. 17:14

Marcus Knuth (V):

Det er ikke en fejl, og jeg vil egentlig bare fatte mig i korthed og takke ordføreren for det rigtig gode samarbejde. Jeg er rigtig glad for, at vi har de nordatlantiske mandater med i forhandlingerne, og er derfor også rigtig glad for, at ordføreren er gået på talerstolen. Den ordlyd, som ordføreren satte meget fokus på, som jo netop er fællesskab og samarbejde på tværs af rigsfællesskabet, synes jeg er meget beskrivende for det samarbejde, vi har haft.

Jeg er glad for, at ordføreren også nævner muligheden for at få rigsfællesskabet på skemaet i Danmark, for det handler jo netop om, at det går begge veje, når man skal lære om hinandens kulturer, og at det ikke bare går én vej. Det gælder også ordførerens arbejde på justitsområdet, både for området i Grønland og for grønlandere i Danmark, som vi så senest med den aftale, vi har lavet, om forvaringsdømte grønlandere, som vælger at blive i Danmark, selv om de har mulighed for at tage til Nuuk. Så jeg vil egentlig bare sige tak for det gode samarbejde.

Kl. 17:15

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 17:15

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Jeg vil også kvittere for det gode samarbejde. Så vil jeg også gerne sige, at jeg ofte, enten når vi siger ordet rigsfællesskab eller siger ordet selvstændighed, oplever, at det afsporer debatten rigtig hurtigt. Jeg synes i virkeligheden, der er behov for en pragmatisk tilgang til, at vi er et selvstyre lige nu, og det er vigtigt, at vi ikke springer selvstyret over, men at vi sådan set tager opgaven på os og ved, at der er rigtig, rigtig mange opgaver, vi skal løse den dag i dag. Og ja, så kan der godt være nogle visioner fremadrettet for, hvad det er for en relation, vi skal have, men jeg er også helt sikker på, at vi også godt kan finde ud af det i mindelighed. Og det er sådan set det, jeg gerne vil stå for. Men tusind tak for samarbejdet.

Kl. 17:16

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Bent Bøgsted, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 17:16

Bent Bøgsted (DF):

Tak. Jeg har bare et enkelt spørgsmål, og det er vedrørende det om undervisning om Grønland i danske skoler. Jeg kan huske, at det i hvert fald var et af mine yndlingsfag, da jeg gik i skole.

Jeg skal bare lige høre, om de bøger, der ligger til grund for undervisningen om Grønland, ikke er ved at trænge til at få en opdatering, så der kommer ny viden. Der er trods alt sket en ret stor udvikling på Grønland. Mit spørgsmål er: Er det, der skal undervises i, up to date, eller er det ved at trænge til, at der kommer nogle nye bøger med ny viden skrevet i Grønland af nogle af jeres folk, der har stort kendskab til Grønland, så der kan komme ny viden til de danske skoler?

Kl. 17:17

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 17:17

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak for det. Det er sådan, at der er lavet en ny undersøgelse, som viser, at danske unge faktisk ved rigtig meget om Grønland, men ikke så meget om grønlandere, og det er jo lidt tankevækkende i sig selv. Jeg tror, at der er behov for, at vi opdaterer vores undervisningsmateriale, fordi det hurtigt bliver sådan, at det er den historiske relation mellem Grønland og Danmark eller naturen i Grønland, som på en eller anden måde bliver emnet.

Jeg synes bare, det er vigtigt at understrege, at der også bor folk i Grønland, og at vi har et moderne grønlandsk samfund, som jeg tror der er mange som ikke kender så meget til, fordi det enten bliver de mange udfordringer, vi har i Grønland, på socialområdet og uddannelsesområdet, eller det på en eller en måde bliver naturen, som bliver det billede, man har af Grønland. Så der er ingen tvivl om, at der er behov for at gøre mere. Regeringen har jo sådan set også afsat nogle penge netop til at sikre noget nyt materiale omkring Grønland til folkeskolerne. Så det synes vi er rigtig positivt.

Kl. 17:18

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Så er det fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 17:18

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Jeg vil såmænd bare takke ordføreren for talen. Jeg vil også gerne sige tak for det gode samarbejde trods det, at det har været kort. Jeg er glad for, at vi fik sikret, at de indsatte i Herstedvester kan beholde deres grønlandske rettigheder, hvis de vælger ikke at lade sig overflytte til den nye anstalt i Grønland. Og så vil jeg også gerne ønske god jul.

Kl. 17:18

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 17:18

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Jeg vil også sige særlig tak for det gode samarbejde. Ordføreren er jo stedfortræder, men har opnået en rigtig stor ting. Jeg er rigtig glad for det samarbejde, der har været specifikt i forhold til de indsatte på Herstedvester. Det er sket i samarbejde med mange af partierne både i rød blok og i blå blok, så det er jo et rigtig godt

eksempel på det her brede samarbejde, og hvor vigtigt det er i forhold til Grønland. Mange tak og glædelig jul.

Kl. 17:21

Kl. 17:18

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ordføreren. Der kom lige en kort bemærkning på falderebet, og det er hr. Rune Lund, der har et spørgsmål.

Kl. 17:19

Rune Lund (EL):

Jeg vil også gerne lige kommentere i forhold til forholdene for de indsatte i Herstedvester, som vælger ikke at blive overført til Grønland. Det er jo også en sag, som vi fra Enhedslistens side har forfulgt, og vi er rigtig glade for, at der er sket noget rigtig godt her, at man nu kunne fortsætte med at have nogle af de rettigheder, man har haft hidtil, bl.a. i forhold til kost.

Hvordan ser ordføreren på den aftale, der er indgået? Er man nået helt i mål, eller er der nogle yderligere ting, som kunne være relevante at lave forbedringer af set i lyset af den aftale, der er lavet? Det kunne være rart lige at høre ordførerens bemærkninger til det.

Kl. 17:19

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 17:19

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for spørgsmålet. Det er meget relevant at spørge ind til. Noget, som jeg lige har fundet ud af i går, er også, at der sådan set bliver bistandsværger fremadrettet for de grønlandske indsatte på Herstedvester, og det synes jeg er rigtig fint. Så jeg synes egentlig, at den aftale er ret fornuftig, og at vi har fået ret mange ting med i den her proces, der har været omkring de indsatte på Herstedvester.

Dengang vi havde tredje behandling, glemte jeg desværre at få nævnt Enhedslisten, som også har støttet vores arbejde, så jeg vil gerne bruge anledningen til at sige tak for den støtte. Der, hvor man kunne sige, at vi kunne bruge nogle kræfter fremadrettet på justitsområdet, er i forhold til ofrene. Vi har 34 gange så meget personfarlig kriminalitet i Grønland, og det betyder også, at vi fokuserer rigtig meget på de indsatte, fordi der er mange af de her love, der bliver fremsat, som egentlig handler om de kriminelle, mere end de handler om ofrene for de overtrædelser, og det fokus vil vi gerne fremme i de kommende år.

Kl. 17:20

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Hr. Rune Lund.

Kl. 17:20

Rune Lund (EL):

Det lyder utrolig relevant at fortsætte længere ned ad den sti. Hvis vi skal se på, hvordan retssystemet generelt fungerer i Grønland, og se på de opgaver, som politi og retsvæsen skal løfte i Grønland, set i forhold til hvordan situationen ser ud i Danmark, hvordan synes ordføreren så at standarderne er i Grønland for, hvad man kan tilbyde borgere i Grønland, i forhold til hvad politi, domstole, retssystem og kriminalforsorg kan tilbyde i Danmark? Hvad mener ordføreren der skal til, for at vi, fordi vi er i rigsfællesskab sammen, får nogle ensartede standarder, nogle ensartede niveauer i alle dele af rigsfællesskabet? Hvad mener ordføreren at det vil være relevant at gennemføre sådan mere overordnet set inden for retsområdet, for at vi kan sikre os, at der i højere grad bliver et ensartet niveau for det, man kan tilbyde i hele rigsfællesskabet?

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 17:21

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for spørgsmålet. Det er jo sådan set hele essensen af selvstyreloven, netop at vi skal forsøge at sikre nogle mere lige standarder på de områder, som Danmark varetager på vegne af Grønland. Jeg synes, at når man kigger på området, så er der sket gode forbedringer i de seneste par år. Jeg synes som sagt, at et større fokus på ofrene vil være at foretrække. Vi har stort set ingen indsatser i forhold til ofrene, men fokuserer mere på foranstaltningerne.

Så synes jeg også, at der er behov for en demokratisk diskussion om, hvorvidt vi i virkeligheden skal slå hårdere ned på de lovovertrædelser, som der er. I dag har vi jo ikke strafferammer i Grønland, fordi vi ikke har en straffelov som sådan. Men det at lave nogle foranstaltningsrammer synes jeg kunne være rigtig fint. I dag er det f.eks. kun politimesteren og landsdommeren, som sætter sig sammen og beslutter sig for, hvad det skal koste at begå en given lovovertrædelse. Det synes jeg godt kunne løftes til et demokratisk niveau, så vi havde en lidt mere åben proces omkring det.

Kl. 17:22

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til ordføreren. Og den næste i rækken er fru Aleqa Hammond, NQ. Værsgo.

Kl. 17:23

(Ordfører)

Aleqa Hammond (NQ):

En stor del af arbejdet i Folketinget handler om at mødes med forskellige mennesker og lytte til deres tanker og ønsker for Grønland. Som en af repræsentanterne for det grønlandske folk har jeg valgt at bo i vores land og pendle frem og tilbage mellem Grønland og Danmark. I Grønland kan jeg dagligt møde borgere og de grønlandske politikere og organisationer, som har hjemme i Grønland. Disse både formelle og uformelle møder er med til at sikre, at min politik i Folketinget hænger sammen med livet i Grønland – et liv langt væk fra Danmark, et liv langt væk fra Christiansborg.

Jeg har som grønlandsk valgt folketingsmedlem et stort ønske om, at vores arbejde i Folketinget skal efterlade mærkbare resultater for Grønland og de grønlandske borgere i Danmark. Derfor vil jeg gerne kvittere for, at finansministeren har valgt at lytte til vores input og har gjort brug af vores kapaciteter i bevillingerne, der vedrører os i Grønland.

Der har været meget på programmet i år. I Inatsisartut behandlede vi i sidste måned de store investeringer i de nye lufthavne i Grønland – lufthavne, som skal sikre os en markant og bedre infrastruktur og skabe muligheder og vækst i vores erhvervsliv. Jeg ser denne aftale som en best practice i rigsfællesskabet, hvor vi sammen sætter rammerne for et erhvervssamarbejde mellem Grønland og Danmark – en aftale, der har været baseret på et ligeværdigt samarbejde mellem vores regering i Nuuk og den danske regering. Det er et positivt paradigmeskift i vores parlamentariske grønlandsarbejde i Folketinget, hvor vi sætter handling bag ordene, i forhold til hvordan Danmark bedst kan være med til at fremme udviklingen i Grønland inden for selvstyrets rammer.

Der er i den forelagte finanslov også afsat en pulje på 25 mio. kr., der skal højne de unges kendskab til rigsfællesskabet. Midlerne skal iværksætte håndgribelige initiativer såsom studieture, højskoleophold og dokumentarfilm om rigsfællesskabet. Jeg tror på, at dette initiativ vil gøre en positiv forskel, særlig for danske unge, der i hø-

jere grad får mulighed for at blive klogere på vores fælles historie og forskelligheden i vores kultur og sprog.

Tidligere på året tog en lang række organisationer med tilknytning til Grønland initiativ til et borgerforslag om at få rigsfællesskabet på skoleskemaet. Historie og kulturformidling om rigsfællesskabet bør nemlig være på det obligatoriske skoleskema i Danmark, hvis vi langt bedre skal gøre danske unge klogere på Grønland og Færøerne. Det glæder mig derfor at høre, at regeringen forsøger at finde flertal i folkeskoleforligskredsen, så vi kan få rigsfællesskabet på det obligatoriske pensum. Det vil for alvor kunne styrke kendskabet til rigsfællesskabet.

Det er ikke kun i forhold til danske unge, at der er behov for at styrke sameksistensen i rigsfællesskabet. Som grønlænder er man dansk statsborger, men mange kan have brug for hjælp med det danske sprog, særlig når man kommer som nytilknyttet til Danmark som grønlandsk studerende. Jeg har derfor tidligere efterlyst en mere konsekvent og sammenhængende indsats i forhold til danskurser for grønlændere i Danmark. Det gælder både vores ressourcestærke studerende og de udsatte borgere, der har brug for hjælp til det danske sprog. Derfor glæder det mig, at der er blevet afsat 20 mio. kr. til kurser i dansk akademisk sprogbrug for grønlandske studerende samt et turbokursusforløb, så de studerende kan blive bedre rustet inden studiestart.

Vores udsatte borgere har også brug for en hjælpende hånd. Ét menneske, der går til grunde i vores samfund, er ét for meget. Det kan derfor i den grad betale sig, hvis vi som samfund forhindrer, at folk havner i sociale problemer. Derfor kan jeg godt blive bekymret for, at man i finanslovsforliget har aftalt at nedlægge satspuljen uden samtidig at have en plan for, hvad der skal erstatte puljen. En lang række initiativer, der har hjulpet socialt udsatte grønlændere i Danmark, er blevet sparket i gang af satspuljemidler. Der er ofte tale om projekter via De Grønlandske Huse, der har sikret, at grønlændere er blevet hjulpet ordentligt i gang, når de er kommet til Danmark – projekter, der har sikret en værdig hjælp i øjenhøjde til de udsatte grønlændere, der måtte have brug for det.

I den forbindelse noterer jeg også, at der fortsat er særskilte bevillinger på finansloven, der er målrettet udsatte grønlændere. Det er godt, at der stadig er fokus på vores svageste. Der er således også blevet afsat 4 mio. kr. i finansloven til en forlængelse af De Grønlandske Huses sociale inklusionsindsats, som ellers ville være udløbet næste år.

Kl. 17:28

Politiet og retsvæsenet i Grønland er som bekendt et dansk anvarsområde – et område, som i rigtig mange år har trængt til store og tidssvarende forbedringer. Jeg har i det seneste år fornemmet en politisk vilje til at forbedre det grønlandske retsvæsen, både sort på hvidt i regeringsgrundlaget og via bevillingerne på finansloven. Det er små skridt til det bedre, og det vidner om, at der lyttes til de grønlandske mandater. I år er der eksempelvis afsat 5 mio. kr. til styrkelse af den kriminalpræventive indsats i Grønland og 3,5 mio. kr. til styrkelse af landsforsvarerembedet.

Der er ligeledes igangsat en afdækning af lønforholdene for politiets og kriminalforsorgens ansatte i Grønland – et område, der er blevet forsømt i alt for mange år. De grønlandske betjente får mindre i løn end deres danske kollegaer trods samme uddannelse og samme arbejdsgiver. Senest har Fængselsforbundet krævet, at regeringen træder til med en ekstrabevilling på finansloven til grønlandske anstaltsbetjente. Det er vel at mærke så hastende, at de foreslår, at bevillingen allerede skal falde i denne finanslov. Lønforskellen mellem en dansk og en grønlandsk anstaltsbetjent er alt for stor – det skrider efter politisk handling.

Vi færdigbehandlede i går loven om afskaffelse af en ordning, der sendte forvaringsdømte grønlændere til afsoning i Danmark. Ordningen har i mange år været kritiseret for at være i strid med

menneskerettighederne. Lovforslaget har således også været mere end 20 år undervejs, idet Retsvæsenkommissionen allerede tilbage i 1994 blev bedt om at overveje, hvordan der kunne etableres særlige afsoningsanstalter i Grønland.

I indeværende folketingsår åbnes det første fængsel i Grønland – bedre sent end aldrig. Det er glædeligt for de dømte, at de fra det nye år kan afsone deres foranstaltningsdom i deres hjemland, men det kræver også en opmærksom indsats fra Justitsministeriet, hvis fængslet skal få en god start. Der må ikke være mangel på anstaltsbetjente grundet dårlige løn- og arbejdsforhold. De dømte skal fortsat have adgang til aktiviteter og medicin på lige fod med danske indsatte.

Politi- og retsområdet i Grønland kræver fortsat vores fulde opmærksomhed i finanslovsarbejdet for det kommende år. Retssikkerheden i Grønland skal styrkes, så vores retssikkerhed bliver på samme niveau som den danske. Der er fortsat 14 ud af 60 bygder, der ikke har lovens repræsentant i form af en kommunefoged. Sagsbehandlingstiden ved retssager er længere i Grønland, end den er i Danmark, og så er der ikke mindst forældede detentioner, hvor forholdene må være på kant med menneskerettighederne. Der er en masse at tage fat på. Jeg ved, at den politiske vilje er til stede i salen, så lad os fortsætte arbejdet på dette område, for vi er stadig langt fra målet.

Det er nu over 5 år siden, at Rigsrevisionen fremsatte en sønderlemmende kritik af beredskabet i Grønland, herunder en alvorlig kritik af de manglende søkort, der som bekendt er blevet flere år forsinket grundet udflytningen af Geodatastyrelsen til Aalborg.

Der er stadig meget at tage fat på. Det grønlandske samfund i Danmark udgør mere end 18.000 personer. Til dem er der én grønlandssproget præst under den danske finanslov. Ønsket om mindst én præst mere og om eget grønlandsk menighedsråd har været fremsat i flere år. Det er et stort ønske, som vi mangler at få indfriet.

Etableringen af et frivilligt beredskab, fortsat indhentning af data til at understøtte submission til kontinentalskolen samt stigende trafikale udfordringer i de grønlandske farvande kræver flere investeringer i Grønland, hvis det skal sikre vores fælles ambition om at være first movers i Arktis.

Det er som bekendt definitivt den sidste finanslovsdebat i denne valgperiode. Jeg vil derfor gerne rose regeringen for at tage de nordatlantiske mandater med på råd, når der skal tales om bevillinger til rigsfællesskabet. Jeg vil herfra kraftigt opfordre til, at ordningen fortsættes på den anden side af folketingsvalget, uanset om det bliver en blå, grøn eller rød regering.

Vi har alle et ønske om, at vores politiske arbejde i Folketinget skal efterlade konkrete og mærkbare resultater. Det gør vi ved at lytte til hinanden. Regeringen skal roses for langt hen ad vejen at have lyttet til de grønlandske mandater og samtidig have vist en grundlæggende vilje til at sætte handling bag ordene. Men der er stadig meget at tage fat på.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige rigtig glædelig jul til alle jer her i salen og alle kollegaerne. I morgen skal jeg nemlig tilbage til sneen og fejre jul med familien. Tak.

Kl. 17:33

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak, og i lige måde til fru Aleqa Hammond. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre til hr. Magni Arge.

Kl. 17:33

(Ordfører)

Magni Arge (T):

Tak, hr. formand. Der var en gang – for nok så mange år siden – at den danske statskasse havde svært ved at finde penge til driften af statens etater på Færøerne. Amtmand Hilbert løste problemet ved at

låne penge af Føroya Banki, hvis likvide beholdning bugnede på grund af en stor opsparring fra færingerne.

Vi er tilbage i tiden under anden verdenskrig. Da krigen sluttede og den danske stat forsøgte at rulle den lovgivende og udøvende magt over egne forhold, som Færøerne havde opbygget gennem adskillelsen fra Danmark, tilbage, havde færingerne selvbevidsthed nok til at takke nej og vælge selvstændighedens vej. Det blev starten på et langt livtag mellem Færøerne og Danmark, som i bund og grund har handlet om herredømmet over øerne.

Hjemmestyreloven var et resultat af denne tvekamp. Statsministeriets udsending på Færøerne, Niels Arup, anbefalede også, at den danske stat tog alskens midler i brug for at få færingerne til at nærme sig Danmark igen og acceptere enhedsstaten Danmark, og at den inkluderede Færøerne. Nogle af dem var nok så snedige, bl.a. mere frekvente royale besøg og rundhåndet uddeling af ridderkors og andre ordener. Der kom også flere penge på bordet, som efterhånden flød ind i den offentlige færøske økonomi og skabte en voksende afhængighed af overførsler fra den danske stat.

Overførslerne antog kun godt og vel 1 promille af det danske statsbudget, men på et tidspunkt svarede det til 20-25 pct. af de samlede udgifter på landstyreets budget og havde derfor en stærkt vane-dannende virkning på adfærden i færøsk politik.

I en republikaners optik sikrede den danske stat sig således fortsat herredømme over Færøerne og tilhørende havterritorium, som er dobbelt så stort som det danske, for 1 promille af det danske statsbudget. Købmandskabet i Danmark fornægter sig ikke, og det kunne vi godt lære noget af. For en tilsvarende disposition fra færøsk side ville betyde, at man for en investering på 6 mio. kr. fik kontrol over et område på størrelse med Storbritannien.

Men intet af dette har nogensinde formået at kvæle den færøske vilje til at stå på egne ben og være herre i eget hus. Med en ukuelig vilje, har det færøske folk støt og stædigt kæmpet for sin egen selvstændige eksistens blandt andre nationer.

Bloktilskuddet blev ensidigt reduceret med en tredjedel tilbage i 2001 fra 1 mia. kr. og fastfrosset på det nuværende niveau på 642 mio. kr. Det ene område efter det andet er blevet hjemtaget, og nu tynder det alvorligt ud i dem, der står tilbage. Færøsk sprog og kultur har blomstret gennem årene. Infrastrukturen er revolutioneret og tåler sammenligning med den mest moderne i verden. Uddannelsesniveauet er blandt de højeste i verden, og det færøske universitet frister flere unge færinger til at bruge deres mest dynamiske år på øerne.

Selv om vi har store udfordringer – som de fleste andre nationer – på de tunge områder som den sociale sektor og sundhedsydelser, så kan vi konstatere en befolkningstilvækst på 1,5 pct. om året og en gennemsnitslevealder, som er højere end i Danmark. Den ligger på 82,3 år imod 80,9 år i Danmark.

Arbejdsløshed kender vi ikke til for tiden, for der investeres betydeligt i de primære erhverv, og befolkningsvæksten stiller yderligere krav til udbygning af samfundet. Vi har faktisk også formået at omfavne den globale udfordring med vores voksende eksport til alverdens lande og ser nu også en turisme i stærk vækst.

Resultaterne blinker også på de økonomiske lystavler. Der budgetteres med et overskud på knap 400 mio. kr. på statens finanser i 2019, og holder det stik, har vi samlet et overskud på 1,3 mia. kr. op over 4 år.

Kl. 17:38

De færøske kommuner har ingen nettogæld, og statens nettogæld på 1,1 mia. kr. svarer til 5 pct. af det færøske bruttonationalprodukt. Nok så vigtigt er det også, at det fastfrosne bloktilskud fra Danmark er reduceret til cirka 7 pct. af de samlede offentlige indtægter, og bruttonationalindkomsten pr. indbygger ligger på samme niveau som i Danmark og andre nordiske lande – minus Norge.

Vi har således formået at etablere et selvberende økonomisk fundament igen. Selvfølgelig har der været nogle ture ud i tovene under-

vejs, men det ser fornuftigt ud, for væksten bygger ikke på lånefinansiering, hverken for det offentlige eller det private, da opsparringen har været solid i begge sektorer i løbet af de sidste år.

Vi skal ikke tilbage til tilstandene med økonomisk afhængighed, hvor andre samfund får afgørende indflydelse på vores egne dispositioner. Tværtimod skal vi aktivt fortsætte den økonomiske fundamentering, og en neddrosling af bloktilskuddet er en helt naturlig fortsættelse af denne udvikling.

Men den positive økonomiske udvikling afspejles ikke i den formelle politiske magtfordeling mellem Danmark og Færøerne. Her trives stadig væk en postkolonial opfattelse af et dansk herredømme, som udadtil forsvarer i en særdeles snæver fortolkning af grundlovens rammer. Det udmøntes kontant, bl.a. når færøske myndigheder betræder de bonede gulve i globale sammenhænge. Her må man nøjes med at præsentere sig som repræsentant for kongeriget Danmark, for så vidt angår Færøerne. Det er en skam, for der kan opbygges et langt mere perspektivrigt og tillidsfuldt forhold mellem landene, hvis vi sammen søger at skabe rummelige rammer, der bygger på gensidig respekt for hinandens suverænitet.

DIIS holdt sidste uge en spændende konference om moderniseringen af forholdet mellem landene i Nordatlanten og Danmark – bl.a. med inspiration fra personalunionen, som blev indgået i 1918 mellem Danmark og Island. Eksperterne sagde, at det kunne lade sig gøre dengang, fordi Island ikke var økonomisk afhængig af Danmark og de havde en skare af uddannede folk, som var kompetente til at løse de nye opgaver. Men det hang altså også sammen med viljen fra begge sider til at indgå aftalen. Vi er samme sted, som Island var dengang – bare langt mere velstående. Og vi skal videre på vores rejse ud ad selvstændighedens vej.

Selvfølgelig kommer udenrigspolitisk manøvrerum, international anerkendelse af retten til selvbestemmelse og princippet om uigenkaldelighed – det, at lovgivningsmagt ikke kan tilbagekaldes ensidigt – til at veje tungt fremover. Det kan løses som enkeltstående forandringer. Men det løses i sin helhed endnu bedre gennem en aftale om en personalunion, som både omfatter samarbejde og selvstændighed.

Selv om det betyder farvel til bloktilskud og folketingsmedlemmer, kan vi fortsætte og udvikle relationer omkring udenrigs- og forsvarspolitik, forskning og uddannelse, sundhed og miljø, handel og økonomi, monetære institutioner og retsinstitutioner og ikke mindst kultur og mennesker – men nu på et jævnyrdigt grundlag, hvor der ikke forventes andet end gensidig respekt og indsats til fælles gavn.

Men her har vi nu også allerede en del eksempler på respektfuldt samarbejde på flere felter, f.eks. om hjemtagelsen af person-, familie- og arveretten, om verdensmålene og om digitalisering af arkiver med relevans for færøsk historie og kultur i danske arkiver.

Men hvorom alting er, anbefaler jeg den nuværende og kommende regeringer at give slip på konservative grundlovsfortolkninger og fokusere på at udvikle et respektfuldt og tidssvarende samarbejde mellem landene og efterlade den gamle Niels Arup-model i historiebøgerne, hvor den hører hjemme.

Oven på denne ydmyge opfordring vil jeg ønske jer alle sammen en glædelig jul og godt nytår og sige tak for det forgangne år og også sende en lille hilsen hjem til Færøerne: Gleðilig jó! og gott nýggjár!

Kl. 17:43

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Jeg tror, vi ville sige i lige måde, men vi har en kort bemærkning fra hr. Alex Ahrendtsen. Værsgo.

Kl. 17:43

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak for talen. Jeg kom lidt sent ind, men jeg tror, jeg fik fat i de væsentligste pointer.

Jeg har haft den fornøjelse at læse Charlotte Langkildes bog om Færøerne, som udkom her i efteråret. Og det, der egentlig slår en, er, hvor nænsomt den danske stat egentlig har samarbejdet med Færøerne, så man i fællesskab kunne udbygge og udvikle det færøske samfund til at blive en moderne nation. Jeg kom til at tænke på den bog, da jeg lyttede til hr. Magni Arges ord om selvstændighed.

Så mit spørgsmål er: Med de ting, vi nu ved om det færøske og danske samarbejde gennem tiden, ville det så ikke være i Færøernes interesse at blive i en slags beskyttende favn ude i Atlanterhavet, hvor Danmark garanterer Færøernes fortsatte udvikling, og hvor Færøerne i bund og grund de facto har en selvstændighed, men har den naturlige beskyttelse, som et land som Danmark kan give Færøerne?

Kl. 17:44

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Værsgo, ordføreren.

Kl. 17:44

Magni Arge (T):

Jeg ved ikke rigtig, hvad det er for en beskyttelse, du tænker på, altså om det er en militær beskyttelse, eller om det er en anden beskyttelse. Jeg er overbevist om, at det, der har skabt den store udvikling i Færøerne igennem de sidste 100, måske 150 år, er viljen til at klare sig selv og viljen til at skabe sine egne fremskridt og udbygge sit eget land for sit eget folk og for sin egen kultur. Og det er det aller vigtigste drive i ethvert samfund på samme måde, som det er hos selvstændige personer, der tager ansvar for sig selv. Det er absolut nummer et. At ligge under for og være betinget af, at man skal være beskyttet af nogen anden, giver ikke det drive, der skal til for at skabe en så stor fremgang, som du har set på Færøerne. Det er jeg overbevist om.

Kl. 17:45

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 17:45

Alex Ahrendtsen (DF):

Jeg er for så vidt enig, og det er meget imponerende, hvad færingerne har skabt af 18 vindblæste øer. Man griber af storhed, når man ser den slags.

Jeg kommer egentlig bare til at tænke på, at Færøerne jo er et land på omkring 50.000 indbyggere, og man har jo brug for militær beskyttelse, og man har også brug for et økonomisk værn, hvis det for alvor går galt. Og Færøernes økonomi er jo bundet op på forholdsvis få indtjeningsmuligheder, bl.a. fiskeri. Så ville det ikke være i færingernes interesse at have en eller anden tilknytning til Danmark, så man fortsat kan have en lys fremtid?

Kl. 17:46

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Værsgo, ordføreren.

Kl. 17:46

Magni Arge (T):

Jeg ved ikke, om du lyttede rigtigt til, hvad jeg sagde. Jeg mener ikke, der er noget som helst til hinder for at have et godt samarbejde i lang tid fremover, bl.a. med den model, som man så med personalunionen med Island. Der var det et samarbejde mellem to selvstændige lande, som indgik i et fælles samarbejde under en personalunion. Det kan jeg sagtens forestille mig. Jeg vil bare reservere retten til, at Færøerne selv kan beslutte, i hvilket omfang man indgår i det samarbejde, og hvordan man indgår i det samarbejde, på samme måde, som Danmark selv bestemmer, i hvilket omfang man indgår i det, og hvornår man træder ud.

Kl. 17:46

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Selv om vi nærmer os jul, skal vi huske ikke at bruge direkte tiltale.

Men vi siger tak og går videre til næste ordfører, som er hr.

Sjúrður Skaale.

Kl. 17:46

(Ordfører)

Sjúrður Skaale (JF):

Tak for det. Jeg skal som de andre nordatlantiske medlemmer ikke sige så meget om de rent indenlandske prioriteringer i finansloven, men jeg vil gerne rose regeringen for de prioriteringer, der vedrører Færøerne. Jeg synes, denne finanslov er en fin lille sløjfe på det udmærkede samarbejde, vi har haft de sidste år. Det er sådan, at når man banker på en sten med en hammer, sker der ingenting første gang eller anden gang. Men bliver man ved med at banke, knækker stenen til sidst. Det sidste slag giver gennembruddet – men alle de andre er lige så vigtige.

Jeg har uendelig ofte stået her og slået med en verbal hammer på det faktum, at kendskabet til rigsfællesskabet ikke er godt nok. Det er for begrænset. Igen og igen fra forskellige vinkler har jeg slået på stenen. Jeg har talt om, at det ville skabe forståelse og forebygge misforståelser mellem landene, hvis der indgik undervisning om rigsfællesskabet i den danske folkeskole, ikke mindst hvis danske elever oftere foretog studierejser til Færøerne. Og med denne finanslov knækker stenen. Det skal jeg selvfølgelig ikke tage æren for. Det er en lang debat, der har ført til den her anerkendelse af, at noget skal gøres. Men jeg tror, at slagene fra min hammer også har hjulpet.

Så stor ros til regeringen for at se fornuften og nødvendigheden i det. Jeg har allerede talt med folk, som er meget interesserede i at arrangere rejser til Færøerne for f.eks. danske elever og den anden vej rundt, og folk, der er interesserede i at lave tv- og radioprogrammer fra et af de tre lande om temaer, som ikke indgår i den daglige mainstreamnyhedsstrøm, men som er vedkommende for folk i de andre lande. Hvordan pengene, der er afsat til det, skal bruges, henstår lidt uafklaret, men jeg kommer til at stille en del spørgsmål til regeringen om, hvordan de skal anvendes.

Javnaðarflokkurin er ikke med til de egentlige finanslovsforhandlinger, og det hverken ønsker eller kræver vi, for vores vælgere betaler jo ikke skat i Danmark. Det ville ikke være rimeligt, synes vi, at vi skulle være med til alle forhandlingerne. Men vi har dog gennem valgperioden haft nogle samtaler med finansministeren, hvor vi har set på, om der er projekter, der har fortjent en fælles dansk-færøsk finansiering. Denne gang er vi blevet enige om to projekter, nemlig et kulturhus og bevarelse af et 200 år gammelt dansk-færøsk hospital, som er på Færøerne, og som nu skal renoveres og blive til et museum og også anvendes som Fountain House. Posterne fylder ikke alverden på finansloven, men de er af afgørende betydning for projekternes gennemførelse, og deres gennemførelse er selvfølgelig af afgørende betydning for en del mennesker. Jeg kvitterer for det.

Jeg vil også rose finansministeren for den overordnede politiske – modsat den partipolitiske/taktiske – tilgang, han har haft i vores samtaler. Jeg har klart sagt, at hvis vi skulle genvinde vores mandat ved næste folketingsvalg, så vil vi pege på en socialdemokratisk statsminister. Og så kunne finansministeren jo meget let fristes til at tænke taktisk og ikke indgå nogen aftale med mig. Det har han ikke gjort, og det synes jeg er ganske flot. Personligt vil det for mig være et eksempel, jeg vil tage frem, når jeg er i debat med de mange kynikere, som siger, at politik kun handler om taktik, at der kun findes den her Frank Underwood-agtig politik.

Mit parti kunne også selv fristes til at tænke taktisk. Vi kunne sige som så, at hvis vi får et mandat næste gang, så er vi åbne for at pege på en borgerlig statsminister, hvis vi får en aftale, som er god nok. Vi kunne sige, som to af de andre nordatlantiske partier erklære-

rede i Politiken den 10. november, nemlig at vi ikke vil pege på nogen statsminister og ikke vil knytte os til nogen af blokkene før efter valget. Det vil sige, at hvis hverken rød eller blå blok kan mønstre 90 mandater på valgaftenen, så skal der være en åben forhandling med de nordatlantiske medlemmer om, hvem der skal være statsministere.

Kl. 17:51

Det synes vi i vores parti ikke er det rigtige. De store linjer i forholdet mellem Danmark og Færøerne skal aftales i forhandlinger mellem landsstyret og regeringen. Vi synes ikke, at et folketingsmedlem har demokratisk mandat til at indgå i den slags forhandlinger. Vi synes også, at det måske ville komme til at se lidt ud, som om man satte sin stemme på auktion: Hvem byder højest? Og den, som byder højest, får så støtten, og vedkommende bliver så statsminister. Vi synes ikke, det er rimeligt over for det danske folkestyre, at man på valgaftenen ikke ved, hvem der har vundet eller tabt, for det vil komme an på, hvad blokkene hver især kan tilbyde de nordatlantiske medlemmer. Vi synes heller ikke, det er rigtigt, at færøske forhold skal afgøres i en forhandling her i huset. Vi synes, at det ville være et tilbageskridt for det færøske selvstyre.

Så for at gøre det klart: Vi vil pege på Socialdemokratiets formand, hvis vi får chancen efter valget. Men som den her finanslov viser, betyder det bestemt ikke, at vi ser de blå partier som vores modstandere endelige fjender – bestemt ikke. De er nogle gode samarbejdspartnere. De har ikke været vores fjender de forgangne år, og det vil de heller ikke være efter valget, uanset hvem der taber og vinder det næste folketingsvalg.

Tilbage er kun at sige: Tak for den her valgperiode. Den har været god, synes jeg, der har været mange resultater. Vi har ikke fået alt vores igennem, men vi har fået en del igennem. God valgkamp, og glædelig jul.

Kl. 17:53

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

I lige måde. Så er der en kort bemærkning til hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 17:53

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak for endnu en god tale. Vi er jo fuldstændig enige med hr. Sjúrdur Skaale i, at kendskabet til rigsfællesskabet ikke er godt nok i de tre lande, vi har, og især måske ikke i Danmark. Derfor har vi også lyttet til hr. Sjúrdur Skaale. I forbindelse med de løbende folkeskoleforhandlinger har jeg simpelt hen foreslået, at vi sætter kendskab til rigsfællesskabet på dagsordenen forstået på den måde, at man kunne gøre det til et af kanonpunkterne i historieundervisningen. Det vil så betyde, at folkeskolerne i Danmark skal undervise i rigsfællesskabet, altså om Færøerne, om Grønland, om vores fælles historie.

Desværre har Socialdemokratiet trukket forhandlingerne i langdrag. Hvis de ikke havde gjort det, havde vi måske endda haft mulighed for at lykønske hinanden her i salen. Så hvis hr. Sjúrdur Skaale måske kunne bruge sin indflydelse over for Socialdemokratiet og sige til dem, at det altså er vigtigt, at vi nu får gennemført de her folkeskoleforhandlinger, så vi kan få et kendskab til rigsfællesskabet, så ville det være dejligt. Var det noget, ordføreren kunne være behjælpelig med?

Kl. 17:54

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 17:54

Sjúrdur Skaale (JF):

Jeg vil takke hr. Alex Ahrendtsen for hans indsats på det her felt. Det er fornemt. Jeg ved også, at han brænder meget for det her og

har vist meget stor interesse, meget stort engagement i de her forhold. Jeg vil tage hans råd med mig.

Kl. 17:55

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Det gav anledning til, at hr. Alex Ahrendtsen bad om ordet igen. Værsgo.

Kl. 17:55

Alex Ahrendtsen (DF):

Det vil jeg glæde mig til. Jeg håber, at ordføreren har den indflydelse, jeg tror han har.

Jeg vil lige henvise til, at sidste år hjalp Dansk Folkeparti jo Færøerne med at få nogle penge til at digitalisere færøske arkivalier. Det er jo for mig bare et eksempel på, hvor vigtigt det er, at vi samarbejder, og at vi kan berige hinanden, og på, at Danmark er en god ting for Færøerne, ligesom Færøerne er en god ting for Danmark. Så er ordføreren ikke enig med mig i, at selvstændighed nok ville være til større ulempe for Færøerne end at forblive i rigsfællesskabet?

Kl. 17:55

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 17:55

Sjúrdur Skaale (JF):

Det er jo et meget stort spørgsmål. For mig er fællesskab og selvstændighed ikke modsætninger. De er på mange felter hinandens forudsætninger. Jeg synes ikke, at man for at blive selvstændig skal ud af nogen ting. Man kan sagtens opnå selvbestemmelse og selvstyre og selvstændighed i et fællesskab. Hvis man ser på de små nationer i Europa, som er det, man kalder selvstændige, som har suverænitet – San Marino, Liechtenstein, Andorra osv. – så har de formelt suverænitet, men måske mindre selvstændighed, end Færøerne har.

Kl. 17:56

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Vi siger tak til hr. Sjúrdur Skaale. Der er ikke flere korte bemærkninger.

Jeg skal her udsætte mødet til kl. 19.00, hvor vi starter med finansministeren.

Mødet er udsat. (Kl. 17:56).

Kl. 18:59

Forhandling

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Mødet er genoptaget.

Vi fortsætter finanslovsdebatten, og den næste, der får ordet, er finansministeren.

Kl. 19:00

Finansministeren (Kristian Jensen):

Tak for en ganske positiv debat. Ja, det gjaldt måske ikke altid ordene om finansloven, men f.eks. kunne Socialdemokratiet ikke finde ret meget at kritisere finansloven for, og de valgte derfor at bruge deres tid på mest af alt at diskutere et emne, der ikke har noget som helst med finansloven at gøre. Jeg synes også, det er positivt, at næsten alle partier undervejs fik rost andre. Altså, Enhedslisten roste Dansk Folkeparti for at få ændret reglerne omkring regulering af overførselsindkomster. Venstre roste Socialdemokratiet for at have videreført VK-regeringens økonomiske politik. Og Det Radikale Venstre roste – eller næsten roste – statsministeren; mest af alt citerede de ham bare fra åbningstalen. Derimod roste fru Aaja Chemnitz Larsen regeringen for at inddrage de nordatlantiske folketingsmed-

lemmer i de seneste års finanslovsarbejde. Ja, faktisk var alle de nordatlantiske medlemmer inde på, at den inddragelse, der har været, har været god og styrkende. Det vil jeg gerne starte med at notere som noget positivt: at vi har rost hinanden ganske meget. Faktisk blev selv medarbejderne i Finansministeriet rost undervejs.

Men der er egentlig også meget god grund til at være godt tilfredse – godt tilfredse med udviklingen i Danmark, godt tilfredse med den økonomiske situation. Og inden vi for snart 10 timer siden startede debatten her, kom Danmarks Statistik med den seneste positive nyhed, nemlig at Danmarks nettogæld nu er forvandlet til en nettoformue. Faldende kurser på statsobligationer m.v. og kurstigninger på Ørsted har sammen med pæne overskud i eksempelvis 2017 bragt os tilbage i en position, hvor vi nu som samfund har en offentlig sektor, der har mere til gode, end den skylder væk.

Men selv om det måske for nogle er kedeligt at tale om, at det går godt i økonomien, vil jeg alligevel starte der. Dansk økonomi er nemlig inde i en højkonjunktur. Bnp-væksten har de seneste 3 år været over 2 pct., og der skønnes også en vækst i størrelsesordenen 1½-2 pct. i årene 2018-2020. Beskæftigelsen har aldrig været højere i Danmark. Alene i den her regeringsperiode er den steget med mere end 153.000 personer, og vi forventer, at beskæftigelsen vil stige yderligere i de kommende år. Ledigheden er til gengæld faldende og nu den laveste i 10 år. Opsvinget er bredt funderet i hele landet.

Beskæftigelsesmulighederne er forbedret i alle landets kommuner – i 98 ud af 98 kommuner er der en højere beskæftigelsesfrekvens i dag, end der var ved valget i 2015. Samtidig er det sådan, at den væsentlige del af fremgangen i beskæftigelsen skyldes, at flere personer over 60 år er kommet i beskæftigelse. Knap en tredjedel – knap en tredjedel! – af den samlede fremgang i beskæftigelsen siden midten af 2015 udgøres af personer over 60 år, og samtidig er fremgangen endda sket uden opbygning af det, man kan kalde for store ubalancer. Der er godt nok et stigende antal virksomheder, der melder om mangel på arbejdskraft som en produktionsbegrænsning, men lønstigningstakten er faktisk stadig væk moderat. Det private forbrug er primært drevet af stigende indkomster, og kreditvæksten til husholdninger er forholdsvis beskeden.

Det er egentlig ganske unikt, at så mange signaler om dansk økonomi peger i samme retning på samme tidspunkt, som det sker i øjeblikket. Derfor er der også god grund til at huske, at den stærke økonomi ikke kommer af sig selv; det skyldes klare valg, og det skyldes konkrete politiske beslutninger.

Fundamentet for fremgangen i dansk økonomi er strukturelle reformer, der gradvis har øget arbejdsudbuddet. Uden reformer ville opsvinget med stor sandsynlighed allerede være dæmpet på grund af mangel på arbejdskraft, og det er især aftalen om senere tilbagetrækning, der øger arbejdsudbuddet i de her år. De hidtidige erfaringer med forhøjelsen af efterlønsalderen viser, at de berørte personer stort set arbejder i uformindsket omfang frem til deres nye forhøjede efterlønsalder, og det er en enorm succes. Uden disse reformer ville de offentlige finanser svækkes betydeligt, i takt med at vi lever længere og er sundere i længere tid.

Kl. 19:04

Trods reformerne stiger presset på arbejdsmarkedet i de her år. Beskæftigelsen stiger i øjeblikket hurtigere end arbejdsudbuddet, og der er færre ledige ressourcer på arbejdsmarkedet. Navnlig byggeriet oplever en mangel på arbejdskraft som produktionsbegrænsning, men også service- og industrivirksomheder oplever i stigende omfang udfordringer med mangel på arbejdskraft. I en højkonjunktur med stigende pres på arbejdsmarkedet er det vigtigt, at vi bruger den økonomiske politik til at dæmpe kapacitetspresset, så finanspolitikken er derfor tilrettelagt efter at bidrage til et holdbart opsving, og den er tilrettelagt frem mod målet om balance i den strukturelle offentlige sektor. Samtidig er det vigtigt at holde fast i, at yderligere

reformer, store som små, der øger arbejdsudbuddet, kan bidrage til at formindske presset og forlænge opsvinget.

Senest har vi med aftalen om finansloven for 2019 og aftalen om en ny regulering af folkepensionen også øget arbejdsudbuddet i størrelsesordenen 1.350 fuldtidspersoner. At flere politiske partier viger tilbage for reformer, ændrer altså ikke ved, at presset på arbejdsmarkedet med stor sandsynlighed i de kommende år vil skærpes og reformbehovet ligeså. Opgaven nu bliver sådan set at holde opsvinget på sporet. Vi skal undgå en overophedning og fastholde en beskæftigelsesfremgang. Vi er optaget af at føre en ansvarlig økonomisk politik, og derfor strammer vi gradvis finanspolitikken og strukturpolitikken i de kommende år, så vi understøtter, at opsvinget er stabilt og varer i flere år.

En af de ting, vi er optaget af fra regeringens side, er, at de gode tider kommer alle danskere til gavn. Derfor er jeg meget tilfreds med, at regeringen sammen med Dansk Folkeparti har indgået aftalen for næste års budget. Vi er enige om en finanslov for 2019, der sikrer en markant prioritering af velfærden. Vi sætter endnu en gang midler af til sundhedsvæsenet, ligesom vi har gjort på de forrige finanslove, og med finansloven for 2019 prioriterer vi mere end 1 mia. kr. til sundhedsområdet over de næste 4 år. Med de her midler sikrer vi en mere effektiv og sammenhængende indsats, bl.a. på høreområdet og med en forbedret vaccinationsindsats. Vi afsætter også midler til en kommende sundhedsreform, og det er vigtigt, at vi fortsætter forbedringerne af vores sundhedsvæsen til gavn for patienterne, og det er netop patienterne og større nærhed i sundhedsvæsenet, der er vores mål med den kommende reform.

Regeringen og Dansk Folkeparti har også valgt at prioritere ældreområdet. Vi afsætter 650 mio. kr. over de næste 4 år, og pengene skal bl.a. bruges til at understøtte kommunernes arbejde med at bekæmpe ensomhed, tab af livsmod, sorg og selvmord blandt ældre borgere. Der er rigtig mange, der heldigvis lever længere, og det er positivt, men en udfordring i den forbindelse er, at mange også oplever, at deres ægtefælle eller omgangskreds falder bort, så de sidder ensomme tilbage. De ældre ønsker vi netop at komme i møde og at give en hjælpende hånd med de midler, der er afsat i finansloven. Vi gennemfører også med aftalen en række initiativer for at støtte kommunerne i deres arbejde med at løse rekrutteringsudfordringerne på ældreområdet. Vi har en klar ambition om, at der skal være et lavere sygefravær og flere timer pr. medarbejder. Det vil være med til at sikre bedre service til borgere, højne arbejdstilfredsheden og skabe et bedre arbejdsmiljø.

Det er også vigtigt, at vi får nogle flere til at søge ind på området. En af udfordringerne med at sikre en god ældrepleje i de kommende år bliver at have nok uddannede social- og sundhedsassistenter, det bliver at have nok uddannede sygeplejersker, og derfor er en del af finansloven også, at vi gør en indsats for at øge muligheden for at få flere ind på de her uddannelser, ligesom vi i de seneste år har hævet antallet af pladser på sygeplejeuddannelserne, sådan at vi i de kommende år vil se flere uddannede sygeplejersker og dermed have flere muligheder for at løfte opgaven. Vi skal nemlig sørge for, at alle medarbejdere på sundheds- og ældreområdet får mulighed for at bidrage med deres fulde potentiale.

Den prioritering, vi har haft i år, skal ses sammen med de andre initiativer, som regeringen allerede har gennemført med tidligere års finanslove. Det drejer sig om midler til en klippekortsordning, løft i bemanningen i ældreplejen og til at renovere og etablere køkkener rundt omkring på landets plejehjem, så flere ældre vil opleve, at det også dufter af mad, inden de bliver sat hen til bordet.

Kl. 19:09

Ligeledes afsætter vi i år 100 mio. kr. både i 2019 og i de kommende år til indsatsen for de mest psykisk syge patienter. Det er en kæmpe udfordring, at vores psykiatriområde ikke har været prioriteret højt nok, men nu får vi skabt nogle flere sengepladser til de mest

syge, og samtidig skal vi tage fat på et andet stort, presserende problem, nemlig at alt for mange unge i dag ikke føler, at de har et tilfredsstillende mentalt helbred. Faktisk er det sådan, at hver fjerde unge kvinde mellem 18 og 26 år ikke selv vurderer, at hun har et godt mentalt helbred, og derfor er der et behov for, at vi hjælper dem tilbage på sporet og bliver bedre til både at opdage og hjælpe dem med de problemer, de måtte have. De initiativer, vi sætter midler af til i finansloven, skal ses i sammenhæng med aftalen om satspuljen, hvor der er afsat cirka 900 mio. kr. over de kommende 4 år, og også med aftalen om regionernes økonomi for 2019, hvor der er blevet øremærket 200 mio. kr. til psykiatrien hvert år fremadrettet.

Samlet set har regeringen og Dansk Folkeparti for 2019 fortsat en markant prioritering af velfærdsområdet. Vi afsætter mere end 3 mia. kr. mere over de kommende 4 år til velfærden, og det skal altså lægges oven i det, vi allerede har aftalt med Kommunernes Landsforening, hvor der er et løft på 1,7 mia. kr. i forhold til det aftalte niveau for 2019 og 1 mia. kr. i løft for regionernes økonomi for 2019. Samtidig med det løft, der er i økonomien, både for kommuner og regioner, skal vi fortsætte med at prioritere inden for de mere end 535 mia. kr., der allerede bruges i offentligt forbrug. Det betyder nemlig, at vi skal imødegå det udgiftspres, der kommer, med flere ældre og flere børn, uden at vi behøver at øge det samlede offentlige forbrug tilsvarende.

Eksempelvis har den faste og fair udlændingepolitik, som er ført siden valget, betydet, at vi har fået styr på tilstrømningen på asylområdet. Det betyder, at de offentlige udgifter til asylindkvartering, integrationsydelse m.v. forventes at falde fra 9,9 mia. kr. i 2016 til 5,7 mia. kr. i 2019 – altså fra 9,9 mia. kr. til 5,7 mia. kr. Hertil kommer sparede udgifter til serviceydelser i kommuner, i regioner, bl.a. skoler, dagtilbud, sygehus osv., og dermed har vi på grund af den førte politik fået frigivet over 4 mia. kr., der kan bruges til bedre ældrepleje, gode forhold for børn i udsatte familier eller bedre sundhed, uden at vi skal øge det offentlige forbrug tilsvarende. Det er også en medvirkende årsag til, at vi med finansloven for 2019 har haft mulighed for at øge pensionisters rådighedsbeløb, ligesom pensionisters incitamenter til at gå på arbejde i deres seniorliv forøges.

Vi gennemfører et generelt løft af folkepensionen i 2019, og fremadrettet vil folkepensionen blive reguleret med den almindelige lønudvikling. Vi vil med aftalen også øge pensionisters tilskyndelse til at fortsætte deres tilstedeværelse på arbejdsmarkedet, også efter pensionsalderen. Derfor gennemfører vi en seniorpræmie, og vi øger fradraget på arbejdsindkomst, og vi lemper aftrapningen som følge af ægtefællers indkomst. Vi er også enige med Dansk Folkeparti om, at vi opsiges forliget om satspuljen med virkning fra næste folketingsvalg, men til gengæld vil regeringen og Dansk Folkeparti etablere et nyt forlig om regulering af offentlige overførsels samt etablering af obligatorisk opsparing for personer på overførselsindkomster. Jeg vil gerne takke Alternativet for allerede i dag at have meldt sig som et parti, der tilslutter sig forliget, og jeg håber, at flere partier vil tilslutte sig i de kommende dage.

Ligeledes har vi med finansloven opnået enighed med Dansk Folkeparti om at fortsætte arbejdet med en konsekvent udlændingepolitik. Den udlændingepolitiske linje, som regeringen og Dansk Folkeparti har stået for, har været med til at sikre, at tilstrømningen er på det laveste niveau siden 2008. Der har været meget debat om det kommende udrejsecenter på Lindholm, og der har også været meget, der har været forkert. Sagen er, at der afsættes cirka 750 mio. kr. over de kommende 4 år til etablering af udrejsecenteret, drift af stedet, uddannelse af politibetjente og andet personale, øget polititilstedeværelse omkring Lindholm osv.

Kl. 19:14

Jeg havde jo helst set, at vi kunne udsende gruppen af udviste kriminelle udlændinge, afviste asylansøgere, som har begået grove lovovertrædelser, fremmedkrigere m.v. Hele tanken er, at de skal

hjem og ud af Danmark. Men nogle gange er der forhold, der gør, at vi ikke kan få sendt udvisningsdømte udlændinge af sted. Disse grupper skal derfor fremover have opholdspligt på Udrejsecenter Lindholm. Udlændingestramningerne implementeres, samtidig med at Danmark fastholder sit internationale fokus og fortsat overholder sine internationale forpligtelser.

Jeg undrer mig faktisk meget over Socialdemokratiet, som har gjort meget ud af at fremstå som et parti, der bakker op om en fast udlændingepolitik, men som svigter, hver gang det bliver konkret. Socialdemokratiet har selv talt om et udrejsecenter på en ø, men når det bliver konkret, stemmer man gult. Socialdemokratiet kritiserer selvforsørgelses- og hjemsendelsesydelsen og det loft over kontanthjælpen, som regeringen indførte, og som har været medvirkende til, at over 30.000 personer har forladt kontanthjælpssystemet. Men når der senere i dag kommer konkrete forslag om at ændre på vilkårene, stemmer partiet gult. Det er en slingrekurs, der kun kan skabe tvivl om, hvorvidt Socialdemokratiet egentlig har tænkt sig at bøj af for kravene fra alle de partier, der eventuelt skal danne et parlamentarisk grundlag for en socialdemokratisk ledet regering.

Se, før finanslovsaftalen faldt på plads, fik vi også indgået en række aftaler, bl.a. aftalen om fremtidens erhvervsuddannelser. Det er et af de emner, som vi har talt rigtig meget om. Det vil sige: Vi talte bare om det, indtil der var indgået en aftale, og siden har det næsten være glemt i debatten. Men jeg vil bare gerne understrege her, at vi fra regeringens side er rigtig glade for den aftale, der indeholder initiativer for samlet 2,3 mia. kr. mere i forhold til finanslovsforslaget. Med aftalen bliver det mere attraktivt at vælge at gennemføre en erhvervsuddannelse. Aftalen er et markant skridt i retning af at give håndværksfagene den plads i samfundet, som de fortjener. Aftalen blev indgået efter et godt og konstruktivt samarbejde med Dansk Folkeparti, der endte med en delaftale om de økonomiske rammer, og aftalen om økonomien blev så udgangspunktet for en bred aftale om erhvervsuddannelserne.

Regeringen er også glad for, at vi har fået opbakning til vores grønne milliard på finansloven. Således investerer vi 1 mia. kr. i miljø, natur og klima i de kommende 4 år. Det betyder, at vi kan fortsætte den kurs, hvor vi har øget omlægningen af landbrugsareal til økologi, øget etableringen af naturskov m.v. Og selv om ingen af de selvudrømte grønne partier vil tage ansvar for finansieringen, har regeringen fremsat og får i morgen vedtaget forslaget om at sikre en fortsat lav afgift på el- og brintbiler i 2019 og 2020.

Vi får etableret skrotningsordninger, både for gamle biler og for gamle brændeovne, skrotningsordninger, der gør, at vi fremover kan trække vejret lidt mere frit i Danmarks store byer. Vi får øget kravene til taxakørsel, og vi får øget kravene til busdrift, hvilket gør, at vi også får skabt bedre luftkvalitet for danskerne. Vi etablerer en grøn naturpulje, der skal sikre, at vi kan øge vores biodiversitet. Og vi har præsenteret en plasthandlingsplan, ligesom vi har lavet en aftale med Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om fremme af cirkulær økonomi, herunder også at få etableret det såkaldte grønne nationalregnskab, som har været efterspurgt af mange.

Alt det gør vi på toppen af en historisk bred energiaftale, som muliggør, at vi allerede i 2030 opnår 100 pct. vedvarende energi i vores stikkontakter. Samtidig har vi leveret på ambitionen om, at den grønne omstilling sker sådan, at den forbedrer den enkeltes økonomi og understøtter en bæredygtig samfundsøkonomi. Og den aftale, vi indgik med Dansk Folkeparti om teknologineutrale udbud af sol og vind i 2018 og 2019, har vist sig at give en endnu større mængde af vedvarende energi end forudsat. Hvis vi kan fortsætte ud ad det spor, vil aftalen blive endnu mere effektiv til at fremme den grønne omstilling, end vi hidtil har forventet.

Kl. 19:19

Både rigtig mange ordførere og spørgsmål i dag har været optaget af, hvordan vi skal bruge skattekrone, og for få har været inte-

resseret i, hvordan vi sikrer, at der skabes arbejdspladser, vækst, fremgang, virksomheder og iværksætteri, altså hvordan vi giver flere danskere mulighed for at komme i beskæftigelse. Heldigvis er regeringen og Dansk Folkeparti blevet enige om, at det skal være lettere at drive virksomhed i Danmark. Konkret afsætter vi mere end 100 mio. kr. til at nedbringe erhvervslivets byrder. Vi afskaffer administrationsgebyret på erhvervsaffald, og vi følger op på regeringens vækstteams.

Vi nedsætter også afgifterne. Det er bl.a. med til at dæmpe op for grænsehandelen. Over de næste 4 år vil vi bruge ca. 450 mio. kr. til at nedsætte øl- og vinafgiften. Vi får afskaffet foderfosfatafgiften, som ikke længere har den samme betydning, når nu vi har lagt et loft over, hvor meget foderfosfat der må bruges, og vi lempet dermed omkostningerne for danske landbrugsvirksomheder. Samtidig med det gør vi, som det også blev nævnt tidligere i debatten, et tiltag for at fremme generationsskifterne ved at indføre en pantebrevsmodel, der vil gøre det nemmere for den nye generation af landmænd at overtage de gårde, der er.

Der kan siges rigtig meget mere om finansloven, men da bl.a. hr. Anders Johansson fra Det Konservative Folkeparti har gennemført en meget nøje gennemgang af den, vil jeg bare nøjes med at sige, at jeg som finansminister er rigtig tilfreds med finansloven. Det er jeg, fordi den fremmer vores velfærd, den løfter pensionisters rådighedsbeløb, og den tilskynder til at blive længere tid på arbejdsmarkedet. Den fastholder trygheden og sikkerheden i Danmark, den sikrer en stram udlændingepolitik, og den reducerer afgifterne og forbedrer vilkårene for erhvervslivet, alt sammen inden for rammerne af en ansvarlig økonomi.

Derfor havde jeg selvfølgelig også håbet på, at når det handlede om samfundsdebatten, ville vores arbejdsindsats her i dag have stor gennemslagskraft. Altså, når vi nu bruger en hel dag – og det er faktisk godt og vel en hel dag på det almindelige arbejdsmarked – til at diskutere næste års finanslov, så ville det måske have sat sig lidt i den dækning, der var, den omtale, der var, enten i de traditionelle medier eller i de, skal vi sige, mere sociale medier.

Men nej, det er ikke finanslovsaftalen, altså den her bog, der har været diskuteret. Det er den her bog, Højskolesangbogen, der har været diskuteret. Og jeg er rigtig, rigtig glad for, at så mange har været ude at tilkendegive deres opbakning til »Den danske sang er en ung blond pige«. Jeg glæder mig over, at så mange har sagt, at nu må man lige slappe en lille smule af med den her krænkelsekultur. Og jeg glæder mig måske mest af alt over, at det er en et år gammel historie, der nu har fået os op af stolene, så måske er det ikke så slemt derude alligevel.

I hvert fald kan jeg se, at fra hr. Magnus Heunicke og fru Mette Frederiksen til statsministeren og justitsministeren er der en bred kreds af politikere, der er enige om, at vi skal hylde vores højskolesangbog. Det vil jeg så gøre ved at fremhæve en anden sang, ikke nr. 162, »Den danske sang er en ung blond pige«, men nr. 201, nemlig »Danskerne findes i mange modeller, for livet kræver mangfoldighed«. Jeg synes, Ebbe Kløvedal Reich har beriget os med en smuk sang.

Jeg synes, debatten her i dag viser, at Folketinget er mangfoldigt, men at vi arbejder bedst, når vi arbejder sammen. Jeg håber, der er mange, der vil komme til det engagement, der er indbudt til i morgen efter afstemningerne, nemlig alsang i Fællessalen, for det er sådan med sang, hvilke politikere bør huske, at man ikke kan skændes, når man synger, der skal man arbejde sammen. Tak for debatten.

Kl. 19:23

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Tak. Der er en række korte bemærkninger. Den første spørger er hr. Nicolai Wammen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 19:23

Nicolai Wammen (S):

Tak for det, og også tak til finansministeren for lige at minde os om alle de gode sange, vi har. Og også tak for en gennemgang af, hvordan finansministeren ser verden. Der var dog en enkelt ting, som i den grad manglede, og det var, hvordan regeringen ser på skattelettelser, hvis den får lov til at fortsætte efter næste valg. Det håber jeg selvfølgelig ikke den gør. Men hvis det skulle ske, kunne det jo være interessant at vide, hvad der egentlig er regeringens politik på det område.

Det Konservative Folkeparti har jo været ude at sige, at man er parat til at give skattelettelser for 33 mia. kr., herunder også en meget stor topskattelettelse. Det synes vi i Socialdemokratiet er en dårlig idé. Vi mener, der er behov for, at vi investerer i vores velfærd for vores børn og unge, at vi har en værdig ældrepleje, og også at vi selvfølgelig sørger for, at vores sundhedsvæsen fungerer bedre, end det gør i dag, før vi begynder at diskutere skattelettelser. Men det er ikke holdningen hos Det Konservative Folkeparti. Det er heller ikke holdningen hos Liberal Alliance, og derfor er mit meget enkle spørgsmål til finansministeren her til aften: Kan finansministeren udelukke, at hvis regeringen fortsætter, vil det konservative forslag kunne blive til virkelighed?

Kl. 19:25

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ministeren.

Kl. 19:25

Finansministeren (Kristian Jensen):

Nej, nu er det sådan, at hvad der sker, når vi går til valg, skal vi nok forklare, men jeg er sådan set meget enig med den daværende socialdemokratiske ledede regering, der i 2012 valgte at sætte skatterne ned for at øge arbejdsudbuddet, for at styrke dansk økonomi, for at fremme lysten til at yde en ekstra indsats. Jeg glæder mig nu her til nytår, hvor grænsen for topskat vil blive sat op baseret på det lovforslag, som den daværende socialdemokratiske ledede regering kom med, nemlig et ønske om at hæve grænsen, så skatten bliver sat ned. Ligeledes er jeg sådan set meget enig i, at man gennemførte en lettelse af selskabsskatten i den daværende socialdemokratiske ledede regering, fordi, som man sagde dengang, lavere selskabsskatter vil være med til at fremme, at flere har lyst til at investere i Danmark.

Nu er det jo sådan, at regeringen ikke har taget stilling til, hvad regeringen skal gennemføre efter et valg. Regeringen består af tre partier. Hvert parti er i sin fulde ret til at sige og mene, hvad de gør, og gå til valg på, hvad de ønsker, og så må vælgerne tage stilling derfra, og så skal Folketinget mødes efter valget og sammensætte en regering derfra.

Kl. 19:26

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 19:26

Nicolai Wammen (S):

Man kan i hvert fald konstatere, at finansministeren ikke afviser, at det kan blive til virkelighed, og det synes jeg da er en interessant bemærkning.

Så bringer finansministeren emnet over på topskattelettelser. Det er jo rigtigt, at det er der blevet givet også under en socialdemokratiske regering, men hvem var det, de blev givet til dengang? Ja, det var metalarbejderen, det var sygeplejersken, der var kommet til at ramme loftet. Men her er det jo noget helt andet, vi snakker om. Her snakker vi om, at Det Konservative Folkeparti foreslår at give yderligere topskattelettelser for næsten 5 mia. kr. og hæve topskatloftet

op til 800.000 kr. Lad mig så sige, at så kunne det jo være meget, meget interessant at høre landets finansminister, som for et øjeblik siden, få måneder før et valg, sagde, at regeringen ikke helt ved, hvad den skal gå til valg på, men ikke ville udelukke, at det kan blive meget store skattelettelser.

Så helt konkret i forhold til topskattelettelser: Vil finansministeren udelukke, at den her regering, hvis den skulle blive genvalgt, vil indføre en topskattegrænse på 800.000 kr.?

Kl. 19:27

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ministeren.

Kl. 19:27

Finansministeren (Kristian Jensen):

Jeg forstår, at Socialdemokratiet synes, at de topskattelettelser, man selv laver, er rigtige, og de topskattelettelser, andre laver, er forkerte. Det er jo en meget praktisk måde at have det på: Hvis man har lavet en topskattelettelser, er den god, hvis man selv har været med, og hvis ikke man har været med, er den ikke god.

Nu er det jo sådan, at jeg ikke har kommenteret, hvad der skal ske efter et valg, og det har jeg faktisk heller ikke tænkt mig at gøre i aften. Jeg tror egentlig, at de fleste danskere forventer, at med 6 måneder tilbage af valgperioden passer vi vores arbejde og gennemfører de ting, som vi har gang i. Regeringen har i hvert fald gang i en lang række ting. Vi har gode forhandlinger, der fortsat pågår. Vi har et ønske om at lave en modernisering af vores folkeskoler. Vi har et ønske om at få lavet den aftale, der skal udmønte en forhøjelse af fribeløbet for su, sådan at flere unge kan tjene noget mere. Så hvad der skal ske efter et valg, tager vi, når der kommer et valg.

Kl. 19:28

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. René Christensen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 19:28

René Christensen (DF):

Tak for det, og tak for talen til finansministeren. Jeg ville egentlig have spurgt om noget helt andet, men det spørgsmål, der kom fra hr. Nicolai Wammen, kræver lidt mere, synes jeg. Det er jo ret interessant, for hvad er det, der sker lige om lidt? Der sker det, at topskattegrænsen ændrer sig fra 498.000 kr. til 513.000 kr. – topskattegrænsen bliver højere. Finansministerens parti er også med i den aftale, som blev lavet under den tidligere socialdemokratiske ledede regering. Kan finansministeren ikke sådan lige oplyse, hvordan man finansierer det – bl.a. ved at stigningen i rådighedsbeløbet hos folk på dagpenge, kontanthjælpsmodtagere og folk, der er på førtidspension, falder fra 2016 og frem til 2023? Det er en aftale, der blev lavet i 2012 under den socialdemokratiske ledede regering, og nu står man og siger, at alle skattelettelser er onde. Hvor onde var de her skattelettelser så i 2012? Kan ministeren ikke bekræfte både beløbets størrelse, og hvordan man har finansieret den skatteaftale fra 2012?

Kl. 19:29

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ministeren.

Kl. 19:29

Finansministeren (Kristian Jensen):

Jeg kan fuldt ud bekræfte, at man gennemførte en skattereform, som blev finansieret, ved at stigningstaksten i overførselsindkomster blev sat ned i perioden fra 2016 til 2023. Det var den måde, man fik de penge frigjort, der gør, at man nu kan lette skatten ned ved at sætte topskattegrænsen op. Jeg bryder mig ikke om begrebet onde skatte-

lettelser. Jeg synes ikke, at skattelettelser er onde. Jeg mener faktisk ikke engang, at skattestigninger er onde – de kan være nødvendige, de kan være generende, de kan være fremmede for væksten, og de kan være skadelige for væksten. Her var der faktisk en skattelettelser, som vi i mit parti, da vi var uden for regering, følte, at vi gerne ville støtte, og derfor var vi med til at hæve grænsen. Vi accepterede også den finansiering, der blev foreslået af den daværende regering, nemlig at man finansierede en højere topskattegrænse, ved at dagpenge-modtagere fik en mindre regulering.

Kl. 19:30

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 19:30

René Christensen (DF):

Det er jeg rigtig glad for at finansministeren kan bekræfte. Der er også noget, der er lidt mærkeligt, når man taler om skattelettelser. Jeg vil gerne sige, at fra Dansk Folkepartis side ønsker vi ikke, at danskerne skal betale den højest mulige skat overhovedet. Når man tænker på, hvad det er, vi skal bruge pengene til, ønsker vi i Dansk Folkeparti, at vi indkræver den skat, der er nødvendig, for at vi kan have det velfærdssamfund, som vi alle sammen er så stolte af – lige adgang til sundhed, lige adgang til uddannelse osv. Men det gør ikke ondt på Dansk Folkeparti, hvis hårdtarbejdende danskere får lov til at beholde en lille smule mere af den løn, de får, når de går på arbejde.

Men det, der er mærkeligt, er, at man det ene år, når man har regeringsmagten, kan lave skattelettelser, og man kan finansiere det ved at tage fra de svageste, altså dem på overførselsindkomst, og når man så sidder i opposition, er alle skattelettelser forkerte, ligegyldigt om de er til en lavtlønnet eller til en højt lønnet. Vi kan bare se nu, at skatteaftalen fra 2012 er blevet implementeret, og fra 2016 til 2023 kommer finansieringen – der er det folk på overførselsindkomster, der får et mindre rådighedsbeløb, fordi de skal finansiere topskattelettelserne og bl.a. også selskabsskattelettelserne.

Kl. 19:31

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ministeren.

Kl. 19:31

Finansministeren (Kristian Jensen):

Jeg deler fuldt ud den opfattelse, at det ikke er noget mål i sig selv at have en høj skat. Derfor er det også, at vi målrettet har sat skatten ned der, hvor vi synes, at skatten har været for høj eller forkert eller ramt skævt eller været hæmmende for væksten. Et eksempel er, da vi i februar måned lavede en aftale om at sætte skatten ned for de første indtægter, man har, altså gøre gevinsten ved at komme ind på arbejdsmarkedet noget større. Det er medvirkende til, at vi får reduceret antallet af danskere, for hvem det ikke kan betale sig at arbejde, for hvem gevinsten ved at komme ind på arbejdsmarkedet er for lille. Jeg synes, det er en utrolig vigtig opgave at få sat skatten ned for lige præcis den gruppe, så vi kan motivere nogle flere til at tage det arbejde, der er, også selv om det ikke lige er det drømmejob, de måtte ønske, eller det måske ligger på skæve arbejdstider eller uden for det uddannelsesfelt, hvor de er blevet uddannet. Derfor er det vigtigt, at vi ikke sætter skatten for højt, og at vi, hvis vi kan, også på en ansvarlig måde sætter skatten ned.

Kl. 19:32

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Den næste spørger er fru Eva Flyvholm, Enhedslisten.

Kl. 19:32

Eva Flyvholm (EL):

Tak for det. Jeg kan jo høre, at finansministeren faktisk er meget tilfreds med den økonomiske situation. Det synes jeg bare gør det endnu mere absurd, at vi igen med den her finanslov ser, at der bliver skåret på uddannelse. Det er milliarder af kroner, der er forsvundet ud af vores fælles uddannelsessystem. Vi kan se, at det betyder, at der bliver fyret lærere, at der bliver nedlagt hold, og at kvaliteten i det hele taget daler i vores uddannelsessystem. Det bliver værre, for hver eneste dag regeringen fortsætter de her nedskæringer. Derfor vil jeg gerne høre: Hvordan kan det være, at Venstre ikke vil investere i den uddannelse, som er helt afgørende for os alle sammen?

Kl. 19:33

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ministeren.

Kl. 19:33

Finansministeren (Kristian Jensen):

Vi mener bare, det er vigtigt, at man investerer. Men vi overtog magten i 2015, hvor økonomien var uholdbar. Man budgetterede med et underskud på de offentlige finanser på EU's grænse. Det var faktisk sådan, at da man opdaterede det i august måned, vurderede man, at vi var ude over EU's grænse og den grænse, der er i den danske budgetlov. Derfor var det væsentligt for os, at vi fik strammet op. En af mulighederne for at stramme op var, at vi fik udvidet omprioriteringsbidraget til også at dække kultur-, uddannelses- og undervisningsområdet.

I de kommende 2 år, i 2020 og 2021, vil der være få ledige kroner i den offentlige sektor, og for at have mulighed for at kunne omprioritere til andre højt prioriterede områder vil der også være et omprioriteringsbidrag på uddannelse, undervisning og kultur i de år. Fra 2022 mener vi at pengene skal blive på områderne, men at de måske prioriteres om, altså gå til andre ting, hvis vi måtte ønske det, eller tilbage til taxametrene. Det betyder, at vi for 2022 har sikret, at midlerne på undervisningsområdet, på kulturområdet og på uddannelsesområdet bliver der, sådan at vi kan sørge for, at der er en god undervisningskvalitet til vores unge.

Kl. 19:34

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 19:34

Eva Flyvholm (EL):

Det er jo helt vanvittigt at vente flere år med at få stoppet de her nedskæringer og dermed sikre en ordentlig undervisningskvalitet. Ministeren står og taler om 2022, men vi er nok nogle, der håber, at til den tid er ministeren ikke længere minister. Det er det samlede erhvervsliv, det er uddannelsesinstitutionerne, det er fagbevægelsen – det er alle, der har været ude at sige, at de her nedskæringer på uddannelse har ekstremt negative konsekvenser for vores fælles samfundsøkonomi og for det, vi skal leve af i fremtiden. Hvordan kan Venstre bare overhøre alle advarsler på det her område? Er det ikke på tide at gøre noget og stoppe de nedskæringer nu?

Kl. 19:34

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ministeren.

Kl. 19:34

Finansministeren (Kristian Jensen):

Der sker jo faktisk det, at det her ikke er nedskæringer, men omprioriteringer, der betyder, at vi bruger pengene andre steder i den offentlige sektor – eller faktisk bruger dem på uddannelsesområdet. Vi

har afsat 0,5 mia. kr. til at fremme og hjælpe de folkeskoler, der gør en stor indsats, for at børnene får bedre karakterer i dansk. Det er faktisk midler, der er kommet, fordi vi har omprioriteret inden for undervisningsområdet. Vi har givet midler til, at man kan have flere uddannelsesstationer, så vi får nogle flere steder, hvor man kan tage en mellemlang videregående uddannelse tæt på, hvor man bor, så vi slipper for at opleve, at for mange unge bevæger sig ind til storbyerne for at få en uddannelse og dermed fraflytter landdistrikterne. Så vi har faktisk reinvesteret en del af de midler på området. Og med aftalen omkring erhvervsuddannelserne er det 2,3 mia. kr., der investeres tilbage i uddannelsessektoren, i finanslovsforslaget. Det synes jeg faktisk godt at vi kan være stolte af.

Kl. 19:35

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Christian Poll, Alternativet. Værsgo.

Kl. 19:35

Christian Poll (ALT):

Tak for det. Jeg spurgte jo for nylig ministeren, om ikke man kunne få fremlagt en samlet oversigt over de drivhusgasreducerende og drivhusgasøgende tiltag i finansloven, og jeg fik her i dag et svar om, at det faktisk ikke rigtig er muligt at udarbejde sådan en oversigt. Det blev jeg rigtig ærgerlig over, for jeg ved jo, at det er et arbejde, man gør andre steder, og OECD gør et meget seriøst stykke arbejde, som Danmark kunne melde sig ind i og være en del af.

Er det bare lukket land for finansministeren, eller er det noget, finansministeren måske kunne tænke sig at se på til næste gang?

Kl. 19:36

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ministeren.

Kl. 19:36

Finansministeren (Kristian Jensen):

Efter at have hørt debatten i dag har jeg valgt at tage svaret til hr. Christian Poll med herop, og jeg er faktisk ikke enig i læsningen af svaret. Hvis man gennemlæser det, kan man se, at det faktisk er en gennemgang af, hvilke elementer der trækker henholdsvis op eller ned. Det, vi ikke kan lave en vurdering af, er, hvor stor effekten er.

Eksempelvis står der i det allerførste punkt, at vi bruger nogle flere penge på at skabe forskning, at vi sætter penge af til EUDP, og at vi laver yderligere en pulje til klimaforskning i landbruget. Jeg ved desværre ikke i dag, hvad vi får ud af det. Altså, jeg kan jo desværre ikke kan kvantificere, hvad forskningsmidler, vi sætter af nu, vil give af effekt, men jeg kan sætte en retning, jeg er ret sikker på vil skabe reducere.

Med hensyn til spørgsmålet om at kunne gøre nogle ting for at reducere metangasudslippet, så har vi faktisk kvantificeret det: Alene det forslag betyder en reducere på 1,1 mio. t CO₂.

Min taletid rækker ikke til, at jeg kan gennemgå alle punkterne, men jeg vil bare sige, at der er nogle stykker af dem, som klart peger i den ene retning. Vi anerkender også, at der er noget, der peger i modsat retning. F.eks. kan det øgede befordringsfradrag godt betyde, at flere befordrer sig længere i deres egen bil, og det kan virke negativt på CO₂-udledningen, men samlet set, når man kigger på den lange liste af reducerende tiltag, er jeg sikker på, at finansloven her med dens mange tiltag vil reducere CO₂-udledningen i Danmark.

Kl. 19:38

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 19:38

Christian Poll (ALT):

Tak. Jeg har også kigget på de her svar, som ligger længere nede i besvarelsen, og det er jo rigtigt, at nogle af dem kan kvantificeres, og for nogle af de bud, der ligger, vil jeg sige, at der er jeg måske ikke helt enig i det, men det, jeg egentlig spørger om, er, om man egentlig sådan mere systematisk og mere fremadrettet er med på, at vi så vidt muligt laver den her 360-graders systematiske øvelse, hver gang vi laver finanslov i Danmark.

Kl. 19:38

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ministeren.

Kl. 19:38

Finansministeren (Kristian Jensen):

Det synes jeg ville være glimrende. Jeg er egentlig tilhænger af, at vi får et klart billede af, hvad finansloven betyder for det grønne regnskab, for vores klimaregnskab. Men der er jo bare nogle elementer, hvor det traditionelt er sådan, at man afsætter puljer. Eksempelvis har vi en pulje til naturformål. Det er jo først, når vi kender udmøntningen af den, at vi præcis ved, hvad der sker. Vi skal også vurdere, hvad det, at vi sætter afgifterne ned på grænsehandelsfølsomme varer, betyder i forhold til danskernes lyst til at grænsehandle i Tyskland, og samtidig også, hvad det betyder for svenskernes lyst til at køre til Danmark at handle. Derfor er der nogle ting, som, uanset hvor god vilje man måtte have, jeg ikke tror man kan vide på forhånd, når vi skal sidde til næste år og de kommende år i december måned og stemme om finansloven. Men i så stort omfang man kan, er jeg tilhænger af, at vi får viden og klarhed på banen, også omkring de CO₂-mæssige rammer for finansloven.

Kl. 19:39

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Så er det hr. Andreas Steenberg, Det Radikale Venstre.

Kl. 19:39

Andreas Steenberg (RV):

I Radikale Venstre starter vi af og til vores gruppemøder med at synge en sang fra højskolesangbogen, så jeg var rigtig glad for finansministerens afslutning og så endda en sang om mangfoldighed. Så bliver det ikke bedre, ikke i mine ører i hvert fald.

Det gjorde det heller ikke i 2015, da finansministeren begik den her kronik i Søndagsavisen, en kronik, der ærede Danmark for dem, der kan og vil. Jeg vil lige citere en enkelt bid, det er faktisk indledningen:

»Kære Jai-Li, Muhammed, Sergio og Latifah! Tak fordi I er kommet til Danmark og tager fat, hvor danskerne ikke kan eller vil. Tak fordi I er med til at gøre Danmark til et rigere sted. For uden jer ville Danmark anno 2015 ikke hænge helt så godt sammen.«

Nu skriver vi så 2018, og finansministeren er blevet finansminister i en regering støttet af Dansk Folkeparti, og der er lavet et paradigmeskifte, hvor nogle af de her mennesker så skal vises ud, selv om de er i arbejde. Er finansministeren enig i, at finansministeren har rykket sig ganske betydeligt på de her 3 år?

Kl. 19:40

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ministeren.

Kl. 19:40

Finansministeren (Kristian Jensen):

Det er heldigvis sådan, at jeg er enig med mig selv for 3 år siden. Jeg synes stadig væk, at det er glimrende, at vi har mange udlændinge,

der arbejder i Danmark. Det, der er sket i de forløbne 3 år, er faktisk, at en stadig større del af dem, der er beskæftiget i Danmark, har et udenlandsk pas og en udenlandsk nationalitet. Det er både polske håndværkere, amerikanske ingeniører, kinesiske it-folk eller ukrainske fodermestre, og jeg tror, at hvis de 250.000 udlændinge, der arbejder i Danmark, valgte at tage hjem i morgen, ville det være svært at få pelset en mink, svejset et vindmølletårn eller få serveret en kop caffè latte i København.

Men sagen er, at for mig er der forskel på de indvandrere, vi beder om at komme, fordi de skal arbejde, eller fordi de har ønske om at studere i Danmark, og så de flygtninge og familiesammenførte, der er kommet hertil. Forskellen ligger i, at hvis man er her som flygtning og der bliver ro i ens hjemland, er udgangspunktet, at så skal man vende tilbage. Hvis man så har et job, der gør, at man kan komme ind på en af de integrationsordninger, der er, de arbejdskraftsordninger, der er, så for min skyld gerne.

Jeg tror også, at hr. Andreas Steenberg kender min og regeringens holdning, nemlig at vi burde sænke barriererne, så det var muligt at få flere udlændinge til at komme til Danmark og arbejde, for det ville være med til at gøre, at vi kunne tiltrække arbejdskraft, der kunne gøre Danmark stærkere og rigere, og fordi vi ved, at den udenlandske arbejdskraft, der tjener bare lidt over 200.000 kr., er til gavn, altså bidrager til et overskud på de offentlige finanser.

Kl. 19:42

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 19:42

Andreas Steenberg (RV):

Jeg er rigtig glad for store dele af finansministerens svar, den første del er jeg meget enig i. Jeg har bare lidt svært ved at forstå, at en polak, der serverer caffè latte for at bruge det billede, er okay, men at en syrer, der serverer caffè latte, skal vende hjem. Jeg har svært ved at forstå forskellen. Hvorfor er Venstre og finansministeren gået med til det her paradigmeskifte, hvor der jo står i finanslovsaftalen, at det at være i arbejde skal tillægges mindst mulig betydning. Det er jo helt modsat de holdninger, finansministeren ellers har, eller hvad?

Kl. 19:43

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ministeren.

Kl. 19:43

Finansministeren (Kristian Jensen):

Jeg tror egentlig godt, at hr. Andreas Steenberg kunne forstå det, hvis hr. Andreas Steenberg ville. Sagen er jo den, at med aftalen har vi slået fast, at flygtninge, der kommer til Danmark, og familiesammenførte, der kommer til Danmark, i videst muligt opfang skal være selvforsørgende og ud på arbejdsmarkedet, og hele vores tilgang til dem er, at de skal ud og forsørge sig selv i stedet for at leve af andres ydelser.

Sagen er også bare den, at hvis det at få et job i sig selv gjorde, at man automatisk gik fra at være flygtning til at blive indvandrer og få ret til at være her, ville begreberne flygtninge og indvandrere blive udvasket. Jeg holder fast i, at de to begreber er forskellige, og vi behandler indvandrere efter reglerne om indvandring og arbejdskraft, og vi behandler flygtninge efter reglerne om flygtninge. Men jeg håber selvfølgelig, at langt de fleste af de flygtninge og familiesammenførte, der kommer til Danmark, er i beskæftigelse, og jeg glæder mig over, at vi i de seneste år har set en markant fremgang – bare siden 2015 en fordobling af andelen af flygtninge og familiesammenførte, der er i beskæftigelse efter 3 år.

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er fru Lisbeth Bech Poulsen, SF. Værsgo.

Kl. 19:44

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak. Flere af mine kolleger har jo spurgt ind til det her med omprioriteringsbidraget – hvorfor har vi skulle trækkes med det så længe?

Det er en debat, vi har haft mange gange før. Finansministerens svar er det samme hver eneste gang, den samme klagesang: Man overtog økonomien i 2015, der var ikke råd til noget, det hele var rigtig, rigtig ærgerligt.

Så har jeg lige fundet tallene frem for, hvor mange penge man nu brugte i finansloven for 2016 på skattelettelser, og der brugte man så godt og vel 1 mia. kr. En stor del af det var jo selvfølgelig, at man sænkede registreringsafgiften fra 180 til 150 pct., og det var jo rigeligt til at dække det, som man fik ind på omprioriteringsbidraget det år.

Kan man så lave den antagelse, at man har byttet besparelser på uddannelsesområdet til billigere biler og andre skattelettelser?

Kl. 19:44

Kl. 19:45

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ministeren.

Kl. 19:45

Finansministeren (Kristian Jensen):

Ja, eller på sygeplejersker, politibetjente, på indsatsen, i forhold til at vi har flere, der hjælper på vores hospitaler. For der er rigtig mange ting, der blev prioriteret med finansloven for 2016. Hvor den tidligere regering havde et fald i antallet af politibetjente, har vi nu siden valget haft en stigning, fordi vi ønskede at øge optaget, fordi vi ønskede at fremme den tryghed, som danskerne har brug for. Vi havde behov for at få håndteret en usikkerhed omkring grænsekontrollen, og vi har derfor haft en midlertidig grænsekontrol nu i en række år og har også afsat midler i 2019 til at kunne fortsætte det i hele perioden.

Derfor kan fru Lisbeth Bech Poulsen jo godt pege på, at pengene er gået til det ene punkt eller det andet punkt, og jeg kan med lige så stor ret sige, at lige præcis de penge er gået til sygeplejersker, til ældreområdet, til politibetjente.

Men sagen er jo, at hvis fru Lisbeth Bech Poulsen ikke læser i de gamle papirer, men i nyere aviser fra den her uge, så vil hun se en opgørelse, der viser, at det at sætte afgiften ned – i hvert fald på kort sigt – faktisk har bidraget med flere penge, end det kostede. Altså, vi har fået en positiv økonomisk gevinst ved at sætte afgiften ned på biler. Lad os se, om det holder på lang sigt – det kan jeg ikke garantere – men i hvert fald på kort sigt, siger dagspressen, har vi fået flere penge ind, end vi har brugt på at sænke registreringsafgiften.

Kl. 19:46

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren,

Kl. 19:46

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Men, kære finansminister, det er jo ikke det, jeg taler om; jeg taler om regeringens egne tal, altså de tal, der ligger på Finansministeriets hjemmeside. Hvad koster det, man har aftalt på finansloven for 2016, i forhold til skatter og afgifter? 1.175 mio. kr., altså godt og vel 1 mia. kr. En stor del af det er, fordi man absolut ville sænke registreringsafgiften fra 180 til 150 pct. i ét hug.

Det er rigtigt, at der så også er alle mulige andre ting på finansloven. Man kunne altså godt finde langt over 1 mia. kr. til skattelettel-

ser; men man var nødsaget – nødsaget – til at spare på uddannelsesområdet, ikke bare et år, men også de følgende år, hvor man brugte langt flere penge på skattelettelser, end man fik ind på området, for det var man altså nødt til.

Så lad være med at tale om nødvendighedens politik. Regeringen har byttet skattelettelser til besparelser på uddannelser. Der var ikke noget nødvendigt over den prioritering – hverken i 2016 eller 2017 eller 2018 eller nu.

Kl. 19:47

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ministeren.

Kl. 19:47

Finansministeren (Kristian Jensen):

Nej, jeg tror nu også, at nødvendighedens politik var et begreb skabt af en finansminister, som fru Lisbeth Bech Poulsen støttede, og som jeg forsøgte at vælte og heldigvis fik væltet i 2015. Jeg taler ikke om nødvendighedens politik. Man kunne have valgt rigtig mange ting.

Vi valgte at lave en udvidelse af omprioriteringsbidraget, fordi dansk økonomi var i en kritisk situation, og fordi vi havde nogle klare prioriteter for, hvad vi gerne ville. Vi kunne se, at man i 2015 havde et budget, der ikke hang sammen, og at vi var nødt til at få rettet op på de forhold, der var, og derfor lavede vi en række ting: Man bremsede op for udviklingsbistanden, man udvidede omprioriteringsbidraget; og det er det omprioriteringsbidrag, vi bl.a. bruger til at prioritere andre områder i uddannelsessektoren op.

Kl. 19:48

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Benny Engelbrecht, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 19:48

Benny Engelbrecht (S):

Jeg har et par korte refleksioner over ministerens replik. Først og fremmest siger ministeren, at vi skal passe det parlamentariske arbejde. Jeg minder bare om, at det jo sådan set kun to gange i nyere tid er sket, at et finanslovsforslag er blevet leveret så sent, som det er blevet i år og sidste år, og det er jo så under den nuværende finansminister. Derfor tror jeg, at finansministeren skal være glad for, at Folketinget er mindre restriktivt end undervisningsministeren i forhold til fraværregler og den slags ting.

Der er også en kritik af, og det tror jeg var henvendt til mig, at jeg tillod mig at nævne sundhedsområdet i min ordførertale, for det havde åbenbart ingenting at gøre med finansloven. Men jeg har dog konstateret, at der er afsat en reservation på 120,5 mio. kr. til sundhedsreformen i 2019, så jeg antager da, at det er relevant, og at det er noget, som regeringen også har tænkt sig at komme med nogle udmeldinger om.

Men finansminister, skal det forstås sådan, at alle de udfordringer, som der er i sundhedsvæsenet, forventer man at kunne løse med en ramme, som er det, som ligger inden for den nuværende finanslov? Det er vel ret besat et fuldstændig relevant spørgsmål, ikke mindst i betragtning af at finansministerens egne partifæller er ret højroastede i forhold til de bekymringer, de har og gør sig om sundhedsvæsenet.

Kl. 19:50

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ministeren.

Kl. 19:50

Finansministeren (Kristian Jensen):

Allerførst vil jeg sige, at jeg i hvert fald ikke har haft noget fravær. Jeg har siddet meget, meget tit og meget længe bag skrivebordet ovre i Finansministeriet, så fraværsprocenten har været meget, meget lav. Jeg havde faktisk ønsket en lidt højere fraværsprocent i november måned end den, det var nødvendigt at have. Men når det var nødvendigt med mange møder, var det også, fordi det her faktisk var tre aftaler i en: Det var en ny udlændingepolitik, det var en hel pensionsreform, og så var det en finanslov.

En del af den finanslov er jo også at gemme en reserve til den kommende sundhedsreform. Det vil ikke være det eneste, vi får brug for på sundhedsområdet fremadrettet. Vi får i de kommende år brug for at skabe yderligere rum til stigende sundhedsudgifter, men det gør vi, på baggrund af at det er lykkedes igennem de sidste år at få nedbragt ventetiderne, få øget kvaliteten, få højnet effektiviteten i det sundhedsvæsen, vi har. Det, som jeg ser som udfordringen, og det, som jeg synes er et problem, er den meget store uensartethed, der er på tværs af regionerne; det er den manglende sammenhæng mellem det kommunale, det alment praktiske og det regionale niveau. Og der har vi brug for at lave en større sammenhæng i den måde, vores sundhedsvæsen arbejder og taler sammen på.

Kl. 19:51

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 19:51

Benny Engelbrecht (S):

Med en overbelægning på de medicinske afdelinger, med over 100.000 danskere, der ikke har egen privatpraktiserende læge, er der sådan set masser af udfordringer. Så når finansministeren nu selv indikerer, at der skal afsættes midler til sundhedsområdet, kan vi så ikke bare få et bud på det? Hvor meget forestiller regeringen sig der skal anvendes på sundhedsområdet over de kommende år, f.eks. frem til år 2025? Socialdemokratiet har fremlagt sit bud, men det kunne egentlig være meget interessant at høre, om regeringen har et bud.

Kl. 19:51

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ministeren.

Kl. 19:51

Finansministeren (Kristian Jensen):

Når man snakker om, hvad der skal til, vil jeg sige, at der bl.a. skal mere personale til. Der var det et problem, at den tidligere regering sov i timen og ikke fik øget antallet af uddannelsespladser på sundhedsuddannelserne, på sygeplejeskolerne, nok. Det har vi taget ansvaret for. Men det er klart, at det tager nogle år at blive uddannet som sygeplejerske, og derfor tager det også nogle år, inden de forøgelser, vi har lavet, slår igennem. Vi har endda med finanslovsaftalen lagt op til en mulighed for at få endnu flere pladser, hvis der er et ønske om det fra vores regioner, på sygeplejeskolerne, så vi kan få nogle flere uddannelsespladser og nogle flere uddannede til at tage sig af det.

Vi har også taget fat på at løse lægemanglen ved netop at tage to nye uddannelsessteder ind. Både Sydvestjysk Sygehus i Esbjerg og Sjællands Universitetshospital, Køge bliver fremover uddannelsessteder. Vi har fremlagt en plan, som lægeforeningerne selv sagde er den mest gennemarbejdede plan nogen sinde set til at imødegå den lægemangel, der er, men det tager noget tid, desværre, at uddanne læger, for vi skal have et højt fagligt niveau og et højt sikkerhedsniveau. Derfor er det en plan, som arbejder på den lange bane ved på-

de at øge interessen for at blive læge i almen praksis, men også at få flere til at tage de arbejdstimer, der er ude i den almene praksis.

Kl. 19:53

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Peter Skaarup, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 19:53

Peter Skaarup (DF):

Tak for det. Og tak til finansministeren for en god tale og et godt samarbejde omkring finansloven. Jeg kunne godt tænke mig lige at spørge til en video, som ligger på Facebook, fra det socialdemokratiske folketingsmedlem fru Astrid Krag, om de ældres økonomi, de ældres forhold. Her fremgår det, at pensionisterne regner med at skulle have 200 kr. ekstra næste år på baggrund af finanslovsaftalen. Jeg tror sågar, fru Astrid Krag sidder med pengene – det er 200 kr., det handler om. Og der kunne jeg egentlig godt tænke mig at høre, om finansministeren kan bekræfte eller afkræfte, at det er det, der er tale om, og i øvrigt fortælle hvornår i 2019, at pensionisterne kan forvente, at den forbedrede økonomi, som bl.a. Dansk Folkeparti og jo også regeringen lagde vægt på skulle komme ud af finansloven, kan aflæses på pensionisternes konti.

Kl. 19:54

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ministeren.

Kl. 19:54

Finansministeren (Kristian Jensen):

Jeg kan afkræfte, at det, vi har aftalt, alene skulle dreje sig om 200 kr. Det drejer sig om meget mere, bl.a. afhængigt af hvilken situation man er i. Hvis man har en lille smule arbejdsindtægt ved siden af og det er blevet modregnet, så vil man fremover blive modregnet meget, meget mindre. Hvis man har en lille pensionsopsparing, der bliver udbetalt – ikke en stor, men en lille pensionsopsparing – så vil man fremover blive fratrasket meget, meget mindre i det, man får ud i tillægsydelse eller i supplerende pensionsydelse.

Derfor vil der være en lang række ting, som har virkning. Og det, der måske på sigt har allermest virkning, er vores aftale om at ophæve satsreguleringen for pensionister, sådan at pensionister fremadrettet vil opleve en fuld regulering af den ydelse, de får, uanset om det er en grundydelse, tillægsydelse eller supplerende pensionsydelse. Og det vil faktisk betyde rigtig, rigtig meget over de kommende år for pensionister, som ikke har meget til sig selv, og som har behov for, at vi får skabt en bedre og stærkere ramme omkring deres økonomiske muligheder for at leve et aktivt liv, også som pensionister.

Kl. 19:55

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 19:55

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes egentlig, det var meget befriende, at det lige blev klarlagt, også her fra Folketingets talerstol, fordi der jo findes mange sjove og skægge ting ude på Facebook. Der findes jo altså også historier, som man vel nok kan sige er fake news. Der kunne jeg da godt tænke mig lige at høre finansministeren bare for god ordens skyld: Når fru Astrid Krag og Socialdemokraterne påstår, at det, som en pensionist får ud af finanslovsaftalen i 2019, er 200 kr., kan man så ikke godt sige, at det er fake news?

Kl. 19:55

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ministeren.

Kl. 19:55

Finansministeren (Kristian Jensen):

Jo, det vil man roligt kunne gøre, fordi der vil være så mange andre økonomier, som vil have gavn af det. Når man kigger på det fremadrettet og ser frem mod 2025, er det markante beløb, som man får i løft bare af grundbeløbet, fordi vi nu ophæver satsreguleringen. Derfor er det her en rigtig stor omlægning. Det er, hvad jeg kalder en decideret pensionsreform i forhold til, hvordan pensionisters økonomi fremadrettet vil have det.

Det er klart, at hvis det er et spørgsmål om, hvorvidt man får lidt ekstra hvert eneste år, så er det mindre de første år og mere de næste år. Men vi skal jo ikke ret langt hen, før det her bliver noget, der virkelig kan mærkes i en økonomi, hvor man i forvejen ikke har ret meget til sig selv, hvilket man ikke har som folkepensionist.

Kl. 19:56

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er fru Pernille Rosenkrantz-Theil, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 19:56

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Når man har været herinde hen over tilpas mange konjunktursvingninger, finder man ud af, at når der er sådan en lavkonjunktur, er det altid de internationale konjunkturers skyld, og når der er højkonjunktur, er det helt klart den vedtagne politiks skyld, at tingene går så godt. Det bar finansministerens tale en lille smule præg af, så det kunne jeg ikke lade være med at sidde og smile lidt over.

Til gengæld holdt jeg op med at smile, da finansministeren så får sagt, at kontanthjælpsloftet har bidraget til, at der er 30.000 færre i kontanthjælpssystemet. Helt præcist, hr. finansminister, hvor meget er det så, kontanthjælpsloftet ifølge regeringens egne analyser har bidraget til, at der er de der 30.000 færre i kontanthjælpssystemet? Altså, er vi tilbage til det der med, at det er den vedtagne politik, eller er det konjunkturer? Og lige her har vi jo fået nogle effektmålinger fra regeringen på, hvad det er, kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen har bidraget med i forhold til de der 30.000, som finansministeren siger er kommet ud af kontanthjælpssystemet.

Så kan ministeren ikke oplyse den måbende befolkning om, hvor stor en del af de der 30.000 vi helt præcis taler om, hvad angår kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen? For kontanthjælpsloftet ramte jo 28.000 mennesker, så alt andet lige vil der vel være en eller anden rimelighed i, at de ting stod mål med hinanden, så det ikke bare var sådan en art kollektiv afstraffelse af kontanthjælpsmodtagerne, men at der faktisk var sådan et sigte med det, som så efterfølgende viste sig at give pote.

Kl. 19:58

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ministeren.

Kl. 19:58

Finansministeren (Kristian Jensen):

Jeg skal se, om jeg kan nå at svare på det hele. Lige allerførst om de internationale konjunkturer: Det er jo fuldstændig rigtigt, at hvis de internationale konjunkturer er gode, hjælper det Danmark. Men man skal ikke kigge ret meget rundt i Europa for at finde lande, der på trods af gode internationale konjunkturer stadig væk har en elendig økonomi. Nu er Italien kommet med et nyt budget, der er en lille smule mindre i underskud end det budget, som regeringen præsenterede først, men hvis vi kigger på Frankrig, vil jeg med det seneste tiltag, der har været, vurdere, at de passerer 3-procentsgrænsen for underskud, hvilket er langt ud over det, som det egentlig burde være i en international optur. Så selvfølgelig er det en kombination af en

international optur og den førte politik, der gør, at dansk økonomi er stærk.

Når det drejer sig om kontanthjælpsmodtagere, kan jeg ikke komme med et præcist tal, for Beskæftigelsesministeriet og Finansministeriet er i øjeblikket i fællesskab i gang med undersøge, præcis hvad virkningen af kontanthjælpsloftet er. Men jeg er ikke i tvivl om, at loftet har været medvirkende til – ikke for alle, men for nogle af de 31.000, der har forladt kontanthjælpssystemet – at det bedre kan betale sig at arbejde, og det har derfor øget deres motivation til at komme i gang.

Kl. 19:59

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Kl. 19:59

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Så lad os tage de næstnyeste tal. Det er utrolig bekvemt ikke at svare på det, for der ligger jo en analyse. Beskæftigelsesministeriet er kommet med en analyse. Det kan godt være, der er en til på vej, men finansministeren er meget velkommen til bare at læne sig op ad den sidste, som regeringen er kommet med. Hvor stort er tallet?

Altså, det er 28.000 mennesker, der er blevet ramt af kontanthjælpsloftet. Der er mennesker, der har mistet 3.000 kr. om måneden. Jeg ved godt, at statsministeren mener, at det bare er halvandet par sko, men for de fleste mennesker er 3.000 kr. om måneden rigtig, rigtig mange penge, så derfor kan jeg godt forstå, at det er bekvemt for finansministeren ikke at sætte tal på. For virkeligheden er jo, at i den analyse, der er lavet i Beskæftigelsesministeriet, er det 190 mennesker – 190 fuldtidspersoner ud af de 28.000, der er blevet ramt af kontanthjælpsloftet. Det vil sige, at når finansministeren meget flot står og siger, at det er regeringens vedtagne politik og kontanthjælpsloftet, der har bidraget til, at 30.000 mennesker ikke længere er i kontanthjælpssystemet, så er virkeligheden, at det er 190 mennesker.

Så har der været sådan lidt talkrig om, om det er 190, eller det er 600. Lad os bare sige, at det er 600, men så er der vel stadig væk en lille smule vej fra de der 600 og så op til de 30.000, der er tale om. Så enten må finansministeren kunne komme med utrolig mange andre ting, regeringen skulle have gjort for den her gruppe, eller i det mindste bare vedkende sig, at tallet faktisk ikke er større end det der.

Kl. 20:00

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ministeren.

Kl. 20:00

Finansministeren (Kristian Jensen):

Jeg kender rapporten, og der er en grund til, at jeg ikke bruger tallene. Der har nemlig været sådan en meget berettiget kritik af den rapport, så Beskæftigelsesministeriet og Finansministeriet er gået sammen om at lave en ny analyse. Den er ikke færdig endnu, og jeg glæder mig meget, både til analysen er færdig, men også til at debattere analysens resultater med fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Under alle omstændigheder mener jeg, det er rigtigt at lægge et loft over, hvor meget man kan få i kontanthjælp. Det, vi oplevede tidligere, var, at gevinsten ved at komme i beskæftigelse var alt for lille for alt for mange danskere, og derfor har regeringen arbejdet på to planer, på det ene plan bl.a. med at lægge et loft over kontanthjælpen og på det andet plan med at sænke skatten for de laveste indkomster på arbejdsmarkedet, sådan at gevinsten ved at komme i arbejde bliver større, ved at skatten er blevet mindre.

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Så er det hr. Rune Lund, Enhedslisten.

Kl. 20:01

kommer vi jo i en situation, hvor der vil være familier, som simpelt hen ikke har råd til at få mad på bordet hver dag. Er det virkelig værdigt for Danmark anno 2018?

Kl. 20:04

Kl. 20:01

Rune Lund (EL):

I 2015 blev integrationsydelsen indført som den laveste økonomiske ydelse i Danmark. Og den er faktisk så lav, at Institut for Menneskerettigheder har været ude og sige, at der er grund til at antage, at den ydelse ikke lever op til bestemmelserne i grundloven om, at man skal have et vist eksistensminimum at leve for i Danmark.

Så sker der jo i det i forbindelse med den her finanslov, at regeringen og Dansk Folkeparti vælger at sætte beløbet yderligere ned med op til 2.000 kr. for forsørgere. Og så er vi jo i en situation, hvor nogle mennesker ifølge Institut for Menneskerettigheder går fra at leve under eksistensminimum til at leve endnu længere under eksistensminimum.

Så er det bare, man må spørge: Er det noget, som finansministeren er stolt af? Er finansministeren stolt af, at vi i et velstående land som Danmark nu skal se børnefattigdommen vokse til nogle meget store højder for nogle familier på integrationsydelse? Er det værdigt for et land som Danmark, et velstående land, at vi nu i nogle familier skal opleve en meget, meget stor børnefattigdom?

Kl. 20:02

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ministeren.

Kl. 20:02

Finansministeren (Kristian Jensen):

Jeg synes, at det ydelsesniveau, vi har, også for flygtninge og familiesammenførte til Danmark, er tilfredsstillende og rigtigt. Jeg synes, det er en fin ydelse, vi leverer til mennesker i nød, at udover at vi giver dem husly, sikkerhed og tryghed, mens deres land desværre er i en tilstand, så de ikke kan være der, så giver vi dem også en ydelse, der gør, at de kan leve et rimeligt liv. Hvis man fjernede selvforsørgelses- og hjemsendelsesydelsen, hvis man sagde, at nu skulle den væk og de skulle have efter de almindelige regler i kontanthjælpsystemet, så ville man opleve, at en flygtningefamilie ville få 10.000 kr. mere om måneden. Det ønsker jeg ikke. Jeg mener, at det niveau, vi har lagt, også med finanslovsaftalen her, er rigtigt og fornuftigt, og at det er et niveau, som vi sagtens kan være bekendt, når vi hjælper de flygtningefamilier, der er kommet til Danmark, med at give dem husly, mens de venter på, at de kan vende hjem til deres eget land.

Kl. 20:03

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Hr. Rune Lund.

Kl. 20:03

Rune Lund (EL):

Jeg mener, det er dybt problematisk, at vi med integrationsydelsen har skabt en ny økonomisk underklasse i Danmark, og at den underklasse nu skal blive endnu større med det forslag til finanslov, der ligger her. Det kan finansministeren måske være uenig i, men hvad med børnene? Hvordan kan vi være det bekendt over for de her familier? Og med den ændring, der kommer med finansloven, er det jo specifikt familier med børn, man går efter. Hvordan pokker kan vi være det bekendt i et land, som er så velstående, at børnefattigdommen nu skal udbygges for en meget specifik gruppe af mennesker?

Altså, vi har nu en situation, hvor forældre på integrationsydelsen ikke har råd til at købe medicin eller tøj eller lider sociale afsavn og ikke kan deltage i sociale begivenheder som f.eks. fødselsdage. Nu

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Jeg har to ting: Der er en betydelig række talere, men hvis man overholder taletiden, er det muligt, at alle kan komme til. Og så skal man ikke bruge det udtryk, som hr. Rune Lund gjorde.

Værsgo til ministeren.

Kl. 20:04

Finansministeren (Kristian Jensen):

Tak for det. Jeg mener, som jeg sagde før, at vores ydelsesniveau er passende og tilfredsstillende. Jeg mener, at i forhold til at vi giver husly til folk, der har brug for et land, hvor de kan være, er det et rigtigt niveau, vi lægger. Når vi kigger på den nye selvforsørgelses- og hjemsendelsesydelse, er det faktisk heller ikke mit mål, at de skal være på den ydelse. Mit mål er sådan set, at de skal komme i beskæftigelse. Mit mål er, at de skal være ude og være aktive. Mit mål er sådan set, at vi får flere af de flygtninge og familiesammenførte, der kommer til Danmark, ud på arbejdsmarkedet, og at vi med vores politik kan gøre det nemmere for dem at komme ud og tjene deres egne penge.

Kl. 20:05

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Jeppe Jakobsen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 20:05

Jeppe Jakobsen (DF):

Tak for det. Jeg skal bare høre finansministeren, om finansministeren kan bekræfte, at man i finansloven for 2016 budgetterede med, at der ville være cirka 25.000 flygtninge, som skulle underholdes af finansloven, hvorimod man nu for næste år med de stramninger, som er vedtaget mellem regeringen og Dansk Folkeparti, er nede på et tal, som hedder 4.000 flygtninge.

Kl. 20:06

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ministeren.

Kl. 20:06

Finansministeren (Kristian Jensen):

Det kan jeg fuldt ud bekræfte. Da vi skulle lave finanslov for 2016, var der så at sige gået hul på Europa, og gennem den førte politik, både den politik, som vi har ført i Danmark, og den politik, der har været ført gennem samarbejdet i EU for at få stoppet dem ved de ydre grænser, har vi nu så meget styr på tilstrømningen, at det ikke bare er tilstrømningen til Europa, der bliver mindre, for andelen, der så vælger at komme videre og søge mod Danmark, er blevet endnu lavere, og det betyder, at vi netop er kommet ned på en tilstrømning, der vurderes til næste år kun at være på 4.000. Ud af de 4.000 er det endda min vurdering, at nogle af dem vil være her i forvejen som familiesammenførte til flygtninge, der måske måtte ønske at have deres eget opholdsgrundlag og derfor, mens de er i Danmark, søger om at få flygtningestatus. Det betyder, at antallet, der reelt kommer ind over grænsen til Danmark som asylansøger, i 2019 vil være endnu lavere end de 4.000.

Kl. 20:07

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Hr. Jeppe Jakobsen.

Kl. 20:07

Kl. 20:09

Jeppe Jakobsen (DF):

Tak for den opklaring. Nu har meget af debatten i dag kredset om demografisk træk og udvikling i offentligt forbrug, og hvad procentsatser skal ligge på, så måske finansministeren kunne oplyse Folketinget om, hvad det havde resulteret i i forhold til det demografiske træk og i forhold til behovet for et større offentligt forbrug, hvis man stadig væk havde måttet budgettere med det her meget høje antal flygtninge.

Kl. 20:07

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ministeren.

Kl. 20:07

Finansministeren (Kristian Jensen):

Det ville have betydet, at det demografiske træk, der fra nu af og frem mod 2025 i gennemsnit er på 0,65 pct., ville have været markant højere, måske helt op imod 0,8 pct., hvis det var sådan, at vi var endt på det høje niveau, man vurderede for 2016. Helt konkret har det betydet, at hvor vi afsatte 9,9 mia. kr. i 2016 til ydelser i forbindelse med asylansøgere, er vi nu nede på at bruge 5,7 mia. kr. Det er stadig væk et stort beløb, men det er dog trods alt under 60 pct. af, hvad man afsatte for 2016, og dermed har vi fået frigjort mere end 4 mia. kr., der kan bruges til andre områder inden for offentlig service, inden for offentlig velfærd.

Kl. 20:08

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Rasmus Nordqvist, Alternativet.

Kl. 20:08

Rasmus Nordqvist (ALT):

Tak. Nu nævnte finansministeren jo, hvad man gør på klimaområdet og en række andre områder, og jeg sidder og bliver sådan lidt nysgerrig på: Mener finansministeren, at vi gør nok for klimaet med budgettet for 2019 med den viden, vi har i dag – og her tænker jeg specielt på FN's klimapanel's halvandengradsrapport fra oktober? Gør vi så nok i 2019 fra dansk side i forhold til klimakrisen?

Kl. 20:08

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ministeren.

Kl. 20:08

Finansministeren (Kristian Jensen):

Nu skal man huske, at finansloven for 2019 jo også er en opsamling på det, der er sket forud, og en indbudgettering af aftaler, der ligger forud for finansloven. Dermed rummer finansloven også i sig selv den energiaftale, vi lavede i sommer, en energiaftale, hvor vi øgede ambitionsniveauet, hvor vi øgede de konkrete indsatser, samtidig med at vi satte midler af fra 2026 og frem til at gøre mere for at nå målet om at have 55 pct. vedvarende energi i vores energisektor i 2030, heraf 100 pct. vedvarende energi på elområdet. Det betyder, at vi rent faktisk er blevet et af de lande, som er kommet allerlængst. Og når vi kigger på finansloven med de mange ting, der er, de mange elementer på natur- og klimaområdet rundt omkring, så investerer vi faktisk over 1 mia. kr. næste år i lavere CO₂-udledning og bedre klima i Danmark.

Kl. 20:09

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Der er en tur mere. Værsgo.

Rasmus Nordqvist (ALT):

Så må jeg egentlig spørge igen: Mener finansministeren, at vi gør nok med den viden, vi har, med halvandengradsrapporten fra oktober? Gør vi nok i 2019 for klimaet? Det er ikke så meget, hvad vi gør, men om det, vi gør, er nok.

Kl. 20:10

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ministeren.

Kl. 20:10

Finansministeren (Kristian Jensen):

Jeg synes egentlig, vi skal gøre noget mere, men jeg synes måske, det er hr. Rasmus Nordqvist og mig og alle de 5,7 millioner andre danskere, der skal gøre noget mere. Det får de en hjælpende hånd til, fordi vi med finanslovsaftalen laver et klimamærke, sådan at når vi som forbrugere er ude at handle, får vi mulighed for gennem vores handlinger og gennem vores indkøb at flytte CO₂-belastningen væk fra det, vi køber, og over på noget, der giver mindre CO₂-belastning. Det gør, at vi får en mulighed for at handle og agere, ikke kun som samfund i finansloven, men også som individer, som et samlet Danmark. Så hvis vi som danskere ønsker en større indsats, kan vi med vores indkøbskurv fremadrettet gøre en forskel i forhold til CO₂-udledningen.

Kl. 20:10

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Jens Joel.

Kl. 20:10

Jens Joel (S):

Tak for det. Finansministeren vil jo helt åbenlyst ikke rigtig svare på hr. Rasmus Nordqvists ellers relevante spørgsmål. Men jeg vil så gå lidt mere konkret til værks, for da finansministeren præsenterede finanslovsaftalen, sagde finansministeren bl.a., at der var afsat 1 mia. kr. over de næste 4 år til grønne initiativer. Da finansministeren her for kort tid siden holdt sin tale, snakkede han også om 1 mia. kr. til grønne initiativer. Men vi fik også lige en oplysning fra Finansministeriet for 2 dage siden, hvor vi fik at vide, at man sådan set slet ikke har brugt den milliard. En fjerdedel af pengene er ikke udmøntet, og så er mit spørgsmål til finansministeren: Kunne man simpelt hen ikke finde noget grønt her midt i klima-, natur- og miljøkrisen? Kunne man ikke finde et grønt initiativ, som man manglede?

Kl. 20:11

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ministeren.

Kl. 20:11

Finansministeren (Kristian Jensen):

Jo, det ville man sagtens kunne. Men da vi ved, at der løbende er ønsker, som vi skal imødekomme, og at der også er nye ideer, der kommer op, så er det, vi har valgt at afsætte 50 mio. kr. til en grøn naturpulje hvert år i de kommende år, og det er jo medvirkende til, at vi har midler til at tage initiativer, ikke bare når vi laver finanslov, men også i de kommende år. På præcis samme måde, hvis man må bruge det samme billede, har vi sammen med Dansk Folkeparti afsat en pulje på 25 mio. kr. til sundhedsområdet. Det er jo ikke sådan, at vi ikke med det samme kunne sidde og sige: Her er nogle områder, vi gerne vil prioritere. Men for at have nogle muligheder for at imødekomme de nye ideer, der måtte dukke op i årets løb, så har vi afsat en pulje.

Det har vi også gjort på naturområdet, hvor der er afsat en grøn pulje til at sætte retning på naturbeskyttelsen i staten og kommunerne. Det handler om at få mere sammenhængende naturarealer, arealer med enge og overdrev, der skal øges, og det samme med udlægning af arealer til urørt skov. Det er i øvrigt noget, som den her regering har forøget indsatsen med ganske markant i forhold til tidligere. Vi omlægger mere landbrugsareal til økologi, og vi omlægger mere natur til urørt skov, end man gjorde i den tidligere regering. Det er jeg egentlig godt tilfreds med, og med de midler, der er sat af, har vi også mulighed for at tage nogle initiativer løbende i løbet af 2019.

Kl. 20:13

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Hr. Jens Joel.

Kl. 20:13

Jens Joel (S):

Vi taler ikke om penge, man har reserveret til et formål, som man ikke har fundet ud af hvad skal være. Vi taler om udmøntede reserver her, og der var mit spørgsmål bare: Når finansministeren har meget travlt med at fortælle, at man gør så meget på det grønne område, så er det da underligt, at en fjerdedel af de midler, som finansministeren bryster sig af her, ikke har fået noget afløb. Er det ikke en lille smule mærkeligt, når man som opfølgning på min kollegas spørgsmål siger, at man burde gøre mere?

Så sender finansministeren behændigt opgaven videre til forbrugerne, men regeringen kunne jo også gøre mere. Der er faktisk penge til at gøre mere. Hvorfor har man ikke ønsket at udmønte den milliard, som man ellers brystede sig så meget af, da man præsenterede finanslovsaftalen?

Kl. 20:13

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Ministeren.

Kl. 20:13

Finansministeren (Kristian Jensen):

Jeg skal her lade være med at korrigere, at 4 x 50 millioner kun er en femtedel af 1 milliard, men det skal ikke skille os ad. Sagen er jo den, at vi har reserveret nogle midler til at sikre, at vi har kræfter til at tage initiativer fremadrettet. De udmøntede midler vil blive udmøntet i løbet af 2019 til en række konkrete initiativer. De initiativer vurderes af miljøministeren sammen med forligspartierne for at sikre, at vi kan igangsætte oprettelse af mere sammenhængende skov, mere urørt skov og mere sammenhængende grøn natur fremadrettet.

På spørgsmålet om, hvorvidt vi fra dansk side gør nok, kan jeg sige, at jeg i hvert fald glædede mig over at læse på Ritzau her den 5. december, at en række britiske forskere noterede sig, at Danmark og Storbritannien er de lande, der fører an i kampen for klimaet. Jeg synes faktisk godt, vi kan være vores klimainsats bekendt. Når folk udefra vurderer Danmark op mod andre lande, er vi faktisk i front.

Kl. 20:14

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Så er det hr. Flemming Møller Mortensen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 20:14

Flemming Møller Mortensen (S):

Sundhed – finansministeren taler om, at regeringer kan sove i timen, og vi har virkelig en regering, der sover i timen, når det gælder sundhed. Regeringen har i 2 år sagt, at nu skulle der komme en plan for de nære sammenhænge i sundhedsvæsenet. Vi har ventet, ventet og ventet – og det til trods for, at den plan skulle løse et af de absolut

største problemer, vi har i sundhedsvæsenet, og det er manglen på praktiserende læger, både i land og i by.

70 pct. af alle de praktiserende læger har lukket for tilgang af nye patienter, og mens hr. Lars Løkke Rasmussen har været statsminister fra 2015 til 2018, er der næsten sket en tredobling af borgere, der ikke kan have deres egen praktiserende læge. Det er over 110.000 borgere, som er i den situation og er henvist til en udbudsklinik eller en regionsklinik. Det er en virkelig voldsom stigning, det er et virkelig voldsomt sundhedsmæssigt problem, som regeringen ikke adresserer eller finder løsninger på. Praktiserende Lægers Organisation siger, at kurven går sådan, at de kan fremskrive, at der i løbet af 5 år vil være 300.000 borgere, der står uden en praktiserende læge.

Mit spørgsmål til finansministeren er: Hvorfor er det her problem – måske det største sundhedsmæssige problem, vi har i Danmark – ikke adresseret og rejst i finansloven med konkrete initiativer og initiativer, der vil kunne virke hurtigt?

Kl. 20:16

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ministeren.

Kl. 20:16

Finansministeren (Kristian Jensen):

Jeg ved ikke, om det er spørgeren, der har sovet i timen, hvis spørgeren ikke er klar over, at regeringen kom med et oplæg, »En læge tæt på dig«, som har været omdiskuteret, rost og anerkendt af rigtig mange fra branchen – faktisk sådan, som jeg også nævnte tidligere, at lægernes organisation selv sagde, at det er det mest gennemarbejdede forslag, der er kommet, med hensyn til at løse lægemanglen. Vi har udmøntet midler til, at man får støttet lægehuse, etablering og bygning af lægehuse rundtom i landet. I min egen hjemkommune er der kommet et nyt lægehus i Haderup, netop støttet af de midler, som sundhedsministeren har uddelt.

Så derfor er der jo taget initiativer. Det mest virkningsfulde, vi har gjort, er nok også at øge antallet af steder, hvor man bliver uddannet som læge. Med en ny lægeuddannelse i Aalborg, med muligheden for at kunne tage en del af lægeuddannelsen i Esbjerg og i Køge og et samarbejde, som vi håber at få op at køre, mellem Køge og de øvrige sygehuse i Region Sjælland får vi flere læger, der kommer ud i landet og arbejder og forhåbentlig også vil være interesseret i at blive ude i landet og ikke søge mod storbyerne og universitetshospitalerne – for på den måde at få skabt grundlaget for flere læger.

Men det kræver noget tid. Og jeg må bare indrømme, at der ikke blev uddannet nok læger i SR-regeringens tid. Derfor har vi et problem med at få læger til at ønske at komme ud og være i den almene praksis. Det er et ønske, som vi har taget alvorligt, og et ønske, som vi har handlet på.

Kl. 20:17

Flemming Møller Mortensen (S):

[Lyddufald] ... regeringen nu uddeler til sundhedshuse, hvem havde sat dem af på finansloven? Det havde den røde regering. Hvem skruede op for lægeuddannelsen i Aalborg? Det gjorde den røde regering. Og er der blevet ansat flere sygeplejersker på sygehusene, mens hr. Lars Løkke Rasmussen har været statsminister? Nej, der er 133 færre, men 54.000 flere patienter.

Regeringen sover i timen, og det, jeg spurgte finansministeren om, var kortsigtede løsninger, for at vi ikke om 5 år har 300.000 danskere, som er henvist til en regionsklinik eller en udbudsklinik. Hvilke løsninger har finansministeren og regeringen på det her? Ingen. Til gengæld kritiserer man konstruktive forslag, der kommer fra Socialdemokratiet. Regeringen sover i timen. Problemet er måske det største, vi har i sundhedsvæsenet.

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ministeren.

Finansministeren (Kristian Jensen):

Altså, nu er det jo ikke mig, der kritiserer Socialdemokratiets sundhedsforslag. Det var sådan set hr. Bent Hansen, der sagde, at de sundhedsforslag, der kom, om at være ude og få de små sygehuse tilbage og få operationerne flyttet ud de steder, hvor man ikke har ekspertise og kendskab til det, ikke er den rigtige vej at gå. Lægernes organisation kritiserede Socialdemokratiets sundhedsforslag.

Jeg lytter gerne, hvis der er konstruktive forslag, der kan forbedre det. Problemet er bare, at de ikke har været konstruktive, at det ikke har været løsninger, at det ikke har været forbedringer. Det er derfor, at regeringen har handlet og ageret med udspillet »En læge tæt på dig«, der er vores bud på, hvordan man løser lægemanglen for danskerne.

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Så er det fru Anne Marie Geisler Andersen, Radikale Venstre. Værsgo.

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Jeg kan forstå, at finansministeren går meget op i at adskille begreberne flygtninge og indvandrere. Og det rejser blot et enkelt spørgsmål hos mig: De 36 mia. kr., som man ynder at fremhæve, dækker de så flygtninge og indvandrere, eller adskiller man begreberne der?

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ministeren.

Finansministeren (Kristian Jensen):

I den aftale, der er om at lave en beregning på, hvad integration koster, har man valgt at gå efter etnicitet, altså efter om man er vestlig indvandrer eller ikkevestlig indvandrer, men ikke efter hvilken baggrund man er kommet med. Og derfor kan jeg ikke i dag sige, hvorledes den ene eller den anden kategori er faldet ud.

En af de ting, der har været en udfordring for os, er, at mange af dem, der kom som flygtninge, er endt med at blive her som indvandrere. Altså, ni ud af ti flygtninge, der er kommet hertil over de sidste 20 år, er her jo stadig væk, på trods af at ideen med flygtningebegrebet – som det også lige blev sagt – er, at man vender tilbage til sit eget land. Men i forhold til opdelingen af de 36 mia. kr. er det desværre sådan, at der kan vi ikke skelne mellem, hvad der flygtninge, og hvad der er indvandrere.

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Så er det hr. Pelle Dragsted, Enhedslisten. Værsgo

Pelle Dragsted (EL):

Tak. Så vil jeg egentlig gerne fortsætte, hvor den forrige spørger slap, for det er jo rigtigt, at det, der adskiller flygtninge fra migranter, er, at flygtninge har beskyttelse, fordi de har krav på det, fordi de er forfulgte i deres hjemland. Og i den udstrækning, de ikke længere har det krav på beskyttelse, så må man forstå, at det, der adskiller dem fra migranter, er, at de så skal vende hjem igen.

Sagen er bare den, at mange af de konflikter, vi ser ude i verden, varer 10, 15, 20 år, før de er afsluttet, og det betyder, at der er famili-

Kl. 20:18

er, som har været flygtninge, som kan have været i Danmark, fået børn, der er vokset op, er blevet en del af samfundet i f.eks. 15 år. Det er altså nogle af de mennesker, hvorom man nu, om man så må sige, fra start af så må sige, at de aldrig kommer til at høre til her.

Kl. 20:18

Så vi får altså en voksende gruppe af mennesker, der bor i vores land, går i vores skoler, er vores kolleger på arbejdspladsen eller spiller nede i fodboldklubben, men som ikke får lov til at slå rod her. Det er jo en del af det her paradigmeskifte. Tror finansministeren, at det er sundt for de familier, som kommer til at leve i den utryghed? Og tror finansministeren, at det er sundt for et samfund at have mennesker, som lever i så stor usikkerhed i så lang tid, og som ikke får lov til at slå rod og blive normale danskere ligesom alle os andre, som går på arbejde, snakker med naboen og går ned i fodboldklubben?

Er det her paradigmeskifte virkelig fornuftigt set både fra den enkeltes og fra samfundets side?

Kl. 20:22

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Finansministeren.

Kl. 20:22

Finansministeren (Kristian Jensen):

Jeg mener, det er fornuftigt. Jeg mener, det er fornuftigt, at vi får slået fast, at flygtninge er her midlertidigt. Hvis man som flygtning lever op til de kriterier, der normalt er, for at man kan komme til Danmark som arbejdskraft, så må man søge at ændre det opholdsgrundlag, man er her på. Det vil også være sådan, at hvis man ellers lever op til de regler, der er, altså de krav, vi har stillet undervejs, så vil det også på et tidspunkt være muligt som flygtning at søge om permanent opholdstilladelse i Danmark.

Men jeg kan slet ikke forstå, at udgangspunktet skal være omdiskuteret. Udgangspunktet er, at hvis man kommer til Danmark som flygtning, er det, fordi man ikke kan være i sit hjemland på grund af uro, borgerkrig, katastrofer eller andet og har et beskyttelsesbehov, præcis som hr. Pelle Dragsted sagde – et beskyttelsesbehov, som jo er midlertidigt. Når det beskyttelsesbehov ikke er der længere, skal man tilbage.

Hvis vi ikke holder fast i det princip om, at udgangspunktet er, at flygtninge skal hjem til deres eget land, så ophæver vi flygtningebegrebet, for så har man kun migranter, så har man kun migration – og det ønsker jeg ikke. Jeg ønsker faktisk at holde fast i, at der er en dør åben for dem, der kommer hertil, som vi selv har inviteret på nogle bestemte kriterier som arbejdskraft eller som studerende – og holder en anden dør åben for dem, der kommer hertil, fordi de har et beskyttelsesbehov. Der skal vi som et rigt og frit og trygt land også tage vores del af ansvaret for at hjælpe dem – hellere tæt på i nærområdet, men ellers, hvis de kommer her, så i Danmark.

Kl. 20:23

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Det sidste spørgsmål, vi når, til finansministeren i denne omgang er fra hr. Pelle Dragsted.

Kl. 20:23

Pelle Dragsted (EL):

Tak. Så vil jeg egentlig skifte emne. For jeg hørte før, at Dansk Folkepartis ordfører var meget forarget over skatteaftalen fra 2012, hvor man jo – og det er ganske rigtigt – tog penge op af lommen på bl.a. førtidspensionister og arbejdsløse for at bruge dem på at sænke topskatten.

Men kan finansministeren så ikke lige bekræfte, at med den aftale, der netop er indgået mellem regeringen og Dansk Folkeparti, forpligter Dansk Folkeparti sig til at videreføre den mindre regulering af netop førtidspensionisters og arbejdsløses indkomster, som fulgte

af 2012-aftalen; altså at den aftale, som Dansk Folkeparti angiveligt er meget forarget over indholdet af – det er jeg også selv, jeg synes, det var en rigtig, rigtig dårlig aftale – forpligter man sig til at stå på mål for i hele den kommende valgperiode, og det vil faktisk sige: i hele dens løbetid. Der står Dansk Folkeparti last og brast bag de årlige mindre reguleringer af arbejdsløses indtægter, som følger af 2012-aftalen – bare lige for at vi kan få det helt på det rene.

Kl. 20:25

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ministeren.

Kl. 20:25

Finansministeren (Kristian Jensen):

Det er ikke nogen ny forpligtelse. Da man i 2015 efter folketingsvalget lavede en ny satspuljeaftale, var det en forudsætning for at kunne indgå i satspuljeaftalen, at man accepterede og anerkendte, at der var et flertal, der havde lavet en lavere regulering. Dansk Folkeparti havde ikke ansvar for den regulering, men anerkendte i satspuljeaftalen i efteråret 2016, at det var vilkårene for at være med. Så det var altså en accept, der i øvrigt har været fra alle de partier, der har deltaget i satspuljen. Fra 2015 og fremefter har det været accepteret, at sådan var vilkårene, altså at det var betingelsen for at komme med.

Derfor er det ikke noget nyt, der er blevet bekræftet. Det var et vilkår for at kunne komme med i satspuljen i 2015, og det er videreført i den aftale, som jeg håber at en bred kreds af Folketingets partier, nemlig de hidtidige satsuljepartier, også vil tilslutte sig i de kommende år.

Kl. 20:25

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Der var afsat 1 time til spørgsmål til finansministeren. Den er nu brugt, og dermed siger vi tak til finansministeren i denne omgang.

Hr. Jacob Jensen har meddelt mig, at han ønsker ordet til anden runde. Dermed får hr. Jacob Jensen ordet nu. Værsgo.

Kl. 20:26

(Ordfører)

Jacob Jensen (V):

Tak for det. Det sejler jo i rød blok. Hvis ikke man kan tage andet med fra dagens debat om næste års finanslov, må det jo være konklusionen. Rød blok består traditionelt af fem partier, Socialdemokratiet, SF, Enhedslisten, Radikale og Alternativet. Tre af de partier i rød blok stiller med deres egne statsministerkandidater, for man kan ikke samles om en.

Enhedslisten stiller som bekendt med fru Pernille Skipper. Men mon ikke Enhedslisten alligevel vil ende med at støtte en S-regering? De vil dog kræve, som hr. Rune Lund var inde på, betydelige indrømmelser i forhold til både den økonomiske politik og udlændingepolitikken. Så meget for hr. Henrik Sass Larsens ønske om at føre en borgerlig økonomisk politik, og så meget for fru Mette Frederiksens ønske om at føre en stram udlændingepolitik med de borgerlige.

Alternativet stiller med hr. Uffe Elbæk som statsministerkandidat, og her må man sige, at det er alt på ét bræt. For som finansordfører hr. Christian Poll bekræftede igen i dag, kommer man ikke til på noget tidspunkt at lægge stemmer til fru Mette Frederiksen som statsminister. Man vil stille sig frit og forhandle fra sag til sag og holder ikke hånden under nogen regering. Ja, det kan blive helt svenske tilstande.

De Radikale peger på fru Mette Frederiksen, men kun som forhandlingsleder. Og hr. Andreas Steenberg bekræfter også i dag, at det ikke betyder, at man nødvendigvis peger på fru Mette Frederiksen som statsminister, for som hr. Andreas Steenberg meget præcist sagde, skal De Radikale have kraftige indrømmelser på udlændinge-

politikken, hvis det skal ske. Ellers kan fru Mette Frederiksen godt kigge langt efter De Radikales mandater. Hr. Andreas Steenberg sagde ikke hvilke indrømmelser, da det kommer an på en forhandling. Det er jo helt fair, men indrømmelser på udlændingeområdet var et must for De Radikale, for som hr. Andreas Steenberg sagde: Ellers gør vi ikke fru Mette Frederiksen til statsminister.

Det kan jo selvfølgelig være det, der er grunden til, at vi nu i dag under forhandlingerne har hørt fra Socialdemokraterne, at de begynder at bakke på deres retorisk stramme udlændingepolitik. Socialdemokraterne vil stemme gult, altså hverken for eller imod, til det forslag, som Radikale, SF og Enhedslisten fremsætter, om at skrotte integrationsydelsen og i stedet hæve ydelsen til flygtninge. I morgen stemmer Socialdemokraterne så også gult til den grundlovsceremoni, som nye statsborgere skal deltage i, altså endnu en udlændingestrømning, som man fra Socialdemokratiets side ikke vil forholde sig til. Socialdemokratiet melder også i dag, at man heller ikke vil stemme for udrejsecenteret på Lindholm, som skal huse udviste kriminelle udlændinge og udlændinge på tålt ophold. Som bekendt kom det frem under debatten, hvor man i dag siger, at man vil stemme gult. Det er jo så til trods for, at S' udlændingeordfører, hr. Mattias Tesfaye, tidligere har sagt, at forslaget var spot on. Nu bakker man så på den strammerkurs. Socialdemokratiet siger ét i ord, men gør noget stik andet i handling ved de afstemninger her i Tinget, når tingene bliver konkrete og besværlige.

Så allerede inden man er kommet ind i det sorte tårn denne gang, har De Radikale tilsyneladende fået held med at få indrømmelser fra Socialdemokraterne, der nu går i retning af en slappere udlændingepolitik. Det er godt gået af De Radikale. Tillykke med det.

Hvad SF angår, har man vel stadig en hed drøm om at gentage succesen fra tidligere og igen indgå i en regering. Det var så i øvrigt en regering, der sænkede selskabsskatten, sænkede topskatten og øgede uligheden markant blandt danskerne. SF efterspørger nu hos Socialdemokraterne noget så grundlæggende som en sammenhængende økonomisk plan, som SF ikke kan se at S har leveret. Det er da i sig selv tankevækkende. Og så siger SF i øvrigt også i dagens Berlingske, at hvis ikke fru Mette Frederiksen fjerner kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen og integrationsydelsen, kan hun ifølge SF's politiske ordfører, hr. Karsten Hønge, »rende og hoppe«. Så ikke ét parti i rød blok siger, at de utvetydigt vil støtte fru Mette Frederiksen. Ja, der er tværtimod partier, der siger, at de ikke vil.

Over for det står blå lejr, som nu igen har leveret en samlet finanslovsaftale oven på en stribe andre aftaler igennem året. Det er en blå lejr, der naturligvis er fire forskellige partier og derfor ikke er enige om alting. Men vi arbejder fint sammen med respekt for hinandens synspunkter, og vi er enige om, at Danmark efter næste valg fortsat skal have en V-ledet regering med statsminister Lars Løkke Rasmussen i spidsen og med en politik, hvor vi prioriterer kernevelfærden og samtidig skaber stadig bedre forhold for at kunne etablere arbejdspladser og dermed indtjening til den fælles velfærd i Danmark.

Jeg synes, debatten i dag har givet mange gode svar, både på det politiske indhold og i særdeleshed på formen i de politiske blokke. Jeg ser derfor i den grad frem til det nye år med store aftaler om bl.a. sundhed og infrastruktur og meget andet. Ikke mindst ser jeg også frem til et folketingsvalg. Jeg er så klar. Regeringen er så klar. Venstre er så klar. God jul og, ikke mindst, godt nytår.

Kl. 20:31

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Jeg var lige ved at sige, at det er tilladt at klappe, men det er det jo ikke. Jeg vil sige tak til hr. Jacob Jensen, men bliv lige et øjeblik. Jeg vil lige præcisere reglerne for anden runde, det kan jo være inspirerende for andre ordførere, når nogen tager ordet, og derfor vil jeg lige repetere reglerne.

I anden runde kan man tale 5 minutter. Der er kun tre, der kan stille spørgsmål, og det prøver jeg at sortere, sådan at der er flest mulige partier, der har en chance. Privatistindlæg på 5 minutter kan også holdes, med korte bemærkninger af op til tre medlemmer. Og så får finansministeren selvfølgelig endnu en chance med 15 minutter og debat i op til 30 minutter. Nu kender I betingelserne.

Derefter vil jeg gerne sige, at der er en kort bemærkning fra hr. Pelle Dragsted, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 20:32

Pelle Dragsted (EL):

Jeg synes, det var helt fantastisk at opleve den her tale om sammenhængskraftenovre i blå blok. Må jeg bede de ærede medlemmer her om bare lige at skruer kalenderen et år tilbage, hvor hele Danmark var vidne til måske det største politiske cirkus, vi har oplevet, siden Fremskridtspartiet kom i Folketinget første gang. Altså, det er jo patetisk, og jeg tror faktisk, der er mange danskere, der sidder derhjemme, når de følger sådan en debat som den her i dag, og tænker: Hvad er det for en børnehave?

For ja, der er politiske uenigheder hos rød blok, i vores blok, men det er der da gudhjælpemig også i blå blok. Og heldigvis for det, for det er jo det, politik handler om. Det handler om, at meninger brydes. Og helt ærligt: Ovre i blå blok er I på vej til at få et nyt, ret yderliggående parti valgt ind i Folketinget, nemlig Nye Borgerlige, som har stillet tre fuldstændig uopfyldelige krav for overhovedet at gøre Lars Løkke Rasmussen til statsminister. Så ja, det kan blive svære regeringsforhandlinger, uanset hvilken regering der bliver valgt, uanset hvem danskerne giver flertallet. Men jeg er sikker på, at vi alle sammen her, uanset hvilket parti vi kommer fra, vil kæmpe hårdt, men også pragmatisk for at sikre, at den politik, vi er gået til valg på, vil få mest mulig indflydelse. Det er det, politik handler om.

Skulle vi ikke prøve at lægge alt det gøgl og cirkus til side og så kæmpe hver især for det, vi tror på, og så finde løsningerne sammen, uanset hvem det er, danskerne giver tøjlerne?

Kl. 20:33

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 20:33

Jacob Jensen (V):

Jeg hørte ikke helt spørgsmålet, ud over at det jo lige præcis er det, vi gør, hr. Pelle Dragsted. Det er lige præcis det, vi gør. Og det er jo beviset i dag, at vi igen har leveret en samlet finanslov med de prioriteringer, som vi hver især som parti kæmper for blandt de fire partier, som har indgået finanslovsaftalen. Det er jo det, der er hele pointen med den, synes jeg i øvrigt, meget, meget fine, men også langvarige finanslovsforhandling, der har været, hvor vi netop har kigget på, hvad det er for et samlet budget, Danmark skal have, hvad det er for nogle prioriteringer, og hvad det er for nogle investeringer, vi kan se i fremtiden.

Nej, vi er ikke enige om alting i regeringen og med Dansk Folkeparti, men vi er dog enige om, at vi ser, hvad det er for en statsminister og også en retning for landet, vi gerne ser i fællesskab.

Kl. 20:34

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 20:34

Pelle Dragsted (EL):

Men så lad os holde os til det. Jeg tror faktisk, der er mange af dem, der følger med i den her debat derhjemme, der synes, at det var rart, at det var de politiske emner, vi drøftede, i stedet for al den pegen fingre ad hinanden, som der har været i dag. Jeg sidder selv nærmest

nogle gange og får det dårligt over den måde, som den her debat herinde foregår på. Og det er ikke kun på den ene side; der er for meget drilleri og gøgl og cirkus, i stedet for at man diskuterer det, som det drejer sig om: politik. For der er nok, der deler os på det politiske område, så lad os koncentrere os om det i stedet for det der med, at der er fuldstændig cirkus derovre, eller at der er fuldstændig kaos derovre. Meningerne brydes på begge sider, og heldigvis for det.

Kl. 20:35

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 20:35

Jacob Jensen (V):

Altså, jeg ved ikke, hvem der laver cirkus. Jeg forsøger blot at tegne et billede af, hvad der er sket i dagens løb, hvad det er for nogle politiske markeringer, der er kommet, og hvad det er for nogle konklusioner, man kan drage ud af det. Det er sådan set blot det, jeg peger på. Det er en politisk prioritering, når man vælger at stemme gult til noget, som man har sagt var spot on. Det er da en politisk markering, der vil noget. Det har da ikke noget med drilleri at gøre.

Det er da en markering fra Socialdemokratiets side af, at nu begynder man at bakke på det, man ellers var så stålsat på at man ville være strammer på. Det kan jeg ikke forstå at hr. Pelle Dragsted føler sig kaldet til at kalde cirkus og gøgl. Det er da en markering, som jeg synes er værd at notere sig, og derfor er det blot, jeg konstaterer, at vi godt kan lave en finanslovsaftale, mens der er andre, der siger et, men gør det stik modsatte, når de kommer ned i salen.

Kl. 20:35

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 20:35

Benny Engelbrecht (S):

Der er især et punkt, der har fyldt relativt meget i dagens løb, og det er et punkt, hvor man godt kan tale om kaos – det medgiver jeg fuldstændig – men det er jo ikke et kaos, man nødvendigvis har behøvet at søge ud bredt i blokkene efter. Der kunne man bare have kigget helt internt i Venstre. Og derfor må jeg bare minde om det gode gamle råd om, at man skal undlade at benytte geologiske objekter som projektiler, når man selv bor i transparente domiciler.

Altså, når hr. Jacob Jensens eget parti er totalt splittet, når det handler om, hvordan fremtidens sundhedsvæsen skal se ud, så er det da fuldstændig vanvittigt, at man ikke vil tage debatten i salen og i øvrigt stiller sig op med sådan et lidt gøglerisk indslag som her. Anerkender hr. Jacob Jensen, at der både i Venstres bagland, blandt borgmestre og i Venstres folketingsgruppe er klare, tydelige og kritiske røster, som deler den bekymring, som jeg på vegne af Socialdemokratiet også har givet udtryk for i dagens debat?

Kl. 20:37

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 20:37

Jacob Jensen (V):

Jeg synes, det er imponerende, at hr. Benny Engelbrecht præcis ved, hvad der står i et udspil, som regeringen har annonceret vil komme først i det nye år. Det synes jeg er imponerende. Jeg har hørt noget om det, men jeg kender ikke detaljerne. Jeg anerkender, at der er en diskussion i Venstre så vel som i Socialdemokratiet og alle andre steder om noget så væsentligt som vores sundhedsvæsen. Og i formiddags prøvede jeg – da vi havde snakken om præcis det samme – at give udtryk for, hvor jeg står henne, og hvor Venstre står henne,

nemlig i den position, der hedder patienten før systemet. Og så må strukturdiskussionen altså bakke op om det synspunkt. Og det er sådan set det samme svar, jeg giver i dag. Der er selvfølgelig synspunkter, der går i alle retninger, men på alle niveauer i Venstre deler vi præcis det samme synspunkt: at patienten kommer før systemet.

Kl. 20:38

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 20:38

Benny Engelbrecht (S):

Jamen det er faktisk fuldstændig rigtigt, som hr. Jacob Jensen siger, altså at synspunkterne går i alle retninger i Venstre. Det må Venstre jo selv ligge og rode med. Men nu er dette kaostema jo noget, som hr. Jacob Jensen selv rejser. I modsætning til Venstre har Socialdemokratiet fremlagt et fuldt finansieret forslag til en sundhedsreform. Nu kan jeg se, at det har hr. Jacob Jensen så heller ikke læst. Det er vi så vant til efterhånden, men jeg konstaterer bare, at man ved, hvor man har Socialdemokratiet, når det handler om sundhedsvæsenet. Spørgsmålet er, hvor man har regeringen. Det spørgsmål må vi vist hellere se om vi kan få et svar på – på et tidspunkt. Jeg regner nemlig ikke med, at hr. Jacob Jensen har et svar.

Kl. 20:38

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 20:38

Jacob Jensen (V):

Jeg har ikke noget svar på, hvad regeringen kommer med i sit udspil efter nytår. Det medgiver jeg, det har jeg ikke noget svar på. Men jeg har et svar på, hvad det er, der driver os i forhold til sundhedsvæsenet. Det driver os, at vi kan få flere til at overleve kræftbehandling, hvilket er lykkedes. Det driver os, at vi kan løfte sundhedsområdet med adskillige milliarder – igen på finansloven til næste år. Det driver os, at ventetiden stadig væk kommer længere og længere ned, og det driver os, at vi kan få ansat mere personale og ikke mindst få deres faglighed bragt mest muligt i spil. Det driver os også, at vi nu har Europas tredjebedste sundhedsvæsen. Det må gerne blive endnu bedre, og det skal blive endnu bedre. Og det driver os ikke mindst, at vi vil sætte mennesket før systemet. Patienten skal ikke opleve at blive kastet mellem systemerne, men skal have et sammenhængende forløb i sit behandlingstilbud. Og det er det, der driver os i det udspil, som regeringen vil komme med, som først i det nye år vil blive præsenteret nærmere.

Kl. 20:39

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Lotte Rod.

Kl. 20:39

Lotte Rod (RV):

Det, Venstres ordfører åbenbart har fået ud af de sidste 11½ timers debat, er, at Radikale Venstre arbejder for radikal politik. Når det kan være så overraskende for Venstre, må det jo være, fordi Venstre er holdt op med at arbejde for Venstres politik og har overladt magten til Dansk Folkeparti. Derfor får jeg lyst til at spørge: Hvornår stopper Venstre med bare at følge Dansk Folkeparti og kæmper for sine egne værdier?

Kl. 20:40

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Jacob Jensen (V):

Jeg håber ikke, at jeg fik det til at være en nyhed, at De Radikale kæmper for radikal politik. Tværtimod roste jeg faktisk De Radikale for igen at kunne vise, at man nu, ovenikøbet inden man går ind i det sorte tårn, hvis man overhovedet kommer til at skulle ind i noget tårn, ligesom man gjorde sidste gang, trækker Socialdemokratiet rundt ved næsen. Der sagde man, at det, de sagde før valget, kunne de godt glemme, hvis de skulle have radikal opbakning. Det hørte jeg også hr. Andreas Steenberg sige igen i dag, nemlig at hvis man skal have radikal opbakning til en socialdemokratisk statsminister, kræver det markante indrømmelser på udlændingepolitikken. Det var sådan set ment som en ros til De Radikale og også en ønsken tillykke med, at man nu allerede i dag kan se, at det tilsyneladende er lykkedes. Socialdemokratiet er nemlig i gang med at bakke fra det, de ellers har svunget sig op til at være, nemlig at være et strammerparti på udlændingeområdet. Det er nu begyndende til at være et slapperparti, startende med, at man stemmer gult til indtil flere udlændingeforslag.

Kl. 20:41

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Lotte Rod.

Kl. 20:41

Lotte Rod (RV):

Men jeg undrer mig over, at Venstre kan være så overrasket over, at vi kæmper for vores egen politik, og derfor vil jeg gerne spørge igen: Hvornår kommer Venstre ind i kampen og holder op med bare at lade sig trække rundt af Dansk Folkeparti – og starter med at stå op for Venstres egne værdier?

Kl. 20:41

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 20:41

Jacob Jensen (V):

Jeg vil bare gentage, at jeg ikke er overrasket over, at Radikale igen i dag kæmper for radikal politik. Jeg har tværtimod rost jer for at gøre det, også for, at I tilsyneladende lykkes med det. Men Venstre arbejder for Venstres politik, og det kan man også se, hvis man lægger mærke til finansloven. Tag det finanslovsudspil, der kom fra regeringen i slutningen af august, læg det ved siden af den finanslovsaftale, som er kommet ud. Det er en fælles aftale med Dansk Folkeparti.

Der er selvfølgelig indrømmelser til Dansk Folkeparti, som er med til at bære det her igennem, men der er store stræk, som ligger fra det udspil, som regeringen kom med. Det er bl.a. takket være Venstre, men også takket være Konservative og Liberal Alliance, som jo er en del af den samlede trekløverregering, men støttet af Dansk Folkeparti. Det er sådan, vi arbejder i blå blok. Vi kæmper for hver vores sager, men når vi har en fælles aftale, står vi også på mål for hele aftalen.

Kl. 20:42

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Tak til hr. Jacob Jensen.

Der er ikke flere korte bemærkninger – eller der er i hvert fald ikke plads til flere. Så vil jeg høre, om der er andre ordførere, der føler sig draget til at deltage i anden runde. Det er der ikke. Er der nogen ministre, f.eks. en finansminister eller lignende, der føler sig draget til at afslutte debatten?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi skal nu i gang med afstemningen.

Men før vi begynder på afstemningen, holder vi en kort pause, så vi er sikre på, at alle er på plads, når vi starter. Mødet udsættes til kl. 20.50.

Mødet er udsat. (Kl. 20:43).

Kl. 20:51

Afstemning

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Mødet er genoptaget, og vi begynder afstemningerne.

Til § 6. Udenrigsministeriet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-11 af finansministeren?

De er vedtaget.

Til § 7. Finansministeriet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 12-16, 568 og 17-32 af finansministeren?

De er vedtaget.

Til § 8. Erhvervsministeriet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 33-47 af finansministeren?

De er vedtaget.

Til § 9. Skatteministeriet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 48-58 af finansministeren?

De er vedtaget.

Til § 10. Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 59-61 af finansministeren?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 543 af SF.

Afstemningen er slut.

For stemte 18 (EL, RV og SF), imod stemte 59 (DF, V, LA, ALT og KF), hverken for eller imod stemte 29 (S).

Forslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 62-67 af finansministeren?

De er vedtaget.

Til § 11. Justitsministeriet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 68-71 af finansministeren?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 72 af finansministeren.

Afstemningen slutter.

For stemte 81 (S, DF, V, LA og KF), imod stemte 23 (EL, ALT, RV og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er vedtaget.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 73-84 af finansministeren?

De er vedtaget.

Til § 12. Forsvarsministeriet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 85-94 af finansministeren?

De er vedtaget.

Til § 14. Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 95 og 96 af finansministeren?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 97 af finansministeren. Det er godt, hvis alle er opmærksomme.

Afstemningen er slut.

For stemte 54 (DF, V, LA og KF), imod stemte 52 (S, EL, ALT, RV og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 569 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 53 (DF, V, LA og KF), imod stemte 51 (S, EL, ALT, RV og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er vedtaget.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 99 og 100 af finansministeren?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 101 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 82 (S, DF, V, LA og KF), imod stemte 23 (EL, ALT, RV og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er vedtaget.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 102-108 af finansministeren?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 109 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 81 (S, DF, V, LA og KF), imod stemte 23 (EL, ALT, RV og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er vedtaget.

Kl. 20:56

Der stemmes om ændringsforslag nr. 570 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 53 (DF, V, LA og KF), imod stemte 52 (S, EL, ALT, RV og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 571 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 54 (DF, V, LA og KF), imod stemte 52 (S, EL, ALT, RV og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 112 af finansministeren.
Afstemningen er slut.

For stemte 82 (S, DF, V, LA og KF), imod stemte 23 (EL, ALT, RV og SF), hverken for eller imod stemte 0.
Forslaget er vedtaget.

Til § 15. Børne- og Socialministeriet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 113-119 af finansministeren?
De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 544 af RV og SF.
Afstemningen er slut.

For stemte 23 (EL, ALT, RV og SF), imod stemte 53 (DF, V, LA og KF), hverken for eller imod stemte 29 (S).

Forslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 120-162 af finansministeren?
De er vedtaget.

Til § 16. Sundheds- og Ældreministeriet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 163-204 af finansministeren?
De er vedtaget.

Til § 17. Beskæftigelsesministeriet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 205 og 206 af finansministeren?
De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 207 af finansministeren.
Afstemningen er slut.

For stemte 87 (S, DF, V, LA, RV og KF), imod stemte 18 (EL, ALT og SF), hverken for eller imod stemte 0.
Forslaget er vedtaget.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 208-216, 572, 218, 573, 220-235, 574, 575 og 238-257 af finansministeren?
De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 258 af finansministeren.
Afstemningen er slut.

For stemte 96 (S, DF, V, EL, LA, RV og KF), imod stemte 4 (ALT), hverken for eller imod stemte 4 (SF).
Forslaget er vedtaget.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 259-268 af finansministeren?
De er vedtaget.

Til § 19. Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 269-302, 576, 577 og 305-312 af finansministeren?
De er vedtaget.

Til § 20. Undervisningsministeriet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 313-317 af finansministeren?
De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 545 af S.
Afstemningen er slut.

For stemte 34 (S og 1 (DF) (ved en fejl)), imod stemte 69 (DF, V, EL, LA, ALT, RV og KF), hverken for eller imod stemte 0.
Forslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 318-321, 578 og 323-341 af finansministeren?
De er vedtaget.

Kl. 21:01

Der stemmes om ændringsforslag nr. 579 af finansministeren.
Afstemningen er slut.

For stemte 105 (S, DF, V, EL, LA, ALT, RV, SF og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.
Forslaget er vedtaget.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 343-367 af finansministeren?
De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 546 af EL, RV og SF.
Afstemningen er slut.

For stemte 22 (EL, ALT, RV og SF), imod stemte 53 (DF, V, LA og KF), hverken for eller imod stemte 29 (S).
Forslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 368-372 af finansministeren?
De er vedtaget.

Til § 21. Kulturministeriet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 373 af finansministeren?
Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 374 af finansministeren.
Afstemningen er slut.

For stemte 81 (S, DF, V, LA og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 23 (EL, ALT, RV og SF).
Forslaget er vedtaget.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 375-399 af finansministeren?
De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 400 af finansministeren.
Afstemningen er slut.

For stemte 104 (S, DF, V, EL, LA, ALT, RV, SF og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.
Forslaget er vedtaget.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 401-423 af finansministeren?
De er vedtaget.

Til § 24. Miljø- og Fødevareministeriet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 424-440 af finansministeren?

De er vedtaget.

Til § 28. Transport-, Bygnings- og Boligministeriet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 441-454 af finansministeren?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 547 af S.

Afstemningen er slut.

For stemte 52 (S, EL, ALT, RV og SF), imod stemte 53 (DF, V, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 580-582, 455, 583 og 457-459 af finansministeren?

De er vedtaget.

Til § 29. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 460, 584, 462, 585, 463-465, 586, 587, 466, 467, 588 og 469-481 af finansministeren?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 548 af RV og SF.

Afstemningen er slut.

For stemte 23 (EL, ALT, RV og SF), imod stemte 53 (DF, V, LA og KF), hverken for eller imod stemte 29 (S).

Forslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 482-486 af finansministeren?

De er vedtaget.

Til § 35. Generelle reserver.

Kl. 21:06

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 589 og 488 af finansministeren?

De er vedtaget.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 549 af RV og SF som forkastet.

Det er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 489 og 490 af finansministeren?

De er vedtaget.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 550 af S som forkastet.

Det er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 491 af finansministeren?

Det er vedtaget.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 551 af RV og SF som forkastet.

Det er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 590 og 493 af finansministeren?

De er vedtaget.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 552 af EL, RV og SF som forkastet.

Det er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 494 og 495 af finansministeren?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 496 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 54 (DF, V, LA og KF), imod stemte 23 (EL, ALT, RV og SF), hverken for eller imod stemte 29 (S).

Forslaget er vedtaget.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 553 af S som forkastet.

Det er forkastet.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 554 af EL, RV og SF som forkastet.

Det er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 591, 498-500, 592 og 501 af finansministeren?

De er vedtaget.

Der er lidt vrøvl med teknikken. Vi venter lige et øjeblik.

Altså, jeg er helt tryk ... [Lydudfald] ... og det kan alle andre også være. Der plejer ikke at være problemer med hr. Alex Ahrendtsen. (*Munterhed*). Jeg tror, vi kan gå videre. Virker systemet, hr. Alex Ahrendtsen? (*Alex Ahrendtsen* (DF): Det får vi at se). Ja.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 555 af RV og SF som forkastet.

Det er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 502 og 503 af finansministeren?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 504 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 86 (S, DF, V, LA, RV og KF), imod stemte 14 (EL og ALT), hverken for eller imod stemte 4 (SF).

Forslaget er vedtaget.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 505 og 506 af finansministeren?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 507 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 82 (S, DF, V, LA og KF), imod stemte 14 (EL og ALT), hverken for eller imod stemte 9 (RV og SF).

Forslaget er vedtaget.

Kl. 21:11

Der stemmes om ændringsforslag nr. 508 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 81 (S, DF, V, LA og KF), imod stemte 14 (EL og ALT), hverken for eller imod stemte 9 (RV og SF).

Forslaget er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 509 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 82 (S, DF, V, LA og KF), imod stemte 23 (EL, ALT, RV og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er vedtaget.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 510-513 af finansministeren?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 514 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 105 (S, DF, V, EL, LA, ALT, RV, SF og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er vedtaget.

Der stemmes mellem forslag nr. 515 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 103 (S, DF, V, EL, LA, ALT, RV, SF og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er vedtaget.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 516-528 af finansministeren?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 529 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 82 (S, DF, V, LA og KF), imod stemte 23 (EL, ALT, RV og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er vedtaget.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 556 af SF som forkastet.

Det er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 557 af S.

Afstemningen er slut.

For stemte 52 (S, EL, ALT, RV og SF), imod stemte 53 (DF, V, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 558 af SF.

Afstemningen er slut.

For stemte 18 (EL, ALT og SF), imod stemte 53 (DF, V, LA og KF), hverken for eller imod stemte 34 (S og RV).

Forslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 559 af EL, RV og SF.

Afstemningen er slut.

For stemte 52 (S, EL, ALT, RV og SF), imod stemte 55 (DF, V, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 560 af EL, RV og SF.

Afstemningen er slut.

For stemte 52 (S, EL, ALT, RV og SF) imod stemte 53 (DF, V, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 561 af EL, RV og SF.

Afstemningen er slut.

For stemte 50 (S, EL, ALT, RV og SF), imod 53 (DF, V, LA og KF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er forkastet.

Kl. 21:16

Der stemmes om ændringsforslag nr. 562 af EL, RV og SF.

Afstemningen er slut.

For stemte 23 (EL, ALT, RV og SF), imod stemte 53 (DF, V, LA og KF), hverken for eller imod stemte 29 (S).

Forslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 563 af EL, RV og SF.

Afstemningen er slut.

For stemte 23 (EL, ALT, RV og SF), imod stemte 54 (DF, V, LA og KF), hverken for eller imod stemte 28 (S).

Forslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 564 af RV og SF.

Afstemningen er slut.

For stemte 23 (EL, ALT, RV og SF), imod stemte 54 (DF, V, LA og KF), hverken for eller imod stemte 29 (S).

Forslaget er forkastet.

Til § 37. Renter.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 593-601, 530 og 602-616 af finansministeren?

De er vedtaget.

Til § 38. Skatter og afgifter.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 617 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 93 (S, DF, V, LA, ALT, RV og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 13 (EL og SF).

Forslaget er vedtaget.

Jeg betragter ændringsforslag nr. 565 af SF som forkastet.

Det er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 566 af S.

Afstemningen er slut.

For stemte 47 (S, EL, ALT og SF), imod stemte 53 (DF, V, LA og KF), hverken for eller imod stemte 5 (RV).

Forslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 618-621 og 534 af finansministeren?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 622 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 58 (DF, V, LA, RV og KF), imod stemte 47 (S, EL, ALT og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er vedtaget.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 623 af finansministeren?

Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 624 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 88 (S, DF, V, LA, RV og KF), imod stemte 18 (EL, ALT og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er vedtaget.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 625, 537 og 626 af finansministeren?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 627 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 59 (DF, V, LA, RV og KF), imod stemte 47 (S, EL, ALT og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er vedtaget.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 628 af finansministeren?

Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 629 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 82 (S, DF, V, LA og KF), imod stemte 14 (EL og ALT), hverken for eller imod stemte 9 (RV og SF).

Forslaget er vedtaget.

Kl. 21:21

Jeg betragter ændringsforslag nr. 567 af SF som forkastet.

Det er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 630-632 af finansministeren?

De er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 633 af finansministeren.

Afstemningen er slut.

For stemte 59 (DF, V, LA, RV og KF), imod stemte 47 (S, EL, ALT og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er vedtaget.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 634-636 af finansministeren?

De er vedtaget.

Til § 40. Genudlån m.v.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 637-642 af finansministeren?

De er vedtaget.

Til § 41. Beholdningsbevægelser m.v.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 643-648 af finansministeren?

De er vedtaget.

Til § 42. Afdrag på statsgælden (netto).

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 649-651 af finansministeren?

De er vedtaget.

Hermed er afstemningen om ændringsforslagene slut.

Jeg foreslår, at behandlingen af finanslovsforslaget standses, og at lovforslaget henvises til fornyet behandling i Finansudvalget. Hvis

ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Sagens behandling stilles herefter i bero.

Kl. 21:23

Meddelelser fra formanden

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Der er ikke mere at foretage i dette møde. Og vi håber, at afstemningsapparatet her virker i morgen. Det skulle det jo gerne.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 20. december 2018, kl. 9.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 21:24).